

Prop. 119 S

(2014–2015)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2015

Innhold

1	Hovedinnholdet i proposisjonen	5	2.9	Nærings- og fiskeridepartementet	84
1.1	Rammer for finanspolitikken	5	2.10	Landbruks- og matdepartementet	96
1.2	Endringer på statsbudsjettet siden saldert budsjett	6	2.11	Samferdselsdepartementet	98
1.3	Statsbudsjettets stilling	9	2.12	Klima- og miljødepartementet	102
1.4	Anmodningsvedtak	11	2.13	Finansdepartementet	105
			2.14	Forsvarsdepartementet	112
			2.15	Olje- og energidepartementet	123
2	Forslag under det enkelte departement	13		Forslag til vedtak om tilleggs-bevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2015	129
2.1	Utenriksdepartementet	13		Vedlegg	
2.2	Kunnskapsdepartementet	23	1	Endringer etter saldert budsjett ...	170
2.3	Kulturdepartementet	30	2	Retningslinjer for lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i foretak og selskaper med statlig eierandel	196
2.4	Justis- og beredskapsdepartementet	35			
2.5	Kommunal- og moderniseringsdepartementet	44			
2.6	Arbeids- og sosialdepartementet ..	56			
2.7	Helse- og omsorgsdepartementet	67			
2.8	Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	75			

Prop. 119 S

(2014–2015)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2015

*Tilråding fra Finansdepartementet 12. mai 2015,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

1 Hovedinnholdet i proposisjonen

1.1 Rammer for finanspolitikken

Norge er et land med store muligheter. Vi har en åpen økonomi, en høyt utdannet befolkning og store naturressurser. Over tid er det særlig vekstevnen i fastlandsøkonomien som bestemmer velstandsutviklingen i Norge. Da er det en utfordring at mange står utenfor arbeidslivet og at veksten i produktiviteten er lavere enn før. Regjeringen vil derfor særlig prioritere tiltak som fremmer verdiskaping og økt produktivitet i norsk økonomi. Regjeringen vil bidra til å skape et omstillingsdyktig og mangfoldig næringsliv og en effektiv offentlig sektor. Regjeringen løser viktige oppgaver i dag og ruster Norge for fremtiden.

Regjeringen vil føre en ansvarlig økonomisk politikk basert på handlingsregelen for bruk av oljepenger. Budsjettpolitikken må innrettes slik at den styrker grunnlaget for et vekstkraftig næringsliv og gjør offentlig sektor mer effektiv. Den økte bruken av oljepenger skal vris i retning av investeringer i kunnskap og infrastruktur, samt vekstfremmende skattelettelser. Innenfor hand-

lingsregelens rammer skal den offentlige pengebruken tilpasses situasjonen i økonomien. Regjeringen legger til grunn et generasjonsperspektiv i den økonomiske politikken.

Det vises til Meld. St. 2 (2014–2015) *Revidert nasjonalbudsjett 2015* for nærmere omtale av den økonomiske politikken mv. Skatte- og avgiftspolitikken er nærmere omtalt i Prop. 120 LS (2014–2015) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivinga*.

Det strukturelle, oljekorrigerende budsjettunderskuddet

Bruken av olje- og fondsinntekter over statsbudsjettet måles ved *det strukturelle, oljekorrigerende budsjettunderskuddet*. I beregningen av underskuddet korrigeres det bl.a. for virkningene av økonomiske svingninger på skatter, avgifter, renter og ledighetstrygd. Endringen i dette underskuddet er et enkelt mål på budsjettets virkning på økonomien.

I Saldert budsjett 2015 utgjorde det strukturelle, oljekorrigerende underskuddet 163,7 mrd. kroner. Dette innebar en budsjettimpuls på ½ pst.,

målt som endringen i det strukturelle, oljekorrigerte underskuddet som andel av trend-BNP for Fastlands-Norge. Bruken av olje- og fondsinntekter ble anslått 58,1 mrd. kroner lavere enn banen for forventet fondsavkastning.

Regjeringens forslag til revisjon av 2015-budsjettet innebærer et strukturelt, oljekorrigert underskudd på 168,8 mrd. kroner. Det er 5,1 mrd. kroner høyere enn lagt til grunn i fjor høst. Lavere strukturelle skatter og avgifter bidrar til å øke underskuddet, mens blant annet lavere utgifter under folketrygden og økte utbytter trekker i motsatt retning. Utover dette har Regjeringen funnet det riktig å foreslå økte utgifter på noen særskilte områder.

Budsjettimpulsen for 2015 anslås nå til ½ pst., tilsvarende som i saldert budsjett. Forventet fondsavkastning i 2015 anslås til 257,2 mrd. kroner. Bruken av olje- og fondsinntekter tilsvarer 2,6 pst. av anslått kapital i Statens pensjonsfond utland, og anslås 88,4 mrd. kroner under banen for forventet fondsavkastning.

Det oljekorrigerte budsjettunderskuddet

Det *oljekorrigerte budsjettunderskuddet* tilsvarer den faktiske overføringen av olje- og fondsinntekter til statsbudsjettet, som sørger for at statsbudsjettet går i balanse.

Det oljekorrigerte underskuddet i 2015 anslås nå til 180,9 mrd. kroner, mot 174,2 mrd. kroner i saldert budsjett. Økningen i underskuddet skyldes blant annet at anslaget for skatte- og avgiftsinntekter er redusert med om lag 20 mrd. kroner, mens økte inntekter utenom skatter og avgifter på 11,9 mrd. kroner trekker i motsatt retning.

De økte inntektene gjelder i hovedsak økte utbytter og økt overføring fra Norges Bank. Holdes petroleumsvirksomheten utenom, reduseres utgiftene med 1,4 mrd. kroner.

I det oljekorrigerte budsjettunderskuddet inngår nye anslag for rentene for statens kontantbeholdning mv. og statsgjelden. For disse størrelsene og overføringen fra Statens pensjonsfond utland, vil det eventuelt bli fremmet forslag om endrede bevilgninger i nysalderingen.

Veksten i statsbudsjettets utgifter

Den reelle, underliggende veksten i statsbudsjettets utgifter fra 2014 til 2015 anslås til 2,8 pst., mot 2,5 pst. i saldert budsjett. Dette må blant annet ses i sammenheng med lavere anslått lønnsvekst. Den nominelle, underliggende veksten i statsbudsjettets utgifter anslås nå til 5,4 pst., mot 5,5 pst. i saldert budsjett.

1.2 Endringer på statsbudsjettet siden saldert budsjett

Etter salderingen av 2015-budsjettet er det fremmet forslag om bevilgningsendringer som øker utgiftene med til sammen 0,9 mrd. kroner, jf. tabell 1.1.

Det fremmes nå forslag som samlet reduserer utgiftene med 1,6 mrd. kroner og øker inntektene med 4,6 mrd. kroner. Da er petroleumsvirksomheten, lånetransaksjoner og endringer på poster som inngår i korreksjonene ved beregningen av det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet, holdt utenom.

Tabell 1.1 Forslag om bevilgningsendringer fremmet etter salderingen av statsbudsjettet for 2015 og anslagsendringer som inngår i den strukturelle, oljekorrigerte budsjettbalansen.¹

	mill. kroner
<i>Endrede utgifter og inntekter fremmet siden Saldert budsjett 2015</i>	<i>931</i>
Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS (Prop. 118 S)	500
Flommen på Vestlandet oktober 2014 (Prop. 63 S)	262
Straffegjennomføring i Nederland (Prop. 92 LS)	109
Idømt erstatningsansvar (Prop. 57 S)	41
Kompensasjon til tidligere nordsjødykkere (Prop. 78 S)	28
Anskaffelse av nye redningshelikoptre (Prop. 101 S)	-9
+ <i>Utgiftsforslag som fremmes i denne proposisjonen</i>	<i>-1 620</i>
Helseforetakene – økt pensjonskostnad	1 750
Styrking av kommuneøkonomien	1 100

Tabell 1.1 forts.

	mill. kroner
Statsbygg	373
EUs rammeprogram for forskning	344
Økte utgifter mot økte inntekter under FD	288
Statens vegvesen	255
Humanitær bistand til Syria og naboland	250
Tiltak mot terror	129
Asyl- og innvandringsområdet – anslagsendringer	126
Skatteetaten – forberedelse av reformer	120
CO ₂ -kompensasjon – klagesaker	119
Politidirektoratet – økte utgifter mot tilsvarende økte inntekter	115
Endringer i permitteringsregelverket	103
Nasjonalparkplanen – erstatningsutbetalinger	86
Oljedirektoratet – økte utgifter til bistand og utvikling	80
Økte utgifter under LMD mot økte inntekter fra eiendomssalg	71
Statens lånekasse for utdanning – anslagsendringer	65
Tilskudd under UD til internasjonale organisasjoner	64
Tilskudd til utleieboliger	50
Voldsoffererstatning – lavere erstatningsutbetalinger	-65
Barnetrygd	-85
Nødnett	-90
Kontantstøtte	-102
Arbeidsmarkedstiltak	-106
Tilskudd til EUs grense- og visumfond	-117
Tilskudd til Statens pensjonskasse	-661
Mva.-kompensasjon til kommuner og fylkeskommuner	-700
Inntekts- og trygdeoppgjør mv.	-2 900
Anslagsendringer i folketrygden ekskl. dagpenger mv.	-3 076
Andre forslag på utgiftssiden	794
– <i>Inntektsforslag som fremmes i denne proposisjonen</i>	<i>4 600</i>
Utbytte fra selskaper under NFDs forvaltning	2 358
Helseforetakene – økt nedbetaling av driftskreditt	1 750
Utbytte fra NSB	453
Økte inntekter mot økte utgifter under FD	288
Refusjon av ODA-godkjente flyktningutgifter	259
Statens forretningsdrift – avskrivning	158
Politidirektoratet – salgsinntekter og refusjoner	115
Inntekter fra salg av eiendom under LMD	86
Oljedirektoratet – oppdrags- og samarbeidsinntekter	80
Statens overskuddsandel i AS Vinmonopolet	76

Tabell 1.1 forts.

	mill. kroner
Innovasjon Norge – tilbakeføring fra landsdekkende innovasjonsordning	70
Statens lånekasse for utdanning – termin- og purregebyrer	-95
Vederlag for oppdrettskonsesjoner	-420
Skatte- og avgiftsendringer ²	-782
Andre forslag på inntektssiden	204
– <i>Anslag strukturelle skatte- og avgiftsinntekter fra Fastlands-Norge mv.</i>	<i>-10 411</i>
= <i>Endring i det strukturelle, oljekorrigerede budsjettunderskuddet</i>	<i>5 122</i>

¹ Petroleumsvirksomheten, lånetransaksjoner og endringer på poster som inngår i korreksjonene ved beregningen av den strukturelle budsjettbalansen, er holdt utenom.

² I tillegg reduseres skatteinntektene til kommunesektoren med 19 mill. kroner.

Kilde: Finansdepartementet

Anslaget for pensjonskostnadene for helseforetakene er økt med 1 750 mill. kroner. Samtidig som det foreslås midler til dette, trekkes tilsvarende driftskreditt inn fra helseforetakene.

Etter en samlet vurdering av kommuneøkonomien i 2015 foreslår Regjeringen å tilføre kommunesektoren 1,1 mrd. kroner i økte frie inntekter over rammetilskuddet. Av dette er bl.a. 400 mill. kroner en kompensasjon for lavere anslåtte skatteinntekter som følge av uførereformen.

Det foreslås enkelte endringer av Statsbyggs bevilgninger. Planfasen i arbeidet med nytt regjeringsskvarter koster mer enn tidligere lagt til grunn. Videre er det satt i gang tre kurantprosjekter, og det er oppdaget betydelige byggefeil ved det nye informatikkbygget ved UiO.

Innføring av nye statlige regnskapsstandarter medfører bl.a. nye prinsipper for avskrivninger ved at elementer med kortere levetid avskrives over en kortere periode enn bygget for øvrig. Dette medfører høyere avskrivningskostnader for Statsbygg. Merutgiften motsvares av tilsvarende høyere inntekter på kapitlet for avskrivninger på statens kapital i statens forretningsdrift.

Bevilgningen til EUs rammeprogram for forskning foreslås økt grunnet etterberegninger av Norges kontingent for 2013 og økt eurokurs.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningene til Statens vegvesen med til sammen 255 mill. kroner. Utgiftene gjelder tiltak etter flom og skred, flere investeringer på riksvegnettet samt forberedende arbeider av to OPS-prosjekter.

Regjeringen foreslår å øke støtten til humanitær innsats og utviklingstiltak i Syria og nabolandene med 250 mill. kroner. Med dette vil den totale norske støtten i år bli på én milliard kroner. Videre foreslås det å øke tilskuddene til interna-

sjonale organisasjoner og byggingen av nytt NATO-hovedkvarter.

Stadig flere personer har deltatt i kamper som fremmedkrigere, og ekstreme islamister står bak en rekke terrorangrep mot andre land det siste året. Regjeringen foreslår å legge til rette for å opprette 35 nye stillinger til arbeid med fremmedkrigere og forebygging av radikaliserings. Økt bemanning gjør det nødvendig å etablere tilleggsslokaler for PST. Det foreslås også å opprette en tilskuddsordning hvor kommuner kan søke om midler til forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme. Et annet tiltak mot terror er økte bevilgninger til beredskap og vakthold i politiet.

Utgiftene på asyl- og innvandringsområdet øker, hovedsakelig som følge av økt belegg i mottak og økte utgifter til refusjon av kommunale utgifter til barnevernstiltak til enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger.

Reformene for en bedre skatte- og avgiftsforvaltning vil i 2015 innebære vesentlige merutgifter for Skatteetaten. Reformene vil blant annet styrke evnen til å bekjempe økonomisk kriminalitet, øke rettssikkerheten og bidra til mer effektiv ressursbruk.

Bevilgningen til CO₂-kompensasjon for industrien foreslås økt som følge av at det er gitt medhold i flere klagesaker.

Permitteringsregelverket foreslås endret med virkning fra 1. juli. Bedriftenes lønnsplikt under permittering foreslås redusert fra 20 til 10 dager, og dagpengeperioden under permittering foreslås økt fra 26 til 30 uker. Dette anslås å øke dagpengeutgiftene i 2015 med vel 100 mill. kroner.

Flere erstatningsutbetalinger for nasjonalparkplanen som skulle utbetales i 2014, ble forsinket.

Enkelte av disse vil bli utbetalt i 2015 og det foreslås derfor en ny bevilgning til dette formålet.

Under Olje- og energidepartementet foreslås det å øke bevilgningene til Oljedirektoratets internasjonale arbeid. Utgiftsøkningen motsvares av økte oppdrags- og samarbeidsinntekter.

Under Landbruks- og matdepartementet øker utgiftene mot tilsvarende merinntekter fra salg av departementets eiendommer. Merinntektene fra salgene skal blant annet brukes til å oppgradere anleggene som det nye instituttet NIBIO skal benytte.

Regjeringen foreslår å øke tilskuddsbevilgningen til utleieboliger slik at det kan gis tilsagn til om lag 200 flere utleieboliger i 2015.

Regjeringen foreslår å øke arbeidsmarkedstiltakene for ledige med 1 000 plasser i andre halvår. Det planlagte tiltaksnivået for ledige økes dermed til 12 500 i gjennomsnitt i 2015. Som følge av overføring av ubrukte midler fra 2014, blir likevel bevilgningen til arbeidsmarkedstiltak i 2015 foreslått redusert.

I Saldert budsjett 2015 er det bevilget midler til Norges bidrag til EUs grense- og visumfond. De pågående forhandlingene mellom EU og de assosierte landene tilsier at neste betaling til fondet først vil bli foretatt i 2016. Det er derfor ikke behov for bevilgning til formålet i 2015.

Bevilgningen til Statens pensjonskasse er nettobudsjettet og anslås på bakgrunn av differansen mellom utgifter og inntekter. Sammenliknet med anslaget i saldert budsjett er premieinntektene justert noe opp og utgiftene satt noe ned, hovedsakelig under AFP-ordningen.

Basert på regnskapstall anslås utgiftene til merverdiavgiftskompensasjon til kommuner og fylkeskommuner å bli lavere enn lagt til grunn i saldert budsjett.

Også utgiftene til inntekts- og trygdeoppgjør reduseres, som følge av redusert lønnsvekstanslag for 2015 og etterregulering av trygdeoppgjøret for 2014. Samlet foreslås det å redusere avsetningen til inntekts- og trygdeoppgjør mv. med 2,9 mrd. kroner.

Utgiftene til folketrygdens stønadsordninger (ekskl. dagpenger mv.) nedjusteres samlet sett med 3,1 mrd. kroner fra saldert budsjett. Den store reduksjonen skyldes i stor grad at utgiftene til uføre reduseres betydelig, med 2,7 mrd. kroner. 1,6 mrd. kroner av reduksjonen skyldes at anslått økning i bruttoytelse for uføretrygd som

følge av uførereformen og endret skattlegging av ytelsen nedjusteres med anslagsvis 1,6 mrd. kroner. Denne nedjusteringen motsvares i hovedsak av reduserte skatteinntekter. Videre reduseres utgiftene til alderspensjon noe, mens økte utgifter til foreldrepenger og arbeidsavklaringspenger trekker i motsatt retning.

Utbytteinntektene under Nærings- og fiskeridepartementet øker som følge av nye opplysninger fra selskapene. Utbytterne fra de børsnoterte selskapene øker med 1,5 mrd. kroner. Av de unoterte selskapene er den største endringen en økning av utbyttet fra Statkraft på 0,8 mrd. kroner.

Utbyttet fra NSB AS foreslås økt, hovedsakelig som følge av høyere inntekter fra eiendomssalg enn budsjettet.

Inntektene fra refusjon for ODA-godkjente flyktningutgifter under Justis- og beredskapsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet og Kunnskapsdepartementet øker, blant annet som følge av høyere utgifter til motaksdrift og flere omsorgsplasser for enslige, mindreårige asylsøkere. Inntektsøkningen motsvares av tilsvarende økte utgifter under Utenriksdepartementet, som dekkes ved omprioriteringer på bistandsbudsjettet.

Tilbakeføring av midler fra den landsdekkende innovasjonslåneordningen under Innovasjon Norge skyldes i hovedsak at noen få store miljøteknologiprojekter ikke har latt seg realisere.

Vederlaget for oppdrettskonsesjoner reduseres som følge av endrede forutsetninger for den planlagte utlysingen av kapasitetsvekst. Dette veies delvis opp av innbetaling for tillatelser utlyst i 2013.

De enkelte forslagene er nærmere omtalt i kapittel 2 i denne proposisjonen.

1.3 Statsbudsjettets stilling

Det oljekorrigerte budsjettunderskuddet var på 174,2 mrd. kroner i saldert budsjett. Nå anslås underskuddet til 180,9 mrd. kroner. Da inngår de samlede endringene i budsjettet så langt i år, nye anslag for skatter og avgifter, renter på statens gjeld og kontantbeholdning, og forslag om endrede bevilgninger i denne proposisjonen.

Statsbudsjettets stilling framgår av tabell 1.2 og 1.3.

Tabell 1.2 Statsbudsjettets utgifter og inntekter utenom lånetransaksjoner. Mill. kroner

	Regnskap for 2014	Saldert budsjett 2015	RNB 2015
<i>1. Statsbudsjettets stilling</i>			
A Statsbudsjettets inntekter i alt	1 278 757	1 331 514	1 233 077
A.1 Inntekter fra petroleumsvirksomhet	347 039	341 955	251 582
A.2 Inntekter utenom petroleumsvirksomhet	931 719	989 559	981 495
B Statsbudsjettets utgifter i alt	1 127 099	1 201 784	1 191 408
B.1 Utgifter til petroleumsvirksomhet	35 372	38 000	29 000
B.2 Utgifter utenom petroleumsvirksomhet	1 091 727	1 163 784	1 162 408
Statsbudsjettets oljekorrigerte overskudd (A.2–B.2)	-160 008	-174 225	-180 913
+ Overført fra Statens pensjonsfond utland	156 164	174 225	180 913
= Statsbudsjettets overskudd før lånetransaksjoner	-3 844	0	0
<i>2. Statens pensjonsfond</i>			
Statsbudsjettets netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomhet (A.1–B.1), overføres til Statens pensjonsfond utland	311 667	303 955	222 582
– Overført til statsbudsjettet	156 164	174 225	180 913
+ Renteinntekter og utbytte i Statens pensjonsfond	160 084	178 300	192 900
= Overskudd i Statens pensjonsfond	315 586	308 030	234 569
<i>3. Statsbudsjettet og Statens pensjonsfond samlet</i>			
Overskudd	311 743	308 030	234 569

Kilde: Finansdepartementet

Statsbudsjettets netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten anslås nå til 222,6 mrd. kroner, som er 81,4 mrd. kroner lavere enn i saldert budsjett. En viktig årsak er lavere oljepris. Skatte- og avgiftsinntektene fra petroleumsvirksomheten reduseres med 55,8 mrd. kroner, mens bidraget fra SDØE går ned 26,0 mrd. kroner. Utbyttet fra Statoil øker imidlertid noe.

Statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten overføres til Statens pensjonsfond utland. Det føres så midler fra Statens pensjonsfond utland til statsbudsjettet til å dekke det oljekorrigerte budsjettunderskuddet. Statsbudsjettet gjøres dermed opp i balanse (før lånetransaksjoner). Etter denne overføringen anslås nettoavsetningen i Statens pensjonsfond utland til 41,7 mrd. kroner i 2015. I tillegg kommer utbytte og renteinntekter i Statens pensjonsfond, som anslås til 192,9 mrd. kroner. Utenlandsdelen av fondet bidrar med 184,9 mrd. kroner. Samlet sett forventes dermed et overskudd i Statens pensjonsfond på 234,6 mrd. kroner i 2015.

Den samlede kapitalen i Statens pensjonsfond anslås til 7 200 mrd. kroner ved utgangen av 2015. Av dette er 7 002 mrd. kroner i Statens pensjonsfond utland. En endelig fastsettelse av tilbakeføringen til statsbudsjettet fra Statens pensjonsfond utland vil bli foreslått i forbindelse med nysalderingen.

Staten lånefinansierer ikke utgifter til drift, investeringer eller overføringer til private og kommuner. Disse utgiftene inngår i det oljekorrigerte underskuddet, som finansieres av en overføring fra Statens pensjonsfond utland. Statens lånetransaksjoner omfatter blant annet utlån til husholdninger og næringsliv, salg og kjøp av aksjer og innskudd i foretak og fond. Statsbudsjettets brutto finansieringsbehov for 2015 anslås nå til 109,5 mrd. kroner, jf. tabell 1.3 nedenfor. Reduksjonen i finansieringsbehovet fra saldert budsjett skyldes i hovedsak at utlånene under boliglansordningen i Statens pensjonskasse reduseres med 11,4 mrd. kroner, samtidig som tilbakebetalingene under denne ordningen øker med 11,9 mrd. kroner.

Tabell 1.3 Statsbudsjettets lånetransaksjoner og finansieringsbehov. Mill. kroner

	Regnskap for 2014	Saldert budsjett 2015	RNB 2015
<i>Lånetransaksjoner utenom petroleumsvirksomheten</i>			
Utlån, aksjetegning mv.	175 649	174 779	163 159
– Tilbakebetalinger	215 040	103 243	115 061
– Statsbudsjettets overskudd	-3 844	0	0
= Netto finansieringsbehov	-35 547	71 536	48 098
+ Gjeldsavdrag	17 206	61 419	61 419
= Statsbudsjettets brutto finansieringsbehov	-18 341	132 955	109 517

Kilde: Finansdepartementet

Statens *faktiske* lånebehov og forslag om lånefullmakter kan avvike fra brutto finansieringsbehov i tabell 1.3. Ved forslag om opptak av statlige lån og lånefullmakter korrigeres det for enkelte lånetransaksjoner som inngår i brutto finansieringsbehov i tabell 1.3, men som ikke har likviditetseffekt. Dette gjelder blant annet opprettelse av og endringer i fond som er avsatt for framtidige tilskudd.

1.4 Anmodningsvedtak

I denne proposisjonen omtales følgende anmodningsvedtak:

Anmodningsvedtak nr. 453, 10. juni 2014 (Kommunal- og moderniseringsdepartementet):

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag til tiltak som sikrer at ny statlig virksomhet som hovedregel legges utenfor Oslo og bygger opp under livskraftige regioner.»

Anmodningsvedtak nr. 454, 10. juni 2014 (Kommunal- og moderniseringsdepartementet):

«Stortinget ber regjeringa utarbeide en strategi for lokalisering av statlege arbeidsplassar som gjer at ein kan redusere presset i Oslo-regionen og styrke fagmiljø og kompetanse i heile landet.»

Anmodningsvedtak nr. 496, 16. juni 2014 (Nærings- og fiskeridepartementet):

«Stortinget ber regjeringen etablere en offentlig løsning med informasjon om eiere av aksje-

selskaper som sikrer større åpenhet, med etablering i løpet av 2015.»

Anmodningsvedtak nr. 15, 13. november 2014 (Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet):

«Stortinget ber om at det våren 2015 utlyses nytt felles anbud på kjøp av faste barnevernsplasser for kommersielle og ideelle aktører. Forutsetningen for felles anbud er at det avklares en løsning for de ideelle aktørenes historiske pensjonsforpliktelser som følge av tidligere krav for å få levere barnevernstjenester. Dersom dette ikke er på plass, forutsettes det at det utlyses skjermet anbud for de ideelle i en tidsperiode på minimum 4 + 2 år. Hvis pensjonsutfordringene løses i avtaleperioden, gis det en gjensidig oppsigelsesmulighet som gir forutsigbarhet for begge parter.»

Anmodningsvedtak nr. 16, 13. november 2014 (Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet):

«Stortinget ber regjeringen, når nytt felles anbud på kjøp av faste barnevernsplasser blir utlyst, å legge til grunn at kontraktene gjøres langsiktige/løpende, med jevnlig kontraktsoppfølging og gjensidig oppsigelsesmulighet som ivaretar barnas behov for langsiktighet.»

Anmodningsvedtak nr. 39, 1. desember 2014 (Kunnskapsdepartementet):

«Stortinget ber regjeringen frem til RNB avklare rammer og finansiering for en ny folkehøyskole, SKAP, i et samarbeid mellom det

offentlige og næringslivet i Lindesnesregionen.»

Anmodningsvedtak nr. 48, 1. desember 2014 (Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet):

«Stortinget ber regjeringen om, på egnet måte, å gi en oversikt over den samlede kapasiteten til å ta imot flyktninger i alle landets kommuner.»

Anmodningsvedtak nr. 49, 1. desember 2014 (Kommunal- og moderniseringsdepartementet):

«Stortinget ber regjeringen sikre at omleggingen av skattesystemet for uføretrygdete i 2015 i minst mulig grad påvirker fordelingen av frie inntekter mellom kommunene.»

Anmodningsvedtak nr. 61, 1. desember 2014 (Nærings- og fiskeridepartementet):

«Stortinget ber regjeringen om å utrede om GIEK og Eksportkreditt Norges mandater kan utvikles for å fremme økte investeringer i fornybar energi, innenfor virksomhetenes formål. Utredningen bør blant annet se på hvordan selskapene også kan dekke kommersiell risiko knyttet til investeringer i fornybar energi, i tillegg til andre risikoavlastende og investeringsfremmende tiltak.»

Anmodningsvedtak nr. 436, 3. mars 2015 (Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet):

«Stortinget ber regjeringen senest i løpet av 2016 etablere en gratis tilgjengelig informasjonsportal for dagligvarer med nødvendig elektronisk informasjon om varer ment for salg i detaljhandel innen dagligvarer.»

2 Forslag under det enkelte departement

2.1 Utenriksdepartementet

Programområde 02 Utenriksforvaltning

Kap. 100 Utenriksdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Nettoordningen for merverdiavgift

Ved overgangen til nettoføring av merverdiavgift i staten fra 1.1.2015 ble enkelte av Utenriksdepartementets utgifter til merverdiavgift anslått for høyt. Dette skyldes i hovedsak at utgifter til leie av lokaler fra Statsbygg og kostnader ved utenriksstasjonene ved en feil ble tatt med i beregningsgrunnlaget. Det foreslås derfor å øke bevilgningen på kap. 100 med til sammen 16 mill. kroner, fordelt som følger:

- Post 01 Driftsutgifter, 11,5 mill. kroner
- Post 21 Spesielle driftsutgifter, 1,5 mill. kroner
- Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, 3 mill. kroner

Rammeoverføring – flytting av stilling fra Riksantikvaren til Utenriksdepartementet

Det foreslås å overføre en stilling fra Riksantikvaren til Utenriksdepartementet. Det foreslås derfor å øke bevilgningen på kap. 100, post 01 med 0,7 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon på kap. 1429, post 01.

Samlet foreslås bevilgningen på kap. 100, post 01 økt med 12,2 mill. kroner.

Kap. 116 Deltaking i internasjonale organisasjoner

Post 70 Tilskudd til internasjonale organisasjoner
Svekket kronekurs innebærer at utgiftene til pliktige bidrag til internasjonale organisasjoner øker. Det foreslås derfor økte bevilgninger til blant annet følgende organisasjoner:

- FN (+28 mill. kroner), Europarådet (+5,1 mill. kroner), OECD (+4,5 mill. kroner), FAO (+2,6

mill. kroner), WTO (+2,5 mill. kroner), WHO (+1,1 mill. kroner), og Det internasjonale atomenergibyrået IAEA (+1,3 mill. kroner).

Videre ble det i 2014 bevilget tilskudd til byggingen av nytt NATO-hovedkvarter. På grunn av forsinkelser ble ikke alle midlene utbetalt. Det foreslås derfor at 16,7 mill. kroner, tilsvarende beløpet som ikke ble utbetalt i 2014, bevilges på nytt i 2015.

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med til sammen 64 mill. kroner.

Programområde 03 Internasjonal bistand

På postene innenfor bistandsbudsjettet foreslås det økninger på til sammen 533,1 mill. kroner og reduksjoner på til sammen 267,6 mill. kroner. Endringsforslagene har i hovedsak sammenheng med økning i bevilgningen til humanitær bistand som følge av krisen i Syria samt økte utgifter til asylsøkere og flyktninger i Norge. Tilleggsforslagene foreslås dekket ved økning av bistandsnivået (250 mill. kroner) og ved omdisponeringer innenfor gjeldende bistandsbudsjett (283,1 mill. kroner).

Kap. 140 Utenriksdepartementets administrasjon av utviklingshjelpen

Post 01 Driftsutgifter

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Nettoordningen for merverdiavgift

Ved overgangen til nettoføring av merverdiavgift i staten fra 1.1.2015 ble enkelte av Utenriksdepartementets utgifter til merverdiavgift anslått for høyt. Dette skyldes i hovedsak at utgifter til leie av lokaler fra Statsbygg og kostnader ved utenriksstasjonene ved en feil ble tatt med i beregningsgrunnlaget. Det foreslås derfor å øke bevilgningen på kap. 140 med til sammen 15,5 mill. kroner, fordelt som følger:

- Post 01 Driftsutgifter, 13,5 mill. kroner

- Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, 2 mill. kroner

Rammeoverføring – klima- og skogsatsingen

Det foreslås overført 1,1 mill. kroner fra kap. 140, post 01 til kap. 1482, post 01. Utgiftene skal dekke ett årsverk og annen ressursbruk i Klima- og miljødepartementets arbeid med klima- og skogsatsingen.

Samlet foreslås bevilgningen på kap. 140, post 01 økt med 12,4 mill. kroner.

Kap. 141 Direktoratet for utviklingshjelp (Norad)

Post 01 Driftsutgifter

Det foreslås overført 2,2 mill. kroner fra kap. 141, post 01 til kap. 1482, post 01. Utgiftene skal dekke husleieandelen for 12,5 årsverk i Norad tilknyttet klima- og skogsatsingen.

Kap. 163 Nødhjelp, humanitær bistand og menneskerettigheter

Post 70 Nødhjelp og humanitær bistand, kan overføres

Borgerkrigen i Syria har ført til en av de største humanitære krisene verden har sett etter andre verdenskrig. FN har i år bedt verden bidra med 59 mrd. kroner for å imøtekomme de humanitære behovene i Syria og nabolandene. Kun 16 pst. av FNs appell om midler til Syria er dekket så langt i år. Økte bidrag er derfor nødvendig.

Regjeringen foreslår å øke støtten til humanitær innsats og utviklingstiltak i Syria og nabolandene med 250 mill. kroner, slik at den totale norske støtten i år blir på én milliard kroner. Støtten går blant annet til mat, helse, husly, utdanning, vann og sanitære tjenester. Norge er en av de største giverne til Syria-krisen. Med dette forslaget vil Norge ved utgangen av 2015 ha bidratt med nesten 3 mrd. kroner i bistand til Syria og regionen siden borgerkrigen startet.

Det foreslås en tilleggsbevilgning på 250 mill. kroner.

Kap. 164 Fred, forsoning og demokrati

Post 70 Fred, forsoning og demokratiltak, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 24,3 mill. kroner for å finansiere andre bistandsformål. Reduksjonen vil kunne innebære at enkelte tiltak blir noe forskjøvet i tid.

Kap. 165 Forskning, kompetanseheving og evaluering

Post 71 Faglig samarbeid, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 20 mill. kroner for å finansiere andre bistandsformål. Reduksjonen vil kunne innebære at enkelte tiltak blir noe forskjøvet i tid.

Kap. 166 Miljø- og bærekraftig utvikling mv.

Post 70 Ymse tilskudd, kan overføres

Bevilgningen på denne posten kan benyttes til uforutsette utgifter, jf. romertallsvedtak III i Prop. 1 S (2014–2015). Det foreslås å redusere bevilgningen med 5 mill. kroner for å dekke inn merbehov på kap. 171, post 71 Regionale banker og fond.

Post 72 Internasjonale miljøprosesser og bærekraftig utvikling, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 10 mill. kroner for å finansiere andre bistandsformål. Av dette reduseres bidragene til UN-Habitat med 6 mill. kroner, i påvente av reformer. Det har så langt vært manglende resultater under programmet.

Post 74 Fornybar energi, kan overføres

Det foreslås å redusere bevilgningen med 150 mill. kroner for å finansiere andre bistandsformål. Overført beløp fra 2014 på denne posten utgjorde i overkant av 65 mill. kroner. Forslaget innebærer å redusere samarbeidet i land der prosjektframdrift og oppnådde resultater tilsier en slik nedtrapping. Det kan også være aktuelt å redusere antall samarbeidsland. Bidragene til multilaterale initiativ, som Verdensbankens Climate Investment Funds, vil bli redusert. Videre vil enkelte prosjekter i samarbeidslandene bli noe forskjøvet i tid.

Kap. 167 Flyktningiltak i Norge, godkjent som utviklingshjelp (ODA)

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Etter OECDs regelverk kan visse typer oppholdsutgifter til asylsøkere og flyktninger i Norge klassifiseres som utviklingshjelp (ODA) og belastes bistandsbudsjettet. De ODA-godkjente utgiftene i 2015 er anslått å øke med 259,3 mill. kroner fra Saldert budsjett 2015.

Det vises for øvrig til nærmere omtale av bevilgningene under Justis- og beredskapsdepar-

tementet, Kunnskapsdepartementet og Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet.

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med på 259,3 mill. kroner.

Kap. 170 FN-organisasjoner mv.

Post 81 Tilskudd til internasjonal landbruksforskning, kan overføres

Det foreslås en reduksjon på 15 mill. kroner i bevilgningen til landbruksforskning for å finansiere andre bistandsformål.

Kap. 171 Multilaterale finansinstitusjoner

Post 70 Verdensbanken, kan overføres

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 3,3 mill. kroner til dekning av økte utgifter under kap. 171, post 71, jf. nærmere omtale under.

Post 71 Regionale banker og fond, kan overføres

Kapitalpåfyllingene i de fleste utviklingsbankene er forpliktet i fremmed valuta, jf. romertallsvedtak XIV i Prop. 1 (2014–2015). Det samme gjelder påfyllinger til Nordic Development Fund (NDF).

Det foreslås å øke bevilgningen med 8,3 mill. kroner til dekning av merutgifter som følge av endrede valutakurser.

Post 72 Samfinansiering via finansinstitusjoner, kan overføres

Bevilgningen finansierer strategisk samarbeid med multilaterale utviklingsbanker, hovedsakelig Verdensbanken, innenfor prioriterte utviklingspolitiske temaer. Det legges vekt på godt styresett, utvikling i privat sektor og jobbskaping i utviklingsland. Det er rom for å redusere bevilgningen uten at dette går ut over allerede inngåtte avtaler.

Bevilgningen foreslås redusert med 40 mill. kroner for å finansiere andre bistandsformål.

Andre saker

Den tiende kapitalpåfylling til FNs fond for jordbruksutvikling IFAD (IFAD10)

Det er gjennomført konsultasjoner om en tiende kapitalpåfylling til IFAD (IFAD10) som dekker perioden 2016–2018. Forhandlingene ble avsluttet i Roma 19. desember 2014 og det foreslås at Norge gir sin tilslutning til avtalen. For Norges del innebærer avtaleutkastet et samlet bidrag på 315

mill. kroner i perioden 2016–2018, jf. forslag til romertallsvedtak.

Reallokering av aksjer i Den afrikanske utviklingsbanken (AfDB)

Aksjer i Den afrikanske utviklingsbanken skal reallokeres fordi enkelte ikke-regionale medlemsland ikke har opprettholdt sine forpliktelser, herunder betaling av årlige kapitalinnskudd under avtalen om bankens sjette kapitaløkning, jf. romertallsvedtak XIV, pkt. 1 i Prop. 1 S (2014–2015).

Slike aksjer gjøres tilgjengelig for salg basert på etablert prosedyre, slik disse er nedfelt i «African Development Bank Share Transfer Rules». Hvert enkelt medlemsland står fritt til å bestemme om det vil øke sin forholdsmessige andel av slike aksjer. Norge har indikert interesse, med forbehold om Stortingets samtykke.

Norges valggruppe er minst blant de ikke-regionale (4,64 pst.), noe som gjør oss sårbare for sammenslåing og eventuelle nye medlemskap. Det er derfor viktig at Norge opprettholder aksjeandelen i Afrikabanken.

De årlige utgiftene på om lag 560 000 kroner dekkes innenfor gitt bevilgning på kap. 171, post 71. Det bes også om samtykke til å kjøpe aksjer i 2016, jf. forslag til romertallsvedtak.

Multilateral Debt Relief Initiative (MDRI)

Som ledd i IMF's ebolarespons opprettet IMF i februar 2015 et nytt katastrofefond «Catastrophe Containment and Relief Trust» (CCR). CCR er arvtageren til IMF's tidligere katastrofefond «Post Catastrophe Debt Relief Trust» (PCDR), som ble opprettet i 2010 etter jordskjelvet på Haiti. I lys av ebolakrisen ble PCDR-verktøyet vurdert til å ha et for begrenset mandat. Det nye CCR har som mandat å finansiere gjeldsettergivelser til IMF for land som er rammet av naturkatastrofer eller helsekriser/pandemier. IMF har utbetalt om lag USD 100 mill. til de tre ebolarammede landene fra CCR-fondet.

IMF anslår finansieringsbehovet til CCR-fondet til om lag USD 340 mill. IMF foreslår at fondet finansieres ved (1) å overføre midlene i PCDR Trust, samt (2) avsatte gjeldslettemidler fra Multilateral Debt Relief Initiative (MDRI), der behovene framover er noe nedjustert, og (3) bilaterale bidrag. Overføringene av PCDR- og MDRI-midlene, og likvideringen av disse to fondene, krever godkjenning fra bidragsyterne til fondene.

Det stod om lag USD 144 mill. igjen i det tidligere PCDR-fondet, og disse midlene er nå over-

ført til CCR-ordningen, samtidig som PCDR-fondet er likvidert. IMF har videre bedt om at bilaterale midler øremerket gjeldsslette for fattige land (MDRI), skal overføres til CCR-ordningen. Av det opprinnelige norske bidraget på USD 15,7 mill. var det ved utgangen av 2014 kun USD 0,79 mill., eller om lag 5,4 mill. kroner igjen. Norge har allerede godkjent likvideringen av MDRI-fondet, men den norske andelen i fondet på 5,4 mill. kroner er ikke allokert. Det bes derfor om samtykke til dette, jf. forslag til romertallsvedtak.

Konsentrasjon av bistand og fokusland

Ved behandlingen av 2015-budsjettet ga utenriks- og forsvarskomiteen sin støtte til Regjeringens forslag om en forsiktig geografisk konsentrasjon av norsk bistand, jf. Innst. 7 S (2014–2015). Samtidig ba Stortinget om en utdypning av forutsetningene for forslaget. Det ble videre oppnådd enighet om at konsentrasjonen verken skal omfatte norske, frivillige organisasjoner eller humanitær støtte.

I budsjettet for 2015 beskrives Regjeringens mål om at norsk bistand skal bidra til en effektiv utviklingspolitikk som gir resultater. OECD konkluderer i de to siste gjennomgangene av norsk bistand (2008 og 2013) at Norge sprer sin bistand på for mange land og formål. En hovedanbefaling var derfor at Norge burde utarbeide en klar og faglig basert strategi for sitt bilaterale utviklings-samarbeid. OECD har påpekt at de 20 viktigste mottakerland siden århundreskiftet har fått en stadig mindre del av norsk bilateral bistand. I 2014 ble norske bistandsmidler kanalisert til 116 av de 146 landene som er godkjent for å motta slik støtte. Dette gjør bistanden fragmentert, gir omfattende forvaltning og gjør det vanskelig å følge opp tiltak og å sammenfatte resultater.

Det arbeides med å effektivisere utviklingspolitikken langs flere linjer. Reduksjon av antall land som mottar norsk bistand, styrking av innsatsen i en gruppe prioriterte land kalt fokusland samt økt innsats for å forenkle og forbedre bistandsforvaltningen, er Regjeringens viktigste grep.

Geografisk konsentrasjon

I budsjettet for 2015 varsler Regjeringen en forsiktig geografisk konsentrasjon, et viktig virkemiddel for å kunne følge opp utviklingssamarbeidet bedre. Det overordnede målet om fattigdomsreduksjon er gitt prioritet i arbeidet. Det legges derfor opp til at bistand til en del høyere mellominntektsland fases ut. I tillegg fases bistanden ut i

noen lavere mellominntektsland og lavinntektsland der norsk bistandsengasjement i utgangspunktet er svært beskjedent.

Humanitær bistand står i en særstilling og må derfor styres av humanitære behov. Regjeringen legger opp til at konsentrasjonen ikke skal legge begrensninger på hvor Norge kan bidra med humanitære midler.

I arbeidet med konsentrasjon har Utenriksdepartementet lagt vekt på at høyere mellominntektsland, med noen unntak, ikke prioriteres i norsk bistand. I tillegg er det søkt å fase ut lavere mellominntektsland og lavinntektsland der norsk bistandsengasjement i utgangspunktet er beskjedent. Departementet har også lagt opp til at utfasing skjer etter hvert som avtaler utløper, slik at man unngår å bryte inngåtte forpliktelser.

På denne bakgrunn ble det utarbeidet en liste på 84 samarbeidsland, inkludert i Prop. 1 S (2014–2015) for Utenriksdepartementet. Det foreslås nå å inkludere Sierra Leone på listen ettersom situasjonen etter ebolakrisen gjør det nødvendig med forlenget innsats. Listen over samarbeidsland er gjengitt nedenfor. Fra 2015 skal det som hovedregel ikke inngås nye avtaler om bistand til land som ikke står på denne listen.

Utenriksdepartementet arbeider videre med ytterligere konsentrasjon av bistanden som forvaltes gjennom departementet selv og ambassadene.

Unntak fra geografisk konsentrasjon

Konsentrasjon av bistand er et virkemiddel for å oppnå resultater. Dersom konsentrasjonen får uforholdsmessige og uforutsette negative konsekvenser i enkelttilfeller, vil Utenriksdepartementet kunne gjøre unntak.

I tråd med utenriks- og forsvarskomiteens merknader til Prop. 1 S (2014–2015) og Utenriksdepartementets forslag om å inkludere Sierra Leone, vil listen over samarbeidsland bestå av 85 land. Det er uttrykkelig forutsatt at humanitær bistand og norske, frivillige organisasjoner ikke er omfattet av den geografiske konsentrasjonen. Organisasjonene kan dermed fortsatt søke om støtte fra kap. 160, post 70 Sivilt samfunn til tiltak i land som ikke står på listen over samarbeidsland, inkludert til tiltak som tidligere har vært støttet over andre budsjettposter. Støtte til prosjekter i land som står på listen over samarbeidsland vil som tidligere kunne få støtte over ulike budsjettposter. Humanitære midler til land som ikke står på listen over samarbeidsland kan bevilges fra kap. 163, post 70 Nødhjelp og humanitær bistand, kap. 170, post 73 Verdens matvareprogram samt

kap. 170, post 74 FNs Høykommissær for flyktninger (UNHCR).

Fokusland

En hovedanbefaling i OECDs gjennomgang av norsk bistand i 2013 var at Norge burde utarbeide en klar og faglig basert strategi for sitt bilaterale utviklingssamarbeid. Regjeringen vil følge opp dette. Som et første steg i dette arbeidet vil Regjeringen øke innsatsen i utvalgte land, kalt fokusland. Ved å konsentrere mer av landkompetansen og kontroll- og oppfølgingskapasiteten i Utenriksdepartementet, Norad og ved ambassadene om disse landene, ønsker vi å oppnå økt effektivitet, bedre tiltaksoppfølging og dermed bedre måling og formidling av resultater.

All norsk bistand vil være i samsvar med våre internasjonale forpliktelser og overordnede prioriteringer. Tematiske satsinger, som helse og utdanning, vil gis prioritet også i fokusland. Tverrgående hensyn som miljø og klima skal ivaretas, og norsk bistand skal bidra til å nå de nye utviklingsmålene for bærekraft, slik de vedtas i rammen av FN.

Punktene under angir hva som er vurdert i utvelgelsen av fokusland. Ingen av landene kan sies å innfri alle kriterier.

1. Lavinntektsland eller lavere mellominntektsland.
2. Land med begrenset tilgang til kapital og kompetanse fra andre kilder enn bistand.
3. Land som i samarbeid med privat sektor vektlegger økonomisk aktivitet for å skape vekst og arbeidsplasser.
4. Land som vektlegger menneskerettigheter og demokratispørsmål.
5. Land der vi ønsker et bredt, langsiktig, bærekraftig og fattigdomsrettet engasjement.
6. Land der vi har et nærvær som gir grunnlag for tett oppfølging og løpende dialog med myndighetene.
7. Land der vi har god landkunnskap og kan utgjøre en forskjell.

På denne bakgrunn er følgende fokusland valgt, fordelt på to kategorier:

1. Sårbare stater/områder med vekt på stabilisering og fredsbygging ved siden av sosial og økonomisk utvikling: Afghanistan, Haiti, Mali, Palestina, Somalia, Sør-Sudan
2. Land i utvikling, med økende vekt på godt styresett, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, ressurs- og inntektsforvaltning: Eti-

opia, Malawi, Mosambik, Myanmar, Nepal, Tanzania

Se nedenfor for vurdering av hvert enkelt land.

Land påvirket av krig og konflikt er de som i minst grad vil kunne legge til rette for sosial og økonomisk utvikling og fattigdomsreduksjon. Her har Norge interesse i å bidra til konfliktløsning, fredsbygging og regional stabilitet. Ved å bidra til å løse konflikter der de oppstår, kan vi forebygge spredning av vold og flyktningstrømmer som etter hvert også vil kunne nå vårt eget land. Det tar lang tid å oppnå resultater i sårbare stater, og risikoen er ofte stor for tilbakeslag. Samtidig er det her kostnadene og risikoen ved ikke å engasjere seg vil være størst.

I fokuslandene vil Norge ha samarbeid og dialog med myndighetene. Respekt for menneskerettighetene vil være viktig i dialogen og oppfølgingen. Det vil legges vekt på forutsigbarhet og engasjement i flere sektorer. Den norske støtten til fokusland skal være langsiktig og ha fattigdomsbekjempelse som hovedmål. Utviklingsland rammes hardest av klimaendringene, og miljø og bærekraft vil være en viktig dimensjon i samarbeidet med fokusland. I land som Tanzania og Mosambik, som vi allerede har samarbeidet med i en årrekke og som har en positiv økonomisk utvikling, vil samarbeidet gradvis kunne endres etter hvert som behovet for bistand reduseres og det utvikles grunnlag for økt samarbeid uten bistandsfinansiering.

Utenriksdepartementet arbeider nå med å konkretisere oppfølgingen av fokusland. Dette arbeidet inkluderer gjennomgang og styrking av system og rutiner for å foreta menneskerettighets- og demokrativurderinger, politisk økonomi-analyser og resultatmåling og -rapportering, utarbeidelse av nye maler for overordnede samarbeidsavtaler og vurdering av særskilte tilpasninger for samarbeid med sårbare stater. Det vil utvikles tettere partnerskap med fokuslandene. Dette innebærer økt oppmerksomhet og ressursbruk fra norsk side.

Blant land som ikke er fokusland, vil det være noen land som mottar store bistandssummer innenfor et avgrenset område, som i klima- og skogsatsingen. Norge kan også yte viktige bidrag til utvalgte mottakerland ved å kanalisere bilaterale bistandsmidler gjennom FN-organisasjoner (multi-bi-bistand) eller de internasjonale utviklingsbankene (samfinansiering). Det vil være land som mottar mindre summer innen spesifikke områder, som i Olje for utvikling-programmet. Og det vil være land som mottar bistand i kortere

perioder, til avgrensede innsatser. I enkelte land har vi et betydelig og bredt bistandsengasjement, selv om landet av ulike grunner ikke kvalifiserer helt til å bli fokusland, og i noen land kan det være naturlig å trappe opp innsatsen over tid. Slike land vil etter hvert kunne bli aktuelle som fokusland. Gruppen av fokusland vil således kunne utvides over tid.

Vurdering av fokusland

1. Sårbare stater/områder med vekt på stabilisering og fredsbygging ved siden av sosial og økonomisk utvikling:

Afghanistan

Afghanistan er et lavinntektsland med begrenset tilgang til kapital og kompetanse fra andre kilder enn bistand. Landet er rangert som nr. 169 av 187 på FNs Human Development Index (HDI) i 2013. Svak stat etter tiår med konflikt, pågående konflikter og omfattende korrupsjon er blant utfordringene for utvikling og stabilitet. Størstedelen av Afghanistans nasjonalbudsjett er bistand, og landet forventes å forbli avhengig av bistand i lang tid framover. Siden 2001 har Norge bidratt til å bygge institusjoner som kan levere sikkerhet og tjenester og med nødhjelp og støtte til sivilsamfunn. Norsk sivil bistand utgjør om lag 750 mill. kroner i året. Vi forpliktet oss i Tokyo i 2012 til å videreføre et høyt nivå ut 2017, såfremt Afghanistan oppfyller sine forpliktelser om reform.

Norsk sivil bistand til Afghanistan var i 2014 på totalt 758 millioner kroner, inkludert humanitær hjelp og utgifter til tilbakevendte flyktninger. Norge har i likhet med en rekke andre land inngått en avtale om strategisk partnerskap med Afghanistan. I avtalen har Afghanistan blant annet forpliktet seg til å gjennomføre demokratiske valg, beskytte menneskerettighetene, bekjempe vold mot kvinner og arbeide mot korrupsjon. Norsk utviklingsbistand vil rettes mot tre hovedområder: styresett (inkludert demokrati, menneskerettigheter, kvinners rettigheter og anti-korrupsjon), utdanning og integrert utvikling på landsbygda.

Av sikkerhetsgrunner er det begrenset bistandskapasitet ved ambassaden, og forvaltningen er fra høsten 2014 lagt til Oslo. Etter tretten år med betydelig norsk bistand og Norges største samlede sivile og militære engasjement, har Norge relativt god landkunnskap. Norske aktører og frivillige organisasjoner har arbeidet med Afghanistan i 30–40 år. På utviklingssiden kan vi sammen med andre givere være med å påvirke til

en positiv utvikling av landet. Dette kan blant annet være med på å redusere strømmen av flyktninger fra Afghanistan. Norge har lenge tatt til orde for en politisk løsning på konflikten i landet som inkluderer alle grupper, og vi støtter afghanernes arbeid med dette.

Konklusjon: I lys av betydningen av stabilisering av Afghanistan, og i tråd med våre forpliktelser, vil Norge fortsette å bidra med store bistandssummer ut 2017. Betydningen og omfanget av det norske engasjementet tilsier at landet bør være fokusland, i hvert fall i de nærmeste årene.

Palestina

Palestina er kategorisert i gruppen lavere mellominntektsland/område og lå som nr. 107 på HDI 2013. Norge har siden Oslo-avtalen spilt en nøkkelrolle i å samordne bistand til samfunnsutvikling, offentlige tjenester, bedre styresett og en forvaltningskapasitet som vil være viktig for en palestinsk statsbygging. Dette har blant annet vært gjort gjennom ledelse av giverlandsgruppen AHLC. Den norske bistanden i 2014 utgjorde 741 mill. kroner. I tillegg kommer 150 mill. kroner i kjernestøtte til FNs organisasjon for palestinske flyktninger (UNRWA). Palestina var dermed blant de største mottakerne av norsk bistand.

Norsk engasjement i Palestina er knyttet til ønsket om å bidra til en fredelig løsning på konflikten mellom israelere og palestinere gjennom en fremforhandlet avtale om en to-statsløsning. I 2011 ble det konkludert at palestinske institusjoner var klare til å påta seg statsbærende ansvar, men det har ikke vært tilsvarende fremgang i fredsprosessen og de politiske spørsmålene i konflikten med Israel. Palestinske selvstyremyndigheter (PA) vil fortsette å være avhengige av internasjonal bistand all den tid hindre for økonomisk vekst er til stede, som følge av vedvarende konflikt og okkupasjon og fraværet av en fredsavtale mellom partene.

PA er fundamentet for den fremtidige palestinske staten og spiller en avgjørende rolle for å yte sosiale tjenester til den palestinske befolkning og lønne offentlig ansatte. Videre er sikkerhetssamarbeidet med Israel viktig både for palestinerne og for Israel. Representasjonskontoret i Al Ram forvalter det meste av den norske bistanden til Palestina. Kontoret følger den politiske og økonomiske utviklingen tett gjennom god dialog med lokale myndigheter, multilaterale organisasjoner, andre giverland og partnere for øvrig. Et viktig mål for Norges bistand til palestinske områder og

selvstyremyndighetene er å støtte opp under en fredsprosess med sikte på en to-statsløsning.

Konklusjon: Norges særlige rolle og engasjement i Palestina tilsier at området bør være fokusland (fokusområde).

Sør-Sudan

Sør-Sudan er et lavinntektsland, men grunnet oljeproduksjonen er BNP pr. capita langt over nabolandenes (USD 1850 i 2011). Som følge av nedstengning av oljeproduksjonen i 2012 og den væpnede interne konflikten i landet siden desember 2013 vil dette tallet nå være betydelig lavere, anslagsvis ned mot 700–800 USD pr. capita. Sør-Sudan har verdens mest oljeavhengige økonomi, men som følge av dårlig forvaltning og utbredt korrupsjon har lite av oljeinntektene tilflytt landets egen befolkning og utvikling av sosial sektor. Landet er derfor svært avhengig av bistand. Den interne konflikten i landet har pågått i over ett år og det er ikke nevneverdig fremgang i fredsprosessen. Landet står overfor store humanitære utfordringer som vil forverres hvis det på nytt bryter ut full krig. Sør-Sudan har et svakt utviklet demokratisk system, og menneskerettighetssituasjonen har blitt dramatisk forverret siden krisen brøt ut. Flere MR-rapporter viser svært alvorlige overgrep fra begge sider i konflikten.

Norge har hatt et omfattende bistandsprogram i Sør-Sudan, med særlig vekt på støtte til statsbygging og kapasitetsbygging innen naturressursforvaltning. Bistanden beløp seg til 607 mill. kroner i 2014. Etter krisen er en rekke programmer satt på hold og midler omprioritert for å respondere på humanitære behov. Norge har en godt oppsatt ambassade i Sør-Sudan. Det er utviklet gode nettverk med myndighetssiden, og det er god dialog og samordning på giversiden. Etter krisen i desember har dette endret seg, og regjeringens manglende vilje til å drive fredsprosessen, MR-overgrepene og problemer med å komme fram med humanitær hjelp, gjør at samarbeidet med myndighetene er krevende og vil kunne komme under økende press. Det er stor landkunnskap i departementet og ved ambasadene i regionen, og godt samarbeid mellom departementet og norske organisasjoner engasjert i Sør-Sudan. Dette har bidratt til at Norge har framstått som en konsistent og forutsigbar partner, også i vanskelige spørsmål.

Konklusjon: Sør-Sudan er inne i en vanskelig periode der det mer langsiktige utviklingssamar-

beidet i stor grad er satt på vent og midler omprioritert til å møte humanitære behov. Gitt Norges omfattende engasjement over lang tid, anbefales det likevel at landet blir fokusland, med sikte på en aktiv norsk rolle for å bidra til konfliktløsning og normalisering av utviklingssamarbeidet.

Somalia

Somalia er et av verdens fattigste land, og var ikke med på HDI 2013. Somalia har store utfordringer innen politisk, sikkerhets- og humanitær sektor. Etter 2012 fikk de nyvalgte føderale myndighetene fornyet tillit, nasjonalt og internasjonalt, men politisk uenighet har likevel ført til skifte av statsminister og regjering tre ganger i perioden 2012–2015. Norsk innsats har vektlagt støtte til politisk stabilisering, demokratisering og fredsskapende tiltak. Norge har sammen med det internasjonale samfunnet brukt betydelige midler på kortsiktige humanitære tiltak. Dette var og er nødvendig, men ikke tilstrekkelig. Landet er rikt på naturressurser og har Afrikas lengste kyst. Økonomisk og sosial fremgang forutsetter politisk stabilisering og gjenoppbygging av en ruinert statsstruktur. I dag er utsiktene bedre enn på lenge. Næringslivet i Somalia er en ressurs som kan spille en avgjørende rolle for utviklingen.

Norge har bidratt til etablering av en midlertidig finansieringsmekanisme/SFF (Special Financial Facility), som ble overtatt av Verdensbanken i 2014, ferdigstilling av teknisk og juridisk grunnlag for arbeidet med somalisk kontinentalsokkel, og tiltak for fred og forsoning. Bistanden utgjorde 399 mill. kroner i 2014. Somalia-konflikten har vokst ut over landets grenser og er i dag en regional og internasjonal utfordring. Maritim sikkerhet og tiltak mot piratvirksomheten utenfor Somalia berører norske næringslivsinteresser. Terrornettverkene i Somalia har norske forbindelser, og landet er fortsatt en hovedkilde til flyktninger til Europa/ Norge. Landkunnskap, fagkunnskap og gode politiske nettverk i landet/regionen gjør at norsk innsats kan være viktig og relevant og gjøre en forskjell.

Konklusjon: Somalia er et konfliktfylt land der det er krevende å drive bistandssamarbeid. Norge har ikke permanent tilstedeværelse i landet. Ut fra de store sikkerhetsutfordringene Somalia-konflikten representerer, regionalt og internasjonalt så vel som internt i landet, samt den rolle og kompetanse Norge har bygget opp, anbefales Somalia som fokusland.

Mali

Mali har siden 2012 vært preget av politisk uro og væpnet konflikt. Opprørere og jihadister tok da kontroll over nord-områdene og militæret tok deretter makten i sør gjennom et statskupp. Krisen i Libya var en medvirkende årsak til utviklingen, som har ført til en vanskelig sikkerhetssituasjon i hele Sahel-beltet. En fransk intervensjon i 2013 bidro til å slå jihadistene tilbake, og etableringen av FN-operasjonen MINUSMA fulgte. Godt støttet av det internasjonale samfunnet gjennomførte Mali demokratiske valg og fikk innsatt president og nedsatt nasjonalforsamling i 2013. Betydelige ressurser ble mobilisert for å iverksette nasjonale og internasjonale utviklingsplaner for landet. Gjennomføringen går imidlertid langsomt, og Mali er fortsatt sårbart både politisk, økonomisk, klima- og sikkerhetsmessig. Mangelen på sikkerhet i nord gjør at internt fordrevne og flyktninger utsetter å vende tilbake. Forslaget til fredsavtale fremlagt i Alger 1. mars 2015 er så langt ikke godtatt av den viktigste opprørsgruppen, og maliske myndigheter har nølt med å gjenåpne forhandlingene. En fredsavtale som aksepteres av alle parter er viktig for å etablere stabilitet, og en forutsetning for økonomisk og sosial fremgang.

Mali er blant verdens fattigste land (nr. 176 på HDI 2013) og svært bistandsavhengig. Privat sektor er svak og arbeidsledigheten har økt som en følge av konflikten. Flertallet av befolkningen lever av lite produktivt landbruk og husdyrhold. Eksportinntektene kommer hovedsakelig fra gull og landbruksprodukter. Offentlige tjenester som utdanning, helse og infrastruktur er lite utbygd. Fraværet av nasjonale myndigheter i nord og porøse grenser til nabolandene åpner for alternative inntektskilder for lokalbefolkningen gjennom internasjonal organisert kriminalitet og handel med narkotika, våpen og mennesker samt terrorisme. Alle parter i konflikten har gjennomført menneskerettsovergrep. På den andre siden respekteres pressefriheten i landet, opposisjonen og pressen er aktive og søker å holde myndighetene til ansvar. Straffefrihet kritiseres.

Norsk bistand til Mali var i 2014 på 126 mill. kroner. Samarbeidet strekker seg tilbake til tørkene på 1980-tallet. Ressursforvaltning og klimarobust landbruk har hele tiden vært viktig i samarbeidet. I dag omfatter dette også bedret styresett, utdanning og fredsbygging. Det norske bidraget til MINUSMA har gitt engasjementet en ekstra dimensjon. Mali dekkes av egen ambassaderåd stasjonert ved ambassaden i Accra, som besøker landet hver måned.

Konklusjon: Norge er tjent med økt stabilitet og langsiktig utvikling i Sahel. Med vårt langvarige engasjement i Mali ligger forholdene til rette for økt norsk samarbeid med landets myndigheter og styrket bidrag til fred, stabilitet og utvikling. Samtidig medfører sikkerhetsutfordringene og vårt nåværende oppsett begrensinger for oppfølgingen av samarbeidet. Dette må tas hensyn til i videre innretning og valg av kanaler.

Haiti

Haiti er det fattigste landet på den vestlige halvkule og ligger som nr. 168 på HDI 2013. Landet har svært lite utenlandsinvesteringer, betydelig «hjerneflukt», begrensede naturressursforekomster og stor sårbarhet for naturkatastrofer. Haitianske styresmakter er opptatt av å tiltrekke seg utenlandsinvesteringer for å bygge en sterkere privat sektor og skape vekst og arbeidsplasser. Haiti har store utfordringer innen styresett og justissektoren, men staten som sådan begår ikke grove menneskerettighetsbrudd. Jordskjelvet i 2010 rammet et land som allerede var i dyp politisk og økonomisk krise. Skjelvet krevde anslagsvis 230 000 menneskeliv, og de økonomiske skadene ble estimert til USD 7,8 milliarder, større enn Haitis BNP. 2015 blir et viktig år for Haiti fordi landet planlegger å gjennomføre tre valg.

Norsk bistand til Haiti er i utgangspunktet på et beskjedent nivå for fokusland – nivået for 2015 er på ca. 100 mill. kroner, opp fra 89 mill. kroner i 2014. Det planlegges å skalere opp innsatsen ytterligere i 2016. Utdanning er en ny hovedsatsing. Bistand til vann og sanitær og energi prioriteres også. Haiti dekkes fra ambassaden i Havanna, men mye av bistanden forvaltes i Latin-Amerikaseksjonen, som besøker landet regelmessig. En egen ekstern spesialrådgiver for Haiti tilbringer store deler av tiden i landet. Dialogen med myndighetene er tett og løpende. Som følge av betydelig norsk innsats etter jordskjelvet i januar 2010, er det bygget opp landkunnskap i UD. Enkelte norske bistandsorganisasjoner og forskningsmiljøer har også god kunnskap om Haiti. En evaluering av norsk bistand etter jordskjelvet ble lagt frem i januar 2015. Den konkluderte med at det hadde vært god progresjon i de norskfinansierte prosjektene, men at det var for tidlig å konkludere om de langsiktige resultatene av bistanden.

Konklusjon: Til tross for sårbarhet for naturkatastrofer og interne politiske spenninger ligger forholdene på Haiti til rette for å oppnå gode langsiktige resultater av økt norsk utviklingssamar-

beid. Det er også ønskelig med et tydelig norsk bistandspolitisk fotavtrykk på den vestlige halv-kule. Haiti anbefales derfor som fokusland. Et mer permanent norsk nærvær vurderes etablert.

2. Land i utvikling, med økende vekt på godt styre-sett, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, ressurs- og inntektsforvaltning:

Tanzania

Tanzania er fortsatt et lavinntektsland, men har ambisjoner om mellominntektslandstatus innen 2025. Disse ambisjonene er ikke urealistiske med dagens vekst (7 pst.). Andelen fattige er redusert fra 33 til 28 pst. i perioden 2007–2012. Landet er rangert som nr. 159 på HDI 2013. Bistandens andel av Tanzanias kapitaltilstrømning er redusert fra 60 pst. i 2010–11 til 40 pst. i 2013/14. Privat kapitaltilstrømning utgjør nå en større post i utenriksregnskapet enn bistand. Mindre budsjettstøtte og høyere skatteinntjening gjør at bistandens andel av statsbudsjettet faller betydelig. Nominell vekst i skatteinntekter var 20,3 pst. i perioden 2012–2014, noe som tilsvarer en økning fra 12,6 pst. til 13,8 pst. av BNP. Betydelige gassfunn har skapt store forventninger om sterkt økende skatteinntekter og tilhørende bedring av sosiale tjenester og generelle levekår. Det vil imidlertid ta 15–20 år før de store inntektene kommer. Generelt går Tanzania i mer demokratisk retning, men står foran en utfordrende periode i 2015 med debatt om ny grunnlov og valg i oktober.

Det norske engasjementet i Tanzania er bredt og fattigdomsrettet, og bistanden beløp seg til 482 mill. kroner i 2014. Innsatsen er langsiktig, men med en uttalt ambisjon om utfasing av bistanden og gradvis mer vektlegging av utenrikspolitisk dialog og næringslivssamarbeid. Tanzania har satt seg som mål å bli uavhengig av bistand innen 2025. Norsk utviklingssamarbeid med Tanzania har gradvis blitt endret og støtter opp om dette målet. Hovedfokus er på olje/energi, skatt/inntektsgenerering og skog/klima. Det er økende interesse fra norsk næringsliv for investeringer i Tanzania, særlig knyttet til petroleumsindustrien. Norsk bistand til Tanzania startet i 1962, og landet ble prioritert samarbeidspartner i 1966. Ambassade ble etablert i 1975. Langvarig bistandssamarbeid og robust tilstedeværelse over mange år har bidratt til å bygge en bred og god landkompetanse både ved ambassaden, i Utenriksdepartementet og i Norad.

Konklusjon: Langvarig og fortsatt betydelig utviklingssamarbeid med Tanzania gjør det natur-

lig å velge landet som fokusland, selv om planer om gradvis utfasing av bistanden kan innebære at dette endrer seg etter hvert.

Mosambik

Mosambik er et lavinntektsland, rangert som nr. 178 av 187 land på HDI for 2013. 54,7 pst. av befolkningen lever under fattigdomsgrensen (2009). Gavebistand og lån utgjør 39 pst. av statsbudsjettet for 2014. Mosambik har hatt en vedvarende økning i skatteinntektene de siste årene. Disse utgjør nå ca. 27 pst. av BNP. Landet har hatt god økonomisk vekst de siste årene, men har et betydelig underskudd på handelsbalansen. Mosambiks gassfunn vil etter hvert kunne få store innvirkninger på økonomien. Utfordringen er at petroleumssektoren i seg selv ikke skaper mange arbeidsplasser. Vekst i andre sektorer vil være avgjørende. Den politiske situasjonen har vært turbulent siden 2013, med militære angrep fra opposisjonspartiet Renamo, frem til en våpenhvile ble inngått i september i fjor. Frelimo vant presidentvalget i oktober 2014, men Renamo har krevd økt grad av selvstyre i deler av landet.

Norsk bistand utgjorde 376 mill. kroner i 2014, med energi og fiskeri som hovedsatsingsområder. Her har Norge særlig kunnskap og kompetanse som er etterspurt. Det er økende interesse i norsk næringsliv for Mosambik, ikke minst grunnet store funn av naturgass i den nordlige delen av landet. Norad-representasjon i Mosambik ble etablert i 1977 og omgjort til ambassade i 1996. Langvarig samarbeid og tilstedeværelse har gitt god landkunnskap ved ambassaden og i UD og Norad, samt godt grunnlag for bistandsoppfølging og dialog med myndighetene. Det er god kontakt på politisk nivå mellom de to land gjennom besøk og møter i globale fora.

Konklusjon: Langvarig og fortsatt betydelig utviklingssamarbeid med Mosambik gjør det naturlig å velge landet som fokusland, med økende vekt på næringsliv, ressurs- og inntektsforvaltning.

Malawi

Malawi er et lavinntektsland, rangert som nr. 174 på HDI 2013. Halvparten av befolkningen lever i fattigdom. I kjølvannet av korrupsjonsskandalen «Cashgate» i 2013, besluttet Norge og andre givere å fryse planlagte utbetalinger av budsjettstøtten. Siden bistanden bidrar med om lag 25 pst. av statsbudsjettet har dette medført betydelige innstramminger i offentlig sektor. Landbruk er

hovednæringen, og tobakk landets primære eksportvare (opp mot 70 pst. av landets eksportinntekter og rundt 25 pst. av skattegrunnlaget). Malawi er utsatt for naturkatastrofer relatert til klimaendringer. Høy befolkningsvekst og fattigdom har ført til betydelig press på miljøet og naturressursene. Malawi har de siste 20 årene gjort viktige fremskritt innen demokrati og politiske og sivile rettigheter. De største menneskerettighetsutfordringene i dag er knyttet til fattigdom og mangel på kunnskap.

Norges ambassade i Lilongwe ble åpnet i 1999. Utviklingssamarbeidet er langsiktig og fattigdomsrettet og utgjorde 532 mill. kroner i 2014. Bistanden favner bredt og omfatter helse, klimasmart landbruk, kvinner/likestilling og MR/styresett. Videre legges det opp til en bilateral satsing innen utdanning. Ambassaden har over tid utviklet god landkunnskap og gode relasjoner både med statsapparatet og sivilt samfunn. Norge er tredje største bilaterale giver og blant en håndfull givere som spiller en sentral rolle i landet. Norge blir karakterisert som den viktigste partneren innen landbruk og klima og er også en betydelig giver innen helse og styresett.

Konklusjon: Norge har et langsiktig, bredt og betydelig samarbeid med Malawi og er en av de viktigste utviklingspartnere for landet. Malawi bør velges som fokusland.

Nepal

Nepal er et lavinntektsland og et av Asias fattigste land. Landet ligger som nr. 145 på HDI 2013. Nepal befinner seg i sluttfasen av en fredsprosess, der det skal utarbeides ny grunnlov og etableres nye demokratiske samfunnsinstitusjoner.

Norge er en relativt stor bilateral aktør i Nepal. Bistanden utgjorde 237 mill. kroner i 2014. De viktigste satsingsområdene i utviklingssamarbeidet er utdanning, godt styresett og utbygging av elektrisitetsforsyning. Dette vil fortsatt være de viktigste satsingsområdene for norsk bistand til Nepal også etter jordskjelvet 25. april i år, der Norge ga betydelig humanitær bistand og vil støtte gjenoppbyggingen. Utbygging av Nepals vannkraftressurser vil kunne bidra til økonomisk utvikling, men vil være avhengig av betydelige utenlandske investeringer. Dette representerer et potensiale for norsk næringsliv. Norge bidrar med flerårig støtte til Nepals sektorprogram for grunnutdanning. Det er fortsatt behov for å styrke utdanningssektoren i Nepal for blant annet å sørge for kvalitetsutdanning for jenter på barne- og ungdomsskolenivå. Ambassaden i Kathmandu har bred kontaktflate

med myndighetsapparatet, privat næringsliv, frivillige organisasjoner og academia. Norske aktører har god landkunnskap og lang erfaring med å arbeide i Nepal. Norge blir sett på som en langsiktig og pålitelig partner med et utviklingsprogram godt tilpasset landets ønsker og behov.

Konklusjon: Nepals behov i sluttfasen av en fredsprosess og Norges rolle som langsiktig og pålitelig utviklingspartner for landet, gjør Nepal til et naturlig valg som fokusland.

Etiopia

Etiopia er et lavinntektsland, rangert som nr. 173 på HDI 2013. Nær 50 pst. av befolkningen levde i ekstrem fattigdom i 1994/1995. I 2011 var nivået 29,6 pst. Målet er å bli et mellominntektsland innen 2025 uten økte klimagassutslipp. Landet har hatt stabil økonomisk vekst de siste 10 årene, men er samtidig avhengig av bistand (utgjør ca. 30 pst. av statsbudsjettet). Landbruk er hovednæringen og kaffe er landets primære eksportvare. IMF berømmer myndighetens innsats for å omdanne landbruket fra selvbergingsjordbruk til kommersielt landbruk. Etiopia har et av kontinentets største fornybare kraftpotensiale. Etiopia har ratifisert de fleste av FNs menneskerettighetskonvensjoner, inkorporert sentrale menneskerettigheter i grunnloven, etablert en nasjonal menneskerettighetskommisjon og nylig vedtatt en nasjonal handlingsplan for menneskerettigheter. Samtidig er svak demokratisk utvikling en stor utfordring. Parlamentet har kun ett medlem som er uavhengig av regjeringspartiet EPRDF. Politiske og sivile rettigheter som ytrings-, forenings- og forsamlingsfrihet er under press. Anti-terrorloven og loven som regulerer det sivile samfunn gir grunn til bekymring.

Norges bistand utgjorde 378 mill. kroner i 2014. Utviklingssamarbeidet er konsentrert rundt et bredt klimapartnerskap (klimatilpasset landbruk/fornybar energi/skog) og innsats for å fremme demokratisk utvikling og menneskerettigheter, inkludert kvinners rettigheter. Norsk støtte til sivilt samfunn bidrar også til å støtte opp om grunnutdanning og helsetilbud. Norge har lang historie i Etiopia, gjennom politisk samarbeid, bistand og misjon. Norges ambassade i Addis Abeba ble åpnet i 1991. Norge og Etiopia har et godt og bredt samarbeid, også om Den afrikanske union (AU) og regionale spørsmål på Afrikas Horn. Norge er en liten giver sammenlignet med f.eks. USA, Storbritannia og EU, men anses likevel som en viktig partner, særlig innenfor klimasamarbeidet og regionale spørsmål. Vi har

over tid bygget opp god landkunnskap og har gode forutsetninger for å kunne gjøre en forskjell.

Konklusjon: Etiopiske myndigheter gjør en solid innsats for økonomisk utvikling og fattigdomsreduksjon. Til tross for utfordringer innen menneskerettigheter og demokrati, har Norge et langsiktig og godt samarbeid med landet, inkludert fremme av demokratisk utvikling og menneskerettigheter. Etiopia anbefales derfor som fokusland.

Myanmar

Myanmar er et lavinntektsland, rangert som nr. 150 på HDI 2013. Mange år med sanksjoner fra vestlige land har bidratt til begrensninger på investeringer og multilaterale aktørers engasjement, men løfting av sanksjoner som resultat av reformprosessen og endringene i landet, har ført til at tilgangen på kapital er økende. Også store norske næringslivsaktører er interessert i Myanmar, og både Telenor og Statoil har vunnet anbudsrunder for engasjement i landet. Det har skjedd en bedring av MR-situasjonen i Myanmar på en rekke områder de siste par-tre årene, herunder oppheving av mediasensur, mer demokratisk lovgivning på flere områder og løslatelse av politiske fanger. Samtidig gjenstår tunge utfordringer på MR-området, inkludert situasjonen for minoritetene, og MR-situasjonen i Myanmar står fortsatt på både MR-rådets og Generalforsamlingens agenda (3.komite), med årlige resolusjoner og mandat til spesialrapportør.

Etter mange års engasjement for demokrati i Myanmar har Norge opparbeidet solid kunnskap om og gode relasjoner til landet. Oppgradering til full ambassade i 2013 gir grunnlag for tett oppfølging og løpende dialog med myndighetene og andre aktører. Forholdet til myndighetene er nært etter at Norge tidlig ga støtte til den myndighetsdrevne reform- og fredsprosessen. Forholdet til den tradisjonelle demokratibevegelsen går lengre tilbake, etter mangeårig norsk støtte til eksilmiljøer som arbeidet for demokrati i landet. Fra norsk side ble det satt av langsiktige bistandsmidler til Myanmar for første gang i 2013, etter flere år med stor humanitær bistand og støtte til fred og forsoning. Det legges opp til en gradvis økning i utviklingssamarbeidet med Myanmar. Totalbistanden i 2014 var på 242 mill. kroner, hvorav en stor del fortsatt var humanitær bistand. Det planlegges for et bredt og langsiktig engasjement i Myanmar, med vekt på samarbeid om naturressursforvaltning, energi, miljø, demokrati, fred og sivil samfunn. Dette er områder der Myanmar ønsker sam-

arbeid med oss, og hvor Norge har relevant erfaring og kompetanse. Utdanning vil også bli en komponent i samarbeidet.

Konklusjon: Mange års engasjement for demokrati i Myanmar danner grunnlag for å bygge opp og utvide utviklingssamarbeidet. Etablering av full ambassade høsten 2013 og planlegging for et bredt og langsiktig engasjement, gjør Myanmar til en god kandidat til å bli fokusland.

Samarbeidsland:

Fokusland:

1. Sårbare stater/områder med vekt på stabilisering og fredsbygging ved siden av sosial og økonomisk utvikling: Afghanistan, Haiti, Mali, Palestina, Somalia, Sør-Sudan
2. Land i utvikling med økende vekt på godt styresett, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, ressurs- og inntektsforvaltning: Etiopia, Malawi, Mosambik, Myanmar, Nepal, Tanzania

Andre samarbeidsland:

Albania, Angola, Armenia, Aserbajdsjan, Bangladesh, Bhutan, Bolivia, Bosnia-Herzegovina, Brasil, Burkina Faso, Burundi, Colombia, Cuba, Den demokratiske republikken Kongo, Den sentralafrikanske republikk, Ecuador, Egypt, Elfenbenskysten, Eritrea, Filippinene, Gabon, Georgia, Ghana, Guatemala, Guyana, Honduras, Hviterussland, India, Indonesia, Irak, Iran, Jemen, Jordan, Kambodsja, Kamerun, Kasakhstan, Kenya, Kina, Kirgisistan, Kosovo, Laos, Libanon, Liberia, Libya, Madagaskar, Makedonia, Marokko, Moldova, Montenegro, Nicaragua, Niger, Nigeria, Nord-Korea, Pakistan, Papua Ny-Guinea, Paraguay, Peru, Rwanda, Serbia, Sierra Leone, Sri Lanka, Sudan, Syria, Sør-Afrika, Tadsjikistan, Tunisia, Tyrkia, Uganda, Ukraina, Vietnam, Zambia, Zimbabwe, Øst-Timor

2.2 Kunnskapsdepartementet

Kap. 200 Kunnskapsdepartementet

Post 45 Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold, kan overføres

Regjeringen foreslår 9,8 mill. kroner til å oppgradere og modernisere IKT-løsningen for de departementene som er på felles plattform. Utgiftene foreslås delt mellom de berørte departementene og Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon (DSS). På bakgrunn av dette foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 907 000

kroner mot tilsvarende økning av bevilgningen under Kommunal- og moderniseringsdepartementet, jf. nærmere omtale under kap. 510, post 45.

Kap. 225 Tiltak i grunnopplæringen

Post 64 Tilskudd til opplæring til barn og unge som søker opphold i Norge

Endrede prognoser viser et lavere belegg i mottak og omsorgssentre. Dette reduserer behovet for tilskudd til opplæring av barn og unge som søker opphold i Norge. Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 3,1 mill. kroner.

Post 65 Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg, kan overføres

Det foreslås å redusere bevilgningen med 22,7 mill. kroner på grunn av lavere rente enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2015.

Post 70 Tilskudd til opplæring av lærlinger og lære kandidater med spesielle behov

Det forventes å komme flere søknader enn det som lå til grunn for bevilgningen i Saldert budsjett 2015. Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 6 mill. kroner for å unngå reduksjon i tilskuddsutbetaling til den enkelte søker som følge av mange søknader.

Kap. 3225 Tiltak i grunnopplæringen

Post 04 Refusjon av ODA-godkjente utgifter

Bevilgningen justeres på bakgrunn av bevilgningsbehovet for tilskuddet til opplæring av barn og unge asylsøkere på kap. 225, post 64. Blant annet på grunn av en forventet høyere andel av asylsøkere fra land som er godkjent som mottakere av offisiell utviklingshjelp (ODA), foreslås det å øke bevilgningen på kap. 3225, post 04 med 4 mill. kroner.

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Kunnskapsdepartementet vil innenfor bevilgningen på posten tildele 2,3 mill. kroner til Foreningen lles. Midlene skal videreføre pågående lesestimulerings tiltak i regi av foreningen.

Post 22 Videreutdanning for lærere og skoleledere

Det foreslås å åpne for en viss fleksibilitet i fordelingen av bevilgningen mellom vikarordningen og stipendordningen for videreutdanning av lærere, som kan gi en bedre bruk av bevilgningen. Det foreslås derfor å øke tilsagnsfullmakten med 20 mill. kroner. Dette vil gjøre det mulig å øke antall stipenddeltakere.

Det er bevilget 50 mill. kroner i 2015 til kompetanseutvikling av ikke-kvalifisert undervisningspersonell. Midlene benyttes til å etablere en stipendordning hvor ansatte i undervisningsstilling som mangler lærerutdanning kan søke om stipend til å gjennomføre lærerutdanning eller praktisk pedagogisk utdanning. Stipendet til ikke-kvalifisert undervisningspersonell utbetales til skoleeier i takt med progresjonen til studenten, som normalt antas å være 60 studiepoeng over to år. Siste halvdel av stipendet til de som starter i 2015, vil først utbetales i 2017. Det foreslås at Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2015 innenfor stipendordningen til ikke-kvalifisert undervisningspersonell, kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitt bevilgning slik at samlet ramme for gammelt og nytt ansvar ikke overstiger 50 mill. kroner.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke tilsagnsfullmakten med 70 mill. kroner til 169,8 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak.

Post 63 Tidlig innsats i skolen gjennom økt lærerinnsats fra 1.–4. trinn

Det er bevilget 200 mill. kroner på posten i Saldert budsjett 2015. Midlene skal bidra til å sette kommuner i stand til å øke lærertettheten på 1.–4. trinn. Hoveddelen av midlene gis til kommuner som ligger over landsgjennomsnittet for beregnet gruppestørrelse 2 på 1.–4. trinn (gjennomsnitt av tre siste skoleår). 100 kommuner omfattes av ordningen, og midlene fordeles mellom kommunene etter elevtall på 1.–4. trinn (gjennomsnitt av tre siste skoleår). Inntil 25 pst. (dvs. om lag 50 mill. kroner i 2015) av midlene på posten innrettes slik at det kan forskes på effekten av økt lærertetthet. Kunnskapsdepartementet samarbeider med Forskningsrådet om utformingen av forskningsoppdraget. Det tas sikte på oppstart høsten 2016. Det foreslås at posten tilføres stikkordet «kan overføres» for å gjøre det mulig å overføre midler

knyttet til forskning fra 2015 til 2016, jf. forslag til romertallsvedtak.

Kap. 228 Tilskudd til private skoler mv.

Post 78 Kompletterende undervisning

I Prop. 84 L (2014–2015) *Endringer i privatskolelova mv.* har Kunnskapsdepartementet foreslått at det ikke lenger skal være hjemmel til å gi tilskudd til kompletterende undervisning ved internasjonale skoler godkjent etter opplæringsloven § 2-12. Med forbehold om Stortingets behandling av lovproposisjonen vil det ikke være hjemmel til å utbetale tilskudd til kompletterende undervisning ved Den franske skolen i Oslo og Den tyske skolen i Oslo fra og med høsten 2015. For at disse skolene ikke skal få redusert tilskuddsutbetaling totalt sett, foreslås det at skolene får utbetalt tilskudd til kompletterende undervisning fra kap. 228, post 78 ut 2015. Kunnskapsdepartementet vil i forslaget til statsbudsjett for 2016 komme tilbake til hvordan finansieringen av de to skolene kan videreføres.

Kap. 252 EUs utdannings- og ungdomsprogram

Post 70 Tilskudd

Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 49,3 mill. kroner i 2015. Mindrebehovet skyldes i hovedsak oppdaterte prognoser for Norges kontingentforpliktelser i 2015 fra EFTA-sekretariatet.

Kap. 258 Tiltak for livslang læring

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 01

Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 1,3 mill. kroner fordi enkelte prosjektkostnader ikke vil påløpe i 2015, men i senere år.

Kap. 260 Universiteter og høyskoler

Post 50 Statlige universiteter og høyskoler

Framtidig campus for Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Det foreligger en konseptvalgutredning inkludert tilleggsutredninger for framtidig campusløsning for Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU). Ekstern kvalitetssikring (KS1) skal avsluttes innen høsten 2015. På grunnlag av dette vil regjeringen gjøre et konseptvalg. Planlegging av valgt campusløsning bør starte snarest mulig etter dette. Det foreslås derfor å øke bevilgningen

på posten med 5 mill. kroner til planlegging av framtidig campus for NTNU.

Ingeniørutdanning i Florø

Høgskolen i Bergen (HiB) tilbyr desentralisert ingeniørutdanning i undervannsteknologi i Florø. Lokalt næringsliv har bidratt til etableringen av utdanningen. Kompetansen dette studietilbudet frambringer er viktig for næringer som nå møter tøffere rammebetingelser og økt konkurranse. For å videreføre tilbudet foreslås det å øke bevilgningen med 804 000 kroner til 24 treårige studie-plasser i 2015. I tillegg kommer utgifter til utdanningsstøtte, se omtale under kap. 2410. Fullt utbygd, inkludert utgifter gjennom Lånekassen, strategisk tildeling til HiB og anslått resultatbasert uttelling for studiepoeng, innebærer dette en årlig kostnad på om lag 10 mill. kroner fra 2020.

Høgskolesenteret i Kristiansund (HIKSU)

Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 4,1 mill. kroner mot en tilsvarende økning av bevilgningen på kap. 281, post 70 ettersom HIKSU ikke regnes som en statlig høyskole. Se omtale under kap. 281, post 70.

Samarbeid, arbeidsdeling, konsentrasjon og sammenslåinger

Det vises til omtale under kap. 260, post 70 angående intensjon om fusjonsvedtak ved private høyskoler. I den sammenheng foreslås det at 9 mill. kroner flyttes fra kap. 260, post 50 til kap. 260, post 70 for 2015.

Professorat ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet og Internasjonalt reindriftssenter

Som følge av omorganiseringen av Norges veterinærhøyskole, som i hovedsak er slått sammen med Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU), overføres et professorat fra NMBU. 80 pst. av stillingen skal knyttes til Internasjonalt reindriftssenter og 20 pst. av stillingen til Samisk Høgskole.

Det foreslås derfor å redusere bevilgningen på kap. 260, post 50 med 578 000 kroner mot en tilsvarende økning over kap. 563 Internasjonalt reindriftssenter, post 01 Driftsutgifter under Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Det tas sikte på å overføre helårseffekten av stillingen i forslaget til statsbudsjett for 2016. Se også omtale under kap. 563, post 01.

Senter for nordområdelogistikk

Centre for High North Logistics (CHNL) ble etablert for å utvikle et internasjonalt kunnskapssenter om transport og logistikk i nordområdene.

CHNL ble opprettet i 2008 med midler fra Utenriksdepartementet og næringslivet. Støtten fra Utenriksdepartementet utløp i 2013. For å opprettholde senterets videre drift foreslår Regjeringen at senteret innlemmes i universitetsstrukturen som en del av Universitetet i Nordland (UiN). Forslaget innebærer at midler til drift av CHNL legges inn i rammebevilgningen til UiN. Forslaget forutsetter at CHNL i løpet av kort tid avvikles som stiftelse. På denne bakgrunn foreslås det å øke bevilgningen på posten med 2,5 mill. kroner i 2015. Helårseffekten er 5 mill. kroner fra og med 2016.

Oppsummering

Samlet foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 260, post 50 med 5,4 mill. kroner.

*Post 70 Private høyskoler**Fjellhaug internasjonale høyskole*

Universiteter og høyskoler får resultatbasert uttelling for forskningsresultater gjennom en regelbasert omfordelingsordning. I beregningsgrunnlaget for 2015 ble det lagt til grunn resultater fra Fjellhaug internasjonale høyskoles (FIH) avdeling i København i tillegg til høyskolens virksomhet i Norge. Resultater fra virksomheten i Danmark skal imidlertid ikke gi uttelling i finansieringssystemet. FIH fikk derfor en uttelling i RBO for 2015 som var 105 000 kroner for høy. Det foreslås at bevilgningen på kap. 260, post 70 reduseres med 105 000 kroner i 2015.

Samarbeid, arbeidsdeling, konsentrasjon og sammenslåinger

I 2015 er det bevilget 75 mill. kroner for å bidra til samarbeid, arbeidsdeling, konsentrasjon og sammenslåinger i universitets- og høyskole sektoren (SAKS). Midlene er bevilget over kap. 260, post 50. SAKS-midlene skal imidlertid ikke være forbeholdt statlige universiteter og høyskoler. Det er ønskelig å stimulere sammenslåingsprosesser også blant de private høyskolene. Diakonhjemmet Høgskole, Haraldsplass Diakonale Høgskole, Høgskolen Betanien og Misjonshøgskolen har

søkt om om lag 9 mill. kroner til sammenslåingsprosessen for disse fire institusjonene. Institusjonene legger opp til et fusjonsvedtak i september 2015 med virkning fra 1. januar 2016. Det foreslås at 9 mill. kroner flyttes fra kap. 260, post 50 til kap. 260, post 70 for 2015. Det vises til omtale under kap. 260, post 50.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 260, post 70 med 8,9 mill. kroner.

Kap. 280 Felles enheter*Post 73 Tilskudd til NORDUnet, kan overføres*

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 5,4 mill. kroner på grunn av høyere eurokurs enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2015.

Kap. 281 Felles tiltak for universiteter og høyskoler*Post 01 Driftsutgifter, kan nyttes under post 70**NOKUT*

I statsbudsjettet for 2015 ble bevilgningen på kap. 281, post 01 økt med 22,2 mill. kroner til investering i et nytt IKT-system for Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT). Forsinkelser i prosjektet har ført til at utgiftsbehovet til prosjektet har forskjøvet seg i tid. Totalrammen for prosjektet er uendret, men det vil påløpe kostnader i både 2015 og 2016, mot tidligere anslag om at hele kostnaden ville komme i 2015. Det foreslås derfor at bevilgningen på posten reduseres med 5,8 mill. kroner i 2015.

Utbygging av St. Olavs hospital

Utbygging av ny universitetsklinikk i Trondheim avsluttes i 2015. Universitets- og høyskolearealene i sykehuset finansieres over Kunnskapsdepartementets budsjett. Sluttregnskapet for byggefase 2 viser at det gjenstår et mindre beløp av statens andel av investeringskostnadene. Det foreslås derfor at bevilgningen på kap. 281, post 01 økes med 524 000 kroner i 2015.

Oppsummering

Samlet foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 281, post 01 med 5,3 mill. kroner.

Post 70 Andre overføringer, kan nyttes under post 01

Tilskudd til Høgskolesenteret i Kristiansund (HIKSU) forvaltes i dag av Høgskolen i Molde (HiM). Midler til HIKSU inngår som en del av rammebevilgningen til HiM over kap. 260, post 50. I statsbudsjettet for 2014 ble bevilgningen på kap. 260, post 50 økt med 3 mill. kroner til HIKSU, jf. Innst. 12 S (2013–2014). I tillegg kommer kostnader til husleie og IKT-tjenester på 1,1 mill. kroner. Direkte tilskudd til private mottakere utbetales ikke over kap. 260, post 50. Det foreslås derfor at midlene som Stortinget har bevilget til HIKSU, flyttes fra kap. 260, post 50 til kap. 281, post 70 i tråd med praksis. Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 4,1 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon av bevilgningen på kap. 260, post 50.

Post 73 Tilskudd til internasjonale programmer

Norge betaler årlig kontingent til Nordisk avtale om adgang til høyere utdanning. Kontingenten betales i danske kroner. Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 1,1 mill. kroner som følge av endringer i kursen for danske kroner.

Kap. 283 Meteorologiformål

Post 50 Meteorologisk institutt

Meteorologisk institutt ble i 2014 utpekt av Kunnskapsdepartementet som en statsinstitusjon som huser skjermingsverdige objekter. For å oppfylle kravene i sikkerhetsloven og forskrift om objektsikkerhet må instituttet iverksette sikringstiltak. Det foreslås derfor at bevilgningen på posten økes med 8 mill. kroner.

Det foreslås videre å øke bevilgningen på posten med 5,3 mill. kroner til nødvendig reparasjon av værradaren på Andøya. Værradaren Trolltind på Andøya har som følge av storm og lynnedslag våren 2015 fått omfattende skader. Den er satt ut av drift inntil skadene er utbedret.

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 13,3 mill. kroner.

Post 72 Internasjonale samarbeidsprosjekt

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 2,7 mill. kroner grunnet endringer i valutakurser og kontingentkrav i lokal valuta for deltakelse i de ulike internasjonale meteorologiske organisasjonene. Det er særlig kontingent for deltakelse i the European Centre for Medium-Range Weather Forecasts som har økt.

Kap. 285 Norges forskningsråd

Post 53 Strategiske satsinger

Etter terrorangrepet 22. juli 2011 er det et økt behov for kunnskap om høyreekstremisme og formidling av slik kunnskap. På oppdrag fra Kunnskapsdepartementet har Norges forskningsråd utredet mulighetene for å opprette et senter for forskning på høyreekstremisme og relaterte fagfelt. På bakgrunn av anbefalingene foreslås det å øke bevilgningen på posten med 5 mill. kroner til opprettelsen av et slikt senter i 2015, med en årlig bevilgning på 10 mill. kroner. Forskningsrådet vil forvalte midlene.

Forslaget må sees i sammenheng med forslaget under Kommunal- og moderniseringsdepartementet om å opprette et 22. juli-senter i regjeringskvartalet for formidling om hendelsene 22. juli 2011.

Kap. 287 Forskningsinstitutter og andre tiltak

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 71

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 1,4 mill. kroner. Ubrukt bevilgning i 2014 ble ikke overført til 2015 i forbindelse med statsregnskapet 2014. Det viser seg likevel å være behov for de ubrukte midlene i 2015. Posten er gitt stikkordet «*kan overføres*», fordi bevilgningene på posten blant annet går til prosjekter eller andre tiltak med usikker fremdrift og utbetalingstakt.

Post 53 NUPI

Den siste tidens endringer i sikkerhetssituasjonen i Europa og Norge medfører behov for å utbedre den fysiske sikringen av NUPIs lokaler. Det foreslås derfor å øke bevilgningen på posten med 875 000 kroner til sikring av instituttets lokaler i Oslo.

Kap. 288 Internasjonale samarbeidstiltak

Post 72 Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner

Det foreslås å øke bevilgningen med 45,2 mill. kroner grunnet endrede valutakurser og økte kontingentkrav. Store deler av det økte bevilgningsbehovet skyldes Norges kontingent til CERN, hvor den norske kronen har svekket seg betydelig mot sveitsiske franc.

Post 73 EUs rammeprogram for forskning, kan overføres

Det foreslås å øke bevilgningen med 344,3 mill. kroner. Merbehovet skyldes etterberegninger for kontingenten i 2013. Europakommisjonen betalte ut mer til EUs rammeprogram for forskning i 2013 enn det som var forutsett da Norge betalte for deltakelsen sommeren 2013. Dette må dekkes inn i 2015-budsjettet. Det understrekes at endringene i de årlige utbetalingene skjer innenfor de fastsatte totalrammene for EUs rammeprogram for forskning. I tillegg har eurokursen økt fra det som ble lagt til grunn i Saldert budsjett 2015.

Post 75 UNESCO-kontingent

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 2,6 mill. kroner grunnet endringer i valutakurser.

Kap. 3288 Internasjonale samarbeidstiltak

Post 04 Refusjon av ODA-godkjente utgifter

Refusjonen utgjør 25 pst. av UNESCO-kontingenten, jf. kap. 288, post 75. Det foreslås å øke bevilgningen med 0,6 mill. kroner som følge av økningen i UNESCO-kontingenten.

Kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning

Post 01 Driftsutgifter

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 7,9 mill. kroner for å dekke økte administrative kostnader i forbindelse med overgang fra kvartalsvis til månedlig terminforfall på 7,5 mill. kroner, samt 420 000 kroner til å dekke endringen i ordningen med sykestipend på, jf. Prop. 1 S (2014–2015) for Kunnskapsdepartementet.

Det foreslås videre å redusere bevilgningen på posten med 330 000 kroner som i Prop. 1 S (2014–2015) var avsatt til utviklingskostnader knyttet til behovsprøving av bostipend til elever og læringer i videregående opplæring. Dette forslaget ble reversert da Stortinget vedtok statsbudsjettet for 2015, uten at de administrative utgiftene ble redusert. Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 7,6 mill. kroner.

Post 50 Avsetning til utdanningsstipend, overslagsbevilgning

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 44,9 mill. kroner. Merbehovet skyldes i hovedsak redusert anslag for lån som ikke blir omgjort til stipend.

Videre foreslås det å øke bevilgningen med 910 000 kroner for at studenter som tar utdanning ved American College of Norway (ACN) i Moss, fortsatt skal ha rett til utdanningsstøtte fra og med undervisningsåret 2015–2016. Det vises til flertallsmerknaden i Innst. 12 S (2014–2015) der komiteen «ber departementet vurdere hva som er nødvendig for å legge til rette for at studenter ved ACN gis rett til utdanningsstøtte også fra undervisningsåret 2015/ 2016, og komme tilbake til dette på egnet måte».

Bevilgningen på posten foreslås økt med 350 000 kroner som følge av forslag om å øke antall studieplasser ved ingeniørutdanningen i Florø, jf. omtale under kap. 260 post 50.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på posten med 46,2 mill. kroner.

Post 70 Utdanningsstipend, overslagsbevilgning

Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 56,6 mill. kroner. Det er færre mottakere av grunnstipend, utstyrsstipend og bostipend enn tidligere, og anslaget for stipend til elever i videregående opplæring reduseres derfor med 98,1 mill. kroner. Det er også færre mottakere av foreldrestipend og forsørgerstipend. Samtidig er det flere mottakere av flyktningstipend, sykestipend og stipend til personer med nedsatt funksjonsevne som trekker utviklingen på posten i motsatt retning.

I statsbudsjettet for 2015 ble egenandelen på reisestipend for studenter i Norge økt. Dette ga en reduksjon i bevilgningen på post 70, mens det korrekte ville vært å redusere bevilgningen på post 71. Det foreslås derfor å øke bevilgningen på post 70 med 11 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon på post 71.

Det foreslås videre å øke bevilgningen på posten med 312 000 kroner for at en elevgruppe ved Sørumsand videregående skole skal få utdanningsstøtte til et seks måneders studieopphold ved Helderberg International School i Sør Afrika.

Det foreslås midler til utdanningsstøtte til elever i videregående opplæring som deltar i et utvekslingssamarbeid mellom Nord-Trøndelag fylkeskommune og Scandinavian School of Brussels i Belgia. Midlene har tidligere gått til elever ved Storhamar videregående skole i Oppland i et tilsvarende samarbeid med videregående skoler i Ontario i Canada.

Samlet foreslås det å redusere posten med 45,3 mill. kroner.

Post 71 Andre stipend, overslagsbevilgning

Som følge av flere studenter i utlandet øker utgiftene til skolepengestipend og tilleggsstipend med 37 mill. kroner, mens anslaget for de øvrige stipendene reduseres med 13 mill. kroner. Anslaget for reisestipend i utlandet reduseres med om lag 11 mill. kroner. I tillegg foreslås det å flytte 11 mill. kroner fra post 71 til post 70, jf. omtale under post 70 om økt egenandel på reisestipend for studenter i Norge.

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 99 000 kroner for at en elevgruppe ved Sørumsand videregående skole skal få utdanningsstøtte til å ta et seks måneders studieopphold ved Helderberg International School i Sør Afrika.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på posten med 1,1 mill. kroner

Post 72 Rentestøtte, overslagsbevilgning

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 73 mill. kroner som følge av økt anslag for ikke-rentebærende lån. I bevilgningsendringen inngår en økning på 30 000 kroner for at studenter som tar utdanning ved ACN fortsatt skal ha rett til utdanningsstøtte fra og med undervisningsåret 2015–2016.

Post 73 Avskrivninger, overslagsbevilgning

Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 21,2 mill. kroner. Reduksjonen skyldes i hovedsak lavere anslag for ettergivelse på grunn av uførhet.

Post 74 Tap på utlån

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 12,5 mill. kroner. Merbehovet skyldes i hovedsak økt avskrivning av lån etter gjeldsordningsloven og utenrettslig gjeldsordning.

Post 90 Økt lån og rentegjeld, overslagsbevilgning

Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 401,7 mill. kroner. Reduksjonen skyldes i hovedsak økt beholdning av rentegjeld i tillegg til nye anslag på utdanningslån, skolepengelån m.m.

Det foreslås videre å øke bevilgningen på posten med 5,2 mill. kroner for at studenter som tar utdanning ved ACN, fortsatt skal ha rett til utdanningsstøtte fra og med undervisningsåret 2015–16.

Bevilgningsbehovet på posten vil også øke med 1,1 mill. kroner som følge av forslag om å øke antall studieplasser ved ingeniørutdanningen i Florø.

Samlet foreslås det å redusere bevilgningen med 395,4 mill. kroner.

Kap. 5310 Statens lånekasse for utdanning*Post 04 Refusjon av ODA-godkjente utgifter*

På bakgrunn av regnskapstall for 2014 foreslås det å øke bevilgningen på posten med 2 mill. kroner.

Post 29 Termingebyr

Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 19 mill. kroner. Mindrebehovet skyldes at flere kunder benytter eFaktura eller AvtaleGiro enn tidligere anslått.

Post 89 Purregebyrer

Det foreslås å redusere bevilgningen med 76,4 mill. kroner. Mindrebehovet skyldes at færre kunder mottar andre- og tredjengangs betalingsvarsel enn tidligere anslått.

Post 90 Redusert lån og rentegjeld

Det foreslås å redusere bevilgningen med 216,3 mill. kroner. Mindrebehovet skyldes i hovedsak reduksjon i anslaget for redusert rentegjeld for tidligere perioder og reduksjon i anslag for innbetalinger.

Post 93 Omgjøring av utdanningslån til stipend

Det foreslås å øke bevilgningen til lån som omgjøres til stipend ved avlagt eksamen med 87,9 mill. kroner. Merbehovet skyldes nye anslag for omgjøring av lån til stipend og likningskontroll.

Bevilgningsbehovet på posten vil også øke med 350 000 som følge av forslag om å øke antall studieplasser ved ingeniørutdanningen i Florø.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på posten med 88,3 mill. kroner.

Kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning*Post 80 Renter*

Det foreslås å øke bevilgningen med 192,7 mill. kroner. Endringen skyldes i hovedsak økning i påløpte og innbetalte renter fra kundene.

Andre saker

Gratis kjernetid i barnehage for 4- og 5-åringer fra husholdninger med lav inntekt

I statsbudsjettet for 2015 er det bevilget 51 mill. kroner til innføring av en ordning med gratis kjernetid i barnehage for 4- og 5-åringer fra husholdninger med lav inntekt. Ordningen er planlagt innført fra 1. august 2015. Inntektsgrensen er foreslått fastsatt årlig av Stortinget. For 2015 foreslår Regjeringen en inntektsgrense på 405 000 kroner, jf. forslag til romertallsvedtak.

Studentboliger

På bakgrunn av endringer i budsjetteringsmodellen for studentboliger ble tilsagnsfullmakten beregnet med utgangspunkt 1 500 studentboliger i Prop 1 S (2014–2015). Tilsagnsfullmakten ble ikke endret da Stortinget vedtok å øke bevilgningen til bygging av ytterligere 500 studentboliger i Saldert budsjett 2015. Tilsagnsfullmakten for 2015 foreslås derfor økt med 23,6 mill. kroner, til 566,6 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak.

Oppfølging av anmodningsvedtak

Ved behandlingen av statsbudsjettet for 2015 fattet Stortinget et anmodningsvedtak, jf. Innst. 2 S Tillegg 1 (2014–2015) – anmodningsvedtak – vedtak nr. 39 (2014–2015):

«Stortinget ber regjeringen frem til RNB avklare rammer og finansiering for en ny folkehøyskole, SKAP, i et samarbeid mellom det offentlige og næringslivet i Lindesnesregionen.»

SKAP har søkt om godkjenning som ny folkehøyskole fra høsten 2016. I søknaden tas det sikte på en gradvis opptrapping over tre år. Ved full drift legges det opp til et elevgrunnlag på 100 elever. Dette vil kreve 8,6 mill. kroner i statlig tilskudd. Skolen vil ha samarbeid med lokalt næringsliv. Kunnskapsdepartementet legger til grunn at dette gjelder faglig samarbeid tilknyttet aktivitetene ved skolen. Folkehøyskoleloven og gjeldende tilskuddsmodell legger ikke til rette for å finansiere folkehøyskoler i samarbeid med lokale aktører. Søknaden er til behandling i Kunnskapsdepartementet.

Nytt helse- og sosialfagsbygg for Høgskolen i Sør-Trøndelag

Det vises til forslag på Kommunal- og moderniseringsdepartementets kap. 2445, post 30 om å øke

bevilgningen med 5 mill. kroner til prosjektering av nybygg for helse- og sosialfag ved HiST. Høgskolen i Sør-Trøndelag (HiST) har behov for oppdaterte lokaler for sine helse- og sosialfagsutdanninger. Det er planlagt et nybygg på Øya i Trondheim, et område der både NTNU og HiST har sine øvrige helseutdanninger i dag. Samlet prosjekteringskostnad anslås til om lag 25 mill. kroner.

Urbygningen ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet

Det vises til forslag under Kommunal- og moderniseringsdepartementets kap. 530, post 33 om å øke kostnadsrammen for rehabiliteringen av Urbygningen ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet. På grunn av utfordringer underveis i prosjektet foreslås det å øke kostnadsrammen til 470 mill. kroner (prisenivå per november 2015).

2.3 Kulturdepartementet

Kap. 300 Kulturdepartementet

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Ekspertutvalg om ideelle organisasjoners pensjonskostnader

Regjeringen har satt ned et ekspertutvalg for å utrede grunnlaget for en eventuell statlig dekning av ideelle organisasjoners historiske pensjonskostnader. Utvalget skal levere sin innstilling innen utgangen av juni 2016. Det foreslås å bevilge 3 mill. kroner til ekspertutvalgets arbeid, inkludert utgifter til nødvendig informasjonsinnhenting samt drift av sekretariatet.

Utbedring av felles IKT-løsning

Regjeringen foreslår 9,8 mill. kroner til å oppgradere og modernisere IKT-løsningen for de departementene som er på felles plattform. Utgiftene foreslås delt mellom de berørte departementene og Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon (DSS). På bakgrunn av dette foreslås det å redusere bevilgningen under kap. 300 Kulturdepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter med 463 000 kroner, mot tilsvarende økning under Kommunal- og moderniseringsdepartementet, jf. nærmere omtale under kap. 510, post 45.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen under posten med 2,5 mill. kroner.

Kap. 310 Tilskudd til trossamfunn m.m.*Post 60 Tilskudd til livssynsnøytrale seremonirom*

Bevilgningen under posten skal legge til rette for at det etableres flere livssynsnøytrale seremonirom i kommunene. Ordningen er en prøveordning som har vært virksom siden 2012. Det er fylkeskommunene som forvalter tilskuddet og behandler søknader. Kulturdepartementet vil i løpet av 2015 ta stilling til tilskuddsordningens framtidige innretning. Flere av fylkeskommunene har utbetalt færre tilskudd enn forutsatt og en av fylkeskommunene mottok ikke søknader på utlysningen i 2014. Kulturdepartementet vil derfor gjennomføre en ny utlysning av tilskudd til planlegging og etablering av livssynsnøytrale seremonirom i 2015. Denne utlysningen vil ikke være begrenset til de fem fylkeskommunene som deltar i prøveordningen. Som følge av mindreforbruket under posten foreslås det å redusere bevilgningen med 4 mill. kroner mot tilsvarende økt bevilgning på kap. 315, post 79, jf. omtale nedenfor.

Det foreslås derfor å redusere bevilgningen under kap. 310, post 60 med 4 mill. kroner.

Kap. 314 Kultursamarbeid i nordområdene og kulturnæring*Post 71 Kulturnæringsprosjekter*

Det foreslås å redusere bevilgningen med 0,5 mill. kroner, jf. omtale under kap. 323, post 70 nedenfor.

Kap. 315 Frivillighetsformål*Post 75 (Ny) Herreløs arv til frivillige organisasjoner*

Stortinget vedtok våren 2015 endringer i arveloven, som innebærer at såkalt herreløs arv skal tilfalle frivillige organisasjoner som arbeider for barn og unge, jf. Innst. 183 L (2014–2015) og Prop. 18 L (2014–2015). Det er lagt opp til at de regnskapsførte inntektene fra herreløs arv to år før budsjettåret skal legges til grunn for tildelingen til de frivillige organisasjonene. Inntektene fra herreløs arv i 2013 utgjorde 6,5 mill. kroner. Regjeringen foreslår at tilskuddet utbetales til Landsrådet for barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU), som vil være ansvarlig for å fordele midlene. Det opprettes en ny post til formålet.

Det foreslås på denne bakgrunn å bevilge 6,5 mill. kroner under kap. 315, post 75.

Post 78 Ymse faste tiltak

Stortinget bevilget i 2014 et driftstilskudd på 16,1 mill. kroner til Norsk teaterråd under kap. 315 Frivillighetsformål, post 78.

Kulturdepartementet bestilte i 2014 en gjennomgang av regnskapsførsel, funksjoner og roller i Norsk teaterråd i årene 2011, 2012 og 2013. Rapporten viste at Norsk teaterråd brøt med departementets retningslinjer for tilskuddsmottakere på vesentlige områder. Dette gjaldt manglende kontroll med den økonomiske situasjonen, manglende overholdelse av bokføringsloven og skattebetalingsloven, manglende rapportering for bruk av midler og bruk av midler til andre formål enn de er bevilget til. Gjennomgangen viser blant annet at 2,9 mill. kroner fra ordningen Frifond teater er brukt til å forskuttere utbetaling i en annen ordning. Norsk teaterråd er fratatt oppgaven med å fordele Frifond-midler og Kulturdepartementet har krevd tilbakebetalt beløpet som ikke er benyttet til formålet.

1,7 mill. kroner av driftstilskuddet ble ikke utbetalt i 2014 fordi Kulturdepartementet ikke mottok rapportering som viste tilfredsstillende økonomistyring. Norsk teaterråd har i mars 2015 lagt fram revidert regnskap for 2014 og i den forbindelse anmodet om at Kulturdepartementet utbetaler de tilbakeholdte driftsmidlene for 2014.

Regnskap og revisjonsberetning for 2014 viser at det fortsatt er knyttet stor usikkerhet til Norsk teaterråds økonomistyring. Revisor har avgitt beretning med flere forbehold. Det tas forbehold om underlaget for flere av eiendels- og gjeldspostene, og det påpekes at utgående balanse pr. 31.12.2013 ikke er tilfredsstillende dokumentert. Revisor har ikke kunnet fastslå betydningen av dette for resultatet. Kulturdepartementet mener det er usikkert om regnskapet viser det korrekte bildet av organisasjonens økonomiske stilling.

Norsk teaterråds rapportering gir ikke tilfredsstillende grunnlag for å melde til Stortinget at midlene er brukt i tråd med bevilgningsvedtak og forutsetninger. Kulturdepartementet har derfor besluttet at de tilbakeholdte driftsmidlene ikke utbetales til Norsk teaterråd. Det er ikke øremerket driftstilskudd til Norsk teaterråd i budsjettet for 2015.

*Post 79 Til disposisjon**Dialogtiltak på tros- og livssynsfeltet*

Regjeringen la i juni 2014 fram en handlingsplan mot radikalisering og voldelig ekstremisme. Ett av tiltakene i planen er å styrke tros- og livssynsdi-

alogen. Kulturdepartementet lyste høsten 2014 ut midler til dialogtiltak og tiltak mot radikalisering og ekstremisme. Ved utlysningen mottok departementet søknader på ulike prosjekter fra tros- og livssynssamfunn, frivillige organisasjoner og kommuner med en samlet søknadssum på rundt 16 mill. kroner. Av dette tildelte Kulturdepartementet 2,2 mill. kroner til 13 ulike prosjekter.

Regjeringen foreslår derfor å øke bevilgningen under posten med 4 mill. kroner, slik at flere dialogtiltak og tiltak mot radikalisering og ekstremisme kan få støtte i 2015. Forslaget dekkes inn gjennom en tilsvarende reduksjon under kap. 310, post 60, jf. omtale ovenfor.

Tiltak mot barnefattigdom på frivillighetsfeltet

Deltakelse i frivillige organisasjoner og aktiviteter gir barn og unge opplevelser, følelse av mestring og sosial tilhørighet. Regjeringen vil at alle barn og unge skal ha mulighet til å delta i fritidsaktivitet.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen under posten med 5 mill. kroner for å støtte tiltak som bidrar til at flere barn og unge får mulighet til å delta i organisert frivillighet. Den økte bevilgningen skal benyttes til å støtte de frivillige organisasjonenes egne løsninger for å inkludere flere barn og unge som i dag står utenfor den organiserte frivilligheten. Bevilgningen skal tilfalle frivillige organisasjoner som ikke mottar midler over idrettens andel av spillemidlene og som tilbyr andre aktiviteter enn idrett.

Kulturdepartementet vil vektlegge ubyråkratiske inkluderingstiltak som frivillige organisasjoner selv utvikler. Deler av bevilgningen vil bli nytet til å styrke arbeidet til *Nasjonal dugnad mot fattigdom og utenforskap blant barn og unge*, som er et initiativ som en rekke av de frivillige organisasjonene står bak for å inkludere barn og unge i frivillig aktivitet.

Samlet foreslås bevilgningen under posten økt med 9 mill. kroner.

Post 82 Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg

Ordningen for kompensasjon av merverdiavgift ved bygging av idrettsanlegg ble opprettet i 2010. Formålet med ordningen er å lette finansieringen av anleggsinvesteringer for idrettslag og foreninger.

I Saldert budsjett 2015 er det bevilget 100 mill. kroner til ordningen. Dette er en vellykket ordning for idrettslagene, og det forventes nå en

større etterspørsel etter tilskuddsordningen i 2015 enn det som opprinnelig ble lagt til grunn.

For å imøtekomme økt etterspørsel foreslås det å øke bevilgningen under posten med 25 mill. kroner. Dersom bevilgningen ikke rekker til full kompensasjon, vil den prosentvis avkortningen være lik for alle godkjente søknader.

Det foreslås å øke bevilgningen under posten med 25 mill. kroner.

Kap. 320 Allmenne kulturformål

Post 21 Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter, kan overføres

Bevilgningen på posten skal dekke utgifter til utredninger, utvalg, forskningsoppdrag og andre oppgaver som Norsk kulturråd eller Kulturdepartementet ivaretar på vegne av andre. Deler av bevilgningen finansieres av eksterne midler.

Som rådgivende organ på kunst- og kulturfeltet utfører Norsk kulturråd i økende grad oppdrag og utredninger på vegne av andre, i tillegg til ordinær drift. Norsk kulturråd er også koordinator for ulike typer samarbeidsprosjekter på kulturfeltet, som finansieres av eksterne midler. Det er behov for å øke bevilgningen under posten med 6,7 mill. kroner, mot opprettelse av en tilsvarende inntektsbevilgning under kap. 3320, post 02. Regjeringen foreslår videre at det knyttes en merinntektsfullmakt til posten, som innebærer at utgiftsbevilgningen kan overskrides mot tilsvarende merinntekt under kap. 3320, post 02, jf. forslag til romertallsvedtak.

Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen under posten med 6,7 mill. kroner, mot tilsvarende økning under kap. 3320, post 02.

Post 79 Til disposisjon, kan nyttes under post 01

Det foreslås å redusere bevilgningen under posten med 2 mill. kroner, jf. omtale under kap. 323, post 70 nedenfor.

Kap. 3320 Allmenne kulturformål

Post 02 (Ny) Inntekter ved oppdrag

Posten gjelder inntekter ved oppdrag, prosjekter, utvalg og utredninger i Norsk kulturråd og Kulturdepartementet, som finansieres av eksterne midler. Som følge av økende aktivitet på området foreslår Regjeringen at det opprettes en ny inntektspost 02 Inntekter ved oppdrag, og at inntektsbevilgningen settes til 7 mill. kroner. Bevilgningen motsvares av utgiftsøkningen på 6,7 mill. kroner under kap. 320, post 21, jf. omtale ovenfor. Diffe-

ransen mellom beløpene skyldes at deler av utgiftene faller inn under nettoordningen for merverdiavgift.

Det foreslås å bevilge 7 mill. kroner under kap. 3320, post 02.

Kap. 321 Kunstnerformål

Post 73 Kunstnerstipend m.m., kan overføres

Bevilgningen under posten foreslås redusert med 19,3 mill. kroner, jf. omtale under kap. 321, post 74 nedenfor.

Post 74 Garantiinntekter og langvarige stipend, overslagsbevilgning

Som varslet i Meld. St. 23 (2011–2012) *Visuell kunst*, skal ordningen med garantiinntekter utfases og erstattes av nye stipendordninger for etablerte kunstnere og seniorkunstnere, jf. Prop. 1 S (2012–2013) for Kulturdepartementet. Fra og med 2013 er det ikke tildelt nye garantiinntektshjemler under posten. Midler fra frigjorte hjemler er omdannet til tiårige stipendordninger, som tidligere har vært budsjettert under kap. 321, post 73.

I henhold til forskrift om statens stipend og garantiinntekter for kunstnere er det også gitt adgang til at garantiinntektsinnehavere kan få sin hjemmel omdannet til stipend for etablerte kunstnere og seniorkunstnere fra 1. januar 2015. 139 kunstnere har søkt og fått medhold om å få omgjort sin hjemmel i 2015. Disse stipendordningene har samme størrelse som garantiinntekten og skal lønnsjusteres tilsvarende.

Da et økende antall kunstnere vil bli overført til de nevnte stipendordningene fram til garantiinnteksordningen endelig utfases i 2039, bør de to ordningene heretter budsjetteres under samme post. Med bakgrunn i dette foreslår Regjeringen at de budsjetterte bevilgningene til stipend for etablerte kunstnere og seniorkunstnere omposteres fra post 73 til post 74. Navnet på posten foreslås samtidig endret fra *Garantiinntekter* til *Garantiinntekter og langvarige stipend*.

Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen under post 74 med 19,3 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon under post 73.

Kap. 323 Musikkformål

Post 70 Nasjonale institusjoner

Oslo-Filharmonien har forhandlet fram ny husleieavtale med Oslo konserthus, med virkning fra 1. april 2015. For å dekke utgiftene til økt husleie er

det behov for å øke tilskuddet til Oslo-Filharmonien.

Det foreslås å øke bevilgningen under posten med 2,5 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjoner under kap. 314, post 71 og kap. 320, post 79.

Kap. 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål

Post 01 Driftsutgifter

Under posten er det fra 2015 tatt hensyn til nettoordningen for merverdiavgift. På posten omfatter det Nasjonalbiblioteket, Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek (NLB) og Språkrådet. I beregningsgrunnlaget for NLB var det ved en feil beregnet utgifter til merverdiavgift for både husleie og honorarer til innlesere. Disse utgiftene er uten merverdiavgift. Det innebærer at det er behov for å øke bevilgningen med 1,6 mill. kroner.

Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen under posten med 1,6 mill. kroner.

Kap. 329 Arkivformål

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Bevilgningen under posten skal dekke utgiftene til Arkivverkets oppdragsvirksomhet. Bevilgningen kan bare nyttes i samme omfang som det skaffes inntekter fra oppdragsvirksomheten. I Saldert budsjett 2015 er det et mindre avvik mellom utgiftsbevilgningen under posten og korresponderende inntektsbevilgning under kap. 3329, post 02.

Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen under posten med 21 000 kroner.

Kap. 334 Film- og medieformål

Post 01 Driftsutgifter

Det vises til omtale under kap. 334, post 21 nedenfor.

Det foreslås å redusere bevilgningen under posten med 2,9 mill. kroner, mot tilsvarende økning under post 21.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Driften i Medietilsynet er i økende grad knyttet til oppdragsvirksomhet som finansieres av eksterne midler. Deler av denne virksomheten har tidligere vært budsjettert under kap. 334, post 01. Som følge av at oppdragsvirksomheten nå har fått mer varig karakter, foreslås bevilgningen på post 01 redusert med 2,9 mill. kroner mot tilsvarende økt

bevilgning på post 21. Det vises også til omtale under kap. 3334, postene 01 og 02.

Bevilgningen under posten kan bare nyttes i samme omfang som det skaffes inntekter fra oppdragsvirksomheten. I saldert budsjett for 2015 er det et mindre avvik mellom utgiftsbevilgningen på posten og korresponderende inntektsbevilgning på kap. 3334, post 02. For å korrigere for avviket foreslås bevilgningen økt med 9 000 kroner, utover det som er foreslått omdisponert fra kap. 334, post 01.

Samlet foreslås det på denne bakgrunn å øke bevilgningen under posten med 2,9 mill. kroner.

Post 78 Ymse faste tiltak

Posten dekker ulike faste tiltak innenfor film- og medieområdet, blant annet tilskudd til å dekke utgifter ved medlemskap i internasjonale programmer. Medlemsavgiften ved deltakelse i Nordisk Film- og TV-fond utbetales i danske kroner, mens medlemsavgiften ved deltakelse i Europarådets programmer, Eurimages og Det Audiovisuelle Observatoriet, utbetales i euro. Som følge av lavere kronekurs enn lagt til grunn, er utgiftene til å dekke disse medlemsavgiftene høyere enn budsjettert.

Det foreslås derfor å øke bevilgningen under posten med 1,8 mill. kroner.

Kap. 3334 Film- og medieformål

Post 01 Ymse inntekter

Det vises til omtale under post 02 nedenfor.

Det foreslås å redusere bevilgningen under posten med 3,2 mill. kroner, mot tilsvarende økning under kap. 3334, post 02.

Post 02 Inntekter ved oppdag

Medietilsynet utfører i økende grad oppdrag som er finansiert av eksterne midler. Inntektene fra slike oppdrag har tidligere vært ført under kap. 3334, post 01, men oppdragene har nå fått en mer permanent karakter, jf. omtale under kap. 334, post 21 ovenfor. Differansen mellom økningen i inntektsbevilgningen under posten og økningen i utgiftsbevilgningen under kap. 334, post 21 skyldes at deler av utgiftene faller inn under nettoordningen for merverdiavgift.

Det foreslås å øke bevilgningen under posten med 3,2 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon under post 01.

Kap. 335 Mediestøtte

Post 74 Tilskudd til lokalkringkasting, kan overføres

Tilskudd til lokalkringkasting var fram til og med 2014 bevilget under kap. 334 Film- og medieformål, post 71 Filmtiltak m.m. I Saldert budsjett 2015 bevilges tilskuddet på egen post til formålet. Ved opprettelse av ny post i Prop. 1 S (2014–2015) ble det ved en feil ikke foreslått at stikkordet «*kan overføres*» knyttes til posten. Tilskuddsordningen er innrettet slik at siste del av tilskuddet først vil komme til utbetaling i påfølgende budsjettermin.

Det foreslås derfor at bevilgningen under posten tilføyes stikkordet «*kan overføres*», jf. forslag til romertallsvedtak.

Kap. 339 Lotteri- og stiftelsestilsynet

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Bevilgningen under posten skal dekke utgiftene ved Lotteri- og stiftelsestilsynets oppdragsvirksomhet. Bevilgningen kan bare nyttes i samme omfang som det skaffes inntekter. I saldert budsjett for 2015 er det et mindre avvik mellom utgiftsbevilgningen på posten og budsjetterte inntekter.

Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen under kap. 339, post 21 med 7 000 kroner.

Kap. 3339 Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser

Post 02 Gebyr – lotterier

Bevilgningen gjelder inntekter fra gebyrer for bl.a. behandling av søknader om godkjenning og autorisasjon av aktører i lotterimarkedet. Inntektene under posten skal sammen med inntektene fra kap. 3339, post 04 og kap. 5568, postene 71 og 73 dekke tilsvarende utgifter under kap. 339, post 01. I saldert budsjett for 2015 er det et mindre avvik mellom inntektsbevilgningene under kap. 3339, post 02 og 04 og den korresponderende utgiftsbevilgningen under kap. 339, post 01.

Det foreslås på denne bakgrunn å redusere bevilgningen under kap. 3339, post 02 med 57 000 kroner.

Post 04 Gebyr – stiftelser

Det vises til omtale ovenfor under kap. 3339, post 02.

Det foreslås å redusere bevilgningen under posten med 2 000 kroner.

Kap. 340 Den norske kirke

Post 01 Driftsutgifter

Avvikling av boplikten for prester i Den norske kirke

Oppheving av boplikt for prester framgår av eget rundskriv fra Kulturdepartementet med virkning fra 1. september 2015. I forberedelsene til avviklingen av boplikten har det vært forhandlet med prestenes tjenestemannsorganisasjoner, da tjenestebolig- og bopliktordningen regnes for å være en del av prestenes generelle lønns- og arbeidsvilkår. Det er oppnådd enighet med tjenestemannsorganisasjonene om en lønsmessig kompensasjon ved avvikling av boplikten, med virkning fra 1. september 2015. Avtalen har en årlig budsjettvirkning på 68,5 mill. kroner, inklusive arbeidsgiveravgiften. Budsjettvirkningen for 2015 er på 22,8 mill. kroner, inklusive arbeidsgiveravgiften.

Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen under posten med 22,8 mill. kroner.

Andre saker

Utvidelse av tilsagn om statstilskudd til Ungdoms-OL 2016

Stortinget vedtok høsten 2011 å gi statsgaranti og tilsagn om statstilskudd til arrangementet Ungdoms-OL på Lillehammer i 2016, jf. Innst. 33 S (2011–2012) og Prop. 153 S (2010–2011). Med bakgrunn i en ekstern kvalitetssikring ble det statlige garantiansvaret beregnet til 409 mill. kroner og det statlige tilskuddet til arrangementet til 232 mill. kroner, begge beløp i 2010-kroner.

I tråd med forutsetningene i proposisjonen er det opprettet et aksjeselskap under navnet Lillehammer Ungdoms-OLs organisasjonskomité AS (LYOGOC), der staten eier 51 pst. av aksjene. Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) og Lillehammer kommune eier 24,5 pst. av aksjene hver. Selskapet har ansvar for planlegging og gjennomføring av Ungdoms-OL.

LYOGOC har nylig gjort Kulturdepartementet kjent med et behov for å utvide det statlige tilskuddet til lekene. Selskapet viser blant annet til at sponsorinntektene trolig vil bli vesentlig lavere enn det som var forutsatt. Dersom arrangementet må gjennomføres innenfor de til nå gitte rammer, vil selskapet måtte beslutte innsparinger på kostnadssiden som vil redusere kvaliteten på arrangementet.

Regjeringen legger vekt på at Ungdoms-OL skal være et arrangement som bidrar til å styrke den helhetlige idrettssatsingen på ungdom. Regjeringen mener derfor det er viktig at arrangemen-

tet kan gjennomføres på en måte som ivaretar de positive effektene som lekene forventes å ha for denne målgruppen. Med bakgrunn i dette foreslår Regjeringen å øke det statlige tilskuddet til arrangementet med 20 mill. kroner. Tilskuddsøkningen vil bli finansiert ved tildeling av spillemidler til idrettsformål i 2015, innenfor idrettens andel.

Omregnet til 2015-kroner utgjør gjeldende tilsagnsfullmakt 252,3 mill. kroner. Regjeringen foreslår med bakgrunn i dette at Stortinget gir samtykke til å øke tilsagnsrammen for det statlige tilskuddet med 20 mill. kroner, til i alt 272,3 mill. kroner (prisnivå 2015), jf. forslag til romertallsvedtak.

Tilsagn om statstilskudd til Homeless World Cup 2017

Homeless World Cup, eller VM i Gatefotball, er et årlig internasjonalt fotballmesterskap for landslag med spillere som har sosiale- og/eller rusproblemer. Frelsesarmeen ønsker å arrangere VM i Gatefotball i Oslo i 2017 og har søkt om statstilskudd til arrangementet.

Regjeringen ønsker å bidra med 15 mill. kroner til forberedelse og gjennomføring av arrangementet. Det foreslås at Stortinget samtykker i at det gis tilsagn om et statstilskudd på 15 mill. kroner, under forutsetning av at Frelsesarmeen tildeles arrangementet, jf. forslag til romertallsvedtak. Tilskuddet vil i tilfelle komme til utbetaling i 2016 og 2017. Tilskuddet vil være i løpende priser og vil ikke bli prisjustert.

2.4 Justis- og beredskapsdepartementet

Kap. 61 Høyesterett

Post 01 Driftsutgifter

Lønnsjustering

Lønnsjustering for høyesterettsdommere fastsettes av Stortinget. Lønnen til dommere i Høyesterett ble regulert med virkning fra 1. oktober 2014, jf. Innst. 166 S (2014–2015) *Innstilling fra Stortingets presidentskap om regulering av lønnen for Høyesteretts medlemmer*. Virkningen for perioden 1. oktober 2014 til 31. desember 2015 utgjør 1,6 mill. kroner. Det er ikke tatt høyde for dette i Saldert budsjett 2015.

I bevilgningsforslaget i Prop. 1 S (2014–2015) var det ved en feil ikke kompensert for lønnsoppgjøret for dommerne i Høyesterett per 1. oktober 2013. Helårsvirkningen i 2015 anslås til 1,5 mill. kroner.

Markering av Høyesteretts 200-års jubileum

I forbindelse med Høyesteretts 200-årsjubileum påløper det utgifter til et jubileumsskrift, markering av jubileet og etablering av en utstilling. Det foreslås å øke bevilgningen med 1,3 mill. kroner til formålet mot en tilsvarende reduksjon av bevilgningen på kap. 410, post 01.

Sikkerhets- og adgangskontroll i Høyesteretts hus

I 2014 ble det bevilget 4,7 mill. kroner til sikkerhets- og adgangskontroll i Høyesteretts hus. Deler av bevilgningen er overført fra 2014 til 2015. Etableringen av sikkerhetstiltakene er blitt dyrere enn tidligere antatt, blant annet som følge av at Høyesteretts hus er verneverdig. Prosjekteringen viser nå at det er behov for å øke bevilgningen på posten med 2,9 mill. kroner for å kunne etablere en funksjonell sikkerhets- og adgangskontroll.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 61, post 01 med 7,3 mill. kroner.

Kap. 400 Justis- og beredskapsdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

Støttegruppen etter Scandinavian Star arrangerte 7. april 2015 en 25-årsmarkering etter katastrofen. Det foreslås å støtte arrangementet ved å øke bevilgningen på kap. 400, post 71 med 50 000 kroner mot en tilsvarende reduksjon av bevilgningen på kap. 400, post 01.

Post 21 (Ny) Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Justis- og beredskapsdepartementet bistår internasjonale organisasjoner og utvalgte land med rettsstatsutvikling ved å tilby ekspertise fra justis-sektoren (*Styrkebrønningen*). Justis- og beredskapsdepartementet har arbeidsgiveransvaret for personell som er i oppdrag.

Oppdragene finansieres over Utenriksdepartementets budsjett (bistandsbudsjettet), og Justis- og beredskapsdepartementet har til nå hatt fullmakt til å belaste utgiftene på Utenriksdepartementets budsjett. Denne budsjetteringspraksisen er imidlertid ikke i tråd med retningslinjene for bruk av belastningsfullmakter, jf. Finansdeparte-

mentets rundskriv 111 *Bruk av belastningsfullmakter og betalinger mellom statlige virksomheter*.

Det foreslås derfor å endre budsjetteringen av ordningen slik at Utenriksdepartementet utbetaler midler til Justis- og beredskapsdepartementet, som inntektsføres på kap. 3400, post 03. Videre foreslås det at Justis- og beredskapsdepartementet i 2015 får fullmakt til å benytte merinntektene på kap. 3400, post 03 til å overskride bevilgningen på kap. 400, post 21 tilsvarende. Det vises til omtale under kap. 3400, post 03.

Utgiftene til formålet i 2015 anslås på usikkert grunnlag til 15 mill. kroner. Det foreslås at det bevilges 15 mill. kroner på post 21 Spesielle driftsutgifter.

Post 71 Tilskudd til internasjonale organisasjoner

Støttegruppen etter Scandinavian Star arrangerte 7. april 2015 en 25-årsmarkering etter katastrofen. Det foreslås i den forbindelse å øke bevilgningen på kap. 400, post 71 med 50 000 kroner mot en tilsvarende reduksjon av bevilgningen på kap. 400, post 01.

Kap. 3400 Justis- og beredskapsdepartementet

Post 03 (Ny) Refusjon av utgifter knyttet til Styrkebrønnsarbeidet

Bevilgningen gjelder refusjoner fra Utenriksdepartementet knyttet til Styrkebrønnsarbeidet. Det vises til nærmere omtale under kap. 400, post 21. Det foreslås at Justis- og beredskapsdepartementet i 2015 får fullmakt til å benytte merinntektene på kap. 3400, post 03 til å overskride bevilgningen på kap. 400, post 21 tilsvarende, jf. forslag til romertallsvedtak. Det foreslås en bevilgning på posten på 15 mill. kroner.

Kap. 410 Tingrettene og lagmannsrettene

*Post 01 Driftsutgifter**Lønnsjustering*

Kommunal- og moderniseringsdepartementet fastsatte 4. desember 2014 lønnsendringer for dommere i tingrettene og lagmannsrettene med virkning fra 1. oktober 2014. Virkningen for perioden 1. oktober 2014 til 31. desember 2015 er beregnet til å utgjøre 29,6 mill. kroner. Det er ikke tatt høyde for disse utgiftene i Saldert budsjett 2015. Det foreslås derfor å øke bevilgningen med 29,6 mill. kroner.

Markering av Høyesteretts 200-års jubileum

Det foreslås å redusere bevilgningen med 1,3 mill. kroner mot en tilsvarende økning av bevilgningen på kap. 61, post 01. Det vises til nærmere omtale under kap. 61, post 01.

Avhør av særlig sårbare vitner og fornærmede i straffesaker

Prop. 112 L (2014–2015) *Endringer i straffeprosessloven (avhør av barn og andre særlig sårbare fornærmede og vitner)* er til behandling i Stortinget. Dersom forslaget vedtas, vil lovendringen etter planen tre i kraft 2. oktober 2015.

Lovforslaget innebærer at ansvaret for avhør av barn og særlig sårbare fornærmede og vitner i straffesaker overføres fra domstolene til politiet. Det er anslått at endringene på sikt medfører en reduksjon i de årlige driftsutgiftene for domstolene på om lag 23 mill. kroner. Videre anslås statens utgifter til advokater på sikt å bli redusert med 10 mill. kroner årlig. Endringene medfører investeringsutgifter på 6 mill. kroner samt økte årlige driftsutgifter i intervallet 35 til 40 mill. kroner. Merutgiftene i politiet er i hovedsak knyttet til den forventede økningen i antall avhør.

Merutgiftene for politiet knyttet til den nye ordningen vil bli dekket innenfor Justis- og beredskapsdepartementets gjeldende budsjettammer i 2015, herunder ved omdisponering av ressurser fra domstoler og statens utgifter til advokater. Det foreslås å redusere bevilgningen på kap. 410, post 01 med 1 mill. kroner og bevilgningen på kap. 466, post 01 med 2 mill. kroner mot en tilsvarende økning av bevilgningen på kap. 440, post 01. Det vises til omtale under kap. 440, post 01 og kap. 466, post 01. Øvrige merutgifter for politiet dekkes innenfor gjeldende bevilgning på kap. 440, post 01.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 410, post 01 med 27,3 mill. kroner.

*Post 21 Spesielle driftsutgifter**Nettoordningen for merverdiavgift*

I forbindelse med innføringen av nettoordningen for merverdiavgift ble det gjort en feil i bevilgningsforslagene i Prop. 1 S (2014–2015) på kap. 410, post 21 og kap. 440, post 23. For å rette feilen foreslås det at bevilgningen på kap. 410, post 21

reduseres med 11,4 mill. kroner mot en tilsvarende økning av bevilgningen på kap. 440, post 23.

Kap. 414 Forliksråd og andre domsutgifter*Post 01 Driftsutgifter*

I forbindelse med innføring av nettoordningen for merverdiavgift ble det gjort en feil i vurderingen av bevilgningsbehovet på posten. For å rette opp feilen foreslås det å redusere bevilgningen med 13 mill. kroner.

Kap. 430 Kriminalomsorgen*Post 01 Driftsutgifter**Tiltak mot radikaliserings*

Det foreslås å bevilge til sammen 2 mill. kroner til et forsøksprosjekt med en mentorordning i kriminalomsorgen. Formålet er å forebygge radikaliserings og voldelig ekstremisme. Ordningen skal rette seg mot unge innsatte som antas å være i faresonen for å bli radikalisert. Målgruppen vil bli tilbudt mentorer, som vil gi regelmessig oppfølging i fengsel. Det vil bli forsøkt å opprettholde oppfølgingen etter løslatelse. Ordningen er et prøveprosjekt over tre år. Prosjektet vil bli evaluert. Det foreslås å øke bevilgningen under kap. 430, post 01 med 1 mill. kroner. Det vises også til omtale under kap. 432, post 01.

Kap. 432 Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS)*Post 01 Driftsutgifter*

Det vises til omtale under kap. 430, post 01 om et forsøksprosjekt med en mentorordning i kriminalomsorgen. Det foreslås å etablere ett årsverk ved Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS), med ansvar for å øke kunnskapen om hva kriminalomsorgen kan gjøre for å forebygge radikaliserings og voldelig ekstremisme.

Det foreslås å øke bevilgningen på kap. 432, post 01 med 1 mill. kroner.

Kap. 440 Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten*Post 01 Driftsutgifter**Økt beredskap i politiet*

Det skjerpede trusselbildet medfører behov for økt beredskap og vakthold, blant annet på Stortinget, ved demokratiske symbolbygg og andre objekter med beskyttelsesbehov i hovedstaden.

Regjeringen foreslår derfor å øke bevilgningen til politiet med 38,8 mill. kroner.

Forebygge radikalisering og rekruttering av fremmedkrigere

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til lokale PST- enheter i politidistriktene med 1,2 mill. kroner for å forebygge radikalisering og rekruttering av fremmedkrigere. Forslaget gjelder etablering av fem nye stillinger med virkning fra 1. oktober 2015.

Norsk bidrag til fellesoperasjon i Middelhavet

Regjeringen har besluttet at Norge skal delta med et skip i fellesoperasjonen Triton i regi av EU-organet Frontex. Det er planlagt at et sivilt skip skal delta i operasjonen i seks måneder. Skipet vil bli bemannet av personell fra forsvaret og politiet samt et sivilt mannskap. Regjeringen foreslår å øke bevilgningen med 5 mill. kroner for å dekke anslåtte utgifter til leie av sivilt mannskap i forbindelse med operasjonen. Der er knyttet usikkerhet til beløpet. Utgiftene til leie av selve skipet vil bli dekket innenfor gjeldende bevilgning på posten, og vil senere bli refundert av Frontex. Utgiftene til deltakelse av norsk personell fra justissektoren og forsvarssektoren dekkes innenfor gjeldende bevilgninger under Justis- og beredskapsdepartementet og Forsvarsdepartementet.

Det foreslås også å øke det norske bidraget til Frontex med ytterligere 6 mill. kroner som følge av at Europarådet 23. april 2015 besluttet å tre-doble budsjettene til operasjonene Triton og Poseidon. Det foreslås videre 10 mill. kroner til andre aktuelle tiltak for å bedre migrasjonssituasjonen ved Middelhavet, herunder forebygging av farefulle overfarer og assistanse til særlig utsatte EU-land. Samlet foreslår Regjeringen å øke bevilgningen til norsk bidrag til Frontex og tiltak knyttet til migrasjonssituasjonen ved Middelhavet med 21 mill. kroner.

Pilotprosjekt for dyrepoliti

Regjeringen vil gjennomføre et pilotprosjekt som skal arbeide for å få best mulig behandling av straffesaker som gjelder overgrep mot dyr. Målet med tiltaket er å utvikle system og rutiner for behandling av dyrekrimssaker, slik at alvorlig kriminalitet mot dyr skal føre til straffesak og domfellelse. Prosjektet skal legges til Sør-Trøndelag politidistrikt. Samlet foreslås det bevilgninger på 3

mill. kroner til tiltaket i 2015, fordelt med 2 mill. kroner til politiet og 1 mill. kroner til Mattilsynet, jf. omtale under kap. 1115, post 01.

Endringer i regelverk om avhør av særlig sårbare vitner og fornærmede i straffesaker

Det vises til omtale av forslag om endringer i straffeprosessloven om avhør av barn og andre særlig sårbare fornærmede og vitner under kap. 410, post 01 og kap. 466, post 01. Det foreslås å øke bevilgningen på kap. 440, post 01 med 3 mill. kroner mot en reduksjon av bevilgningen på kap. 410, post 01 med 1 mill. kroner og en reduksjon av bevilgningen på kap. 466, post 01 med 2 mill. kroner.

Økte utgifter mot økte refusjoner

Justis- og beredskapsdepartementet har fullmakt til å kunne overskride bevilgningen på kap. 440, post 01 mot tilsvarende merinntekter på kap. 3440, post 02. Det foreslås å øke bevilgningen på kap. 440, post 01 med 26,9 mill. kroner mot en tilsvarende økning av bevilgningen på kap. 3440, post 02. Det vises til nærmere omtale under kap. 3440, post 02.

Økte utgifter mot økte salgsinntekter

Justis- og beredskapsdepartementet har fullmakt til å kunne overskride bevilgningen på kap. 440, post 01 mot tilsvarende merinntekter på kap. 3440, post 03. Det foreslås å øke bevilgningen på kap. 440, post 01 med 87,6 mill. kroner mot en tilsvarende økning av bevilgningen på kap. 3440, post 03. Det vises til nærmere omtale under kap. 3440, post 03.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 440, post 01 med 180,6 mill. kroner.

Post 23 Sideutgifter i forbindelse med sivile gjøremål

Bevilgningen gjelder i hovedsak sideutgifter i forbindelse med tvangsforretninger og utgifter i forbindelse med gjeldsordningssaker. Det foreslås å øke bevilgningen med 11,4 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon av bevilgningen på kap. 410, post 21. Det vises til nærmere omtale under kap. 410, post 21.

Post 60 Tilskudd til kommuner

Tilskuddsordning for forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme

Regjeringen foreslår å etablere en tilskuddsordning for kommunene til lokalt arbeid mot radikaliserings og voldelig ekstremisme, med en ramme på 10 mill. kroner. Midlene vil bli tildelt konkrete prosjekter innen forebygging og bekjempelse av radikaliserings og voldelig ekstremisme. Tilskuddsordningen vil bli evaluert slik at erfaringer fra prosjektene kan nedfelles og deles med andre kommuner.

Som følge av etableringen av en ny tilskuddsordning under posten foreslås det at post 60 endrer navn fra *Tilskudd til kommuner til SLT-tiltak til Tilskudd til kommuner*. Tilskuddsordningen vil bli forvaltet av Justis- og beredskapsdepartementet.

Post 70 Tilskudd

Botilbud til ofre for menneskehandel (Lauras hus)

Ansvar for forvaltning av tilskudd til botilbud til ofre for menneskehandel er i dag delt mellom Justis- og beredskapsdepartementet, Barne-, likestillings- og integreringsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet. Regjeringen foreslår at Justis- og beredskapsdepartementet får ansvaret for forvaltningen av det samlede tilskuddet til formålet. På bakgrunn av dette foreslås det å øke bevilgningen på kap. 440, post 70 med 2,8 mill. kroner. Det vises til tilsvarende forslag om reduksjon i bevilgningene under kap. 765, post 75, kap. 621, post 21 og kap. 840, post 70.

Post 73 Tilskudd til EUs grense- og visumfond

I Saldert budsjett 2015 er det bevilget 116,6 mill. kroner i tilskudd til EUs grense- og visumfond. Fondet vil erstatte *Yttergrensefondet*. Det er foreløpig ikke utbetalt midler til fondet i 2015. De pågående forhandlingene mellom EU og de assosierte landene tilsier at neste betaling til fondet først vil bli foretatt i 2016. Det foreslås derfor å redusere bevilgningen med 116,6 mill. kroner.

Kap. 3440 Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten

Post 02 Refusjoner

Bevilgningen gjelder inntekter fra refusjoner som politiet får for politioppdrag utført for organisasjoner, lag, entreprenører og offentlige etater i sam-

svar med særskilt hjemmel. En del av inntektene er også knyttet til refusjon av utgifter internt i etaten. Anslaget som ligger til grunn for bevilgningen i Saldert budsjett 2015 var blant annet gjort med bakgrunn i regnskapsførte inntekter fra første halvår 2014. Regnskapstall for hele 2014 og andre forventede endringer i refusjonsinntektene tilsier at bevilgningen bør økes med 26,9 mill. kroner. Justis- og beredskapsdepartementet har fullmakt til å kunne overskride bevilgningen på kap. 440, post 01 mot tilsvarende merinntekter på kap. 3440, post 02 Refusjoner. Det foreslås å øke bevilgningen på kap. 3440, post 02 med 26,9 mill. kroner, mot en tilsvarende økning av bevilgningen på kap. 440, post 01.

Post 03 Salgsinntekter

Bevilgningen gjelder inntekter fra innbytte og salg av utskiftede kjøretøy m.m. Inntekter fra salg av spesialutstyr til politidistriktene (internfakturerings), kriminalomsorgen, tollvesenet mv. utgjør den største delen av det som inntektsføres på posten. Anslaget som ligger til grunn for bevilgningen i Saldert budsjett 2015 er gjort med bakgrunn i regnskapsførte inntekter fra første halvår 2014. Regnskapstall for hele 2014 tilsier at bevilgningen på posten bør økes med 87,6 mill. kroner. Justis- og beredskapsdepartementet har fullmakt til å kunne overskride bevilgningen på kap. 440, post 01 mot tilsvarende merinntekter på kap. 3440, post 03 Salgsinntekter. Det foreslås å øke bevilgningen på kap. 3440, post 03 med 87,6 mill. kroner mot en tilsvarende økning av bevilgningen på kap. 440, post 01.

Kap. 444 Politiets sikkerhetstjeneste (PST)

Post 01 Driftsutgifter

Tilleggslokaler PST og flere stillinger til arbeidet med fremmedkrigere

Norge har i over ett år hatt et skjerpet trusselbilde. Radikaliserings, økt innslag av fremmedkrigere i norske miljøer og økende polarisering mellom ekstreme miljøer påvirker situasjonen i landet. Stadig flere personer har dratt fra Norge til Syria og Irak for å delta i kamper som fremmedkrigere. Regjeringen foreslår 13,6 mill. kroner til etablering av til sammen 30 nye stillinger til PST til arbeid med fremmedkrigere.

PST har som følge av bemanningsøkning og etablering av operasjonssenter behov for tilleggslokaler. Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til PST med 63,5 mill. kroner til nye tilleggslokaler.

Tilleggslokaler vil medføre merutgifter i påfølgende år. Regjeringen foreslår derfor en fullmakt for at PST kan pådra staten forpliktelser knyttet til tilleggslokalene fra 2016 utover gitt bevilgning.

Det foreslås at Justis- og beredskapsdepartementet i 2015 kan inngå avtale om leie og kjøp av tjenester (drift/forvaltning) knyttet til tilleggslokaler for PST tilvarende årlige utgifter på inntil 38 mill. kroner utover gitt bevilgning på kap. 444 Politiets sikkerhetstjeneste, post 01 Driftsutgifter, jf. forslag til romertallsvedtak.

Økte utgifter mot økte refusjoner

Justis- og beredskapsdepartementet har fullmakt til å overskride bevilgningen på kap. 444, post 01 mot tilsvarende merinntekter på kap. 3444, post 02. Det foreslås å redusere bevilgningen på kap. 444, post 01 med 8 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon av bevilgningen på kap. 3444, post 02. Det vises til nærmere omtale under kap. 3444, post 02.

Nettoordningen for merverdiavgift

I forbindelse med innføring av nettoordningen for merverdiavgift i staten ble bevilgningen redusert med 26,5 mill. kroner i bevilgningsforslaget i Prop. 1 S (2014–2015). På bakgrunn av en feil i beregningen av uttrekk av merverdiavgift fra posten foreslås det å øke bevilgningen med 7,5 mill. kroner.

Uttak av kvoteflyktninger

Ved Stortingets behandling av budsjettet for 2015 ble det besluttet å øke mottaket av kvoteflyktninger fra Syria med 500, sammenlignet med forslaget i Prop. 1 S (2014–2015).

Det økte uttaket av kvoteflyktninger medfører økte utgifter for PST på 0,5 mill. kroner. Disse merutgiftene er imidlertid ikke hensyntatt i bevilgningen til PST i Saldert budsjett 2015. Det foreslås at bevilgningen økes med 0,5 mill. kroner.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 444, post 01 med 77,1 mill. kroner.

Kap. 3444 Politiets sikkerhetstjeneste (PST)

Post 02 Refusjoner

Bevilgningen gjelder inntekter som Politiets sikkerhetstjeneste får refundert for enkeltoppdrag og særskilt bistand til Utenriksdepartementet. Justis- og beredskapsdepartementet har fullmakt til å overskride bevilgningen på kap. 444, post 01 mot tilsvarende merinntekter på kap. 3444, post 02. Anslaget som ligger til grunn for bevilgningen i Saldert budsjett 2015 var blant annet gjort med bakgrunn i regnskapsførte inntekter fra første halvår 2014. Regnskapstall for hele 2014 og andre forventede endringer i refusjonsinntektene tilsier at bevilgningen bør reduseres med 8 mill. kroner. Det foreslås å redusere bevilgningen på kap. 3444, post 02 med 8 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon av bevilgningen på kap. 444, post 01.

Kap. 454 Redningshelikoptertjenesten

Post 01 Driftsutgifter

I forbindelse med innføring av nettoordningen for merverdiavgift i staten ble bevilgningen på posten foreslått redusert med 150,7 mill. kroner i Prop. 1 S (2014–2015). På bakgrunn av en ny vurdering av uttrekket av merverdiavgift foreslås det å redusere bevilgningen med ytterligere 7,5 mill. kroner.

Kap. 456 Direktoratet for nødkommunikasjon

Post 01 Driftsutgifter

Utbyggingen av Nødnett pågår. Prosjektet gjennomføres innenfor de rammer Stortinget har fastsatt. Målsettingen er at nettet skal være bygd ut i hele landet innen utgangen av 2015. Bevilgningen til drift av Nødnett foreslås redusert som følge av endrede investeringsmilepæler og forventede refusjoner som reduserer driftsutgiftene i 2015. Det foreslås å redusere bevilgningen på kap. 456, post 01 med 90 mill. kroner.

Kap. 3456 Direktoratet for nødkommunikasjon

Post 01 Brukerbetaling

Oppdaterte prognoser viser lavere brukerinntekter til Nødnett enn tidligere antatt. Det er forventet at brukerne tar i bruk nettet noe senere enn planlagt. Det foreslås derfor å redusere bevilgningen på kap. 3456, post 01 med 40 mill. kroner.

Kap. 460 Spesialenheten for politisaker*Post 01 Driftsutgifter*

Ifm. Revidert nasjonalbudsjett 2014 ble bevilgningen på posten økt med 17,8 mill. kroner til ekstraordinære merutgifter knyttet til en pågående etterforskning av en sak om grov korrupsjon. På tidspunktet Prop. 1 S (2014–2015) ble lagt fram for Stortinget var det ikke forventet behov for økte bevilgninger til formålet i 2015. Etterforskningen har vært omfattende og tatt lengre tid enn forventet. Både Kripes, Økokrim og politiet har avgitt personell til etterforskningen. De ekstraordinære merutgiftene til Spesialenheten for politisaker er beregnet til 6,4 mill. kroner og omfatter overtid, reisekostnader og avgitt personell fra politiet. For å dekke deler av merutgiftene foreslås det å øke bevilgningen med 4,3 mill. kroner.

Kap. 466 Særskilte straffesaksutgifter*Post 01 Driftsutgifter**Nettoordningen for merverdiavgift*

Ved innføring av nettoordningen for merverdiavgift ble det ved en feil trukket ut for lite merverdiavgift fra posten. Det foreslås å redusere bevilgningen på kap. 466, post 01 med 200 mill. kroner for å rette opp feilen.

Endringer i straffeprosessloven om avhør av barn og andre særlig sårbare fornærmede og vitner

Det vises til omtale av forslag om endringer i straffeprosessloven om avhør av barn og andre særlig sårbare fornærmede og vitner under kap. 440, post 01 og kap. 410, post 01. Bevilgningen foreslås redusert med 2 mill. kroner mot en tilsvarende økning av bevilgningen på kap. 440, post 01.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen under kap. 466, post 01 redusert med 202 mill. kroner.

Kap. 467 Norsk Lovtidend*Post 01 Driftsutgifter*

Bevilgningen på posten dekker utgifter til bearbeiding av manuskripter og arbeidet med den elektroniske utgaven av Norsk Lovtidend. Bevilgningsanslaget tar utgangspunkt i antall produserte sider i foregående år og lønnsstatistikk for heltidsansatte i staten. På bakgrunn av oppdaterte

prognoser foreslås det å øke bevilgningen på kap. 467, post 01 med 1,2 mill. kroner.

Kap. 469 Vergemålsordningen*Post 01 Driftsutgifter**Nettoordningen for merverdiavgift*

I forbindelse med innføring av nettoordningen for merverdiavgift i staten ble bevilgningen på posten redusert med 19,5 mill. kroner. På bakgrunn av en ny vurdering av uttrekket av merverdiavgift foreslås det å øke bevilgningen på kap. 469, post 01 med 15 mill. kroner.

*Post 21 Spesielle driftsutgifter**Nettoordningen for merverdiavgift*

I forbindelse med innføring av nettoordningen for merverdiavgift i staten ble bevilgningen på posten redusert med 2,3 mill. kroner. På bakgrunn av feil i beregningen av uttrekket foreslås det å øke bevilgningen med 20 mill. kroner.

Kap. 470 Fri rettshjelp*Post 01 Driftsutgifter**Nettoordningen for merverdiavgift*

I Prop. 1 S (2014–2015) for Justis- og beredskapsdepartementet ble det foreslått at bevilgningene på kap. 470, postene 01, 70 og 71 skulle slås sammen. I forbindelse med innføring av nettoordningen for merverdiavgift ble det trukket ut for lite merverdiavgift. For å rette opp feilen foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 470, post 01 med 102 mill. kroner.

Post 72 Tilskudd til spesielle rettshjelpstiltak

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 0,2 mill. kroner til å opprette en ny tilskuddsordning for frivillige organisasjoner med formål å ivareta lengeværende barns interesser ved retur, gjennom å gi informasjon og eventuelt yte juridisk bistand i forbindelse med retur og behandling av omgjøringsanmodning i Utlendingsnemnda. Ordningen skal også omfatte bistand til barn uttransportert i perioden 1. juli 2014 til 18. mars 2015. Utgiftene til ordningen ventes å bli 0,5 mill. kroner i 2015, hvorav 0,3 mill. kroner dekkes innenfor uendret bevilgning på posten. Tilskuddsordningen skal forvaltes av Statens sivilrettsforvaltning. Regelverk og søknadsfrist for tilskuddsordningen vil bli lagt ut på nettsidene til Justis- og beredskapsdepartementet og Statens sivilrettsforvaltning.

Kap. 472 Voldsoffererstatning og rådgivning for kriminalitetsofre*Post 70 Erstatning til voldsofre, overslagsbevilgning*

Bevilgningen på posten gjelder utgifter til erstatning i saker etter voldsoffererstatningsloven. Oppdaterte prognoser for forventet antall behandlede saker i 2015 og gjennomsnittlig utbetaling i sakene tilsier at utgiftene vil bli lavere enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2015. På bakgrunn av dette foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 472, post 70 med 65 mill. kroner.

Kap. 473 Statens sivilrettsforvaltning*Post 01 Driftsutgifter**Merinntektsfullmakt*

Ved en feil ble det i Prop. 1 S (2014–2015) foreslått en fullmakt til å overskride bevilgningen på kap. 473, post 21 mot tilsvarende merinntekter på kap. 3473, post 01. Riktig utgiftspost skal være post 01, jf. forslag til romertallsvedtak.

Kap. 474 Konfliktråd*Post 01 Driftsutgifter*

Sekretariatet for konfliktrådene utførte tidligere IKT-tjenester for Statens sivilrettsforvaltning. Denne ordningen har opphørt og inntektene har derfor bortfalt. På denne bakgrunn foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 474, post 01 med 2 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon av bevilgningen på kap. 3474, post 02.

Kap. 3474 Konfliktråd*Post 02 Refusjoner*

Inntektene på posten er refusjoner som skal dekke konfliktrådenes utgifter i forbindelse med kurs og konferanser. Sekretariatet for konfliktrådene utførte tidligere IKT-tjenester for Statens sivilrettsforvaltning. Denne ordningen har opphørt og inntektene har derfor bortfalt. Det foreslås å redusere bevilgningen på kap. 3474, post 02 med 2 mill. kroner.

Kap. 475 Bobehandling*Post 01 Driftsutgifter*

Bevilgningen på posten gjelder statens ansvar for utgifter til konkursbehandling i tilfeller hvor boet eller den som begjærer konkurs (rekvirenten) ikke dekker utgiftene.

I forbindelse med innføring av nøytral merverdiavgift i staten ble bevilgningen på posten ved en feil redusert med 11 mill. kroner i budsjettet for 2015. Videre tilsier oppdaterte prognoser for forbruket på posten at utgiftene vil bli 3 mill. kroner lavere enn tidligere antatt. Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 475, post 01 med 8 mill. kroner.

Kap. 480 Svalbardbudsjettet*Post 50 Tilskudd**Gratis kjernetid i barnehage på Svalbard*

Fra 1. august 2015 skal det innføres gratis kjerntid i barnehage for alle 4- og 5-åringer i familier med inntekt under en grense fastsatt av Stortinget. Kunnskapsdepartementet er ansvarlig for ordningen, mens midlene til ordningen i statsbudsjettet for 2015 er bevilget over Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets budsjett. Det foreslås å øke bevilgningen på kap. 480, post 50 med 30 000 kroner. Det vises til forslag om tilsvarende reduksjon på kap. 821, post 62.

Redusert foreldrebetaling i barnehage

Fra 1. mai 2015 er det innført et nasjonalt minstekrav til redusert foreldrebetaling i barnehage. Foreldrebetalingen for første barn skal maksimalt utgjøre 6 pst. av husholdningens samlede skattepliktige kapital- og personinntekt, med maksimalprisen som øvre grense. For å lette innføringen av ordningen for barnehagene på Svalbard foreslås det å øke bevilgningen med en engangssum på 20 000 kroner.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen under kap. 480, post 50 økt med 50 000 kroner.

Kap. 490 Utlendingsdirektoratet*Post 01 Driftsutgifter*

Prognosen for antall innkomne utvisningssaker til Utlendingsdirektoratet (UDI) har økt fra 9 200 saker lagt til grunn i saldert budsjett til 11 350 saker. Regjeringen foreslår å øke bevilgningen på kap. 490, post 01 med 11,3 mill. kroner til økt saksbehandlingskapasitet.

Det foreslås videre en tilleggsbevilgning på 5,6 mill. kroner til UDI for å håndtere tilpasningsbehov i samhandlingsløsninger, som følge av innføringen av nye løsninger for elektronisk dialog med arbeidsgiver (EDAG) og sikker digital post.

Utgiftsøkningen motsvares delvis av forslag om å redusere bevilgningen på kap. 491, post 01 med 2 mill. kroner.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 490, post 01 med 16,9 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, asylmottak

Bevilgningen på posten gjelder statens utgifter til drift av asylmottak. I Saldert budsjett 2015 er det lagt til grunn et gjennomsnittlig belegg i mottak på 13 630 beboere, hvorav 310 i mottak for enslige mindreårige asylsøkere mellom 15 og 18 år. Oppdaterte prognoser viser at det kan ventes et belegg i mottak på om lag 14 090 beboere, hvorav 490 enslige mindreårige mellom 15 og 18 år. Økningen i belegg skyldes i hovedsak nedjustert anslag for bosetting fra mottak sammenliknet med forutsetningene i saldert budsjett. Det foreslås derfor å øke bevilgningen på kap. 490, post 21 med 113 mill. kroner.

Post 60 Tilskudd til vertskommuner for asylmottak

Vertskommunetilskuddet skal dekke kommunenes utgifter til helse, barnevern, tolk og administrasjon i forbindelse med drift av mottak i kommunen. Til tross for at oppdaterte prognoser tilsier et noe høyere gjennomsnittlig belegg i mottak, anslås det et redusert bevilgningsbehov på kap. 490, post 60. Dette skyldes blant annet en nedgang i antall kommuner med asylmottak, reduksjon i antall barnehageplasser stilt til disposisjon for barn i mottak og lavere antall alternative motaksplasseringer (AMOT). Det foreslås derfor å redusere bevilgningen på kap. 490, post 60 med 7,1 mill. kroner.

Post 70 Stønader til beboere i asylmottak

Bevilgningen på posten skal dekke utgifter til økonomiske ytelser til beboere i asylmottak. Oppdaterte prognoser tilsier flere beboere i mottak enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2015, jf. omtale under kap. 490, post 21. Regjeringen foreslår derfor å øke bevilgningen på kap. 490, post 70 med 13,8 mill. kroner.

Post 75 Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, kan overføres

Bevilgningen gjelder reiseutgifter for overføringsflyktninger og for flyktninger som vender tilbake til hjemlandet. Reiseutgiftene forventes å bli høyere enn prognosen som lå til grunn for Saldert budsjett 2015, blant annet på grunn av at flere overføringsflyktninger forventes å ankomme Norge. Det foreslås å øke bevilgningen med 6,3 mill. kroner.

Regjeringen legger opp til å innføre en bestemmelse i utlendingsregelverket som innebærer at barn som er uttransportert mellom 1. juli 2014 og 18. mars 2015, som har oppholdt seg i Norge i mer enn fire år og som ikke har fått sin sak prøvd etter utlendingsforskriften § 8-5 etter 8. desember 2014, ved fremsettelse av omgjøringsanmodning fra utlandet skal få sine saker om opphold behandlet på nytt etter utlendingsloven § 38 og utlendingsforskriften § 8-5. Ordningen skal etter planen tre i kraft i juni 2015. Det foreslås i denne forbindelse å utvide formålet med bevilgningen på kap. 490, post 75 til også å gjelde reiseutgifter for retur til Norge, for barn og deres familiemedlemmer som gis oppholdstillatelse etter denne ordningen. Det er usikkert hvor mange som vil få opphold på denne bakgrunn og hva eventuelle reiseutgifter for familiene vil bli i 2015. Det foreslås å øke bevilgningen på kap. 490, post 75 med 450 000 kroner.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 490, post 75 med 6,8 mill. kroner.

Kap. 3490 Utlendingsdirektoratet

Post 03 Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, ODA-godkjente utgifter

Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet kan i henhold til OECD/DACs statistikkdirektiver godkjennes som offisiell utviklingshjelp (ODA-godkjente utgifter). Inntektene på kap. 3490, post 03 motsvares av utgifter under Utenriksdepartementet, jf. omtale under kap. 167, post 21. På bakgrunn av oppdaterte prognoser foreslås det å øke bevilgningen på kap. 3490, post 03 med 6,6 mill. kroner, jf. omtale under kap. 490, post 75.

Post 04 Asylmottak, ODA-godkjente utgifter

Inntektene på kap. 3490, post 04 motsvares av utgifter på kap. 167, post 21 under Utenriksdepartementet. På bakgrunn av endringer i utgiftsanslag

under kap. 490, postene 21, 60 og 70 foreslås det å øke bevilgningen på kap. 3490, post 04 med 132,9 mill. kroner.

Kap. 491 Utlendingsnemnda

Post 01 Driftsutgifter, kan nyttes under post 21

Prognosen for innkomne saker til Utlendingsnemnda (UNE) er nedjustert. Det foreslås derfor å redusere bevilgningen under kap. 491, post 01 med 2 mill. kroner som delvis inndekking for økte utgifter under kap. 490, post 01, jf. omtale ovenfor.

Andre saker

Vergemålsreformen

I forbindelse med Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2015 hadde kommunal- og forvaltningskomiteen følgende merknad i Innst. 16 S (2014–2015):

«Flertallet ber regjeringen i revidert nasjonalbudsjett gi Stortinget tilbakemelding for hvordan arbeidet med vergemål hos Fylkesmannen nå står med hensyn til restanser, behandlingstid, kapasitet og opplæring av verger.»

Vergemålsområdet omfatter i dag over 60 000 vergemålsaker og forvaltning av 17,6 mrd. kroner. Samtidig med gjennomføringen av vergemålsreformen ble det utviklet og implementert ny saksbehandlingsløsning for lokal og sentral vergemålsmyndighet. Dataløsningen viste seg å være mangelfull, noe som medførte økte restanser og en vanskelig arbeidssituasjon for saksbehandlerne i fylkesmannsembetene.

Restansene lå ved utgangen av mars 2015 på et noe lavere nivå enn samme tidspunkt året før. Det har også vært en reduksjon i restansene de første månedene av 2015. Det er variasjoner i restanser mellom de enkelte fylkesmannsembetene og i type aktiviteter. Kapasitetsutfordringene hos fylkesmennene er imidlertid fortsatt store blant annet på grunn av svakheter ved vergemålsapplikasjonen. Flere fylkesmannsembeter melder også om mange henvendelser til embetene som gjelder vergemål. Departementet følger situasjonen nøye, blant annet gjennom fylkesmennenes tertialvise rapportering. Ved flere anledninger de senere årene er det gitt økte bevilgninger til embetene for å bedre oppfølgingen av reformen.

Justis- og beredskapsdepartementet arbeider tett med vergemålsmyndigheten for at målene med vergemålsreformen skal innfris. Fylkesmennene organiserer opplæring av verger forskjellig.

De fleste embeter gjennomfører regelmessige samlinger for faste og/eller alminnelige verger, og flere embeter har rutiner for individuelle samtaler med alle nye verger. Vergene har også tilgang på e-læringsprogram og informasjonsmaterieell gjennom vergemålsportalen www.vergemal.no.

2.5 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Programkategori 13.00 Administrasjon og fellestjenester mv.

Kap. 500 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

Posten dekker i hovedsak lønn, husleie og andre faste driftsutgifter i Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Som følge av overføring av oppgaver fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet til Direktoratet for byggkvalitet foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 360 000 kroner mot en tilsvarende økning av kap. 587 Direktoratet for byggkvalitet, post 01 Driftsutgifter, jf. omtale under kap. 587, post 01.

Utbedring av eksisterende felles IKT-løsning

Regjeringen foreslår en bevilgningsøkning på 9,8 mill. kroner til å oppgradere og modernisere IKT-løsningen for de departementene som er på felles plattform. Utgiftene foreslås delt mellom de berørte departementene og Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon (DSS). På bakgrunn av dette foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 1,2 mill. kroner mot tilsvarende økning av bevilgningen på kap. 510 Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, jf. nærmere omtale under kap. 510, post 45.

Samlet foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 1,56 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Overføring til Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Ved behandling av Prop. 1 S (2014–2015) ba flertallet i kommunal- og forvaltningskomiteen om at det i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2015 som et engangstiltak skal overføres 5 mill. kroner fra posten til kap. 587 Barne- og ungdomstiltak under Barne-, likestillings- og inkluderings-

departementet for å støtte organisasjoner som arbeider for å forhindre marginalisering og skape gode oppvekstvilkår og trygge lokalsamfunn, jf. Innst. 16 S (2014–2015). På bakgrunn av dette foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 5 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 857, post 71 under Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, jf. omtale under kap. 857, post 71.

Mulighetsstudie og konseptvalgutredning av ny IKT-løsning

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 5 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon på kap. 510 Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon, post 01 Driftsutgifter, jf. omtale under kap. 510, post 01.

Tilskudd til forvaltningsutvikling og samordning av IKT-politikken

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 0,3 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 541 IKT-politikk, ny post 70 Tilskudd til forvaltningsutvikling og samordning av IKT-politikken, jf. omtale under kap. 541, ny post 70.

Ferdigstille modernisering av Datatilsynets IKT-arkitektur

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 0,9 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 545 Datatilsynet, post 01 Driftsutgifter, jf. omtale under kap. 545, post 01.

Administrasjon av Merkur-programmet

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 1,5 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon på kap. 552 Nasjonalt samarbeid for regional utvikling, post 72 Nasjonale tiltak for regional utvikling, jf. omtale under kap. 552, post 72.

Styrke dialogen og ivareta interesser ifm. næringsutvikling i nord

Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 1 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 560 Sametinget, post 50 Sametinget, jf. omtale under kap. 560, post 50.

Sikringstiltak for Det Mosaiske Trossamfund

Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 0,7 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap.

567 Nasjonale minoriteter, post 72 Det Mosaiske Trossamfund, jf. omtale under kap. 567, post 72.

Medlemskontingent International Hydrographic Organization

Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 99 000 kroner mot en tilsvarende økning på kap. 590 Planlegging og byutvikling, post 71 Internasjonale organisasjoner, jf. omtale under kap. 590, post 71.

Samlet foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 1,5 mill. kroner.

Kap. 510 Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon

Post 01 Driftsutgifter

Mulighetsstudie og konseptvalgutredning av ny IKT-løsning

I budsjettet for 2015 er det bevilget 10 mill. kroner til de høyest prioriterte tiltakene for å forbedre dagens IKT-løsning samt dekning av kostnadene til vurdering av framtidige alternativer for de 11 departementene på felles IKT-plattform. Kommunal- og moderniseringsdepartementet skal benytte deler av bevilgningen til å gjennomføre en mulighetsstudie av dagens IKT-løsning for departementene på felles plattform, samt til en konseptvalgutredning for å vurdere framtidig IKT-løsning for alle departementene og Statsministerens kontor.

For å dekke utgiftene til mulighetsstudien og konseptvalgutredningen over departementets budsjettkapittel foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 510, post 01 med 5 mill. kroner mot en tilsvarende økning av bevilgningen på kap. 500, post 21.

Utbedring av eksisterende felles IKT-løsning

Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 2,3 mill. kroner mot tilsvarende økning av bevilgningen på kap. 510 Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, jf. nærmere omtale under post 45.

Nettoordningen for merverdiavgift

I forbindelse med innføring av nettoordningen for merverdiavgift for ordinære statlige forvaltningsorganer i 2015 ble bevilgningen til Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon (DSS) nedjustert med utgangspunkt i regnskapstall for 2013. Som følge av hendelsene 22. juli 2011 var

2013 et spesielt år for DSS med stort omfang av hasteoppgaver, blant annet økt vakthold. I 2013 ble det derfor kjøpt tjenester i et større omfang enn normalt. Uttrekket knyttet til innføring av ordningen, som ble basert på regnskapstall for 2013, ble derfor for høyt. På dette grunnlaget foreslås det at kap. 510, post 01 økes med 27,2 mill. kroner.

Elektroniske sikringsanlegg og sperresystemer

Det foreslås å redusere bevilgningen på kap. 510, post 01 med 8 mill. kroner mot tilsvarende bevilgning på kap. 510, ny post 46, jf. omtale under ny post 46.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på posten med 11,9 mill. kroner.

Post 23 (Ny) 22. juli-senteret

Regjeringens konseptvalg for nytt regjeringskvartal innebærer blant annet at Høyblokka og den åpne plassen mot Akersgata skal bevares. I planleggings- og byggeperioden på opp mot 10 år ønsker Kommunal- og moderniseringsdepartementet at området skal framstå som åpent og inviterende. Det skal være tilgang på god informasjon til besøkende og brukere av området om hva som skjer i regjeringskvartalet i perioden fram til nytt regjeringskvartal tas i bruk. Regjeringen vil derfor etablere et informasjonssenter om 22. juli.

Departementet har inngått avtale med minnestedsforskningsmiljøet ved NTNU i Trondheim om utvikling av utstillingen i informasjonssenteret og utvikling av en nettressurs til bruk i undervisning på ungdomstrinnet i forbindelse med besøk i informasjonssenteret. Utstillingen vil utvikles i dialog med Nasjonal støttegruppe og AUF. Infor-

masjonssenteret skal formidle en nøytral og objektiv framstilling av hendelsene 22. juli 2011. I tillegg skal det være informasjon om planleggings- og byggeprosessen for nytt regjeringskvartal.

I 2015 er det behov for 10,5 mill. kroner til etablering og drift av informasjonssenteret, hvorav 8 mill. kroner er knyttet til etableringen av senteret og 2,5 mill. kroner til drift. For raskt kunne inngå avtale med NTNU og få informasjonssenteret på plass til 22. juli 2015 har Kommunal- og moderniseringsdepartementet finansiert 5 mill. kroner til prosjektet innenfor bevilgningen på kap. 500, post 21.

Det foreslås å bevilge 5,5 mill. kroner på kap. 510, ny post 23, 22. juli-senteret.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Det er behov for å utbedre dagens felles IKT-løsning som benyttes av 11 departementer og som driftes av Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon (DSS). Kommunal- og moderniseringsdepartementet har bedt konsultantselskapet Devoteam AS om å utrede enkelte spørsmål når det gjelder IKT-løsningen. Rapporten fra Devoteam oppsummerer bl.a. med at det i løpet av 2015 er behov for å oppgradere lagringsløsningen. I dag ivaretar ikke denne departementenes lagringsbehov på en tilfredsstillende måte.

Utgiftene til ny lagringsløsning for de 11 departementene på felles plattform anslås til 9,8 mill. kroner, hvorav 7,5 mill. kroner foreslås dekket av tjenestebrukere og 2,3 mill. kroner dekkes innenfor DSS sine rammer.

Det legges til grunn følgende utgiftsfordeling:

Tjenestebrukere	Beløp
Arbeids- og sosialdepartementet	583 000
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	526 000
Helse- og omsorgsdepartementet	622 000
Klima- og miljødepartementet	691 000
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	1 202 000
Kulturdepartementet	463 000
Kunnskapsdepartementet	907 000
Landbruks- og matdepartementet	436 000
Nærings- og fiskeridepartementet	1 022 000
Olje- og energidepartementet	499 000
Samferdselsdepartementet	535 000
Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon	2 314 000
Sum	9 800 000

På bakgrunn av dette foreslås det å øke bevilgningen på kap. 510, post 45 med 9,8 mill. kroner. Det foreslås en reduksjon av bevilgningen på kap. 510, post 01 på 2,3 mill. kroner, jf. omtale under kap. 510, post 01. I tillegg foreslås det overført til sammen 7,5 mill. kroner fra berørte departementers budsjettkapitler.

Post 46 (Ny) Sikringsanlegg og sperresystemer i regjeringsbyggene, kan overføres

Etter 22. juli 2011 ble det anskaffet og satt i drift et stort antall sperresystemer og elektroniske sikringsanlegg uten at det ble medregnet kostnader for drift og vedlikehold. Etterslepet av vedlikehold på eksisterende systemer er økende. Sperresystemene viser tegn på manglende vedlikehold og enkelte komponenter må skiftes ut. De elektroniske sikringsanleggene var ikke dimensjonert eller strukturert for å ivareta de utvidelser som ble foretatt i etterkant av 22. juli 2011.

Det foreslås å bevilge 8 mill. kroner på ny post 46 mot tilsvarende reduksjon av kap. 510, post 01.

Kap. 3510 Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon

Post 02 Ymse inntekter

På posten føres bl.a. inntekter fra betaling for standard- og tilleggsytelser til Stortinget, Regjeringsadvokaten, Høyesterett og driftsinntekter for Statens servicesenter i Engerdal.

Fra 1. januar er det innført en ordning med nettoføring av merverdiavgift i ordinære statlige forvaltningsorganer, som bl.a. innebærer en reduksjon av både utgifts- og inntektsbevilgningene for virksomhetene som er omfattet av ordningen.

Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon har en forholdsvis stor andel brukerbetaling. Merverdiavgift skal ikke inngå i viderefakturerte beløp når betaling for en vare eller tjeneste deles mellom virksomheter som er omfattet av ordningen. Dette ble det ved en feil ikke tatt hensyn til ved budsjetteringen av inntektene som føres over kap. 3510, post 02 og post 03 i Saldert budsjett 2015.

På bakgrunn av dette foreslås det at bevilgningen på kap. 3510, post 02 reduseres med 0,9 mill. kroner.

Post 03 Brukerbetaling for tilleggstenester fra departementene

På posten føres brukerbetaling for tilleggsytelser til Statsministerens kontor og departementene. Det foreslås at inntekten på posten reduseres med 10,8 mill. kroner i 2015. Det vises til nærmere omtale under post 02 ovenfor.

Programkategori 13.30 Statlige byggeprosjekter og eiendomsforvaltning

Kap. 530 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen

Post 33 Videreføring av byggeprosjekter, kan overføres

Bevilgningen dekker midler til videreføring av byggeprosjekter som Stortinget tidligere har vedtatt å starte opp. Det vil påløpe kostnader til å rette opp feil og mangler på det nye informatikkbygget (IFI II) ved Universitetet i Oslo. Bevilgningen foreslås derfor økt med 40 mill. kroner. Det pågår prosess overfor entreprenør med sikte på å få dekket kostnadene som skyldes feil og mangler.

Urbygningen ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet

Stortinget vedtok å restaurere Urbygningen ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, jf. Prop. 1 S (2012–2013) for Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet og Innst. 16 S (2012–2013). Gjeldende kostnadsramme er 383,3 mill. kroner (prisnivå per november 2015). Det vil ikke være mulig å gjennomføre rehabiliteringen av Urbygningen innenfor vedtatt kostnadsramme. Kostnadsøkningen skyldes at byggets konstruksjon er annerledes enn antatt og at byggets tilstand på flere områder er dårligere enn forutsatt. Det er blant annet avdekket dårlig fundamentering av kjeller og svakheter i takkonstruksjon. Det foreslås derfor at kostnadsrammen økes til 470 mill. kroner (prisnivå per 1. november 2015), jf. forslag til romertallsvedtak. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget i nysalderingen dersom det er behov for å øke bevilgningen til rehabiliteringsprosjektet i 2015.

Kap. 2445 Statsbygg

Post 24 Driftsresultat

Konsekvenser av å innføre nye statlige regnskapsstandarder

Statsbygg innførte nye statlige regnskapsstandarder fra 1. januar 2015. Innføringen medfører blant

annet mer korrekte avskrivninger ved at bygningskropp og tekniske anlegg gis ulik avskrivningstid, basert på bygningskomponentenes forventede levealder. Før innføringen ble bygg i sin helhet avskrevet over 60 år, mens komponenter med kortere levetid nå avskrives over 30 år. Dette er beregnet å medføre 164 mill. kroner i høyere avskrivninger i 2015 på underpost 24.3 Avskrivninger. Det foreslås derfor å øke bevilgningen på post 24 Driftsresultat med 164 mill. kroner. Etter som resultatkravet til Statsbygg framkommer som en negativ bevilgning, betyr dette at Statsbyggs driftsresultat blir 164 mill. kroner lavere. Utgiftsøkningen på underpost 24.3 motsvares av en tilsvarende inntektsøkning på Finansdepartementets kap. 5491 Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift, post 30 Avskrivninger, jf. omtale under kap. 5491, post 30.

Nedskrivning av Statsbyggs balanse

Byggene i regjeringsskvartalet er nedskrevet i Statsbyggs balanse i to omganger, senest i 2014, jf. Prop. 27 S (2014–2015) *Endringer i statsbudsjettet 2014 under Kommunal- og moderniseringsdepartementet* og Innst. 106 S (2014–2015). Som følge av nedskrivningen og lavere driftskostnader foreslås det å redusere bevilgningen på post 24 Driftsresultat med 18,2 mill. kroner slik at Statsbyggs driftsresultat blir 18,2 mill. kroner høyere.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på post 24 Driftsresultat med 145,8 mill. kroner. Dette innebærer en tilsvarende reduksjon av resultatkravet til Statsbygg.

Post 30 Prosjektering av bygg, kan overføres

Nytt regjeringsskvartal

I Saldert budsjett 2015 er det bevilget 55 mill. kroner til arbeidet med planprogram, reguleringsplan, rom- og funksjonsprogram og tilrettelegging for eiendomserverv. Framdriften i planfasen for nytt regjeringsskvartal gir behov for ytterligere 17 mill. kroner i år. Økningen skyldes at timeanslaget for plankonsulentene er oppjustert og at kostnadene ved sikkerhetsfaglige vurderinger er høyere enn tidligere lagt til grunn. Arbeidet pågår ut 2016. Det foreslås å øke bevilgningen til formålet med 17 mill. kroner.

Helse- og sosialfagbygg ved Høgskolen i Sør-Trøndelag

Det foreslås 5 mill. kroner til prosjektering av helse- og sosialfagbygg ved Høgskolen i Sør-Trøn-

delag. Samlet prosjekteringskostnad anslås til om lag 25 mill. kroner.

Bevilgningen på posten foreslås samlet økt med 22 mill. kroner.

Post 32 Prosjektering og igangsetting av kurantprosjekter, kan overføres

Bevilgningen gjelder midler til prosjektering og igangsetting av kurantprosjekter på oppdrag fra departementene. Bevilgningen foreslås økt med 25 mill. kroner til oppstart av Framsenteret i Tromsø. Prosjektet har en kostnadsramme på 499,8 mill. kroner. Det vises til nærmere omtale under Klima- og miljødepartementet.

Post 33 Videreføring av ordinære byggeprosjekter, kan overføres

Bevilgningen dekker videreføring av byggeprosjekter som Stortinget tidligere har vedtatt å starte opp. Med bakgrunn i ny vurdering av likviditetsbehovet foreslås posten redusert med 20 mill. kroner.

Post 34 Videreføring av kurantprosjekter, kan overføres

Bevilgningen dekker videreføring av kurantprosjekter som er startet opp i tidligere budsjetterminer. Kurantprosjekter er statlige byggeprosjekter der leietakeren forplikter seg til å dekke husleieutgiftene innenfor sine økonomiske rammer. Etterspørsel etter denne typen prosjekter er større enn forutsatt og det foreslås å øke bevilgningen med 200 mill. kroner. Forslaget omfatter Arendal politistasjon, nytt hybelbygg ved Høgskolen i Hedmark, Evenstad og utvidelse av Kongsvinger trafikkstasjon.

Programkategori 13.40

Forvaltningsutvikling og IKT-politikk

Kap. 541 IKT-politikk

Post 22 Samordning av IKT-politikken, kan overføres

Bevilgningen skal benyttes til politikkutvikling samt tverrsektorielle tiltak innenfor IKT-politikken. Bevilgningen foreslås redusert med 0,25 mill. kroner mot en tilsvarende økning under kap. 541, ny post 70 Tilskudd til forvaltningsutvikling og samordning av IKT-politikken, jf. omtale under kap. 541, ny post 70. Bevilgningen foreslås videre redusert med 0,9 mill. kroner mot en tilsvarende

økning under kap. 545 Datatilsynet, post 01 Driftsutgifter, jf. omtale under kap. 545, post 01.

Samlet foreslås bevilgningen på posten redusert med 1,15 mill. kroner.

Post 70 (Ny) Tilskudd til forvaltningsutvikling og samordning av IKT-politikken

Det foreslås å opprette en ny post 70 som skal benyttes til tilskudd til forvaltningsutvikling og samordning av IKT-politikken.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet tar sikte på å gi tilskudd på 250 000 kroner til Nasjonalt program for leverandørutvikling ved Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO). Programmet skal gi praktisk bistand til å gjennomføre offentlige anskaffelser på en innovativ og sunn økonomisk lønnsom måte, med økt effektivisering og kvalitetsforbedring av offentlige tjenester og økt bærekraftig næringsutvikling som resultat. Det er videre et mål at innovative offentlige anskaffelsesprosesser blir innarbeidet som varig praksis i offentlige etater og i næringslivet, med fokus på blant annet digitalisering og velferdsteknologi. NHO, KS og Difi er initiativtagere til programmet, som gjennomføres med et partnerskap av nasjonale innovasjonsaktører, statlige virksomheter, større kommuner og næringsliv. Programmet mottar også tilskudd på 250 000 kroner fra kap. 552 Nasjonalt samarbeid for regional utvikling, post 72 Nasjonale tiltak for regional utvikling, jf. Prop. 1 S (2014–2015) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Samlet tilskudd til Nasjonalt program for leverandørutvikling fra departementet blir dermed 0,5 mill. kroner i 2015.

Det foreslås på denne bakgrunn at det bevilges 0,25 mill. kroner på posten mot en tilsvarende reduksjon av bevilgningen under kap. 541, post 22, jf. omtale under kap. 541, post 22.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet vil også gi et tilskudd på 0,3 mill. kroner til et råd som skal bistå Regjeringen i arbeidet med åpenhet i forvaltningen gjennom Open Government Partnership (OGP). Rådet har medlemmer fra International Law and Policy Institute (ILPI), Transparency International og IKT Norge. ILPI vil være mottaker av tilskuddet.

Det foreslås derfor at det bevilges 0,3 mill. kroner på posten mot en tilsvarende reduksjon under kap. 500 Kommunal- og moderniseringsdepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter, jf. omtale under kap. 500, post 21.

Samlet foreslås det en bevilgning på 0,55 mill. kroner på posten i 2015.

Programkategori 13.45 Personvern

Kap. 545 Datatilsynet

Post 01 Driftsutgifter

Ferdigstille modernisering av Datatilsynets IKT-arkitektur

Datatilsynet igangsatte i 2014 investeringer i ny IKT-arkitektur. For å ferdigstille dette arbeidet foreslås det å øke bevilgningen på posten med 1,8 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon av bevilgningen under kap. 500 Kommunal- og moderniseringsdepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter med 0,9 mill. kroner og bevilgningen under kap. 541 IKT-politikk, post 22 Samordning av IKT-politikken med 0,9 mill. kroner, jf. omtale under kap. 500, post 21 og kap. 541, post 22.

Nettoordningen for merverdiavgift

Ved innføring av nettoordningen for merverdiavgift i staten ble det anslått merverdiavgift for Kommunal- og moderniseringsdepartementets kapitler i 2015. Beløpene ble trukket ut av rammene og budsjettet sentralt på Finansdepartementets kap. 1633 Statlig betalt merverdiavgift, post 01 Driftsutgifter. Det viser seg at det ble trukket ut 1,03 mill. kroner for mye fra kap. 545, post 01. Det foreslås derfor å øke bevilgningen på posten med 1,03 mill. kroner.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen med 2,83 mill. kroner.

Programkategori 13.50 Distrikts- og regionalpolitikk

Kap. 551 Regional utvikling og nyskaping

Post 60 Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling

Lierne kommune har utfordringer i forbindelse med nedleggelsen av Lierne bakeri i 2015. Nord-Trøndelag fylkeskommune har på bakgrunn av dette søkt om ekstraordinære omstillingsmidler på 30 mill. kroner til Lierne kommune.

Trøndelag Forskning og Utvikling har beregnet at en nedleggelse av 85–100 arbeidsplasser ved Lierne Bakeri kan gi samlet sysselsettingsnedgang i kommunen på 97–113 på kort sikt og 110–128 på mellomlang sikt (2025). Dette utgjør 17–20 pst. av dagens sysselsetting i kommunen. I tillegg har kommunen de senere årene hatt en nedgang i sysselsettingen innen jord- og skogbruk.

Det foreslås å øke bevilgningen på kap. 551, post 60 med 15 mill. kroner til omstillingsarbeid i Lierne kommune. Økningen dekkes delvis av en

innsparing på 5 mill. kroner på kap. 552, post 72. Regjeringen er innstilt på å bidra med ytterligere 15 mill. kroner i statsbudsjettet for 2016. Midlene vil overføres til Nord-Trøndelag fylkeskommune, som får ansvaret for bruken av midlene i samarbeid med bl.a. kommunen og Innovasjon Norge.

Kap. 552 Nasjonalt samarbeid for regional utvikling

Post 72 Nasjonale tiltak for lokal samfunnsutvikling, kan overføres

Investerings- og utviklingstilskudd for utkantbu-tikker (Merkur-programmet) er ett av program-mene som finansieres på denne posten. Program-met administreres av Mentor AS. Administra-sjonskostnadene skal dekkes på kap. 500, post 21. I forbindelse med ny kontraktsperiode er utgif-tene til administrasjon økt med 1,5 mill. kroner.

På bakgrunn av dette foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 552, post 72 med 1,5 mill. kroner mot en tilsvarende økning av bevilgningen på kap. 500, post 21.

Det foreslås videre å redusere bevilgningen på kap. 552, post 72 med 5 mill. kroner mot en tilsva-rende økning av bevilgningen på kap. 551, post 60. Reduksjonen tas fra rammen som er satt av for 2015 til utviklingsprogrammet for byregioner. Overføringen vil bidra til delvis inndekning av omstillingsmidler til Lierne kommune.

Kap. 552, post 72 foreslås dermed totalt redu-sert med 6,5 mill. kroner.

Programkategori 13.60 Samiske formål

Kap. 560 Sametinget

Post 50 Sametinget

Grunnbevilgningen til Sametinget skal blant annet dekke driften av det politiske arbeidet og adminis-trasjonen i Sametinget. Det foreslås å øke bevilg-ningen slik at Sametinget kan gi tilskudd til insti-tusjoner og organisasjoner som skal styrke dialo-gen og kan bistå samiske interesser i saker om utnyttelse av naturressurser og andre inngrep i tradisjonelt samiske områder. På bakgrunn av dette foreslås det å øke bevilgningen på posten med 1 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon under kap. 500 Kommunal- og moderniseringsde-partementet, post 21 Spesielle driftsutgifter.

Kap. 562 Gáldu – Kompetansesenter for urfolks rettigheter

Post 01 Driftsutgifter

Under kap. 562 Gáldu – Kompetansesenter for urfolks rettigheter ble det i 2014 opprettet en egen post 21 Spesielle driftsutgifter for utgiftsfø-ring av eksternt finansierte prosjekter. Det ble samtidig gitt en merinntektsfullmakt slik at bevilg-ningen på post 21 kunne overskrides mot tilsva-rende merinntekter under kap. 3562 Gáldu – Kom-petansesenter for urfolks rettigheter, post 02 Diverse inntekter. Den vesentligste inntekten for Gáldu som inntektsføres under kap. 3562, post 02 er tilskudd fra Utenriksdepartementet. Tilskuddet fra Utenriksdepartementet skal både dekke drifts-utgifter på post 01 Driftsutgifter og prosjektutgif-ter på post 21 Spesielle driftsutgifter.

For at inntektene under kap. 3562 post 02 skal kunne benyttes til å overskride bevilgningen på begge postene 01 og 21, foreslås det at merinn-tektsfullmakten på kap. 3562, post 02 utvides til også å omfatte kap. 562, post 01, jf. forslag til romertallsvedtak.

Kap. 563 Internasjonalt reindriftssenter

Post 01 Driftsutgifter

Som følge av omorganiseringen av Norges veteri-nærhøyskole, som i hovedsak er slått sammen med Norges miljø- og biovitenskapelige universi-tet (NMBU), overføres et professorat fra NMBU til Internasjonalt reindriftssenter (80 pst.) og Samisk høyskole (20 pst.). For den delen av stillin-gen som blir lagt til Internasjonalt reindriftssen-ter, foreslås det at 578 000 kroner overføres fra Kunnskapsdepartementets kap. 260 Universiteter og høyskoler, post 50 Statlige universiteter og høyskoler til kap. 563, post 01, jf. omtale under kap. 260, post 50.

Videre foreslås posten økt med 350 000 kroner til å dekke husleie knyttet til utleide lokaler. Utgif-ten motsvares av tilsvarende økte inntekter under kap. 3563, ny post 03 Leieinntekter. Det foreslås at Kommunal- og moderniseringsdepartementet kan overskride bevilgningen på posten mot tilsva-rende merinntekter under kap. 3563, ny post 03, jf. forslag til romertallsvedtak.

På bakgrunn av dette foreslås det å øke bevilg-ningen på posten med 0,93 mill. kroner.

Kap. 3563 Internasjonalt reindriftssenter*Post 03 (Ny) Leieinntekter*

Internasjonalt reindriftssenter leier ut kontorarealer ved det samiske vitenskapsbygget Diehtosiida i Kautokeino. Det foreslås å opprette en ny inntektspost 03 Leieinntekter med en bevilgning på 350 000 kroner. Det foreslås at Kommunal- og moderniseringsdepartementet kan overskride bevilgningen under kap. 563, post 01 mot tilsvarende merinntekter på posten, jf. forslag til romertallsvedtak.

Programkategori 13.67 Nasjonale minoriteter**Kap. 567 Nasjonale minoriteter***Post 72 Det Mosaiske Trossamfund*

På bakgrunn av angrep mot jødiske miljøer i Paris og København på nyåret 2015 er det ønskelig å styrke sikkerheten også ved synagogen i Oslo. Dette kommer i tillegg til økt politivakthold ved synagogen. Det foreslås at bevilgningen på posten økes med 1,7 mill. kroner.

Programkategori 13.70**Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.****Kap. 571 Rammetilskudd til kommuner***Post 60 Innbyggertilskudd**Styrking av kommuneøkonomien*

Kommunesektorens skatteinntekter i 2015 er nedjustert med 1,6 mrd. kroner sammenliknet med anslaget i saldert budsjett. Nedjusteringen skyldes i hovedsak lavere anslått lønnsvekst i norsk økonomi, samt endret anslag for virkningen av ny uføretrygd. For 2015 er den kommunale deflatoren nedjustert med 0,1 prosentenheter, noe som skyldes at anslått lønnsvekst er justert ned fra 3,3 til 3,2 pst. Dette tilsvarer lavere kostnader på 0,3 mrd. kroner. Kostnadsveksten ville blitt redusert vesentlig mer dersom kommunene hadde avtalt en lønnsvekst for 2015 mer på linje med øvrige sektorer. Det er en godt innarbeidet praksis og i tråd med intensjonene i det lokale selvstyret at kommunesektoren får beholde merskatteinntekter i år hvor skatteinntektene er høyere enn varslet. På samme måte må kommunene ta høyde for å kunne håndtere at skatteinntektene noen år kan bli lavere enn anslått. Etter en samlet vurdering av kommuneøkonomien i 2015 foreslår Regjeringen å øke rammeoverføringene til kommunesektoren med 1,1 mrd. kroner i forbindelse med revidert

nasjonalbudsjett for 2015. Av dette er 400 mill. kroner en kompensasjon for lavere skatteinntekter fra uføreforhøringen enn tidligere anslått.

Økningen i rammeoverføringene foreslås fordelt med 907,8 mill. kroner til kommunene og 192,2 mill. kroner til fylkeskommunene.

Av økningen i rammeoverføringene til kommunene foreslås 853 mill. kroner fordelt etter kommunenes andel av skatteinntektene (inkl. inntektsutjevning) i 2014. Videre foreslår Regjeringen at 54,8 mill. kroner i 2015 fordeles som delvis kompensasjon til kommuner som taper på omleggingen av uførebeskatningen.

Omlegging av skattesystemet for uføre

Endringer i regelverket for skatting av uføretrygd fra 1. januar 2015 har ført til en omfordeling av skatteinntekter mellom kommunene. Endringen i skattereglene for uføre vil isolert sett gi økte skatteinntekter til kommunesektoren. For å sikre at skatteandelen blir holdt på om lag 40 pst. ble det i statsbudsjettet for 2015 gjort endringer i skattøren for kommunene. Samlet har disse endringene ført til en omfordeling av inntekter fra kommuner som har høyere skatteinntekter og en lavere andel av uføretrygd til kommuner med flere uføre og lavere skatteinntekter. Førstnevnte kommuner får en større reduksjon i skatteinntekter gjennom en reduksjon i den kommunale skattøren enn det de får igjen i form av økt skatt fra uføre.

Ved behandlingen av statsbudsjettet for 2015 fattet Stortinget anmodningsvedtak nr. 49 (2014–2015):

«Stortinget ber regjeringen sikre at omleggingen av skattesystemet for uføretrygd i 2015 i minst mulig grad påvirker fordelingen av frie inntekter mellom kommunene.»

Kommunal- og forvaltningskomiteen hadde ved behandlingen av Innst. 16 S (2014–2015) 9. desember 2014 følgende flertallsmerknad:

«Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, ber regjeringen komme tilbake i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2015 med en vurdering av hvilke tiltak som kan gjennomføres for at omleggingen av skattesystemet for uføretrygd i 2015 i minst mulig grad skal påvirke fordelingen av frie inntekter mellom kommunene.»

For å begrense de negative virkningene for enkeltkommuner foreslår Regjeringen at kommuner som anslagsvis har tap utover 35 kroner per innbygger blir kompensert for dette tapet i 2015. Samlet utgjør dette 54,8 mill. kroner.

Kompensasjon for administrative utgifter ved innføring av nasjonalt minstekrav til redusert foreldrebetaling i barnehage

Fra 1. mai 2015 er det innført et nasjonalt minstekrav til redusert foreldrebetaling i barnehage. Foreldrebetalingen for første barn skal maksimalt utgjøre 6 pst. av husholdningens samlede skattepliktige kapital- og personinntekt, med maksimalprisen som øvre grense. Innføringen av ordningen vil kunne medføre økte administrative utgifter i en overgangsperiode siden kommunene må tilpasse seg en ny ordning underveis i et barnehageår. Det foreslås derfor å øke kap. 571, post 60 med en engangsbevilgning på 41,7 mill. kroner.

Gratis kjernetid i barnehage

Fra 1. august 2015 skal det innføres gratis kjerne- tid i barnehagen for alle 4- og 5-åringer i familier med inntekt under en grense fastsatt av Stortinget. Kunnskapsdepartementet er ansvarlig for ordningen, mens midlene til ordningen i statsbudsjettet for 2015 er bevilget over Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets budsjett. Det foreslås å overføre 51 mill. kroner fra kap. 821, post 62 til kap. 571, post 60.

På bakgrunn av dette foreslår Regjeringen at bevilgningen på kap. 571, post 60 økes med til sammen 1 000,5 mill. kroner.

Post 64 Skjønntilskudd, kan nyttes under kap. 572 post 64

Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 3 mill. kroner i forbindelse med opprettelsen av et valgdirektorat mot en tilsvarende økning av nytt kap. 578 Valgdirektorat, ny post 01 Driftsutgifter, jf. omtale under kap. 578, post 01.

Kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner

Post 60 Innbyggertilskudd

Styrking av kommuneøkonomien

Regjeringen foreslår en økning av rammetilskuddet til fylkeskommunene i 2015 på 192,2 mill. kroner, hvorav 187,3 mill. kroner foreslås fordelt etter skatteandel (inkl. inntektsutjevning) i 2014. Det

foreslås å fordele 4,9 mill. kroner til fire fylkeskommuner som ferjeavløsningsmidler.

Ferjeavløsningsmidler – fire fylkeskommuner

Ved forvaltningsreformen i 2010 overtok flere fylkeskommuner ansvar for noen tidligere riksvegprosjekter der ferjeavløsningsmidler inngår i finansieringsgrunnlaget. Midlene ble lagt til særskilt fordeling i inntektssystemet til fylkeskommunene i perioden 2010–2014. For 2015 er midlene fordelt etter generelle kriterier, noe som fører til at de aktuelle fylkeskommunene får noe lavere inntekter enn om midlene hadde lagt til særskilt fordeling for 2015. Regjeringen foreslår å kompensere de fire fylkeskommunene med fem ferjeavløsningsprosjekter for inntektsnedgangen. Etter at det tas hensyn til overgangsordning og tapskompensasjonsordning i inntektssystemet til fylkeskommunene, utgjør inntektsnedgangen som foreslås kompensert 4,9 mill. kroner. Regjeringen foreslår å etablere en ferjeavløsningsordning for fylkesveger fra 2016.

Kjøp av plasser – ideelle sentre

Det er spesifisert i Innst. 14 S (2014–2015) fra familie- og kulturkomiteen at det bevilges 35 mill. kroner i 2015 på kap. 858, post 01 under Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet til kjøp av plasser fra fem navngitte ideelle sentre for foreldre og barn. To av disse sentrene er i Oslo kommune. For å sikre korrekt postbruk foreslås det å overføre 14 mill. kroner fra kap. 858, post 01 til kap. 572, post 60 for å legge til rette for at Oslo kommune skal kunne kjøpe plasser fra sentrene i kommunen.

CO₂-avgift naturgass

Regjeringen foreslår å øke CO₂-avgiften på LPG og naturgass med 0,15 kroner per Sm³ for naturgass og med 0,22 kroner per kg for LPG fra 1. juli 2015. Avgiftsøkningen vil berøre gassdrevne busser, og vil derfor kunne medføre reforhandling av kontrakter om offentlig kjøp av persontransport og dermed økte kostnader for fylkeskommunene. Regjeringen foreslår å kompensere berørte fylkeskommuner for denne kostnadsøkningen, som er beregnet til 1 mill. kroner i 2015. Beløpet foreslås bevilget over rammetilskuddet. Fordelingen av kompensasjonen til fylkeskommunene for økningen i CO₂-avgift vil skje etter en særskilt fordeling.

På bakgrunn av dette foreslås det at bevilgningen på kap. 572, post 60 Innbyggertilskudd økes med 207,2 mill. kroner i 2015.

Post 64 Skjønnstilskudd, kan nyttes under kap. 571 post 64

Dagens retningslinjer for regionalstøtte medfører økte kostnader for transportsektoren. Der det er inngått avtaler med det offentlige om kjøp av transporttjenester, vil merkostnadene for transportselskapene kunne resultere i økte kostnader for fylkeskommunene. Basert på innspill fra fylkeskommunene ble det beregnet at fylkeskommunene ville få 44 mill. kroner i økte kostnader i 2014 og 136 mill. kroner i 2015 som følge av dette, jf. Prop. 118 S (2013–2014) og Innst. 311 S (2013–2014).

Ved behandling av forslag om tilleggsbevilgning i Prop. 118 S (2013–2014) fattet Stortinget følgende vedtak (vedtak 603), jf. Innst. 311 S (2013–2014):

«Stortinget ber regjeringen kvalitetssikre hva fylkeskommunenes økte kostnader til kjøp av transporttjenester blir i 2014 som følge av endringene i DA-ordningen, og eventuelt komme tilbake til Stortinget i forbindelse med ny saldering av statsbudsjettet 2014. Stortinget ber regjeringen også vurdere hvordan man kan sikre at kompensasjonen kommer bedriftene til gode.»

På bakgrunn av oppdaterte anslag innhentet fra Samferdselsdepartementet ble det i forbindelse med nysalderingen av statsbudsjettet for 2014 anslått at fylkeskommunene vil få økte kostnader på til sammen 61 mill. kroner i 2014. Det ble vedtatt å øke kompensasjonen til fylkeskommunene med 17 mill. kroner i 2014, fra 44 mill. kroner til 61 mill. kroner, jf. Prop. 27 S (2014–2015) og Innst. 106 S (2014–2015).

I Prop. 27 S (2014–2015) varslet Regjeringen også at den vil vurdere å justere kompensasjonen for 2015 i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2015.

Nye anslag viser at fylkeskommunenes utgifter for 2015 vil være om lag 139 mill. kroner, dvs. 3 mill. kroner mer enn tidligere anslått.

På bakgrunn av dette foreslås det å øke bevilgningen på kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommunene, post 64 Skjønnstilskudd med 3 mill. kroner i 2015.

Kap. 573 (Nytt) Kommunereform

Post 60 (Ny) Engangskostnader og reformstøtte ved kommunesammenslåing

I kommuneproposisjonen for 2015 presenterte Regjeringen forslag til tre økonomiske virkemidler i kommunereformen – inndelingstilskudd, engangsstøtte og reformstøtte. Kommuner som slår seg sammen, får mellom 20 og 65 mill. kroner når det er gjort nasjonale vedtak om sammenslåing (engangskostnader). I tillegg vil de nye kommunene få mellom 5 og 30 mill. kroner når sammenslåingen er gjennomført (reformstøtte).

Kommunene Stokke, Andebu og Sandefjord leverte 6. februar 2015 søknad om sammenslåing av de tre kommunene. Sammenslåingen ble vedtatt ved kongelig resolusjon 24. april 2015. Kommunene vil formelt bli en ny kommune fra 1. januar 2017.

Den nye kommunen vil få i overkant av 62 000 innbyggere etter sammenslåingen. I tråd med de økonomiske virkemidlene Stortinget har sluttet seg til, vil vedtaket utløse 40 mill. kroner til dekning av engangskostnader i 2015. Reformstøtte på 30 mill. kroner vil utbetales i 2017.

Det foreslås å opprette et nytt kapittel 573 Kommunereform og en ny post 60 Engangskostnader og reformstøtte ved kommunesammenslåing. Det foreslås en bevilgning på 40 mill. kroner på posten i 2015 for å dekke engangskostnader ved sammenslåing av kommunene Stokke, Andebu og Sandefjord.

Kap. 578 (Nytt) Valgdirektorat

Post 01 (Ny) Driftsutgifter

Regjeringen vil opprette et nytt valgdirektorat i Tønsberg i 2015. Direktoratet skal etter planen være i full drift til stortingsvalget i 2017. Direktoratet skal ha ansvaret for operativ planlegging, gjennomføring og evaluering av valg etter valgloven, herunder utvikling og drift av det elektroniske valgadministrative systemet (EVA). Bakgrunnen for beslutningen er at operativ gjennomføring av valg bør gjøres av en egen faglig enhet og ikke av et departement for å få en hensiktsmessig oppgaveløsning.

For å synliggjøre bevilgninger til det nye direktoratet foreslås det at det opprettes et nytt kap. 578 Valgdirektorat og en ny post 01 Driftsutgifter. Direktoratet vil ha ansvar for en del oppgaver som departementet har ansvaret for i dag. Direktoratet vil derfor bli finansiert ved å overføre midler fra departementets arbeid med valg.

I 2015 skal det bl.a. tilsettes en direktør for Valgdirektoratet. For å dekke utgiftene til lønn, drift og oppstart i 2015 foreslås det at det bevilges 3 mill. kroner på posten mot en tilsvarende reduksjon av bevilgningen på kap. 571 Rammetilskudd til kommuner, post 64 Skjønntilskudd, jf. omtale under kap. 571, post 64.

Programkategori 13.80 Bolig, bomiljø og bygg

Kap. 581 Bolig- og bomiljøtiltak

Post 76 Tilskudd til utleieboliger, kan overføres

Tilskudd til utleieboliger skal bidra til å skaffe egnede boliger for vanskeligstilte på boligmarkedet. Bevilgningen på posten er 669,5 mill. kroner i 2015, og tilsagnsrammen er 702,4 mill. kroner. Denne rammen gir rom for å gi tilsagn om tilskudd til om lag 1 200 utleieboliger for vanskeligstilte i 2015.

Kommunene skal medvirke til å skaffe boliger til personer som ikke selv kan ivareta sine interesser på boligmarkedet. Mange kommuner disponerer for få egnede utleieboliger til vanskeligstilte. Regjeringen foreslår derfor å styrke tilskuddet til utleieboliger. Dette vil blant annet kunne bidra til å øke bosettingen av flyktninger som har fått lovlig opphold i Norge. Forslaget støtter også opp om Regjeringens nye strategi mot barnefattigdom og den nasjonale boligsosiale strategien Bolig for velferd (2014–2020), der tiltak rettet mot barnefamilier og unge er prioritert.

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 50 mill. kroner fra 669,5 mill. kroner til 719,5 mill. kroner. Styrkingen innebærer at tilsagnsrammen økes med 111,1 mill. kroner til 813,5 mill. kroner i 2015. Dette er en varig økning i tilsagnsrammen som innebærer at det kan gis tilsagn til om lag 200 flere utleieboliger i 2015. Økningen gir rom for at det kan gis tilsagn til om lag 1 400 utleieboliger årlig.

Tilsagnsfullmakten foreslås økt med 61,1 mill. kroner, fra 552,7 mill. kroner til 613,8 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak.

Kap. 587 Direktoratet for byggkvalitet

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen dekker lønn, husleie og andre faste utgifter for Direktoratet for byggkvalitet (DiBK). Bevilgningen på posten er 84,9 mill. kroner.

I 2015 har DiBK fått et større ansvar for utvikling og forvaltning av forskrift om tekniske krav til byggverk (TEK) og forskrift om omsetning og dokumentasjon av produkter til byggverk (DOK).

Som følge av dette foreslås det å overføre ressurser fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet til DiBK tilsvarende én stilling med virkning fra 1. juli 2015.

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 360 000 kroner mot en tilsvarende reduksjon på kap. 500 Kommunal- og moderniseringsdepartementet, post 01 Driftsutgifter, jf. omtale under kap. 500, post 01.

Kap. 3587 Direktoratet for byggkvalitet

Post 01 (Ny) Diverse inntekter

Ved Lov av 20. juni 2014 nr. 52 om endringer i plan- og bygningsloven ble innkrevingshjemmen i pbl. § 29-7 endret, jf. Prop. 99 L (2013–2014) og Innst. 270 L (2013–2014). Tidligere har tvangsmulkt og overtredelsesgebyr tilfalt kommunen. Etter lovendringen er det gitt hjemmel for at både tvangsmulkt og overtredelsesgebyr i forbindelse med DiBKs tilsyn med produkter til byggverk tilfaller staten. Statens innkrevingsentral vil ha ansvaret for innkreving av de statlige kravene.

På bakgrunn av dette foreslås det å opprette en ny post 01 Diverse inntekter med en bevilgning på 50 000 kroner i 2015.

Kap. 2412 Husbanken

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Bevilgningen benyttes til større utstyrsanskaffelser og vedlikehold i Husbanken, blant annet til IKT-utstyr og IKT-systemer. Bevilgningen i 2015 er 34,1 mill. kroner.

Ved behandling av søknader om bostøtte og beregning av bostøtte legger Husbanken inntektsopplysningene i skatteoppgjøret til grunn. Disse kan være inntil to år gamle. For at bostøtten i større grad kan utmåles i tråd med mottakernes behov, har Husbanken utredet konsekvensene av å legge mer oppdaterte inntektsopplysninger til grunn. A-opplysningsloven som trådte i kraft 1.1.2015, innebærer blant annet at Skatteetaten får tilgang til månedlig oppdaterte inntektsopplysninger fra arbeidsgiverne. I Prop. 75 L (2014 – 2015) *Endringer i bustøttelova* foreslår Kommunal- og moderniseringsdepartementet bestemmelser som innebærer at disse opplysningene kan viderefremmes til Husbanken.

Merutgiftene for nødvendige tilpasninger i Husbankens IKT-system for å kunne få tilgang til månedlige opplysninger om inntekt fra Skatteetaten er anslått til 6,7 mill. kroner i 2015 og 8 mill. kroner i 2016.

Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen på posten med 6,7 mill. kroner i 2015 til 40,8 mill. kroner.

Post 90 Lån fra Husbanken, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten skal dekke utbetaling av lån og beregnede opptjente, ikke betalte renter fra kundene i Husbanken. Bevilgningen er på 18 216 mill. kroner i 2015.

Husbanken har oppdatert anslaget for posten med utgangspunkt i endelige regnskapstall for 2014 og oppdaterte renteberegninger. Som følge av dette foreslås det at bevilgningen reduseres med 30 mill. kroner til 18 186 mill. kroner.

Kap. 5312 Husbanken

Post 11 Tilfeldige inntekter

På posten blir det inntektsført tilfeldige inntekter, for eksempel tilbakebetalt tilskudd og bostøtte. Bevilgningen er i 2015 på 4,2 mill. kroner.

Innføring av maskinell etterkontroll av bostøtteutbetalingene har ført til betydelig økning av tilbakebetalt bostøtte. Det foreslås derfor at bevilgningen på posten økes med 15 mill. kroner til 19,2 mill. kroner.

Post 90 Avdrag

Posten omfatter ordinære og ekstraordinære avdrag, tilbakebetaling av opptjente, ikke betalte renter samt tap. Bevilgningen på posten er 11 038 mill. kroner.

På bakgrunn av endelige regnskapstall for låneporteføljen og opptjente, ikke betalte renter ved per 31.12.2014, foreslås det å nedjustere bevilgningen på posten med 358 mill. kroner til 10 680 mill. kroner. Nedjusteringen skyldes i hovedsak noe lavere innbetaling av ordinære avdrag i 2014 og noe mindre utlånsportefølje enn forutsatt.

Kap. 5615 Husbanken

Post 80 Renter

Posten omfatter mottatte renter fra kunder, beregnet rentestøtte og opptjente, ikke betalte renteinntekter. Bevilgningen er 3 516 mill. kroner i 2015.

Som følge av oppdaterte renteanslag foreslås det å nedjustere bevilgningen med 145 mill. kroner til 3 371 mill. kroner. Dette skyldes både at gjennomsnittsrenten i utlånsporteføljen er noe lavere enn tidligere forutsatt og en noe mindre utlånsportefølje enn forutsatt.

Programkategori 13.90 Planlegging, byutvikling og geodata

Kap. 590 Planlegging og byutvikling

Post 71 Internasjonale organisasjoner

I 2015 er bevilgningen på posten 700 000 kroner. Bevilgningen dekker Norges medlemskap i International Hydrographic Organization, en rådgivende og teknisk organisasjon som skal sørge for at sjø- og havområdene blir målt og at fartøy får tilgang til autoriserte sjøkart. Kontingenten betales i euro og er bl.a. basert på samlet norsk tonnasje. På grunn av økning i eurokursen er kontingenten for 2015 nå beregnet til 798 385 kroner.

På bakgrunn av dette foreslås det å øke bevilgningen på posten med 99 000 kroner mot en tilsvarende reduksjon av bevilgningen på kap. 500, post 21.

Kap. 595 Statens kartverk, arbeid med tinglysing og nasjonal geografisk infrastruktur

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

I 2015 er bevilgningen på posten 462,5 mill. kroner. Posten dekker lønn, pensjon og andre driftsutgifter knyttet til etablering og drift av nasjonal infrastruktur for geografisk informasjon, bl.a. til sjøkartlegging, flyfotografering, føring av matrikkel og sikring av geodetisk grunnlag for Norge.

En rekke statlige og kommunale etater, herunder bl.a. NAV og Statistisk sentralbyrå, henter informasjon fra matrikkelen for å kunne levere tjenester til innbyggere og næringslivet. Flere etater må endre sine IKT-systemer som følge av kommunereformen og endringer i matrikkelen. For at etatene skal kunne levere tjenester uten avbrudd er det viktig at de får muligheten til å teste de nye IKT-systemene i løpet av 2016, i forkant av de første kommuneendringene ved årsskiftet 2016/2017. Det er derfor behov for å utvikle en såkalt skyggedatabase i 2015.

For å dekke utgifter til utvikling av en skyggedatabase foreslås det å øke bevilgningen på posten med 12 mill. kroner i 2015.

Andre saker

Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift

I Prop. 1 S (2014–2015) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet er det oppgitt feil beløp under budsjettforslag på kap. 551 Regional utvikling og nyskaping, post 61 Næringsrettede midler til regional utvikling (side 110). Det er oppgitt at

budsjettforslaget innebærer at departementet disponerer en ramme på 272,7 mill. kroner til nye tilsagn i 2015. Det riktige beløpet skal være 348,7 mill. kroner.

Oppfølging av anmodningsvedtak nr. 453 og 454, 10. juni 2014.

Ved behandlingen av Dokument 8:47 S (2013–2014) 10. juni 2014 om en plan for fordeling av statlige arbeidsplasser og statlige kompetansemiljøer i hele landet, vedtok Stortinget følgende anmodningsvedtak:

Nr. 453: «Stortinget ber regjeringen fremme forslag til tiltak som sikrer at ny statlig virksomhet som hovedregel legges utenfor Oslo og bygger opp under livskraftige regioner.»

Nr. 454: «Stortinget ber regjeringa utarbeide en strategi for lokalisering av statlege arbeidsplassar som gjer at ein kan redusere presset i Oslo-regionen og styrke fagmiljø og kompetanse i heile landet.»

Regjeringen fastsatte den 28.11.14 ble nye Retningslinjer for lokalisering av statlege arbeidsplassar og statleg tenesteproduksjon ved kongelig resolusjon.

De nye retningslinjene skal bidra til å sikre tilstrekkelige vurderinger av lokaliseringsspørsmålet i ulike endringsprosesser, sikre forutsigbarhet og likebehandling, samt at kriterier for valg av lokaliteter og prosedyrer for oppfølging blir tydeligere. Den statlige lokaliseringspolitikken skal, gjennom disse retningslinjer, bidra til

- en fordeling av statlige arbeidsplasser som bidrar til å utvikle robuste arbeidsmarkeder i alle deler av landet,
- en statlig tjenesteproduksjon som i størst mulig grad sikrer innbyggerne i alle deler av landet god tjenestetilgang,
- at nye og omlokaliserte statlige virksomheter i hovedsak blir lokalisert utenfor Oslo,
- at kostnadseffektivitet og at effektiv oppgaveløsning blir inkludert i lokaliseringsvurderinger.

De nye retningslinjene presiserer og videreutvikler fagdepartementenes ansvar og de prosedyrer som gjelder ved saker som er omfattet av retningslinjene. Fagdepartementene skal nå bl.a. gjøre de endelige vedtakene om lokalisering av underliggende virksomheter. Dette gjelder likevel

ikke for universiteter og høyskoler, der styrene kan fatte endelig vedtak med hjemmel i universitets- og høyskoleloven. Ved avgjørelse om lokalisering av større strukturendringer og ved nyetablering av statlige virksomhet, skal saken forelegges Regjeringen. Forslag om å etablere eller flytte statlige virksomheter til Oslo skal alltid forelegges Regjeringen.

De nye retningslinjene forenkler og tydeliggjør videre tidligere lokaliserings- og avveiningskriteriene og presiserer at det alltid skal ligge en skriftlig vurdering til grunn, der flere lokaliseringsalternativ er vurdert og ulike hensyn veies mot hverandre. Regelen om at dersom en virksomhet unntaksvis må opprettes i Oslo, så bør denne lokaliseres i Groruddalen, er videreført. Denne regelen er dessuten utvidet til å omfatte tilsvarende områder i Oslo der lokalisering av statlig virksomhet kan gi størst bidrag til byutviklingen.

De reviderte retningslinjene og implementeringen av disse vil utgjøre grunnlaget for oppfølgingen om Stortingets vedtak.

Tilskudd til Ruijuan Kaiku

Den kvenske avisen Ruijan Kaiku har fått støtte til drift over tilskuddsposten til nasjonale minoriteter i mange år. Støtten var ment videreført i 2015 på kap. 567, post 73. Ved en feil ble tilskuddet ikke omtalt i Prop. 1 S (2014–2015) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Det informeres derfor om at det legges opp til at Ruijkan Kaiku vil få tilskudd fra denne posten også i 2015.

2.6 Arbeids- og sosialdepartementet

Kap. 600 Arbeids- og sosialdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten er 180,9 mill. kroner. Departementet er fra mars 2015 samlokalisert i Akersgata 64. Dette har medført enkelte merkostnader. Videre har det vært en betydelig økning i utvalgsutgifter de siste årene.

Bevilgningen under kap. 600, post 01 foreslås økt med 6 mill. kroner.

Kap. 601 Utredningsvirksomhet, forskning m.m.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Bevilgningen på posten er 67,1 mill. kroner.

Deltakelse i EaSI-programmets PROGRESS-akse

Det foreslås overført 4 mill. kroner fra kap. 601, post 21 til kap. 601, post 70 til finansiering av deltakelse i EaSI-programmets PROGRESS-akse, jf. omtale under kap. 601, post 70.

Bevilgningen under kap. 601, post 21 foreslås redusert med 4 mill. kroner knyttet til EaSI.

Talegjenkjenning på norsk

Bevilgningen under kap. 601, post 21 foreslås redusert med 10,4 mill. kroner knyttet til utvikling av talegjenkjenning på norsk, jf. omtale under kap. 601, post 70.

Samlet foreslås det at bevilgningen under kap. 601, post 21 reduseres med 14,4 mill. kroner.

Post 70 Tilskudd

Bevilgningen på posten er 27,7 mill. kroner.

Talegjenkjenning på norsk

I statsbudsjettet for 2015 ble det bevilget 13 mill. kroner til utvikling av talegjenkjenning på norsk. I Prop. 1 S (2014–2015) gikk det fram at midlene i henhold til lov om offentlige anskaffelser skal lyses ut i åpen anbudskonkurranse innenfor EØS-området. Etter en ny vurdering har Arbeids- og sosialdepartementet imidlertid konkludert med at oppdraget ikke faller inn under lov om offentlige anskaffelser. Midlene vil dermed lyses ut som et tilskudd. Midlene til formålet foreslås derfor overført til en tilskuddspost.

Bevilgningen under kap. 601, post 70 foreslås økt med 13 mill. kroner knyttet til utvikling av talegjenkjenning på norsk.

Deltakelse i EaSI-programmets PROGRESS-akse

Regjeringen har foreslått at Norge fra 2015 deltar i EaSI-programmets PROGRESS-akse (2015–2020), jf. Prop. 1 S (2014–2015) *Arbeids- og sosialdepartementet* og Prop. 76 S (2014–2015). EU-programmet for sysselsetting og sosial innovasjon (Employment and Social Innovation – EaSI) har til formål å bidra til gjennomføringen av Europa 2020-strategien gjennom å gi bistand til oppfyllelse av mål om å fremme et høyt sysselsettingsnivå, sikre anstendig sosial beskyttelse, bekjempe sosial utstøting og fattigdom og forbedre arbeidsvilkårene. PROGRESS-aksen støtter spesielt opp under tiltak på arbeidslivs- og sosiale politiske områder.

Bevilgningen for deltakelse i PROGRESS-aksen anslås til å utgjøre om lag 21 mill. kroner i gjennomsnitt per år i perioden 2015–2020. Kontingents størrelse vil variere noe fra år til år over perioden avhengig av aktiviteten og valutakursen. Budsjettmidler til dekning av kontingenten omfatter 14 mill. kroner under kap. 601, post 70. Det er i tillegg satt av 4 mill. kroner under kap. 601, post 21, 2 mill. kroner under kap. 605, post 01 og 1 mill. kroner under kap. 640, post 01 til deltakelse i PROGRESS-aksen.

Det foreslås at bevilgningen for deltakelse i PROGRESS samles under kap. 601, post 70. På denne bakgrunn økes bevilgningen under kap. 601, post 70 med 7 mill. kroner mot en reduksjon på 4 mill. kroner under kap. 601, post 21, 2 mill. kroner under kap. 605, post 01 og 1 mill. kroner under kap. 640, post 01.

Bevilgningen under kap. 601, post 70 foreslås økt med 7 mill. kroner knyttet til EaSI.

Skrivetolkutdanning ved Høgskolen i Bergen

I statsbudsjettet for 2014 ble det bevilget 520 000 kroner over kap. 601, post 70 til et pilotprosjekt med en ettårig skrevetolkutdanning ved Høgskolen i Bergen for studieåret 2014/2015. Det foreslås å videreføre pilotprosjektet for studieåret 2015/2016 innenfor rammen på posten.

Utbedring av felles IKT-løsning

Regjeringen foreslår å bevilge 9,8 mill. kroner til å oppgradere og modernisere IKT-løsningen for de departementene som er på felles plattform. Utgiftene foreslås delt mellom de berørte departementene og Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon (DSS). På bakgrunn av dette foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 583 000 kroner mot tilsvarende økning av bevilgningen under Kommunal- og moderniseringsdepartementet, jf. nærmere omtale under kap. 510, post 45.

Samlet foreslås det at bevilgningen under kap. 601, post 70 økes med 19,4 mill. kroner.

Kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten*Post 1 Driftsutgifter*

Bevilgningen på posten er 11 154,5 mill. kroner.

Endringer i barnetillegget for uføre

I forbindelse med statsbudsjettet for 2015 ble det vedtatt å innføre endringer i barnetillegget for

uføre fra 1. januar 2016. Endringen innebærer at dersom uføretrygd tillagt barnetillegg utgjør mer enn 95 pst. av inntekt før uførhet, reduseres uføretrygden. For uføre med barnetillegg ved tidspunktet for regelendring, blir det en overgangsperiode til nytt regelverk. Omleggingen av det behovsprøvde barnetillegget medfører merarbeid i Arbeids- og velferdsetaten. Bl.a. vil det å trygge datakvaliteten før omregningen og å utføre etterarbeid etter innføring av endret barnetillegg for uføre, kreve omfattende manuelt arbeid.

Bevilgningen under kap. 605, post 01 foreslås økt med 24,2 mill. kroner knyttet til endringer i barnetillegget for uføre.

Utviklingsarbeidet for beslutningsstøtte for sykmeldere

Det er iverksatt et utviklingsarbeid med sikte på å innføre et beslutningsstøttesystem for sykmeldere så snart det er faglig forsvarlig. Arbeidet ledes av Helsedirektoratet med bistand fra Arbeids- og velferdsdirektoratet. Det foreslås at midlene til formålet samles på én post under Helse- og omsorgsdepartementet. Kap. 605, post 01 foreslås redusert med 10 mill. kroner, mot tilsvarende økning på kap. 762, post 21.

EESSI

EESSI-prosjektet (Electronic Exchange of Social Security Information) har som mål å muliggjøre elektronisk utveksling av trygdeopplysninger mellom Norge og EU/EØS-land. Siden EESSI fra EUs side planlegges igangsatt på nytt først i 2017, er det ikke behov for midler til dette formålet i 2015.

Bevilgningen under kap. 605, post 01 foreslås redusert med 3 mill. kroner knyttet til EESSI.

Deltakelse i EaSI-programmets PROGRESS-akse

Det foreslås overført 2 mill. kroner fra kap. 605, post 01 til kap. 601, post 70 til finansiering av deltakelse i EaSI-programmets PROGRESS-akse, jf. omtale under kap. 601, post 70.

Arbeids- og utdanningsreiser

Det foreslås at Arbeids- og velferdsetatens kostnader til administrasjon av ordningen med arbeids- og utdanningsreiser overføres fra kap. 634, post 78 til kap. 605, post 01 fra og med budsjettåret 2015. Løsningen som ble valgt for administrasjon av arbeids- og utdanningsreiser i den permanente

ordningen medfører stort behov for ressurser til etterkontroll av utgiftene. Det er behov for fire årsverk i Arbeids- og velferdsetaten for å administrere ordningen.

Bevilgningen under kap. 605, post 01 foreslås økt med 2,6 mill. kroner knyttet til arbeids- og utdanningsreiser.

Tiltaksplasser

Det er behov for økte personellressurser tilsvarende 20 nye stillinger i andre halvår 2015 i Arbeids- og velferdsetaten, jf. omtale under kap. 634, post 76. Som følge av dette foreslås bevilgningen under kap. 605, post 01 økt med 6,5 mill. kroner.

Samlet foreslås bevilgningen under kap. 605, post 1 økt med 18,3 mill. kroner.

Kap. 611 Pensjoner av statskassen

Post 01 Driftsutgifter, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 13,5 mill. kroner. Posten skal dekke utbetalinger for visse grupper som ikke har opptjente pensjonsrettigheter i Statens pensjonskasse. På grunnlag av oppdatert anslag foreslås det å øke bevilgningen.

Bevilgningen under kap. 611, post 01 foreslås økt med 4,3 mill. kroner.

Kap. 612 Tilskudd til Statens pensjonskasse

Bevilgningen under kapitlet foreslås redusert på grunn av følgende anslagsendringer:

Inntekter fra medlemsinnskuddet og arbeidsgiverpremie, inkludert AFP-premien, oppjusteres med 289 mill. kroner. Økningen i budsjetterte premieinntekter skyldes i hovedsak flere årsverk i premiegrunnlaget enn tidligere lagt til grunn.

Inntekter fra refusjoner av pensjoner utbetalt på vegne av andre pensjonsordninger anslås økt med 22 mill. kroner.

Utbetalinger til alders-, uføre- og etterlattepensjoner anslås redusert med 90 mill. kroner. Reduksjonen skyldes blant annet at anslaget for utbetaling av uførepensjoner er lavere enn tidligere lagt til grunn. I motsatt retning er det lagt til grunn en økning i utbetaling av alderspensjoner. Dette kan blant annet knyttes til at knapt 8 000 uførepensjonister mellom 67 og 70 år ved årsskiftet 2014/2015 ble overført til alderspensjon.

Utbetalinger til AFP-pensjoner anslås redusert med 254 mill. kroner.

Øvrige endringer på kap. 612 medfører en netto nedjustering av utgiftsanslaget med 6 mill. kroner.

Anslagsendringene over gir følgende utslag på post 01 og post 70:

Post 01 Driftsutgifter, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 10 059 mill. kroner.

Bevilgningen under kap. 612, post 01 foreslås redusert med 654 mill. kroner.

Post 70 For andre medlemmer av Statens pensjonskasse, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 112 mill. kroner.

Bevilgningen under kap. 612, post 70 foreslås redusert med 7 mill. kroner.

Kap. 613 Arbeidsgiveravgift til folketrygden

Post 01 Driftsutgifter, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 1 094 mill. kroner. Posten omfatter en teknisk beregnet arbeidsgiveravgift av pensjonspremie for ikke-premiebetalende virksomheter. Bevilgningsbehovet er økt som følge av at premiegrunnlaget har økt mer enn tidligere lagt til grunn.

Bevilgningen under kap. 613, post 01 foreslås økt med 22 mill. kroner.

Kap. 614 Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse

Anslagene for boliglånsordningen er usikre og påvirkes av flere faktorer, blant annet utviklingen i boligmarkedet, forholdet mellom rentenivået i boliglånsordningen og i markedet generelt og lånebeløp per låntaker.

Anslaget for utbetaling av nye boliglån (kap. 614) er vesentlig redusert og anslaget for innfrielse av boliglån (kap. 3614) er vesentlig økt sammenlignet med anslag i Saldert budsjett 2015. Anslagsendringene må ses i sammenheng med at det i budsjettet for 2015 ble vedtatt å øke påslaget i normrenten med 0,4 prosentenheter fra 1. mars 2015. Boliglånsrenten i Statens pensjonskasse følger normrenten og ble dermed økt fra samme tidspunkt. Renten på boliglån i private banker har gått noe ned. Renten på boliglån i Statens pensjonskasse for mai og juni 2015 er 2,8 pst. Det vises til nærmere omtale nedenfor.

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten er 66 mill. kroner og gjelder utgifter til administrasjon av boliglånsordningen. Anslaget på posten er basert på samme volumforutsetninger som for post 90 Utlån.

Bevilgningen under kap. 614, post 01 foreslås redusert med 18 mill. kroner som følge av lavere etterspørsel etter boliglån enn tidligere forutsatt.

Post 90 Utlån, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 20 100 mill. kroner og omfatter utbetaling av nye lån og beregnede opptjente renter ved utgangen av året. Bevilgningen på posten foreslås redusert med 11 400 mill. kroner. Reduksjonen skyldes i hovedsak at anslaget for antall utbetalte nye lån per uke i 2015 er redusert fra 270 til 120.

Beregnete opptjente renter ved utgangen av 2015 er anslått til om lag 138 mill. kroner. Til sammenligning var anslaget i saldert budsjett 199 mill. kroner.

Bevilgningen under kap. 614, post 90 foreslås redusert med 11 400 mill. kroner.

Kap. 3614 Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse

Post 01 Gebyrinntekter, lån

Bevilgningen på posten er 57 mill. kroner og gjelder innbetaling av gebyrer for låntakere i boliglånsordningen i Statens pensjonskasse.

Bevilgningen under kap. 3614, post 01 foreslås redusert med 17 mill. kroner som følge av lavere etterspørsel etter boliglån og flere innfrielse av boliglån enn tidligere forutsatt.

Post 90 Tilbakebetaling av lån

Bevilgningen på posten er 9 800 mill. kroner og omfatter innfrielse og avdrag samt tilbakeføring av opptjente renter ved inngangen til året. Bevilgningen foreslås økt med 11 900 mill. kroner.

Dette skyldes i hovedsak at det er lagt til grunn en økning i antall innfrielse per måned fra 470 til 1 340, samt en økning i gjennomsnittlig innfridd beløp fra 915 000 kroner til 1 090 000 kroner. Dette innebærer at budsjetterte innfrielse øker med om lag 12 400 mill. kroner. I motsatt retning er anslaget for avdrag på lån redusert med om lag 460 mill. kroner.

Basert på faktisk opptjente renter per 31.12.2014 utgjør tilbakeføring av opptjente renter ved inngangen til 2015 om lag 151 mill. kroner.

Dette er en reduksjon på 24 mill. kroner sammenlignet med anslaget i saldert budsjett.

Bevilgningen under kap. 3614, post 90 foreslås økt med 11 900 mill. kroner.

Kap. 5607 Renter av boliglånsordningen i Statens pensjonskasse

Post 80 Renter

Bevilgningen på posten er 3 012 mill. kroner og gjelder innbetaling av renter fra lånekundene i boliglånsordningen i Statens pensjonskasse. Innbetalinger av renter anslås å reduseres med 549 mill. kroner. Dette skyldes at det er anslått en reduksjon i netto utlån, mens det tidligere var anslått en vekst i netto utlån. Det vises til nærmere omtale under kap. 614 og 3614. Det er budsjettert med en effektiv rente eksklusive gebyrer på 2,75 pst. for 2015.

Bevilgningen under kap. 5607, post 80 foreslås redusert med 549 mill. kroner.

Kap. 615 Yrkesskedeforsikring

Post 01 Driftsutgifter, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 100 mill. kroner og gjelder utgifter til yrkesskadeutbetalinger og Statens pensjonskasses kostnader ved å administrere yrkesskadeordningen. Bevilgningen foreslås redusert med 10 mill. kroner. Anslaget er basert på utbetalte erstatninger de seneste årene. Det er knyttet stor usikkerhet til utbetalte yrkesskadeerstatninger.

Bevilgningen under kap. 615, post 01 foreslås redusert med 10 mill. kroner.

Kap. 3616 Gruppelivsforsikring

Post 01 Premieinntekter

Bevilgningen på posten er 98 mill. kroner og gjelder innbetaling av premie på gruppelivsforsikring. Bevilgningen foreslås økt med 11 mill. kroner. Anslaget er basert på fakturert premie for 2014 justert for effekten av nye premiesatser i 2015.

Bevilgningen under kap. 3616, post 01 foreslås økt med 11 mill. kroner.

Kap. 621 Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Bevilgningen på posten er 73,4 mill. kroner. Lauras hus er et botiltak for personer med prostitusjonserfaring, og som har vært utsatt for menneskehandel. Prosjektet ble etablert i 2009. Ansvar

for forvaltning av tilskudd til botilbud til ofre for menneskehandel er i dag delt mellom Justis- og beredskapsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet. Regjeringen foreslår at Justis- og beredskapsdepartementet får ansvaret for forvaltningen av det samlede tilskuddet til formålet.

Bevilgningen under kap. 621, post 21 foreslås redusert med 0,9 mill. kroner, mot en tilsvarende økning under kap. 440, post 70. Det vises til tilsvarende forslag om reduksjon i bevilgningene under kap. 765, post 75 og kap. 840, post 70.

Kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak

Post 21 Forsøk, utviklingstiltak mv., kan overføres

Bevilgningen på posten er 52,2 mill. kroner. Fra 2014 til 2015 ble det overført 28 mill. kroner. Deler av dette beløpet er bundet opp i gitte tilsagn fra 2014.

Bevilgningen under kap. 634, post 21 foreslås redusert med 8,5 mill. kroner.

Post 76 Tiltak for arbeidssøkere, kan overføres

I saldert budsjett gir bevilgningen under kap. 634, post 76 rom for å gjennomføre et samlet tiltaksnivå på om lag 60 500 plasser i gjennomsnitt i 2015, inkludert 500 plasser knyttet til forsøk med arbeidsavklaringspenger som lønnstilskudd. Av det samlede tiltaksnivået er 12 000 plasser rettet mot ledige. De øvrige plassene er rettet mot personer med nedsatt arbeidsevne.

Utsiktene for den økonomiske utviklingen for 2015 framstår som svakere nå enn lagt til grunn i Nasjonalbudsjettet 2015. Arbeidsmarkedet blir gradvis mindre stramt. Omstillinger i oljenæringen innebærer at mange finner seg andre jobber, men slår også ut i litt høyere ledighet for enkelte fylker og grupper. Veksten i sysselsettingen vil trolig bli svakere enn det vi har sett de siste årene. Samlet anslås ledigheten i 2015 å ta seg litt opp fra i fjor. I lys av utviklingen på arbeidsmarkedet foreslår Regjeringen å styrke tilbudet til ledige med 1 000 plasser i andre halvår 2015. Dette tilsvarer en økning på 500 plasser i gjennomsnitt på årsbasis. Det planlagte tiltaksnivået for helt ledige økes dermed til 12 500 i gjennomsnitt i 2015.

Forslaget innebærer isolert sett et økt bevilgningsbehov på 45,4 mill. kroner under kap. 634, post 76. Som følge av økt tiltaksnivå foreslås det også å øke bevilgningen til administrative ressurser i Arbeids- og velferdsetaten med 6,5 mill. kroner, jf. omtale under kap. 605, post 01.

Det er overført et mindreforbruk på 202,7 mill. kroner under post 76 fra 2014 til 2015. Det er ikke behov for hele det overførte mindreforbruket i 2015. Samlet foreslås det at bevilgningen på kap. 634, post 76 reduseres med 103,7 mill. kroner. I tillegg foreslås det å øke tilsagnsfullmakten til regnskapsmessig etterslep med utbetaling i 2016 med 26,3 mill. kroner, og øke tilsagnsfullmakten for å opprettholde tiltaksnivået over årsskiftet 2015/2016 med 29,3 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak.

Korrigerende av tilsagnsfullmakt under kap. 634, post 76

I Innst. 15 S (2014–2015) vedtak V Tilsagnsfullmakter, er det ved en inkurie oppgitt feil tilsagnsfullmakt under kap. 634, post 76 og post 77. Det ble lagt til grunn en tilsagnsfullmakt på kap. 634 på 2 534,9 mill. kroner under post 76 og 688,8 mill. kroner under post 77. Korrekt tilsagnsfullmakt under post 76 skulle vært 2 563,5 mill. kroner og 701,6 mill. kroner under post 77.

Post 78 Tilskudd til arbeids- og utdanningsreiser

Bevilgningen på posten er 67,4 mill. kroner. Det er behov for fire årsverk i Arbeids- og velferdsetaten for å administrere arbeids- og utdanningsreiser, jf. omtale under kap. 605, post 01.

Bevilgningen under kap. 634, post 78 foreslås redusert med 2,6 mill. kroner.

Kap. 3634 Arbeidsmarkedstiltak

Post 85 Innføring av feilutbetalinger, arbeidsmarkedstiltak

Bevilgningen på posten er 0,2 mill. kroner. I 2014 var inntekten på 0,5 mill. kroner.

Bevilgningen under kap. 3634, post 85 foreslås økt med 0,4 mill. kroner.

Kap. 635 Ventelønn

Post 01 Driftsutgifter, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 60 mill. kroner. Tilgangen til ordningen hittil i 2015 har vært høyere enn lagt til grunn i Prop. 1 S (2014–2015). Dette skyldes effekten av flere statlige omorganiseringer mv.

Bevilgningen under kap. 635, post 01 foreslås økt med 6 mill. kroner.

Kap. 3635 Ventelønn mv.

Post 01 Refusjon av statlig virksomhet mv.

Bevilgningen på posten er 27,9 mill. kroner. Utviklingen i gjennomsnittlig refusjonsgrad avhenger av flere usikre forhold, men det forventes en viss økning i refusjonsgraden framover.

Bevilgningen under kap. 3635, post 01 foreslås økt med 2,1 mill. kroner.

Post 85 Innføring av feilutbetaling av ventelønn

Bevilgningen under posten er 0,6 mill. kroner. Omfanget av feilutbetalinger av ventelønn varierer fra år til år, og kan være vanskelige å anslå.

Bevilgningen under kap. 3635, post 85 foreslås redusert med 0,2 mill. kroner.

Kap. 640 Arbeidstilsynet

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten er 540,6 mill. kroner. Det foreslås overført 1 mill. kroner fra kap. 640, post 01 til kap. 601, post 70 til finansiering av deltakelse i EaSI-programmets PROGRESS-akse, jf. omtale under kap. 601, post 70.

Bevilgningen under kap. 640, post 01 foreslås redusert med 1 mill. kroner.

Kap. 642 Petroleumsstilsynet

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Bevilgningen på posten er 21,3 mill. kroner. På bakgrunn av forventet økt aktivitet knyttet til oppdrags- og samarbeidsvirksomhet som utføres i forbindelse med bl.a. NORADs virksomhet og Olje for utvikling, foreslås det at bevilgningen på post 21 økes mot en tilsvarende økning av inntektene under kap. 3642, post 02.

Bevilgningen under kap. 642, post 21 foreslås økt med 5 mill. kroner.

Kap. 3642 Petroleumsstilsynet

Post 02 Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet

Bevilgningen på posten er 0,9 mill. kroner. Bevilgningen under kap. 3642, post 02 foreslås økt med 5 mill. kroner, jf. omtale under kap. 642, post 21.

Post 03 Gebyr tilsyn

Bevilgningen på posten er 50,1 mill. kroner. Petroleumsstilsynet har ved nærmere planlegging av aktiviteter for 2015 sett det som nødvendig å prioritere tilsyn rettet mot enkeltaktører i næringen

(gebyrfinansiert aktivitet) mot et tilsvarende redusert aktivitetsnivå innenfor sektoravgiftsfisnansierte aktiviteter.

Bevilgningen under kap. 3642, post 03 foreslås økt med 8 mill. kroner, mot en tilsvarende reduksjon under kap. 5571, post 70.

Kap. 5571 Sektoravgifter under Arbeids- og sosialdepartementet

Post 70 Petroleumsstilsynet – sektoravgift

Bevilgningen på posten er 89,2 mill. kroner. Bevilgningen under kap. 5571, post 70 foreslås redusert med 8 mill. kroner, jf. omtale under kap. 3642, post 03.

Kap. 646 Pionerdykkere i Nordsjøen

Post 01 (Ny) Driftsutgifter, kan overføres

Det er ingen bevilgning på posten. I forbindelse med avslutningen av arbeidet til nemnd for pionerdykkere er det i 2015 påløpt utgifter på om lag 90 000 kroner og 30 000 kroner til et avslutningsarrangement på Norsk Oljemuseum. Nemnda avsluttet sitt arbeid 15. januar 2015.

Det foreslås å omdisponere 120 000 kroner fra kap. 646, post 72 til post 01.

Post 72 Tilskudd, kan overføres

Bevilgningen på posten er 3,3 mill. kroner. Bevilgningen under kap. 646, post 72 foreslås redusert med 120 000 kroner, jf. omtale under kap. 646, post 01.

Kap. 660 Krigspensjon

Post 71 Tilskudd, sivile, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 265 mill. kroner. Anslaget for 2015 justeres opp både fordi tallet på mottakere og gjennomsnittlig ytelse ser ut til å bli litt høyere enn lagt til grunn i saldert budsjett.

Bevilgningen under kap. 660, post 71 foreslås økt med 5 mill. kroner.

Kap. 666 Avtalefestet pensjon

Post 70 Tilskudd, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 1 510 mill. kroner. Anslaget for 2015 nedjusteres fordi antall mottakere, gjennomsnittlig ytelse og statlig bidrag ser ut til å bli litt lavere enn lagt til grunn i saldert budsjett.

Bevilgningen under kap. 666, post 70 foreslås redusert med 10 mill. kroner.

Kap. 667 Supplerende stønad til personer over 67 år

Post 70 Tilskudd, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 437,4 mill. kroner. Anslaget for 2015 justeres ned fordi både antall mottakere og gjennomsnittlig ytelse ser ut til å bli litt lavere enn lagt til grunn i saldert budsjett.

Bevilgningen under kap. 667, post 70 foreslås redusert med 27,4 mill. kroner.

Kap. 2470 Statens pensjonskasse

Post 24 Driftsresultat

Bevilgningen på kap. 2470, post 24 foreslås videreført fra Saldert budsjett 2015. Det foreslås imidlertid følgende endringer på underpostnivå:

Post 24.1 Driftsinntekter, overslagsbevilgning

Driftsinntektene er budsjettert med 650,7 mill. kroner. Inntektene foreslås redusert med 18 mill. kroner. Dette skyldes at anslaget for inntekter fra låneområdet er redusert som følge av redusert volum under boliglansordningen i Statens pensjonskasse, jf. omtale under kap. 614 og 3614.

Bevilgningen under kap. 2470, post 24.1 foreslås redusert med 18 mill. kroner.

Post 24.2 Driftsutgifter, overslagsbevilgning

Driftsutgiftene er budsjettert med 479,8 mill. kroner. Utgiftene foreslås redusert med 9,9 mill. kroner, jf. omtale under post 24.1 Driftsinntekter.

Bevilgningen på kap. 2470, post 24.2 foreslås redusert med 9,9 mill. kroner.

Post 24.3 Avskrivninger

Avskrivningene er budsjettert med 121,5 mill. kroner. De foreslås redusert med 5,4 mill. kroner, blant annet som følge av lavere avskrivningsgrunnlag enn tidligere lagt til grunn.

Bevilgningen under kap. 2470, post 24.3 foreslås redusert med 5,4 mill. kroner.

Post 24.4 Renter av statens kapital

Anslaget for renter av statens kapital er budsjettert med 13,5 mill. kroner. Det foreslås redusert med 2,7 mill. kroner. Reduksjonen skyldes i hovedsak at finansieringen av investeringer som det beregnes rente av fra 2010, konverteres til ny lavere rentesats etter 5 år.

Kap. 2541 Dagpenger*Post 70 Dagpenger, overslagsbevilgning*

Bevilgningen på posten er 12 400 mill. kroner. Som følge av økt ledighetsanslag og forventninger om en økt andel ledige med dagpengerettigheter, foreslås bevilgningen økt med 1 400 mill. kroner i 2015.

I årene framover må Norge være forberedt på lavere etterspørsel fra oljevirksomheten. Deler av arbeidsmarkedet står overfor nye utfordringer og mange bedrifter må vende seg mot nye markeder. For å gjøre det lettere for bedrifter å planlegge arbeidskraftbehovet, foreslår Regjeringen å redusere arbeidsgiverperioden under permittering fra 20 til 10 dager ved alle permitteringer, med virkning fra 1. juli 2015. Isolert sett vil dette medføre en anslått utgiftsøkning på 85 mill. kroner i 2015. Regjeringen foreslår også å øke perioden arbeidsgiver er fritatt fra lønnsplikt under permittering fra 26 uker til 30 uker i løpet av en 18 måneders periode, fra 1. juli 2015. Dette vil medføre en anslått utgiftsøkning på 18 mill. kroner i 2015.

Samlet sett foreslås bevilgningen under kap. 2541, post 70 økt med 1 503 mill. kroner.

Kap. 5705 Refusjon av dagpenger*Post 70 Refusjon av dagpenger, statsgaranti ved konkurs*

Bevilgningen på posten er 60 mill. kroner. Arbeids- og velferdsetaten forskutterer dagpenger til personer som blir omfattet av konkurs. Inntektene under denne posten er knyttet til refusjon av dagpenger i forbindelse med lønnsgaranti ved konkurs. Det er vanligvis et etterslep fra åpnede konkurser til faktisk innbetalte refusjoner av dagpenger.

Regnskapstallene hittil i år viser en betydelig nedgang i innbetalte refusjoner av dagpenger i forbindelse med lønnsgaranti ved konkurs. Denne nedgangen har trolig sammenheng med at det ble innført rutineendringer på dette området i Arbeids- og velferdsetaten, som førte til en nedgang i utbetalingene av dagpenger som forskudd på lønnsgaranti i 2014.

Bevilgningen under kap. 5705, post 71 foreslås redusert med 20 mill. kroner.

Post 71 Refusjon av dagpenger for grensearbeidere mv. bosatt i Norge

Bevilgningen på posten er 6 mill. kroner. Arbeids- og velferdsetaten kan søke refusjon for utbetalte dagpenger til personer som er bosatt i Norge, og

som har blitt helt arbeidsledige fra arbeid i et annet EØS-land. Ved utgangen av februar 2015 var det ikke regnskapsført refusjoner under denne ordningen, og Arbeids- og velferdsdirektoratet venter et begrenset omfang refusjoner for året som helhet.

Bevilgningen under kap. 5705, post 70 foreslås redusert med 5 mill. kroner.

Kap. 2542 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.*Post 70 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., overslagsbevilgning*

Bevilgningen på posten er 710 mill. kroner. I 2014 var det 5,6 pst. flere foretakskonkurser enn i 2013, mens antall ansatte berørt av konkurs gikk ned med 13,8 pst. Forventet økning i antall konkurser og antall saker til behandling samlet for 2015 tilsier likevel en moderat økning i utgiftene i 2015.

Bevilgningen under kap. 2542, post 70 foreslås økt med 10 mill. kroner.

Kap. 2620 Stønad til enslig mor eller far*Post 70 Overgangsstønad, overslagsbevilgning*

Bevilgningen på posten er 2 460 mill. kroner. Regnskapstall så langt trekker i retning av høyere gjennomsnittlig ytelse i 2015 enn tidligere lagt til grunn. I motsatt retning trekker noe færre mottakere.

Bevilgningen under kap. 2620, post 70 foreslås økt med 20 mill. kroner.

Post 76 Forskuttering av underholdsbidrag

Bevilgningen på posten er 750 mill. kroner. Antall mottakere i 2015 ser ut til å bli høyere enn anslått. I Saldert budsjett 2015 ble det lagt til grunn en nedgang i antall mottakere på om lag 5 pst. fra 2014 til 2015, mens det nå anslås at antallet mottakere blir på samme nivå som i 2014. Videre ble utgiftene i 2014 litt høyere enn forventet, noe som gir et høyere inngangsnivå i 2014 enn lagt til grunn i saldert budsjett.

Bevilgningen under kap. 2620, post 76 foreslås økt med 60 mill. kroner.

Kap. 2650 Sykepenger*Post 70 Sykepenger for arbeidstakere mv., overslagsbevilgning*

Bevilgningen på posten er 35 190 mill. kroner. Det trygdefinansierte sykefraværet per sysselsatt økte med 0,7 pst. fra 2013 til 2014, mot antatt nullvekst i

saldert budsjett. Et høyere inngangsnivå fra 2014 medfører høyere utgifter på posten enn anslått i saldert budsjett. Basert på regnskapstall hittil i år opprettholdes anslag om nullvekst i det trygdefinansierte sykefraværet i 2015. Forventet økning i sykepengegrunnlaget (lønnsvest blant syk-meldte) nedjusteres fra 3,3 pst. i saldert budsjett til 2,7 pst. nå, mens sysselsettingsveksten er nedjustert fra 0,8 pst. til 0,6 pst. Samlet sett innebærer dette en mindre økning i bevilgningen.

Bevilgningen under kap. 2650, post 70 foreslås økt med 20 mill. kroner.

Post 71 Sykepenger for selvstendige, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 1 640 mill. kroner. Det legges nå til grunn at det trygdefinansierte sykefraværet blant selvstendige i 2015 reduseres med 5 pst. mot en forventet reduksjon på 3 pst. i saldert budsjett. Videre nedjusteres anslått vekst i sykepengegrunnlaget og sysselsettingen, jf. omtale under post 70.

Bevilgningen under kap. 2650, post 71 foreslås redusert med 50 mill. kroner.

Post 72 Omsorgs- og pleiepenger ved barns sykdom m.m., overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 554,1 mill. kroner. Det legges nå til grunn en reduksjon i antall mottakere av omsorgs- og pleiepenger på 5 pst. i 2015 mot en antatt nullvekst i saldert budsjett. Videre nedjusteres økningen i omsorgs- og pleiepengegrunnlaget fra 3,3 pst. til 2,7 pst.

Bevilgningen under kap. 2650, post 72 foreslås redusert med 44,1 mill. kroner.

Kap. 2651 Arbeidsavklaringspenger

Post 70 Arbeidsavklaringspenger, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 33 387,3 mill. kroner. I 2014 var det i gjennomsnitt om lag 157 300 mottakere av arbeidsavklaringspenger. Det anslås nå at gjennomsnittlig antall mottakere av arbeidsavklaringspenger i 2015 blir om lag 150 200, en økning på 1 350 mottakere sammenlignet med saldert budsjett. Dette skyldes hovedsakelig at forventet overgang fra arbeidsavklaringspenger til uføretrygd på slutten av 2014 og i begynnelsen av 2015 kommer noe senere enn tidligere lagt til grunn. Denne økningen på arbeidsavklaringspenger motsvares altså av en redusert tilgang til uføretrygd. I motsatt retning trekker at anslaget for gjennom-

snittlig utbetaling per mottaker er redusert fra det som ble lagt til grunn i saldert budsjett.

Bevilgningen under kap. 2651, post 70 foreslås økt med 172,7 mill. kroner.

Post 72 Legeerklæringer

Bevilgningen på posten er 400,5 mill. kroner. Det anslås nå at utgiftene vil bli noe lavere enn bevilgningen i saldert budsjett.

Bevilgningen under kap. 2651, post 72 foreslås redusert med 30,5 mill. kroner.

Kap. 2655 Uførhet

Post 70 Uføretrygd, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 78 020 mill. kroner. Anslaget for økning i bruttoytelse for uføretrygd som følge av uførereformen og endret skattlegging av ytelsen nedjusteres med anslagsvis 1,6 mrd. kroner sammenlignet med saldert budsjett. Denne nedjusteringen motsvares i hovedsak av reduserte skatteinntekter. Videre reduseres utgiftene med 0,8 mrd. kroner fordi anslaget for antall mottakere nedjusteres. Det anslås nå gjennomsnittlig 311 000 mottakere av uføretrygd i 2015, en reduksjon på 3 500 mottakere sammenlignet med saldert budsjett. Nedjusteringen har sammenheng med lavere overgang fra arbeidsavklaringspenger til uførepensjon enn forventet mot slutten av 2014. Utgiftsanslaget reduseres videre med 0,3 mrd. kroner grunnet en nedjustering av anslaget for gjennomsnittsyttelse som ikke har sammenheng med ny uføretrygd.

For å gjøre overgangen til ny uføretrygd og nye skatteregler enda enklere vil Regjeringen redusere beløpsgrensen i overgangsreglene fra 6 000 til 4 000 kroner. Det innebærer at noen flere blir omfattet av overgangsreglene, og de som er omfattet vil få et større skattefradrag. Det vises til nærmere omtale av overgangsordningen for ny uføretrygd i Prop. 120 LS (2014–2015) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivinga*.

Uføriereformen har virkninger også for personer som deltar på varig tilrettelagt arbeid (VTA). VTA-deltakere som mottar uføretrygd fra folkestrygden, mottar i tillegg en mindre bonuslønn fra virksomheten de arbeider i. Også for VTA-deltakere avhenger effekten av overgangen til ny uføretrygd av flere forhold, blant annet størrelsen på ytelsen, størrelsen på bonuslønnen og eventuelle renteutgifter. Uføretrygdede på VTA kan tjene inntil 1 G årlig i tillegg til uføreytelsen uten at ytelsen reduseres. For andre uføretrygdede er regelen at arbeidsinntekt over en beløpsgrense på

0,4 G årlig fører til reduksjon av uføretrygden (grensen er 60 000 kroner fram til og med 2018 for uføretrygdede med en omregnet uførepen-sjon).

Tiltaket VTA er ikke tidsbegrenset. Det skal likevel jevnlig vurderes om det er aktuelt med overføring til andre arbeidsrettede tiltak, utdan-ning eller ordinært arbeid. Ordinær skattemessig behandling vil kunne gjøre at utøverne i større grad opplever tiltaket som en ordinær arbeidssitu-asjon, noe som kan gi mestringsfølelse og redu-sere terskelen for overgang til ordinært arbeid. Regjeringen vil komme tilbake med mer informa-sjon om virkningene av uførereformen for denne gruppen når dette foreligger.

Bevilgningen under kap. 2655, post 70 foreslås redusert med 2 720 mill. kroner.

Post 75 Menerstatning ved yrkesskade, overslags-bevilgning

Bevilgningen på posten er 115 mill. kroner. Regn-skapsutviklingen mot slutten av 2014 og så langt i 2015 tilsier lavere utgifter enn det som ble lagt til grunn i saldert budsjett for 2015.

Bevilgningen under kap. 2655 post 75 foreslås redusert med 20 mill. kroner.

Kap. 2661 Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.

Post 74 Tilskudd til biler

Bevilgningen på posten er 740 mill. kroner. Stønad til biler med firehjulstrekk gis etter retningslinjer gitt av Arbeids- og velferdsdirektoratet. Det fore-slås en viss oppmykning av dagens vilkår, slik at noen flere får rett til firehjulsdrevet bil. Endringen iverksettes fra 1. juli 2015, og er beregnet å gi en utgiftsøkning på 2,5 mill. kroner i 2015.

Det legges nå til grunn en reduksjon i antall mottakere på 1 pst. i 2015, mot en antatt nullvekst i saldert budsjett.

Bevilgningen under kap. 2661, post 74 foreslås redusert med 42,5 mill. kroner.

Post 78 Høreapparater

Bevilgningen på posten er 540,7 mill. kroner. Det anslås nå at utgiftene vil bli noe høyere enn lagt til grunn i saldert budsjett.

Bevilgningen under kap. 2661, post 78 foreslås økt med 24 mill. kroner.

Kap. 2670 Alderdom

Det foreslås en reduksjon av bevilgningen til alderspensjon på til sammen 660 mill. kroner. Anslagene på post 70 Grunnpensjon og post 73 Sært tillegg med mer økes med hhv. 40 og 160 mill. kroner, mens post 71 Tilleggspensjon reduseres med 860 mill. kroner.

Samlet sett skyldes 70 mill. kroner av end-ringen lavere antall pensjonister, og 590 mill. kro-ner skyldes lavere gjennomsnittlig pensjon enn det som lå til grunn for saldert budsjett.

Post 70 Grunnpensjon, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 63 160 mill. kroner. Anslag for gjennomsnittlig antall med grunnpen-sjon nedjusteres, mens anslag for gjennomsnittlig grunnpensjon oppjusteres noe sammenlignet med saldert budsjett.

Bevilgningen under kap. 2670, post 70 foreslås økt med 40 mill. kroner

Post 71 Tilleggspensjon, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 121 570 mill. kroner. Anslag for gjennomsnittlig antall personer med til-leggspensjon økes, mens anslag for gjennomsnitt-lig tilleggspensjon reduseres sammenlignet med saldert budsjett.

Bevilgningen under kap. 2670, post 71 foreslås redusert med 860 mill. kroner.

Post 73 Sært tillegg, pensjonstillegg mv., overslags-bevilgning

Bevilgningen på posten er 5 440 mill. kroner. Anslag for gjennomsnittlig antall med sært tillegg, pensjonstillegg mv. reduseres noe, mens anslag for gjennomsnittlig sært tillegg, pensjonstillegg mm. økes noe sammenlignet med saldert bud-sjett.

Bevilgningen under kap. 2670, post 73 foreslås økt med 160 mill. kroner

Kap. 2680 Etterlatte

Post 70 Grunnpensjon, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 1 200 mill. kroner. Anslaget for 2015 justeres ned fordi både antall mottakere og gjennomsnittlig ytelse ser ut til å bli litt lavere enn lagt til grunn i saldert budsjett.

Bevilgningen under kap. 2680, post 70 foreslås redusert med 30 mill. kroner.

Post 71 Tilleggspensjon, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 955 mill. kroner. Anslaget for 2015 justeres ned fordi både antall mottakere og gjennomsnittlig ytelse ser ut til å bli litt lavere enn lagt til grunn i saldert budsjett.

Bevilgningen under kap. 2670, post 71 foreslås redusert med 42 mill. kroner.

Kap. 2686 Gravferdsstønad**Post 70 Gravferdsstønad, overslagsbevilgning**

Bevilgningen på posten er 165,2 mill. kroner. Anslaget for 2015 oppjusteres fordi antall mottakere, både av behovsprøvd stønad og bæretransport, ser ut til å bli noe høyere enn lagt til grunn i saldert budsjett.

Bevilgningen under kap. 2686, post 70 foreslås økt med 6,8 mill. kroner.

Kap. 5701 Diverse inntekter**Post 73 Refusjon fra bidragspliktige**

Bevilgningen på posten er 275 mill. kroner. Anslagene for refusjonsinntekter avhenger av forventet utbetalt bidragsforskudd på kap. 2620, post 76 i samme periode. I saldert budsjett er det lagt til grunn at refusjonene vil utgjøre om lag 37 pst. av utgiftene på kap. 2620, post 76. På bakgrunn av oppdaterte anslag forventes inntektene i 2013 å utgjøre om lag 32 pst. av anslåtte utgifter på kap. 2620, post 76.

Bevilgningen under kap. 5701, post 73 foreslås redusert med 12 mill. kroner.

Andre saker**Prøveordning med tilskudd til tilrettelegging av bolig i stedet for trappeheis, løfteplattform eller rampe gjøres permanent**

Det eksisterer i dag en prøveordning som retter seg mot brukere som fyller kriteriene for trappeheis, løfteplattform eller rampe, men som ønsker og vil være bedre tjent med å få tilskudd til å få tilrettelagt boligen etter adkomst på ett plan. Prøveordningen har virket siden 2004. Tilskuddet gis som alternativ til hjelpemiddel.

Det foreslås å gjøre ordningen permanent fra 1. juli 2015. Dette vil ikke medføre økte utgifter, ettersom tilskuddets størrelse tilsvarende utgiften ved innkjøp av heis, løfteplattform eller rampe. Både tilskuddet og hjelpemidlene finansieres over kap. 2661, post 75 Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler.

Forskyvning av kostnader som følge av omlegging av bokføringspraksis i Arbeids- og velferdsetaten

Arbeids- og velferdsetaten har siden etableringen i 2006 betalt pensjonspremie til Statens pensjonskasse (SPK). I forbindelse med overgang til ny standard kontoplan fra 1.1.2014 ble det avdekket at Arbeids- og velferdsetaten må legge om sitt føringsprinsipp når det gjelder arbeidstakers andel av pensjonspremien.

Arbeids- og velferdsetaten har endret sin praksis for bokføring og rapportering av arbeidstakers andel av pensjonspremien fra og med 1.1.2015. Dette innebærer at arbeidstakers andel av pensjonspremien nå blir utgiftsført samtidig med lønnsutbetaling, slik at arbeidstakers premieandel for 2015 i sin helhet blir utgiftsført i bevilgningsregnskapet for 2015. Dette er ikke hensyntatt i Saldert budsjett 2015.

Siste terminbeløp på 22 366 412 kroner til SPK for 2014 forfalt til betaling i januar 2015. Fremskynding av utgiftsføring av arbeidsgivers andel av pensjonspremien vil innebære en merutgift i 2015 tilsvarende siste terminbeløp for 2014.

For å unngå at dette skal redusere Arbeids- og velferdsetatens disponible bevilgning i 2015 og 2016, fremmes et forslag til romertallsfullmakt om at merutgiften som oppstår ved denne utgiftsføringen kan korrigeres for ved beregningen av overført bevilgning til 2016. Det vises til forslag til romertallsfullmakt.

IKT-moderniseringsprogrammet i Arbeids- og velferdsetaten

Stortinget ga i 2012 sin tilslutning til at daværende Arbeidsdepartementet kunne starte opp Prosjekt 1 i IKT-moderniseringsprogrammet i Arbeids- og velferdsetaten. Kostnadsrammen var 1 750 mill. kroner (2012-kroner), jf. Prop. 111 S (2011–2012) og Innst. 375 S (2011–2012).

Arbeids- og sosialdepartementet orienterte Stortinget i Prop. 1 S (2014–2015) om at Arbeids- og velferdsdirektoratet våren 2014 ferdigstilte et revidert Sentralt styringsdokument (SSD) med oppdatert kostnadskalkyle og usikkerhetsanalyse for Prosjekt 1. Det var tidligere redegjort i Prop. 93 S (2013–2014) om at ny uføretrygd ville bli utviklet ved gjenbruk av og videreutvikling av pensjonsløsningen (Pesys) i stedet for å utvikle en ny vedtaksmodul for uføre. Hovedpunktene i de reviderte planene var at prosjektet framover skulle levere systemstøtte for ny uføretrygd fra 1. januar 2015, og at det i tillegg blant annet skulle levere selvbetjeningsløsninger for dagpenger og

innsyn i egen sak. I tråd med de reviderte planene ble ny uføretrygd levert fra 1. januar 2015, og selvbetjeningsløsningene er tatt i bruk. Om lag 60 pst. av dagpengesøkerne benytter nå selvbetjeningsløsningen. Prosjekt 1 vil i juni 2015 bli fullført i henhold til nytt SSD og innenfor kostnadsanslaget som Stortinget ble orientert om høsten 2014.

Arbeids- og sosialdepartementet varslet videre i Prop. 1 S (2014–2015) at *«Med de endringer som er gjort når det gjelder omfang og gjennomføringsstrategi for det pågående Prosjekt 1, har det vært klart at planprosessen for Prosjekt 2 vil være mer utfordrende og omfattende enn forutsatt i KS1 og KS2 for Prosjekt 1. I de opprinnelige planene skulle KS2 kunne ferdigstilles våren 2015. Departementet legger nå til grunn at planfasen må forlenges noen måneder, slik at en KS2-rapport tidligst kan foreligge i juli 2015. Det er først da det vil foreligge et formelt grunnlag for å be Stortinget om å slutte seg til oppstart av Prosjekt 2, med tilhørende kostnadsanslag.»*

Planlegging av Prosjekt 2 har tatt lengre tid enn opprinnelig forutsatt. Ekstern kvalitetssikrers rapport ble avgitt 10. april 2015. Ekstern kvalitets-sikrer tilrår at IKT-moderniseringen videreføres, men tilrår samtidig å redusere risikoen ved å redusere omfanget og tempoet i det videre moderniseringsarbeidet. Arbeids- og sosialdepartementet vil arbeide videre med planlegging og gjennomføring av IKT-moderniseringen i Arbeids- og velferdsetaten bl.a. i lys av anbefalingene fra ekstern kvalitetssikrer, herunder planleggingen av et ev. Prosjekt 2. KS2 for Prosjekt 2 vil ikke kunne la seg gjennomføre innen juli 2015, slik som antatt i Prop. 1 S (2014–2015). Arbeids- og sosialdepartementet vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte etter at KS-prosessen for Prosjekt 2 er gjennomført.

2.7 Helse- og omsorgsdepartementet

Kap. 700 Helse- og omsorgsdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten foreslås økt med 0,4 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon under kap. 720, post 01 knyttet til at arbeidet med Verdens helseorganisasjon flyttes fra Helsedirektoratet til Helse- og omsorgsdepartementet fra og med juni 2015.

Regjeringen foreslår 9,8 mill. kroner til å oppgradere og modernisere IKT-løsningen for de departementene som er på felles plattform. Utgiftene foreslås delt mellom de berørte departemen-

tene og Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon (DSS). På bakgrunn av dette foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 0,6 mill. kroner mot tilsvarende økning av bevilgningen under Kommunal- og moderniseringsdepartementets kap. 510, post 45, jf. nærmere omtale der.

Samlet foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 700, post 01 med 0,2 mill. kroner.

Kap. 701 IKT i helse- og omsorgssektoren

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Bevilgningen på posten foreslås økt med 15,8 mill. kroner til modernisering av den tekniske løsningen for formidling av elektroniske resepter og utveksling av basismeldinger (henvisning, epikriser mv.). Tiltaket skal bidra til bedre kvalitet og effektivitet i den elektroniske samhandlingen i helse- og omsorgssektoren, jf. også pasientjournalloven som trådte i kraft 1. januar 2015.

Kap. 703 Internasjonalt samarbeid

Post 70 Tilskudd, kan overføres

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 15,8 mill. kroner, knyttet til at Nordisk Ministerråd har besluttet at Nordic School of Public Health skal avvikles, jf. Prop. 1 S (2014–2015) for Helse- og omsorgsdepartementet. Undervisningen er nå avsluttet, og øvrig drift er under avvikling. De nordiske ministrene har besluttet at folkehelsesamarbeidet skal videreføres, herunder enkelte utdanningstilbud på folkehelseområdet som i dag ikke eksisterer nasjonalt. Ministerrådet planlegger fortsatt et tilbud innenfor bl.a. smittevern.

Kap. 710 Nasjonalt folkehelseinstitutt

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten foreslås økt med 20,1 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon under kap. 732, postene 72–75, med følgende fordeling:

- 10,8 mill. kroner fra kap. 732, post 72
- 3,8 mill. kroner fra kap. 732, post 73
- 2,9 mill. kroner fra kap. 732, post 74
- 2,6 mill. kroner fra kap. 732, post 75

Stortinget besluttet ved behandling av Prop. 74 S (2010–2011) at Rettsmedisinsk institutt skulle overføres fra Universitetet i Oslo til Folkehelseinstituttet med virkning fra 1. juni 2011. Virksomheten er lokalisert i lokalene til Oslo universitetssykehus på Rikshospitalet. Leiekostnadene har hittil

vært dekket over basisbevilgningen til de regionale helseforetakene, og foreslås heretter dekket av Folkehelseinstituttet.

Kap. 711 Ernæring og mattrygghet

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 70

Bevilgningen på posten foreslås økt med 3 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon under kap. 711, post 74, jf. omtale der.

Post 74 Skolefrukt, kan overføres

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 3 mill. kroner, mot tilsvarende økning under kap. 711, post 21. Etter at lovpålagt gratis skolefrukt for 1.–10. trinn ble avviklet med virkning fra høsten 2014, har det tatt tid å få økt antall abonnenter til skolefruktordningen. Det foreslås å yte tilskudd innenfor bevilgningen, slik at Nasjonalt senter for mat, helse og fysisk aktivitet kan støtte ytterligere opp om dette arbeidet.

Kap. 715 Statens strålevern

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten foreslås økt med 4 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon under post 21. Bevilgningen under post 21 ble i statsbudsjettet for 2014 styrket med 8 mill. kroner til målestyr, utvikling av planverk og kompetanse og øvelser med trening i felt. Av dette er 4 mill. kroner ordinære driftsutgifter som foreslås flyttet til post 01. Bevilgningen foreslås økt med 0,9 mill. kroner mot tilsvarende merinntekt under kap. 3715, post 04, knyttet til intensivert tilsyn med Haldenreaktoren.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 715, post 01 med 4,9 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 4 mill. kroner, mot tilsvarende økning under post 01, jf. omtale der.

Kap. 3715 Statens strålevern

Post 02 Diverse inntekter

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 2 mill. kroner, mot tilsvarende økning under post 05 som følge av nye anslag for inntekter i 2015.

Post 04 Gebyrinntekter

Bevilgningen foreslås økt med 0,9 mill. kroner mot tilsvarende merutgift under kap. 715, post 01, jf. omtale der.

Post 05 Oppdragsinntekter

Bevilgningen på posten foreslås økt med 2 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon under post 02 som følge av nye anslag for inntekter i 2015.

Kap. 719 Annet folkehelsearbeid

Post 79 Andre tilskudd, kan overføres, kan nyttes under post 21

Bevilgningen på posten foreslås økt med 4 mill. kroner for å styrke frivillige organisasjoners arbeid med å aktivisere eldre fysisk og sosialt. Midlene planlegges fordelt med 1 mill. kroner til Seniordans Norge og 3 mill. kroner til et samarbeid mellom Den norske turistforening og Røde Kors til gågrupper for ensomme voksne. Helse- og omsorgsdepartementet samarbeider med Klima- og miljødepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Kulturdepartementet og KS om ordningen. Forslaget støtter opp om regjeringens satsing på psykisk helse, folkehelse, frivillighet og friluftsliv, jf. også omtale under kap. 761, postene 21 og 71.

Kap. 720 Helsedirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 0,4 mill. kroner, mot tilsvarende økning under kap. 700, post 01, jf. omtale der.

Post 71 (Ny) Oppgjørsordning h-reseptlegemidler

H-reseptlegemidler er legemidler som helseforetakene har finansieringsansvar for, men som benyttes utenfor sykehus, og som rekvireres på h-resept. Legemidlene utleveres på apotek, og apotekene sender faktura for legemidlene til helseforetak. Kostnadene for h-reseptlegemidlene estimeres til om lag 2 mrd. kroner på årsbasis.

I dag er oppgjørsløsning mellom apotek og helseforetak i hovedsak papirbasert (resepter og fakturaer). Det arbeides nå med å innføre en mer oversiktlig, kostnadseffektiv og sentral oppgjørsløsning for h-resepter ved å ta i bruk Helfos eksisterende elektroniske oppgjørsløsning i e-resept, med nødvendige tilpasninger for h-resept-

legemidlene. Målet er å innføre en pilot høsten 2015.

Den elektroniske oppgjørsløsningen innebærer bl.a. at Helfo i samarbeid med Nav skal sørge for kontroll og utbetalinger til apotek. Etter som h-reseptlegemidlene forutsetningsvis skal finansieres av de regionale helseforetakene, er det nødvendig med et påfølgende oppgjør mellom Helfo og helseforetakene. Det foreslås å opprette en ny post 71 med fullmakt for nettoføring i regnskapet, jf. forslag til romertallsvedtak. Nav vil belaste posten ved løpende utgiftsføring av utbetalinger til apotek. Helfo vil kreve refusjon fra helseforetakene og inntektsføre på posten ved innbetaling fra helseforetak.

Opgjørsløsningen vil forutsetningsvis gå regnskapsmessig i null over tid. Som følge av at utbetalinger og innbetalinger ikke vil skje samtidig, vil det for posten kunne komme fram en regnskapsmessig saldo forskjellig fra null ved periodeavslutning. Det legges opp til at staten skal motta et akonto forskudd fra helseforetakene når ordningen settes i drift, slik at netto utgiftsføring og mellomregning skal balansere rundt null. Det legges videre opp til at netto mellomregning ved årets slutt skal føres opp i kapitalregnskapet som fordring/gjeld, for at å synliggjøre balansen i ordningen.

Post 72 (Ny) Oppgjørsordning fritt behandlingsvalg

Det vises til omtale av fritt behandlingsvalg under kap. 732 Regionale helseforetak. Fritt behandlingsvalg innebærer at private aktører som tilfredsstiller kravene, kan levere nærmere definerte helsetjenester til en fastsatt pris. Utgiftene til helsetjenester i fritt behandlingsvalg skal budsjetteres og finansieres av de regionale helseforetakene.

Forvaltningen av ordningen innebærer bl.a. at Helfo i samarbeid med Nav skal betale til de private aktørene. Det er derfor nødvendig med et påfølgende oppgjør mellom Helfo og de regionale helseforetakene. Det foreslås å opprette en ny post 72 med fullmakt for nettoføring i regnskapet, jf. forslag til romertallsvedtak. Nav vil belaste posten ved løpende utgiftsføring av utbetalinger til private aktører. Helfo vil kreve refusjon fra helseforetakene og inntektsføre på posten ved innbetaling fra helseforetak.

Opgjørsløsningen vil forutsetningsvis gå regnskapsmessig i null over tid. Som følge av at utbetalinger og innbetalinger ikke vil skje samtidig, vil det for posten kunne komme fram en regn-

skapsmessig saldo forskjellig fra null ved periodeavslutning. Det legges opp til at staten skal motta et akonto forskudd fra helseforetakene når ordningen settes i drift, slik at netto utgiftsføring og mellomregning skal balansere rundt null. Det legges videre opp til at netto mellomregning ved årets slutt skal føres opp i kapitalregnskapet som fordring/gjeld, for at å synliggjøre balansen i ordningen.

Kap. 3720 Helsedirektoratet

Post 05 Helsetjenester til utenlandsboende mv.

Regnskap for 2014 og utviklingen hittil i 2015 viser at inntektene vil bli lavere enn anslått i saldert budsjett. Bevilgningen foreslås redusert med 10 mill. kroner.

Kap. 723 Pasientskadenemnda

Post 01 Driftsutgifter

Pasientskadenemnda behandler klager på vedtak fattet av Norsk pasientskadeerstatning. Antall saker i nemnda har derfor sammenheng med antall avviklede saker i Norsk pasientskadeerstatning. Bevilgningen foreslås økt med 7 mill. kroner til dekning av økte utgifter til IKT, samt økte kostnader til saksbehandling.

Kap. 725 Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten foreslås økt med 1,8 mill. kroner. Økningen er knyttet til at Det nasjonale kunnskapssenteret for helsetjenesten skal få i oppdrag å kartlegge og systematisere hvilke tverrfaglige prosedyrer for pasientforløp og klinisk tverrfaglig praksis som er i bruk i kommunale helse- og omsorgstjenester.

Kap. 732 Regionale helseforetak

Post 72 Basisbevilgning Helse Sør-Øst RHF, kan overføres

Ved behandling av St.prp. nr. 1 (2008–2009) ble helseforetakenes driftskreditter hos private bankforbindelser overført til Norges Bank. Denne omleggingen var en del av det samlede opplegget for håndtering av pensjonskostnader og -premier for helseforetakene.

I tråd med den helhetlige håndteringen av pensjonskostnader og -premier som ble lagt til grunn i saldert budsjett for 2009, skal helseforetakene gis likviditet til å håndtere pensjonspremien,

mens det skal tas utgangspunkt i den beregnede pensjonskostnaden for inntektsbevilgninger gjennom basisrammen. På denne måten vil det kunne settes årlige krav til regnskaper i balanse. Den likviditetsmessige forskjellen mellom pensjonskostnaden og den betalbare pensjonspremien håndteres gjennom krav om nedbetaling av driftskreditt (kap. 3732, post 86) eller mulighet for å ta opp driftskreditter (kap. 732, post 86). I tilfeller hvor pensjonspremien er lavere enn pensjonskostnaden kan det stilles krav om nedsettelse av driftskreditrammen. Dersom pensjonspremien blir større enn pensjonskostnaden og det er behov for økt likviditet, kan dette bevilges over kap. 732, post 86. For en nærmere omtale, se Prop. 23 S (2014–2015).

I saldert budsjett for 2015 er det lagt til grunn en betalbar pensjonspremie for regionale helseforetak på 14 300 mill. kroner og en pensjonskostnad på 16 700 mill. kroner. Oppdaterte beregninger fra pensjonsleverandørene innebærer et anslag for samlede pensjonskostnader på 18 450 mill. kroner for de regionale helseforetakene.

På denne bakgrunn foreslås det at basisrammen til de regionale helseforetakene økes med 1 750 mill. kroner samtidig som kravet til nedbetaling av driftskreditt økes med like mye. Den nye informasjonen om pensjonskostnad for 2015 medfører samtidig en betydelig omfordeling mellom helseregionene sammenliknet med det som tidligere er lagt til grunn for 2015.

De regionale helseforetakene har fordelt inntektsrammer og stilt resultatkrav til sine helseforetak på bakgrunn av forutsetningene i Prop. 1 S (2014–2015). Håndteringen av de endringene som nå fremmes foreslås fordelt slik at denne ikke endrer på forutsetningene som allerede er hensyntatt hos de regionale helseforetakene. En fordeling av tilleggsbevilgningen i tråd med ordinær inntektsfordelingsmodell ville gitt til dels vesentlig økte omstillingsbehov i enkelte regioner, samtidig som den ville gitt tilsvarende lettelser i andre regioner. Dette forsterkes ytterligere av at håndteringen ikke vil bli kjent før ved fremleggelse og behandling av proposisjonen, og at de endrede rammebetingelsene således må innarbeides sent i året. Bevilgningen foreslås økt med 1 148,1 mill. kroner.

Videre foreslås det å flytte 10,8 mill. kroner til kap. 710, post 01, jf. omtale der.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 732, post 72 med 1 137,3 mill. kroner.

Post 73 Basisbevilgning Helse Vest RHF, kan overføres

Bevilgningen foreslås økt med 281,1 mill. kroner knyttet til økte pensjonskostnader, jf. omtale under kap. 732, post 72. Videre foreslås det å flytte 3,8 mill. kroner til kap. 710, post 01, jf. omtale der.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 732, post 73 med 277,3 mill. kroner.

Post 74 Basisbevilgning Helse Midt-Norge RHF, kan overføres

Bevilgningen foreslås økt med 187,3 mill. kroner knyttet til økte pensjonskostnader, jf. omtale under kap. 732, post 72. Videre foreslås det å flytte 2,9 mill. kroner til kap. 710, post 01, jf. omtale der.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 732, post 74 med 184,4 mill. kroner.

Post 75 Basisbevilgning Helse Nord RHF, kan overføres

Bevilgningen foreslås økt med 133,5 mill. kroner knyttet til økte pensjonskostnader, jf. omtale under kap. 732, post 72. Videre foreslås det å flytte 2,6 mill. kroner til kap. 710, post 01, jf. omtale der.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 732, post 75 med 130,9 mill. kroner.

Post 76 Innsatsstyrt finansiering, overslagsbevilgning

I Saldert budsjett 2014 ble det lagt til rette for en aktivitetsvekst på 1,6 pst. i sykehusene fra 2013 til 2014 med utgangspunkt i endelig aktivitetsnivå i 2013. I tillegg kommer økt pasientbehandling som følge av opprettelse av nye døgntilbud i kommunene, anslått til 0,8 pst. Endelig aktivitet i 2013 ble om lag 0,8 pst. lavere enn lagt til grunn i saldert budsjett. Dette innebærer at saldert budsjett 2014 legger til rette for en aktivitetsvekst i sykehusene på 1,6 pst. fra faktisk nivå 2013.

Faktisk aktivitet i 2014 viser nå en vekst i antall DRG-poeng på om lag 2,2 pst. fra endelig nivå 2013. Videre tilsier analyser at enhetsprisen for antall DRG-poeng er fastsatt 0,4 pst. for høyt i 2014. For ISF utgjør dette en økning i bevilgningsbehovet på om lag 30 mill. kroner sammenliknet med det som ble lagt til grunn etter andre tertial i Prop. 23 S (2013–2014), jf. Stortingets behandling av Innst. 72 S (2013–2014).

Faktisk aktivitet i 2014 tilsier at kommunenes utgifter til kommunal medfinansiering er 5,55

mrd. kroner. Dette er om lag 30 mill. kroner høyere enn anslått i Prop. 23 S (2014–2015).

Helse- og omsorgsdepartementet vil komme tilbake til endelig avregning for 2014 i forbindelse med nysalderingen av statsbudsjettet for 2015, inkludert eventuelle justeringer som følge av behandling av enkeltsaker i avregningsutvalget. Eventuelle mer- eller mindreutbetalinger i 2014 vil på vanlig måte bli motregnet mot a-kontoutbetalingene til de regionale helseforetakene for 2015.

Post 77 Poliklinisk virksomhet mv., overslagsbevilgning

I Saldert budsjett 2014 var det lagt til rette for en vekst i poliklinisk aktivitet på om lag 6 pst. fra 2013 til 2014. I forbindelse med Stortingets behandling av Prop. 23 S (2014–2015) ble bevilgningen økt med 97 mill. kroner som følge av høyere aktivitet. Endelige tall for hele 2014 viser at utbetalingene i 2014 var ytterligere 17 mill. kroner høyere.

I Saldert budsjett 2015 ble det lagt til grunn en aktivitetsvekst på 6 pst. fra 2014 til 2015. Prognosen for 2015, basert på oppdaterte aktivitetstall per februar 2015, indikerer at utbetalingene vil bli om lag 39 mill. kroner høyere enn det som var lagt til grunn i saldert budsjett. Det foreslås at bevilgningen økes med 39 mill. kroner i 2015.

Kap. 3732 Regionale helseforetak

Post 86 Driftskreditter

Som omtalt under kap 732 foreslås det å øke kravet til nedbetaling av driftskreditter med 1 750 mill. kroner.

Kap. 733 Habilitering og rehabilitering

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 79

I forbindelse med revidering av nasjonalfaglige retningslinjer for behandling og rehabilitering av hjerneslag har Helsedirektoratet fått i oppdrag å utarbeide pakkeforløp for pasienter med hjerneslag, etter modell av pakkeforløp for kreftområdet. Bevilgningen på posten foreslås økt med 1 mill. kroner til dette formålet.

Post 72 Kjøp av opptrening mv., kan overføres

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 1 mill. kroner knyttet til overføring av ubrukte midler fra 2014 til 2015.

Kap. 734 Særskilte tilskudd til psykisk helse og rustiltak

Post 70 Tvunget psykisk helsevern for pasienter som ikke har bosted i riket

Bevilgningen dekker utgifter til gjennomføring av tvungen psykisk helsevern for pasienter som ikke har bosted i riket. Bevilgningen skal også dekke utgifter til hjemsendelse av utenlandske borgere med alvorlige psykiske lidelser og hjemhenting av norske borgere med alvorlige psykiske lidelser som befinner seg i utlandet. Bevilgningen foreslås økt med 4 mill. kroner for å dekke økte utgifter.

Kap. 761 Omsorgstjeneste

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 79

Bevilgningen på posten foreslås økt med 3 mill. kroner til utvikling og utprøving av teknologiske verktøy som kan mobilisere pårørende, unge og eldre på måter som kan motvirke ensomhet og som kan bidra til å vedlikeholde og styrke eldres muligheter til å opprettholde sitt sosiale nettverk. Tiltaket skal legge til rette for møteplasser og samhandling mellom generasjoner, for eksempel gjennom tilbud om datahjelp fra unge til eldre mennesker. Helsedirektoratet vil få i oppdrag å gjennomføre tiltaket. Tiltaket vil inngå i Pårørendeprogrammet, og ses i sammenheng med Helsedirektoratets oppdrag om å se nærmere på potensialet og utfordringene knyttet til formalisert samspill mellom brukere, pårørende og tjenesten. Tiltaket skal også ses i sammenheng med de øvrige satsingene på velferdsteknologiområdet i Prop. 1 S (2014–2015) og Meld. St. 19 (2014–2015) *Folkeløshelsemeldingen*.

Bevilgningen på posten foreslås økt med 1,8 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon under post 68, jf. omtale der. Bevilgningen på posten foreslås økt med 4 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon under post 60, som følge av behov for anskaffelser knyttet til Mitt Livs ABC.

Det ble i statsbudsjettet for 2015 bevilget 20 mill. kroner til utredning og følgeevaluering av forsøket med statlig finansiering av omsorgstjenestene. Regjeringen tar sikte på å starte opp forsøket 1. mai 2016. Søknadsfrist for kommunene for å søke om deltakelse i prosjektet er satt til 1. desember 2015. Oppdaterte planer for prosjektet tilsier at det kun vil påløpe rundt 9 mill. kroner til utredning i 2015. Det foreslås derfor at bevilgningen reduseres med 11 mill. kroner.

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 87 mill. kroner, mot tilsvarende økning under post 79, jf. omtale der.

Samlet foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 761, post 21 med 89,2 mill. kroner.

Post 60 Kommunale kompetansetiltak, kan overføres

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 4 mill. kroner, mot tilsvarende økning under kap. 761, post 21, jf. omtale der.

Post 67 Utviklingstiltak

Det er videreført 10 mill. kroner til utviklingssentre for sykehjem og hjemmetjenester i 2015, jf. Prop. 1 S (2014–2015) for Helse- og omsorgsdepartementet og Innst. 11 S (2014–2015). Ved en inkurie ble det ikke opplyst om at 3 mill. kroner av bevilgningen skal øremerkes til seks utviklingssentre for sykehjem og hjemmetjenester som har fått status som demensfyrtårn med særlig ansvar for fagutvikling og kompetanseheving på demensområdet.

Post 68 Kompetanse og innovasjon

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 1,8 mill. kroner, mot tilsvarende økning under post 21. Ved Stortingets behandling av Prop. 1 S (2014–2015) for Helse- og omsorgsdepartementet, jf. Innst. 11 S (2014–2015), ble midlene til følgeevalueringen av tilskudd til utprøving av modeller for hverdagsrehabilitering ved en inkurie flyttet til post 68. Det er knyttet driftsutgifter til evalueringen og midlene foreslås derfor flyttet til post 21.

Post 71 Frivillig arbeid mv.

Bevilgningen på posten foreslås økt med 3 mill. kroner til tilskudd til frivillige organisasjoner som legger til rette for besøks- og aktivitetsvenner i eldreomsorgen. Tiltaket skal bidra til å styrke frivillig innsats for å redusere ensomhet blant eldre. Frivillige organisasjoner som søker må ha avtale om et samarbeid med kommunen om tiltaket. Spredning og iverksetting av gode tiltak med dokumentert effekt vil bli prioritert.

Tiltaket skal ses i sammenheng med Omsorg 2020, regjeringens plan for å bedre kvaliteten og kompetansen i omsorgstjenestene, Meld. St. 26 (2014–2015) *Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet* og Meld. St. 19 (2014–2015) *Folkehelsemeldingen – Mestring og muligheter*.

Helse- og omsorgsdepartementet utarbeider en strategi for frivillig arbeid på helse- og omsorgsfeltet sammen med Frivillighet Norge og KS. Formålet er å beholde og rekruttere frivillige til helse- og omsorgsfeltet, bidra til systematisk samarbeid mellom offentlige helse- og omsorgstjenester og å redusere ensomhet.

Post 79 Andre tilskudd, kan nyttes under post 21

Bevilgningen på posten foreslås økt med 87 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon under post 21. Bevilgningen på post 79 og 21 kan nyttes under hverandre. En gjennomgang av postene viser at 87 mill. kroner bør flyttes fra post 21 til post 79.

Kap. 762 Primærhelsetjeneste

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 70

Bevilgningen på posten foreslås økt med 10 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon over Arbeids- og sosialdepartementets kap. 605, post 01. Økningen er knyttet til det pågående utviklingsarbeidet for å sette i verk beslutningsstøttesystemet for sykmeldere så snart det er faglig forsvarlig. Arbeidet ledes av Helsedirektoratet, med bistand fra Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Post 63 Allmennlegetjenester

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 12,8 mill. kroner som følge av forsinket innføring av forskrift om krav til og organisering av kommunal legevaktordning, ambulansetjeneste, medisinsk nødmeldetjeneste mv. (akuttmedisinforskriften).

Kap. 765 Psykisk helse og rusarbeid

Post 75 Vold og traumatisk stress

Bevilgningen foreslås økt med 5 mill. kroner til tilskudd til Nasjonal støttegruppe etter 22. juli-hendelsene. Tilskuddet skal ikke bare være helserelatert, men også dekke annen aktivitet og kontakt med myndighetene.

Videre foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 1 mill. kroner, mot tilsvarende økning under Justis- og beredskapsdepartementets kap. 440, post 70, for å samle tilskuddene til Lauras Hus under den posten. Lauras Hus er et botilbud i regi av Kirken Bymisjon til mulige ofre for menneskehandel.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 765, post 75 med 4 mill. kroner.

Kap. 783 Personell*Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 79*

Bevilgningen på posten foreslås økt med 10 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon under kap. 783, post 79, knyttet til flere anskaffelser enn tidligere antatt.

Post 79 Andre tilskudd, kan nyttes under post 21

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 10 mill. kroner, mot tilsvarende økning under kap. 783, post 21.

Kap. 2711 Spesialisthelsetjeneste mv.*Post 70 Spesialisthjelp*

Regnskap for 2014 og utgiftsutviklingen hittil i 2015 tilsier at utgiftene vil bli lavere enn anslått i saldert budsjett. Bevilgningen på posten foreslås redusert med 23 mill. kroner.

Post 71 Psykologhjelp

Regnskap for 2014 og utgiftsutviklingen hittil i 2015 tilsier at utgiftene vil bli lavere enn anslått i saldert budsjett. Bevilgningen på posten foreslås redusert med 4 mill. kroner.

Post 72 Tannbehandling

Regnskap for 2014 og utgiftsutviklingen hittil i 2015 tilsier at utgiftene vil bli høyere enn anslått i saldert budsjett. Volumveksten for 2015 anslås høyere enn tidligere antatt. Bevilgningen foreslås økt med 96 mill. kroner.

Post 76 Private laboratorier og røntgeninstitut

Regnskap for 2014 og utgiftsutviklingen hittil i 2015 tilsier at utgiftene vil bli lavere enn anslått i saldert budsjett. Volumveksten for 2014 for laboratorieundersøkelser anslås lavere enn tidligere forutsatt. Bevilgningen på posten foreslås redusert med 56 mill. kroner.

Kap. 2751 Legemidler mv.*Post 72 Medisinsk forbruksmateriell*

Regnskapet for 2014 og utgiftsutviklingen hittil i 2015 tilsier at utgiftene vil bli lavere enn anslått i saldert budsjett. Volumveksten for 2015 anslås lavere enn tidligere antatt. Bevilgningen på posten foreslås redusert med 32 mill. kroner

Kap. 2752 Refusjon av egenbetaling*Post 70 Egenandelstak 1*

Regnskap for 2014 og utgiftsutviklingen hittil i 2015 tilsier at utgiftene vil bli høyere enn anslått i saldert budsjett. Volumveksten for 2015 anslås høyere enn tidligere antatt. Bevilgningen foreslås økt med 24 mill. kroner.

Kap. 2755 Helsetjenester i kommunene mv.*Post 62 Fastlønsordning fysioterapeuter, kan nyttes under post 71*

Regnskap for 2014 og utgiftsutviklingen hittil i 2015 tilsier at utgiftene vil bli lavere enn anslått i saldert budsjett. Volumveksten for 2015 anslås lavere enn tidligere antatt. Bevilgningen foreslås redusert med 12 mill. kroner.

Post 70 Allmennlegehjelp

Regnskap for 2014 og utgiftsutviklingen hittil i 2015 tilsier at utgiftene vil bli lavere enn anslått i saldert budsjett. Volumveksten for 2015 anslås lavere enn tidligere antatt. Bevilgningen foreslås redusert med 37 mill. kroner.

Post 71 Fysioterapi, kan nyttes under post 62

Regnskap for 2014 og utgiftsutviklingen hittil i 2015 tilsier at utgiftene vil bli lavere enn anslått i saldert budsjett. Volumveksten for 2015 anslås lavere enn tidligere antatt. Bevilgningen foreslås redusert med 45 mill. kroner.

Post 73 Kiropraktorbehandling

Regnskap for 2014 og utgiftsutviklingen hittil i 2015 tilsier at utgiftene vil bli lavere enn anslått i saldert budsjett. Volumveksten for 2015 anslås lavere enn tidligere antatt. Bevilgningen foreslås redusert med 7 mill. kroner.

Kap. 2756 Andre helsetjenester*Post 70 Helsetjenester i annet EØS-land*

Regnskap for 2014 og utgiftsutviklingen hittil i 2015 tilsier at utgiftene vil bli lavere enn anslått i saldert budsjett. Volumveksten for 2015 anslås lavere enn tidligere antatt. Bevilgningen foreslås redusert med 5 mill. kroner.

Post 71 Helsetjenester i utlandet mv.

Regnskap for 2014 og utgiftsutviklingen hittil i 2015 tilsier at utgiftene vil bli høyere enn anslått i saldert budsjett. Volumveksten for 2015 anslås høyere enn tidligere antatt. Bevilgningen foreslås økt med 30 mill. kroner.

Post 72 Helsetjenester til utenlandsboende mv.

Regnskap for 2014 og utgiftsutviklingen hittil i 2015 tilsier at utgiftene vil bli lavere enn anslått i saldert budsjett. Volumveksten for 2015 anslås lavere enn tidligere antatt. Bevilgningen foreslås redusert med 10 mill. kroner.

Kap. 2790 Andre helsetiltak*Post 70 Bidrag*

Regnskap for 2014 og utgiftsutviklingen hittil i 2015 tilsier at utgiftene under bidragsordningen vil bli lavere enn anslått i saldert budsjett. Volumveksten for 2015 anslås lavere enn tidligere antatt. Bevilgningen foreslås redusert med 12 mill. kroner.

Kap. 5631 Aksjer i AS Vinmonopolet*Post 85 Statens overskuddsandel*

Statens andel i 2015 av driftsoverskuddet til AS Vinmonopolet er fastsatt til 50 pst. av resultatet i 2014 før ekstraordinære poster. Bevilgningen foreslås økt med 75,7 mill. kroner som følge av at overskuddsandelen er blitt 105,7 mill. kroner, og ikke 30 mill. kroner som budsjettet. Forskjellen skyldes endret årsresultat som følge av reduserte lønns- og personalkostnader, og da i hovedsak nye og reduserte anslag for pensjonskostnader.

Andre saker*Kompetanseløft 2020*

Stortinget har i behandling av Prop. 1 S (2014–2015), jf. Innst. 11 S (2014–2015) vedtatt at det skal utvikles en handlingsplan for rekruttering, kompetanse og fagutvikling i omsorgstjenestene, Kompetanseløft 2020. Det foreslås med dette at arbeidet utvides til å omfatte hele den kommunale helse- og omsorgssektoren. Kompetanseløft 2020 skal inneholde langsiktige strategier og konkrete tiltak for kompetanseheving og fagutvikling i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Målet er å bidra til en faglig sterk helse- og omsorgstjeneste og sikre at sektoren har tilstrekkelig og

kompetent bemanning. Det tas sikte på å legge fram planen i forslag til statsbudsjett for 2016.

Fritt behandlingsvalg

Regjeringen starter i 2015 innføringen av fritt behandlingsvalsreformen i spesialisthelsetjenesten. Reformen skal redusere ventetidene, øke valgfriheten for pasientene og stimulere de offentlige sykehusene til å bli mer effektive. Pasientenes rettigheter skal styrkes, kjøp fra private gjennom anskaffelser skal økes og offentlige sykehus har fått økt frihet til å behandle flere pasienter. Godkjenningsordningen for fritt behandlingsvalg vil fra oppstart omfatte døgnbehandling innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling og psykisk helsevern samt noen somatiske tjenester. Utgiftene til pasientbehandling i 2015 som omfattes av godkjenningsordningen for fritt behandlingsvalg ble i Prop. 1 S (2014–2015) anslått til 150 mill. kroner, gitt at ordningen iverksettes 1. juli 2015. Det ble understreket at det var usikkerhet knyttet til anslagene og at departementet ville komme tilbake til Stortinget med en nærmere vurdering av beløpene i revidert budsjett i lys av utredningsarbeidet og eksakt tidspunkt for iverksetting.

I Prop. 56 L (2014–2015) fremmet Helse- og omsorgsdepartementet forslag om å lovfeste pasientenes rett til å velge og motta helsehjelp hos en fritt behandlingsvalgleverandør, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 2-4. Departementet fremmet i tillegg forslag om en hjemmel til å gi forskrift om nærmere regulering av ordningen med fritt behandlingsvalg, jf. spesialisthelsetjenesteloven § 4-3. Stortinget vedtok disse lovforslagene 28. april 2015.

Høringsnotat om forskrift om fritt behandlingsvalg ble sendt på offentlig høring 29. april 2015 med høringsfrist 21. august 2015. Det tas i lys av dette sikte på iverksettelse av forskriften i fjerde kvartal 2015. Dette innebærer at det vil bli begrenset omfang av pasientbehandling i ordningen i 2015. Dette utløser ikke behov for nye budsjettvedtak i revidert budsjett. De anslåtte utgiftene til aktivitet i denne ordningen er ikke øremerket på egen budsjettpost, men bevilget på budsjettpostene til de regionale helseforetakene. Midlene vil benyttes til samme formål som før, dvs. pasientbehandling, men i regi av de regionale helseforetakene.

Organisering av den sentrale helseforvaltningen

Regjeringen vil legge til rette for ny organisering av den sentrale helseforvaltningen med sikte på

iverksetting 1. januar 2016. Endringene inngår i regjeringens arbeid for å effektivisere offentlig sektor. Målet er en mer brukerorientert helseforvaltning. Samtidig vil reformen over tid skape grunnlag for effektivisering og en samlet reduksjon i kostnader. Ny virksomhetsstruktur rendyrker rollene til Helsedirektoratet og Nasjonalt folkehelseinstitutt innenfor forvaltning og kunnskapsproduksjon.

Helsedirektoratet får styrket sin rolle som forvaltningsorgan og gis et mer helhetlig ansvar for nasjonal helseberedskap. Statens strålevern innlemmes som en etat i Helsedirektoratet med egen direktør, budsjett og tildelingsbrev. Ny organisering for Strålevernet vil ivareta direktoratsoppgaver og styringsmuligheter for Utenriksdepartementet og Klima- og miljødepartementet. Autorisasjon og godkjenning av helsepersonell skal forbedres og bli mer helhetlig, og Statens autorisasjonskontor for helsepersonell innlemmes i Helsedirektoratet. Forvaltningsoppgaver og arbeid med kvalitetsutvikling i helsetjenesten som ligger i Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten, overføres til Helsedirektoratet.

Nasjonalt folkehelseinstitutt får et mer helhetlig ansvar for kunnskapsproduksjon og kunnskapsoppsummeringer på helseområdet. Faglig veiledning til helsetjenesten skal fortsatt inngå i Helsedirektoratets fagrolle. Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten, Statens institutt for rusmiddelforskning og sekretariatet for Vitenskapskomiteen for mattrygghet innlemmes i Folkehelseinstituttet. Den faglige uavhengigheten til sekretariatet og Vitenskapskomiteen for mattrygghet skal ivaretas gjennom etatsstyring, etablering av vedtekter og ved å sikre at sekretariatets ressurser er fullt ut disponible for vitenskapskomiteen. Samfunnsoppdraget til Folkehelseinstituttet utvides slik at det også omfatter kunnskapsproduksjon og kunnskapsoppsummeringer på helsetjenestefeltet. Samfunnsoppdraget skal ivareta det samfunnsvitenskaplige perspektivet innenfor rus- og rusmiddelforskning. Folkehelseinstituttet skal være kunnskapsstøtteorganisasjon for Helsedirektoratet.

Klagebehandlingen i helsesektoren samles i et større fagmiljø for å gi mer effektiv behandling og økt brukerorientering. Nasjonalt klageorgan for helsesektoren etableres som en ny etat bestående av sekretariatene for Pasientskadenemnda, Klagenemnda for behandling i utlandet, Preimplantasjonsdiagnostikknemnda og Statens helsepersonellnemnd. Relevante klagesaker som i dag behandles i Helsedirektoratet og Helfo, blir flyttet

til det nye klageorganet. Det gjelder også relevante klagesaker som behandles i Helse- og omsorgsdepartementet.

Den nasjonale styringen av IKT i helsesektoren skal styrkes for å sikre økt gjennomføringskraft i digitalisering av sektoren. Det etableres et eget direktorat for IKT i helse- og omsorgssektoren. Direktoratet skal ha ansvar for gjennomføring og forvaltning av nasjonale IKT-prosjekter, herunder styring og koordinering av tiltak. Det nye direktoratet etableres med utgangspunkt i ehelsedivisjonen i Helsedirektoratet.

Regjeringen ønsker å legge til rette for mest mulig effektiv ressursbruk. Det vil derfor bli innført en modell for felles produksjon av administrative tjenester i den sentrale helseforvaltningen. Modell for dette vil bli utredet med sikte på trinnvis innføring fra 2016.

Forslag om budsjettmessige justeringer vil bli fremmet i Prop. 1 S (2015–2016). Lov- og forskriftsendringer knyttet til ny organisering vil bli sendt på høring.

2.8 Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Kap. 800 Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Post 21 Driftsutgifter

Regjeringen foreslår å bevilge 9,8 mill. kroner til å oppgradere og modernisere IKT-løsningen for de departementene som er på felles plattform. Utgiftene foreslås delt mellom de berørte departementene og Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon (DSS). På bakgrunn av dette foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 526 000 kroner mot tilsvarende økning av bevilgningen under Kommunal- og moderniseringsdepartementet, jf. nærmere omtale under kap. 510, post 45.

Kap. 820 Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

Det foreslås å øke bevilgningen på kap. 820, post 01 med 1,2 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon på kap. 821, post 72. Midlene skal benyttes til arbeidet med videreutvikling og modernisering av tospråklig sjekk for potensielle tolker og test i tolkens ansvarsområde.

Kap. 821 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere*Post 21 Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling, kan overføres*

Det foreslås å redusere bevilgningen på kap. 821, post 21 med 4,7 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 821, post 45. Dette er ubrukte midler i 2014 som er kontraktsbundet til utviklingen av Indikatorprosjektet og Web-prosjektet i IMDi. For å samle utgiftene til utvikling av nytt IKT-system i 2015 foreslås det å flytte midlene til kap 821, post 45.

Det vil bli satt i gang et utviklings- og utprøvningsarbeid for organisering av bo- og støtte-tilbudet for personer over 18 år utsatt for tvangsekteskap. Det foreslås å øke kap. 821, post 21 med 0,8 mill. kroner til dette arbeidet mot en tilsvarende reduksjon på kap. 821, post 71.

Samlet foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 821, post 21 med 3,9 mill. kroner.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Det foreslås å øke bevilgningen på kap. 821, post 45 med 4,7 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon på kap. 821, post 21, jf. omtale under denne posten.

Post 60 Integreringstilskudd, kan overføres

Bevilgningen på posten er 6 881,5 mill. kroner. Det foreslås å øke antallet overføringsflyktninger med medisinsk behov fra Syria med 20 personer med familie. Økningen skjer innenfor gjeldende kvote på 1 500 kvoteflyktninger. Det legges til grunn økte utgifter på 10,6 mill. kroner årlig som følge av forslaget. Bevilgningen på kap. 821, post 60 foreslås i tråd med dette økt med 10,6 mill. kroner.

Det foreslås videre å redusere bevilgningen på kap. 821, post 60 med 304,7 mill. kroner. Dette skyldes i hovedsak nedjustert anslag for bosetting fra mottak sammenliknet med forutsetningene i saldert budsjett. I saldert budsjett ble det lagt til grunn at tilleggskvoten for overføringsflyktninger i 2015 ville føre til flere bosatte. Beregningsgruppen for utlendingsforvaltningen legger til grunn at det samlede antallet bosatte i inneværende år øker mindre enn den økte kvoten. I tillegg er det en reduksjon i antall personer som utløser integreringstilskudd år 2–5.

Samlet foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 821, post 60 med 294,1 mill. kroner.

Post 61 Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige, mindreårige flyktninger, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 434,5 mill. kroner. Det foreslås å redusere bevilgningen med 1,3 mill. kroner. Prognosen for bosetting av enslige mindreårige øker. I motsatt retning er det en reduksjon i det totale antallet enslige, mindreårige som utløser tilskudd. Samlet bevilgningsbehov på posten nedjusteres.

Post 62 Kommunale innvandrertiltak

For å forsterke den frivillige innsatsen for å forebygge at unge rekrutteres til voldelige og ekstremistiske miljø, foreslås det å øke bevilgningen med 7,5 mill. kroner. Kommuner kan søke om tilskudd til lokal forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme. Midlene skal stimulere til etablering av lokale arenaer for dialog, prosjekter og andre aktiviteter som retter seg inn mot ungdom. Midlene kan også benyttes til kompetanseheving for offentlig og frivillige aktører som er sentrale for å forebygge voldelig ekstremisme på lokalt nivå. Midlene forutsetter samarbeid med lokale frivillige aktører og må også sees i sammenheng med kommunens SLT-arbeid. Oppfølging og kontroll vil skje gjennom rapportering og regnskap fra tilskuddsmottagerne. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet vil gi nærmere retningslinjer for tilskuddsordningen.

Videre foreslås 5 mill. kroner til en forsøksordning der flere innvandrere tilbys deltakelse i grunnleggende kvalifisering. Målgruppen er de som har behov for grunnleggende kvalifisering, og som ikke fanges opp av andre kvalifiseringsordninger som introduksjonsprogrammet eller Kvalifiseringsprogrammet i regi av NAV. Satsingen inngår i strategien *Barn som lever i fattigdom – regjeringens strategi (2015–2017)*, og skal særlig rettes mot familiegjensforente til norske og nordiske borgere.

Fra august 2015 innføres gratis kjernetid for alle 4- og 5-åringer i familier med lav inntekt. KD er ansvarlig for ordningen. Midlene til ordningen foreslås overført til kommunerammen. Det foreslås å redusere kap. 821, post 62 med 51 mill. kroner, mot en tilsvarende økning på kap. 571, post 60 og 30 000 kroner på kap. 480, post 50.

Samlet foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 821, post 62 med 38,5 mill. kroner.

Post 71 Tilskudd til innvandrersorganisasjoner og annen frivillig virksomhet

Det vil bli satt i gang et utviklings- og utprøvningsarbeid for å se nærmere på gode modeller for organisering av bo- og støttetilbudet for personer utsatt for tvangsekteskap. Det foreslås å redusere kap. 821, post 71 med 0,8 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 821, post 21 til dette arbeidet.

Post 72 Statsautorisasjonsordningen for tolker m.m.

Det foreslås å redusere bevilgningen på kap. 821, post 72 med 1,2 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 820, post 01 for å sikre korrekt postbruk. Midlene skal benyttes til arbeidet med videreutvikling og modernisering av tospråklig sjekk for potensielle tolker og kurs i tolkens ansvarsområde.

Kap. 3821 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere

Post 01 Integreringstilskudd for overføringsflyktninger, ODA-godkjente utgifter

Bevilgningen på posten er 204,4 mill. kroner. Visse innenlandske utgifter knyttet til bosetting av overføringsflyktninger kan i henhold til retningslinjer fra OECD/DAC godkjennes som offisiell utviklingshjelp.

Det foreslås å øke bevilgningen på kap. 3821, post 01 med 25,1 mill. kroner. Årsaken er at det i 2014 ankom færre overføringsflyktninger enn lagt til grunn i budsjettet. Disse er nå inkludert i det totale antall overføringsflyktninger for 2015.

Post 02 Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige, mindreårige flyktninger, ODA-godkjente utgifter

Bevilgningen på posten er 34,4 mill. kroner. Visse innenlandske utgifter knyttet til mottak av asylsøkere og flyktninger kan i henhold til retningslinjer fra OECD/DAC godkjennes som offisiell utviklingshjelp.

Det foreslås at bevilgningen på kap. 3821, post 02 økes med 12,3 mill. kroner. Årsaken er en

økning i prognosen for bosetting av enslige, mindreårige asylsøkere.

Kap. 822 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere

Post 60 Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere

Bevilgningen på posten er på 1 572,5 mill. kroner. Det foreslås å øke bevilgningen med 129,1 mill. kroner, i hovedsak som følge av at antall deltakere med rett og plikt til norskopplæring har økt sammenliknet med forutsetningene i saldert budsjett.

Kap. 3822 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere

Post 01 Norskopplæring i mottak, ODA-godkjente utgifter

Bevilgningen på posten er 121 mill. kroner. Visse innenlandske utgifter knyttet til mottak av asylsøkere og flyktninger kan i henhold til retningslinjer fra OECD/DAC godkjennes som offisiell utviklingshjelp.

Det foreslås å øke bevilgningen på kap. 3822, post 01 med 14,2 mill. kroner. Dette skyldes at antallet som utløser norskopplæring i mottak har økt siden anslaget som lå til grunn for Saldert budsjett 2015.

Kap. 840 Krisetiltak

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Bevilgningen foreslås økt med 2,5 mill. kroner. Midlene skal benyttes til å utvikle og prøve ut et veiledningsopplegg (ICDP) rettet mot foreldre og foresatte som ledd i arbeidet med å forebygge radikaliserings- og voldelig ekstremisme.

Post 70 Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv., kan nyttes under kap. 858, post 01

Bevilgningen foreslås redusert med 0,9 mill. kroner mot tilsvarende økning på kap. 440, post 70 under Justis- og beredskapsdepartementet. Bakgrunnen er et ønske om å samle tilskudd til Kirkens bymisjon til drift av Lauras hus. Justis- og beredskapsdepartementet er ansvarlig for å koordinere Regjeringens arbeid mot menneskehandel.

Kap. 841 Samliv og konfliktløsning**Post 21 Spesielle driftsutgifter, meklingsgodtgjørelse, overslagsbevilgning**

Bevilgningen foreslås redusert med 2 mill. kroner grunnet nedgang i bruk av eksterne meklere. Dette har sammenheng med at en større andel av meklingene foretas i regi av familievernnet.

Post 22 Opplæring, forskning, utvikling mv.

Det foreslås å redusere bevilgningen med 0,6 mill. kroner mot tilsvarende økning på kap. 858, post 21, jf. nærmere omtale under denne posten.

Post 70 Tilskudd til samlivstiltak, kan nyttes under kap. 858, post 01

Det foreslås å øke bevilgningen med 2,5 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon under kap. 858, post 01. Midlene skal benyttes til samlivstiltak, jf. nærmere omtale under kap. 858, post 01.

Kap. 843 Likestillings- og diskrimineringsnemnda**Post 01 Driftsutgifter**

Det foreslås å øke bevilgningen med 1 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon under kap. 846, post 21. Bakgrunnen er at Likestillings- og diskrimineringsnemnda (LDN) ble stevnet for Oslo tingrett med krav om overprøving av et vedtak nemnda har fattet. Likestillings- og diskrimineringsnemnda har behov for ekstra ressurser som følge av rettssaken.

Kap. 844 Kontantstøtte**Post 70 Tilskudd, overslagsbevilgning**

Bevilgningen foreslås redusert med 101,5 mill. kroner til 1 650 mill. kroner. Hovedårsaken er at satsøkningen fra 1. august 2014 førte til færre nye mottakere enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2015.

Kap. 845 Barnetrygd**Post 70 Tilskudd, overslagsbevilgning**

Bevilgningen foreslås redusert med 85 mill. kroner til 15 150 mill. kroner. Mindrebehovet skyldes i hovedsak nedjustert anslag på utbetalinger av barnetrygd knyttet til oppfølging av dom i EFTA-domstolen i 2014. Dommen slo fast at det skal utbetales barnetrygd for barn av arbeidstakere fra EØS-området som arbeider i Norge, også i tilfeller

der foreldrene ikke lever sammen og barnet bor fast hos den forelderen som ikke arbeider i Norge.

Kap. 846 Forsknings- og utredningsvirksomhet, tilskudd mv.**Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 50**

Det foreslås å redusere bevilgningen med 0,4 mill. kroner mot tilsvarende økning under kap. 846, post 70, jf. omtale under kap. 846, post 70.

Videre foreslås det å redusere bevilgningen med 1 mill. kroner mot tilsvarende økning under kap. 843, post 01, jf. nærmere omtale under kap. 843, post 01.

Samlet foreslås det at kap. 846, post 21 reduseres med 1,4 mill. kroner.

Post 70 Tilskudd

Det foreslås å øke bevilgningen på kap. 846, post 70 med 0,4 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon på kap. 846, post 21. Midlene skal benyttes til å forebygge diskriminering, trakassering og hatefulle ytringer på internett, herunder gjennom å videreføre den nasjonale kampanjen *Stopp hatprat på nett*. Kampanjen er knyttet opp mot Europarådets kampanje *Young people combating hate speech online* og administreres av Norges Handikapforbund.

Kap. 847 Tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne**Post 70 Tilskudd til funksjonshemmedes organisasjoner**

Posten omfatter tilskudd til sommerleir for barn og unge med nedsatt funksjonsevne med særskilt store hjelpebehov arrangert av funksjonshemmedes organisasjoner. Det ble for 2015 også lagt til grunn at det unntaksvis kan gis tilskudd til sommerleir for voksne, for eksempel ved etablerte tilbud.

Kap. 852 Adopsjonsstøtte**Post 70 Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, overslagsbevilgning**

Bevilgningen foreslås redusert med 2,7 mill. kroner til 14 mill. kroner. Årsaken er at det forventes færre adopsjoner enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2015.

Kap. 853 Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker*Post 01 Driftsutgifter*

Bevilgningen på posten er 176,4 mill. kroner. Det foreslås å redusere posten med 3,2 mill. kroner mot en tilsvarende økning av kap. 853, post 45, jf. omtale under denne posten.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Bevilgningen på posten er 7,3 mill. kroner. For å finansiere utgifter til saksbehandlingssystemet ProSak fase 1 foreslås det å øke bevilgningen med 3,2 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon på kap. 853, post 01. Systemet skal bidra til effektiv saksbehandling og ressursutnyttelse i Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker.

Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet*Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 71*

Bevilgningen foreslås redusert med 5,9 mill. kroner mot tilsvarende økning av bevilgningen på kap. 854, post 61, jf. nærmere omtale under denne posten.

Som en del av oppfølgingen av *En god barndom varer livet ut – tiltaksplan for å bekjempe vold og seksuelle overgrep mot barn og ungdom (2014–2017)* foreslås det at Landsrådet for Norges Barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) samarbeider med andre relevante organisasjoner om å utarbeide et innspill knyttet til barn og ungdoms behov for trygge samtaler om livsmestring (psykisk helse, vold, overgrep, seksualitet, prestasjonspress, mobbing, familieproblemer, kroppspress m.m.). Innspillet skal vurderes for bruk i skolen. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet vil vurdere å gi støtte til dette arbeidet på bakgrunn av søknad fra LNU.

Post 60 Kommunalt barnevern

Midlene på posten skal dekke særskilte tilskudd til kommunene for stillinger i det kommunale barnevernet. Midlene blir fordelt av fylkesmennene etter søknad fra kommunene. Ved en feil utbetalt Fylkesmannen i Nordland om lag 2 mill. kroner for lite i tilskudd til en kommune i 2014.

Det foreslås at bevilgningen på kap. 854, post 60 økes med 2 mill. kroner til etterbetaling av tilskuddet fra 2014 i 2015.

Post 61 Utvikling i kommunene

Det foreslås å styrke tilskuddsordningen *Oppfølgings- og løsfunksjon for ungdom* med 10 mill. kroner. Satsingen inngår i strategien *Barn som lever i fattigdom – regjeringens strategi (2015–2017)*. Formålet med tilskuddsordningen er å redusere frafallet i videregående skole ved hjelp av tett individuell oppfølging. Målgruppen for tiltaket er ungdom i alderen 14–23 år som er i risikozonen for å falle utenfor skole eller arbeid.

Det foreslås også å opprette en ny tilskuddsordning der kommuner kan søke om tilskudd til tiltak som bygger på erfaringene fra Modellkommuneforsøket. Bufdir får ansvar for forvaltning av ordningen. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet vil gi nærmere retningslinjer for tilskuddsordningen og etablere rutiner for oppfølging og kontroll. Formålet er å støtte tiltak som gir en mer systematisk oppfølging av barn av psykisk syke og barn av rusmisbrukere. Det foreslås til sammen 9 mill. kroner til tiltak med dette formålet. Av dette foreslås 4 mill. kroner omdisponert fra kap. 854, post 21.

Det foreslås videre å øke rammen for ordningen *Tilskudd til kommuner til foreldrestøttende tiltak* med til sammen 14,4 mill. kroner. Av dette foreslås 1,9 mill. kroner omdisponert fra kap. 854, post 21 og 2,5 mill. kroner omdisponert fra kap. 858, post 01. Satsingen inngår i strategien *Barn som lever i fattigdom – regjeringens strategi (2015–2017)*. Formålet med tilskuddsordningen er å stimulere flere kommuner til å sette i verk tiltak rettet for å gi barn tidlig hjelp i hjemmet.

Samlet foreslås bevilgningen på kap. 854, post 61 økt med 33,4 mill. kroner.

Post 65 Refusjon av kommunale utgifter til barneverntiltak knyttet til enslige, mindreårige asylsøkere og flyktninger, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 1 205,2 mill. kroner. Posten dekker refusjon av kommunale utgifter til barneverntiltak for enslige, mindreårige asylsøkere og flyktninger. Basert på nye prognoser foreslås det å øke bevilgningen på posten med 149,2 mill. kroner. Prognosen for 2015 er økt som følge av økte dagpriser og flere bosatte.

Post 71 Utviklings- og opplysningsarbeid o.a., kan nyttes under post 21

Det foreslås å støtte arbeidet til den internasjonale ressursorganisasjonen innen adopsjon, Internatio-

nal Social Service (ISS) innenfor rammen av denne posten. Dette vil gi Norge tilgang til landrapporter og annen kunnskap om situasjonen i samarbeidsland på adopsjonsområdet.

Post 72 Tilskudd til forskning og utvikling i barnevernet

Bevilgningen på posten er 66,9 mill. kroner. Det foreslås å øke posten med 2 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon av kap. 855, post 21 for å sikre korrekt postbruk. Midlene skal nyttes til forskningsoppdrag til de regionale kunnskapssentrene for barn og unge (RKBU)/Regionsenter for barn og unges psykiske helse (RBUP).

Kap. 855 Statlig forvaltning av barnevernet

Post 01 Driftsutgifter, kan nyttes under post 22 og post 60

Bevilgningen på posten er 4 335,5 mill. kroner. Det foreslås å øke posten med 5 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon av kap. 858, post 01 av hensyn til korrekt postbruk, jf. omtale under kap. 858, post 01. Midlene skal benyttes til rekruttering av fosterhjem.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Bevilgningen på posten er 22,2 mill. kroner. Det foreslås å redusere posten med 2 mill. kroner mot tilsvarende økning av kap. 854, post 72, jf. omtale under denne posten.

Post 22 Kjøp av private barnevernstjenester, kan nyttes under post 1

Bevilgningen på posten er 1 770,6 mill. kroner. Det foreslås at bevilgningen på posten økes med 21 mill. kroner til kjøp av plasser fra fem ideelle sentre for foreldre og barn navngitt i Innst. 14 S (2014–2015) fra familie- og kulturkomiteen, jf. omtale under kap. 858, post 01.

Kap. 856 Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten er 201,7 mill. kroner. Posten dekker utgifter til drift av omsorgssentrene for enslige, mindreårige asylsøkere under 15 år og til kjøp av plasser i private tiltak. Posten dekker også utgifter til arbeidet med å bosette enslige, mindre-

årige asylsøkere under 15 år. Bevilgningen i Saldert budsjett 2015 la til rette for drift av 89 plasser i gjennomsnitt for året. Basert på nye prognoser for 2015, anslås gjennomsnittlig belegg i omsorgssentrene nå til 110 barn. Det foreslås derfor å øke bevilgningen på posten med 44 mill. kroner til kjøp av flere private plasser til enslige, mindreårige asylsøkere under 15 år.

Kap. 3856 Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere

Post 04 Refusjon av ODA-godkjente utgifter

Bevilgningen på posten er 112,4 mill. kroner. I saldert budsjett er det ved beregning av ODA-godkjente utgifter lagt til grunn et gjennomsnittlig belegg på 70 barn i omsorgssentrene i 2015. Oppdaterte prognoser for 2015 tilsier nå et gjennomsnittlig belegg på 110 barn, jf. omtale under kap. 856, post 01. Det foreslås derfor å øke bevilgningen på posten med 64,2 mill. kroner.

Kap. 857 Barne- og ungdomstiltak

Post 60 Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn, kan overføres

Det foreslås å øke rammen for tilskuddsordningen *Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn* med 5 mill. kroner. Satsingen inngår i strategien *Barn som lever i fattigdom – regjeringens strategi (2015–2017)*. Tilskuddsordningen *Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn* er et virkemiddel for å bidra til bedre oppvekst- og levekår i de større byene gjennom å etablere og utvikle åpne og inkluderende møteplasser for utsatte barne- og ungdomsgrupper i alderen 10–20 år.

Post 61 Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom, kan nyttes under post 71

Det foreslås å øke bevilgningen til *Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom* med 10 mill. kroner. Satsingen inngår i strategien *Barn som lever i fattigdom – regjeringens strategi (2015–2017)*. Formålet med tilskuddsordningen er å gi flere barn og unge i fattige familier mulighet til å delta i ferie- og fritidsaktiviteter. Ordningen er rettet mot alle landets kommuner.

Post 71 Utviklingsarbeid, kan nyttes under post 21

Ved behandling av Prop. 1 S (2014–2015) hadde Kommunal- og forvaltningskomiteen følgende flertallsmerknad, jf. Innst. 16 S (2014–2015):

«Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og Sosialistisk Venstreparti vil ha en politikk der ildsjeler i norske lokalsamfunn i større grad kan bidra i samarbeid med det offentlige og andre aktører. Dette flertallet ber regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2015 om å overføre 5 mill. kroner fra kap. 500 post 21 Kommunal- og moderniseringsdepartementet til kap. 857 Barne- og ungdomstiltak som en engangsbevilgning for 2015, for å støtte organisasjoner som arbeider for å forhindre marginalisering, og for å skape gode oppvekstmiljø og trygge lokalsamfunn. Slik dette flertallet ser det, bør organisasjonen MOT kunne søke midler over denne posten for å styrke sitt forebyggende arbeid blant unge.»

På denne bakgrunn foreslås det å øke bevilgningen på kap. 857, post 71 med 5 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon under Kommunal- og moderniseringsdepartementets kap. 500, post 21.

Kap. 858 Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet

Post 01 Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 855 post 01

Bevilgningen på posten er 287,2 mill. kroner. I forbindelse med Stortingets budsjettvedtak ble bevilgningen på kap. 858, post 01 økt med 45 mill. kroner. Midlene skal benyttes til rekruttering av fosterhjem, samlivstiltak, foreldrestøttende tiltak og kjøp av plasser fra fem ideelle sentre for foreldre og barn. Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 45 mill. kroner og flytte midlene til følgende poster for å sikre korrekt postbruk:

- 2,5 mill. kroner til samlivskurs flyttes til kap. 841, post 70 Samliv og konfliktløsning.
- 2,5 mill. kroner til foreldreveiledning og andre foreldrestøttende tiltak flyttes til kap. 854, post 61 Tiltak i barne- og ungdomsvernet.
- 5 mill. kroner til rekruttering av fosterhjem flyttes til kap. 855, post 01 Statlig forvaltning av barnevernet.
- Det er spesifisert i Innst. 14 S (2014–2015) fra familie- og kulturkomiteen at det bevilges 35 mill. kroner til kjøp av plasser fra fem navngitte ideelle sentre for foreldre og barn: Aglo barne- og familiesenter på Stjørdal. «VILDE» i Horten, «Solstrand» i Haugesund og «Sebbelow» og «Nanna Marie» i Oslo. For å sikre korrekt postbruk foreslås det å flytte 14 mill. kroner til Oslo kommune på kap. 572, post 60 og 21 mill. kroner til kap. 855, post 22.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Bevilgningen foreslås økt med 0,6 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon under kap. 841, post 22. Formålet er å forsere arbeidet med å gjøre det mulig for brukerne å fremme søknad om separasjon og skilsmisse digitalt hos fylkesmennene.

Kap. 3859 EUs ungdomsprogram

Post 01 Tilskudd fra Europakommisjonen

I forbindelse med Stortingets behandling av RNB 2014, ble det vedtatt å øke bevilgningen på kap. 3859, post 01 med 3,4 mill. kroner. Bakgrunnen var et forslag om å utvikle en likviditetsreserve og inntektsføre beløpet på kap. 3859, post 01.

Ved en feil har det ikke blitt gjennomført banktransaksjoner som var nødvendig for å kunne inntektsføre på kap. 3859, post 01 i 2014. Avviklingen må derfor gjennomføres i 2015 i stedet.

På denne bakgrunn foreslås bevilgningen på kap. 3859, post 01 økt med 3,35 mill. kroner.

Kap. 860 Forbrukerrådet

Post 50 Basisbevilgning

I henhold til EU-regelverk er Norge pålagt å ha et tilnærmet heldekkende utenrettslig tvisteløsningssystem mellom forbrukere og næringsdrivende. Ved Stortingets behandling av Prop. 1 S (2014–2015) ble kap. 860 Forbrukerrådet, post 50 Basisbevilgning, økt med 14,4 mill. kroner for å utvide dagens tvisteløsningssystem.

For å innlemme EU-regelverket i EØS-avtalen må alle EFTA-landene samtykke. På grunn av forhold hos andre EFTA-land vil gjennomføringen av EU-regelverket i norsk rett bli noe forsinket. Endret tidsløp for lovarbeidet vil imidlertid ikke få betydning for etablering av et utvidet meklingsstilbud, som opprettes fra 9. juli 2015 som forutsatt i Prop. 1 S (2014–2015). Det arbeides ut fra en forventning om at den nye loven trer i kraft i januar 2016. Det nye meklingsstilbudet vil være ferdig utbygget til dette tidspunktet med 15 nye stillinger ved Forbrukerrådets kontor i Tromsø.

Post 51 Markedsportaler

I behandlingen av Innst. 153 S den 3. mars 2015, fattet Stortinget anmodningsvedtak nr. 436:

«Stortinget ber regjeringen senest i løpet av 2016 etablere en gratis tilgjengelig informasjonsportal for dagligvarer med nødvendig

elektronisk informasjon om varer ment for salg i detaljhandel innen dagligvarer.»

For å følge opp anmodningsvedtaket starter Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet nå utvikling og etablering av portalen i samarbeid med Forbrukerrådet. Første fase i arbeidet vil være, i samarbeid med bl.a. dagligvarebransjen, å få avklart avgrensninger, kategorier og andre forutsetninger som må legges til grunn i utviklingsarbeidet. Det foreslås å omprioritere 1,5 mill. kroner fra kap. 865, post 21 til kap. 860, post 51 til formålet. Disse midlene er tidligere avsatt til etablering av gjeldsregister, jf. omtale under kap. 865, post 21.

Regjeringen vil komme tilbake med plan for det videre arbeidet, herunder kostnader og finansiering, i Prop. 1 S (2015–2016).

Kap. 865 Forbrukerpolitiske tiltak

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Det var i Prop. 1 S (2013–2014) satt av 3 mill. kroner på kap. 865, post 21 til oppfølging av Prop. 195 L (2012–2013) om gjeldsregister. Midlene ble ikke benyttet som forutsatt i 2014, da sistnevnte proposisjon ble trukket av regjeringen for ny vurdering. Midlene er overført til 2015.

Ettersom stadig flere får problemer på grunn av for høy forbruksgjeld, foreslår Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet at 1,5 mill. kroner omdisponeres innenfor posten til en utredning om behovet og innretningen av en nettbasert tjeneste til hjelp for de som har gjeldsproblemer, herunder veiledning særlig rettet mot unge. Det kan videre være aktuelt å opprette et gjeldsregister, men da i privat regi, uten kostnader for det offentlige.

Se omtale under kap. 860, post 51 vedrørende omdisponering av midler til opprettelse av dagligvareportal. Det foreslås på denne bakgrunn at bevilgningen reduseres med 1,5 mill. kroner.

Kap. 866 Statens institutt for forbruksforskning

Post 50 Basisbevilgning

Flertallet i familie- og kulturkomiteen (Høyre og Fremskrittspartiet) ba ved budsjettbehandlingen høsten 2013 Regjeringen vurdere virksomhetsområdet til SIFO.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet har bedt SIFOs styre utrede organisering, finansieringsmodell samt samarbeid med oppdragsgivere. Ulike organiseringsmodeller kan

være aktuelle, og som ledd i dette er det etablert dialog med Høyskolen i Oslo og Akershus om mulig innplassering i Senter for velferds- og arbeidslivsforskning, som ble etablert i 2014. Departementet vil vurdere SIFOs virksomhetsområde og organisering etter at styrets utredning foreligger. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet vil komme tilbake til saken i Prop. 1 S (2015–2016).

Kap. 2530 Foreldrepenger

Post 70 Foreldrepenger ved fødsel, overslagsbevilgning

Det foreslås en økning av bevilgningen med 327 mill. kroner til 18 420 mill. kroner. Merbehovet kommer av at det i 2014 ble utbetalt mer enn det som lå til grunn for anslaget i Saldert budsjett 2015, blant annet grunnet vekst i foreldrepengegrunnlaget. Dette gir grunnlag for å øke utgiftsanslaget også i 2015. I tillegg anslås en ytterligere vekst i foreldrepengegrunnlaget i 2015.

Post 71 Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, overslagsbevilgning

Det foreslås å øke bevilgningen med 10,3 mill. kroner til 460 mill. kroner. Utbetalingene av engangsstønad i 2014 ble, pga. høyere antall mottakere, 5 mill. kroner høyere enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2015. Det forventes en ytterligere økning i utbetalingene i 2015.

Post 73 Foreldrepenger ved adopsjon, overslagsbevilgning

Bevilgningen foreslås økt med 8 mill. kroner til 63 mill. kroner. Utbetalingene i 2014 ble, pga. høyere antall mottakere, om lag 8 mill. kroner høyere enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2015. Det forventes at utbetalingene i 2015 blir på nivå med 2014.

Andre saker

Strategi mot barnefattigdom

Regjeringen la den 6. mai i år fram strategien *Barn som lever i fattigdom – regjeringens strategi*. Strategien er utarbeidet av BLD i samarbeid med ASD, HOD, KD, KMD og KUD.

De siste tallene fra Statistisk sentralbyrå (SSB) viser en betydelig økning i andel barn som vokser opp i familier med vedvarende lavinntekt. Ifølge SSB tilhørte 8,6 pst. av alle barn i Norge under 18 år en husholdning med vedvarende lavinntekt i perioden 2011–2013. Dette utgjorde 84 300 barn

– 6 100 flere enn i 2010–2012. Barn med innvandrerbakgrunn utgjør nå over 50 pst. av det totale antallet barn i familier med vedvarende lavinntekt.

Regjeringens viktigste mål i arbeidet mot barnefattigdom er å utvikle et trygt og fleksibelt arbeidsmarked for foreldrene og som sikrer lav arbeidsledighet og høy sysselsetting. Det er imidlertid også viktig med avdempende og forebyggende tiltak rettet mot barn som vokser opp i lavinntektsfamilier.

Arbeidet med strategien tar utgangspunkt i Regjeringens politiske plattform, samarbeidsavtalen med KrF og Venstre og representantforslag Dokument 8:125 S (2012–2013). Målgruppen for strategien er i hovedsak barn og unge under 18 år. I tillegg kommer unge som faller ut av arbeid og utdanning og har rett til oppfølging opp til 20 år. Videre inkluderes tiltak for særlig utsatte foreldre som står utenfor arbeidsmarkedet. Strategien har to eksterne bidrag: *Kunnskapsoppsummering* skrevet av Fafo og *Barnehøring* gjennomført og oppsummert av Redd Barna.

Regjeringen lanserer nye tiltak og styrker eksisterende arbeid på syv prioriterte områder: forebygging ved å styrke utsatte barnefamilier, gjennomføre utdanningsløpet, deltakelse og inkludering i fritid, kultur og idrett, et godt helsetilbud for barn og unge, tilgang til arbeidsliv for ungdom og foreldre, forskning og statistikk og ansvars- og kompetansedeling mellom stat, kommune og frivillig sektor.

Strategien skal dempe konsekvensene av å vokse opp i familier med dårlig råd blant annet ved å tilby barn et gratis ferie- og fritidstilbud i regi av frivillige organisasjoner. Regjeringens mål er at alle barn, uavhengig av foreldrenes økonomi, skal ha mulighet til å delta jevnlig i minst én organisert fritidsaktivitet sammen med andre. Derfor vil Regjeringen invitere KS, Frivillighet Norge og Idretten for å få etablert dette som et felles mål. Løsningene for å nå barn vil variere fra kommune til kommune og frivillige organisasjoner og idretter som allerede får støtte, forventes å bidra i de ulike løsningene.

På lang sikt skal tiltakene i strategien motvirke at fattigdom går i arv, og sikre barna det gjelder en god oppvekst. Familievernet, helsestasjoner, barnehage og skole har alle en viktig rolle å spille i det forebyggende arbeidet.

Strategien følges opp allerede i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2015 med forslag om økte bevilgninger på i alt 105,9 mill. kroner fordelt på flere departementers budsjetter. Forslagene er nærmere omtalt under omtalen for det enkelte departement. Strategien vil utover

dette bli fulgt opp i fremtidige budsjetter og i et samarbeid mellom berørte departementer og direktorater.

Oppfølging av anmodningsvedtak

Stortinget vedtok den 13. november 2014, i forbindelse med behandlingen av Dok.8:85 S (2013–2014) anmodningsvedtak nr. 15:

«Stortinget ber om at det våren 2015 utlyses nytt felles anbud på kjøp av faste barnevernsplasser for kommersielle og ideelle aktører. Forutsetningen for felles anbud er at det avklares en løsning for de ideelle aktørenes historiske pensjonsforpliktelser som følge av tidligere krav for å få levere barnevernstjenester. Dersom dette ikke er på plass, forutsettes det at det utlyses skjermet anbud for de ideelle i en tidsperiode på minimum 4 + 2 år. Hvis pensjonsutfordringene løses i avtaleperioden, gis det en gjensidig oppsigelsesmulighet som gir forutsigbarhet for begge parter.»

Regjeringen har nedsatt et ekspertutvalg som skal utrede ulike spørsmål knyttet til statlig kompensasjon for ideelle leverandørers historiske pensjonskostnader innenfor de ulike departementers sektoransvar. Spørsmål som gjelder dekning av de historiske pensjonskostnadene til ideelle aktører innenfor barnevernet vil inngå i utvalgets mandat. Regjeringen avventer utvalgets konklusjon om de ideelle aktørenes historiske pensjonskostnader.

Ekspertutvalgets konklusjon vil trolig ikke foreligge før i 2016. Regjeringen vil derfor følge opp anmodningsvedtak nr. 15 ved å legge opp til at Bufdir utlyser skjermet anbud for de ideelle aktørene i en tidsperiode på minimum 4+2 år. Hvis pensjonsutfordringene løses i avtaleperioden, vil det gis en gjensidig oppsigelsesmulighet som gir forutsigbarhet for begge parter.

Stortinget vedtok den 13. november 2014 anmodningsvedtak nr. 16:

«Stortinget ber regjeringen, når nytt felles anbud på kjøp av faste barnevernsplasser blir utlyst, å legge til grunn at kontraktene gjøres langsiktige/løpende, med jevnlig kontraktsoppfølging og gjensidig oppsigelsesmulighet som ivaretar barnas behov for langsiktighet.»

Anmodningsvedtak nr. 16 gjelder kontrakter som skal inngås etter at det har vært gjennomført en felles anbudskonkurranse på kjøp av faste barnevernsplasser. Det vises til omtalen over av oppføl-

gingen av anmodningsvedtak nr. 15 (2013–14). Regjeringen vil komme tilbake til oppfølging av anmodningsvedtak nr. 16.

Stortinget vedtok 1. desember 2014 anmodningsvedtak nr. 48:

«Stortinget ber regjeringen om, på egnet måte, å gi en oversikt over den samlede kapasiteten til å ta imot flyktninger i alle landets kommuner.»

I 2014 ble det bosatt 7 784 flyktninger, en økning på over 19 prosent fra 2013 og det høyeste nivået siden 1999. Antallet bosettingsklare flyktninger i statlige mottak ble redusert fra 5 443 i 2013 til 4 939 i 2014. Dette viser at kommunene tok ansvar og bosatte et noe større antall flyktninger i 2014 enn antallet nye flyktninger som fikk oppholdstillatelse.

Flere tiltak for økt bosetting har vært iverksatt. Integreringstilskuddet ble styrket med 250 mill. kroner i 2014. Også de boligpolitiske virkemidlene ble styrket, spesielt tilskuddet til utleiebøliger. I 2014 ble for første gang alle kommuner anmodet om å bosette flyktninger og Regjeringen kommer til å gjøre det samme i 2015. IMDi anmoder nå kommunene om å fatte vedtak for tre år om gangen. Anmodningsbrevene for årene 2016 – 2019 skal etter planen sendes ut i mai i år. I brevet vil det også bli gitt en tilleggsanmodning for å øke antall bosatte i 2015. I 2015 er det igangsatt et prøveprosjekt i Hordaland og Østfold hvor de to fylkesmannsembetene har overtatt ansvaret for å avtale antallet bosettingsplasser i kommunene. Målet med forsøksordningen er økt og raskere bosetting. Det er for tidlig si noe om effekten av forsøket.

Det er den enkelte kommune som vurderer og beslutter hvor mange de har kapasitet til å bosette hvert enkelt år. I 2014 vedtok 141 kommuner å bosette like mange flyktninger som de ble anmodet om. 200 kommuner vedtok å bosette færre enn de ble anmodet om. 51 kommuner vedtok å ikke bosette flyktninger i det hele tatt, mens 36 kommuner ikke svarte på anmodningsbrevet fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi). Det manglet nesten 3 000 bosettingsplasser i 2014. Dersom alle kommuner hadde vedtatt å bosette like mange som de ble anmodet om, ville det meste av etterslepet fra tidligere år vært tatt igjen.

I 2015 er det anslått et behov for å bosette over 13 000 flyktninger hvis vi skal ta igjen etterslepet fra tidligere år. Per 5. mai hadde IMDi fått tilsagn om 8 232 plasser i kommunene. Ved utgangen av første kvartal i år ventet 5 256 bosettingsklare i

mottak på en kommune å flytte til. Dette er en økning på over 300 personer siden årsskiftet. I samarbeidsavtalen mellom staten og KS er det lagt til grunn at kommunene skal bosette flyktninger i samsvar med behovet.

I lys av at bosettingsnivået i 2014 var det høyeste på 15 år, og at behovet for 2015 allerede anslås til om lag 5 200 høyere enn det kommunene i fjor klarte å ta imot, vurderer Regjeringen at det ikke kan legges til grunn vesentlige økninger i kommunenes samlede kapasitet til å ta imot flyktninger nå.

2.9 Nærings- og fiskeridepartementet

Kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet

Post 01 Driftsutgifter

Regjeringen foreslår en bevilgning på 9,8 mill. kroner til å oppgradere og modernisere IKT-løsningen for de departementene som er på felles plattform. Utgiftene foreslås delt mellom de berørte departementene og Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon (DSS). På bakgrunn av dette foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 1 mill. kroner mot tilsvarende økning av bevilgningen under Kommunal- og moderniseringsdepartementets kap. 510 Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, jf. nærmere omtale under kap. 510, post 45.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Ekstern kvalitetssikring av konseptvalg (KS1) på det nukleære området

Det planlegges å gjennomføre kvalitetssikring av konseptvalg (KS1) for to konseptvalgutredninger (KVU) på det nukleære området. Dette gjelder KVU for oppbevaring av norsk radioaktivt avfall og KVU for fremtidig dekommisjonering av de nukleære anleggene i Norge. Utredningene omhandler hvordan forskningsreaktorene med lagre for nukleært brensel skal håndteres etter en fremtidig nedstenging, og kostnadene til disse håndteres som sådan over departementets forskningsbevilgninger. I tråd med statens KS-ordning skal KS1 gjennomføres før eventuell igangsetting av forprosjekt for valgt konsept. Kostnadene for KS1 for KVU-ene er samlet anslått til 11 mill. kroner. Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 11 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon under kap. 920 Norges forskningsråd,

post 50 Tilskudd til forskning, jf. omtale under denne posten.

Omdisponering til deltakelse i Enterprise Europe Network (EEN)

Deltakelse i Enterprise Europe Network (EEN) gjør at Innovasjon Norge bedre kan bistå norske bedrifter med å benytte seg av mulighetene i det indre markedet og deltakelsen i Horisont 2020 og gir tilgang til et godt nettverk. For å legge til rette for videre deltakelse foreslås det å redusere bevilgningen under kap. 900, post 21 med 5 mill. kroner, mot tilsvarende økning under kap. 2421 Innovasjon Norge, post 74 Reiseliv, profilering og kompetanse, jf. omtale under denne posten.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 900, post 21 med 6 mill. kroner.

Post 70 Tilskudd til internasjonale organisasjoner Ispatroljetjenesten (NAIP – The North Atlantic Ice Patrol)

Ispatroljetjenesten har som formål å observere, overvåke og rapportere om isforhold i det nordlige Atlanterhav og utføres av US Coast Guard i samarbeid med den kanadiske istjenesten, Canadian Ice Patrol. Tjenesten er viktig for sikkerheten til skip som seiler i det aktuelle området.

USA har ikke sendt refusjonskrav siden 2003 som følge av omprioriteringer av ressurser etter terrorangrepet 11. september 2001, og det har ikke blitt budsjettert med utgifter til tjenesten siden 2009. I St.prp. nr. 1 (2008–2009) er det imidlertid tatt forbehold om at det vil bli nødvendig å komme tilbake til bevilgningsbehovet når refusjonskrav på nytt foreligger fra USA.

USA har nå sendt Nærings- og fiskeridepartementet refusjonskrav for 2013, og det forventes refusjonskrav også for 2014. Samtidig har USA informert om at refusjonskravene i fremtiden vil bli sendt på årlig basis etterskuddsvis og at krav for tidligere år ikke vil bli fremmet. Anslått bevilgningsbehov for 2015, for å dekke refusjoner for 2013 og 2014, er 3,6 mill. kroner.

Det internasjonale råd for havforskning (ICES)

Nærings- og fiskeridepartementet er medlem av ICES, som gir fiskerimyndighetene vitenskapelige råd om det marine miljøet og om forvaltningen av fiskebestandene i Nord-Atlanteren. Medlemskontingenten betales forskuddsvis for kommende år. Ved en feil ble ikke kontingenten for 2015 betalt i

2014. Ettersom posten ikke er overførbar foreslås beløpet på 2 mill. kroner bevilget på nytt i 2015.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 900, post 70 med 5,6 mill. kroner.

Post 79 (Ny) Tilskudd til Mechatronics Innovation Lab

Mechatronics Innovation Lab (MIL) er et samarbeidsprosjekt mellom klyngen Global Centres of Expertise (GCE) NODE og Universitetet i Agder (UiA). MIL skal være et nasjonalt senter for innovasjon, pilotering og teknologikvalifisering. Formålet med laboratoriet er å bedre innovasjonsevenen i selskaper og øke regionens attraktivitet for investeringer i teknologiutvikling og arbeidsplasser. Et dynamisk teknologimiljø og testfasiliteter kan bidra til at internasjonale konsern fortsetter å investere og videreutvikle sine virksomheter i Norge. GCE NODE og UiA har søkt om totalt 100 mill. kroner fra staten til utstyr i laboratoriet.

Det foreslås bevilget 20 mill. kroner på kap. 900, ny post 79 til delfinansiering av utstyr til laboratoriet.

Kap. 902 Justervesenet

Post 01 Driftsutgifter

Periodiske kontroller har vist seg å være lite effektive overfor enkelte bransjer. Det er derfor lagt opp til mindre periodiske kontroller og mer risikobasert tilsyn i Justervesenet. Som følge av denne omleggingen forventes det lavere gebyrinntekter i 2015. Det foreslås å redusere bevilgningen under kap. 902, post 01 med 4 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon av tilhørende gebyrinntekter på kap. 3902, post 01.

Kap. 3902 Justervesenet

Post 01 Gebyrinntekter

Det vises til omtale under kap. 902, post 01. Det foreslås å redusere bevilgningen under kap. 3902, post 01 med 4 mill. kroner.

Kap. 903 Norsk akkreditering

Post 01 Driftsutgifter

Nye lokaler

Norsk akkreditering har leid kontorlokaler av Justervesenet på Kjeller i Akershus siden etaten ble skilt ut fra Justervesenet som egen virksomhet i 2004. Leiekontrakten utløper ved utgangen av 2015. Omfanget av Justervesenets virksomhet og antallet årsverk har økt betraktelig, blant annet

fordi etaten har fått flere nye ansvarsområder. Økt etterspørsel etter akkrediteringstjenester har ført til at også Norsk akkreditering har ekspandert.

Det er ikke rom for økt utnyttelse av dagens lokaler på Kjeller. Det legges derfor opp til at Norsk akkreditering flytter til nye lokaler i nærområdet. Retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser og statlig tjenesteproduksjon gjelder ikke ved omlokalisering som følge av opphør av leiekontrakt. Etaten har funnet velegnede lokaler i Lillestrøm. Leie av de nye lokalene fra 1. juli 2015 vil medføre merutgifter på om lag 900 000 kroner i 2015. I tillegg vil det påløpe en engangsutgift på 1,1 mill. kroner i forbindelse med flyttingen.

På dette grunnlag foreslås det å øke bevilgningen på posten med 2 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon under kap. 940 Internasjonaliseringstiltak, post 21 Spesielle driftsutgifter.

Nettoordningen for merverdiavgift

Ved innføring av nettoordningen for merverdiavgift ble det ikke tatt høyde for at deler av merverdiavgiften som Norsk akkreditering betaler er utlegg i forbindelse med akkrediteringsoppdrag som viderefaktureres til private oppdragsgivere. Denne delen av merverdiavgiften skal føres på etatens driftsbudsjett og ikke på felleskapitlet for betalt merverdiavgift (kap. 1633). Kap. 903, post 01 foreslås derfor økt med 1,7 mill. kroner.

På dette grunnlag foreslås det å øke bevilgningen under kap. 903, post 01 med til sammen 3,7 mill. kroner.

Kap. 3903 Norsk akkreditering

Post 01 Gebyrinntekter og andre inntekter

Det vises til omtale under kap. 903, post 01 om nettoordningen for merverdiavgift. Norsk akkreditering skal ikke viderefakturere merverdiavgift av utgifter som etaten har dekket i forbindelse med akkrediteringsoppdrag, utført for statlige oppdragsgivere som inngår i nettoordningen. Dette beløpet vil variere fra år til år, men anslås til 0,2 mill. kroner i 2015.

Det foreslås derfor å redusere bevilgningen på kap. 3903, post 01 med 0,2 mill. kroner.

Kap. 904 Brønnøysundregistrene

Post 22 Forvaltning av Altinn-løsningen, kan overføres

Bevilgningen omfatter blant annet utgifter som viderefaktureres til tjenesteierne i Altinn. Ved inn-

føring av nettoordningen for merverdiavgift ble det ved en feil lagt til grunn at alle tjenesteeierne omfattes av ordningen. For å ta høyde for at kun om lag 50 pst. av tjenesteeierne omfattes av ordningen, foreslås kap. 904, post 22 økt med 8 mill. kroner.

Kap. 3904 Brønnøysundregistrene

Post 01 Gebyrinntekter

Omfanget av gebyrpliktige registreringer i Brønnøysundregistrene øker mer enn forventet. Det gjelder særlig for registreringer i Løsøreregistret og Foretaksregisteret.

På dette grunnlag foreslås det å øke bevilgningen på kap. 3904, post 01 med 15,5 mill. kroner.

Post 03 Refusjoner og inntekter knyttet til forvaltning av Altinn-løsningen

Bevilgningen ble ved en feil ikke justert da nettoordningen for merverdiavgift ble innført. Posten omfatter refusjoner fra tjenesteeiere som omfattes av ordningen. Omleggingen vil medføre at refusjoner på posten reduseres med 8 mill. kroner. På dette grunnlag foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 3904, post 03 med 8 mill. kroner.

Kap. 905 Norges geologiske undersøkelse

Post 01 Driftsutgifter

Som inndekning for økt bevilgning til Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard foreslås det at avsatte midler til mineralkartleggingen i Sør- og Nord-Norge reduseres med 5 mill. kroner i 2015, jf. nærmere omtale under kap. 906, post 01.

På dette grunnlag foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 905, post 01 med 5 mill. kroner, mot tilsvarende økning under kap. 906, post 01.

Kap. 906 Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard

Post 01 Driftsutgifter

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) fikk en stor mengde søknader om driftstillatelser til behandling da overgangsperioden for den nye mineralloven utløp ved nyttår. Denne søknadsmengden kommer i tillegg til en allerede krevende kapasitetssituasjon i etaten. For at DMF raskt skal kunne iva-

reta sine lovpålagte oppgaver foreslås det å øke saksbehandlingskapasiteten.

På dette grunnlag foreslås det å øke bevilgningen på kap. 906, post 01 med 5 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon under kap. 905, post 01.

Forslag om fullmakt til å benytte salgsinntekter til å dekke tilhørende salgskostnader

Staten eier et område på Raudsand i Nesset kommune i Møre og Romsdal etter hjemfall av tidligere gruveaktivitet. Området er i dag leid ut og leietaker ønsker å kjøpe eiendommen. Direktoratet for mineralforvaltning skal forestå en ev. gjennomføring av salget. Det foreslås derfor en fullmakt til å kunne avhende eiendommen og trekke utgifter knyttet til salget fra salgsinntektene før disse inntektsføres, jf. forslag til romertallsvedtak.

Kap. 910 Sjøfartsdirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

Det foreslås en økning av driftsutgiftene mot tilsvarende økte inntekter på kap. 3910 Sjøfartsdirektoratet, post 01 Gebyr for skip og flyttbare innretninger i NOR på 5,4 mill. kroner. Økningen skal dekke etatens utgifter som følge av nye krav til sikkerhetsrevisjoner på fiske- og fangstfartøy over 500 bruttotonn.

På dette grunnlag foreslås det å øke bevilgningen på kap. 910, post 01 med 5,4 mill. kroner.

Kap. 3910 Sjøfartsdirektoratet

Post 01 Gebyrer for skip og flyttbare innretninger i NOR

Det vises til omtale under kap. 910, post 01. På dette grunnlag foreslås det å øke bevilgningen på kap. 3910, post 01 med 5,4 mill. kroner.

Kap. 917 Fiskeridirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

Fiskeridirektoratet hadde i 2014 merinntekter på kap. 3917, post 01 på til sammen 1,4 mill. kroner. Merinntektene var knyttet til refusjoner fra andre statsetater. Tidligere år er det gitt en administrativ fullmakt fra departementet til å overskride budsjettet til Fiskeridirektoratet mot merinntekter på direktoratets inntektsposter. Ved en feil ble det ikke gitt en slik fullmakt i 2014. Fiskeridirektoratet har således hatt utgiftene, men får ikke med seg tilhørende inntekter fra refusjonene. Det foreslås derfor at manglende midler bevilges i 2015.

På dette grunnlag foreslås det å øke bevilgningen på kap. 917, post 01 med 1,4 mill. kroner.

Siden det også forventes slike refusjoner i 2015, fremmes det forslag om at direktoratet gis fullmakt til å kunne overskride kap. 917, post 01 mot tilsvarende merinntekter under kap. 3917, post 01, jf. forslag til romertallsvedtak.

Kap. 919 Diverse fiskeriformål

Post 60 Tilskudd til kommuner

Kommunenenes andel av vederlag knyttet til 5 prosent vekst i eksisterende tillatelser

Regjeringen har besluttet å tilby alle etablerte lakse- og ørretoppdrettere 5 pst. økt kapasitet på eksisterende tillatelser. Som vilkår for veksten stilles det miljøkrav som vil gjelde for hele tillatelsen.

I saldert budsjett for 2015 er det lagt til grunn et vederlag på 1,5 mill. kroner per tillatelse, at tilbudet aksepteres for 75 pst. av tillatelsene og at hele vederlaget innbetales i 2015. Regjeringen har valgt å redusere vederlaget for kapasitetsøkningen til 1 mill. kroner per tillatelse og åpne for at kapasitetsøkningen kan tas i bruk og betales for også i 2016. Det legges fortsatt til grunn at 75 pst. av oppdretterne vil benytte tilbudet. Dette er et er anslag som er forbundet med usikkerhet.

Regjeringen har valgt å redusere vederlaget og øke fleksibiliteten fordi høringsrunden viste at både næringen og fagetater mente det ville bli krevende å oppfylle miljøkravene. Tilbud om kapasitetsutvidelse vil bli gitt våren 2015, med frist for å melde interesse innen 15. august. Endelig frist for å ta i bruk kapasitetsutvidelsen og betale vederlag settes til 1. desember 2016.

Endringene innebærer isolert sett at bevilgningsbehovet reduseres med 360 mill. kroner, til 180 mill. kroner. Bevilgningsanslaget baserer seg på at innbetalingene fordeler seg likt mellom 2015 og 2016.

Et nytt system for kapasitetsjusteringer i havbruksnæringen ble presentert i Meld. St. 16 (2014–2015) om forutsigbar og miljømessig bærekraftig vekst i norsk lakse- og ørretoppdrett. Den første vurderingen av vekst i dette systemet kan tidligst foretas mot slutten av 2016, men mer sannsynlig i 2017.

Kommunenenes andel av vederlag knyttet til tildeling av oppdrettstillatelser utlyst i 2013

I 2013 ble det lyst ut 45 nye grønne oppdrettstillatelser. De samlede inntektene fra tildelingen av konsesjoner er beregnet til 1 204,2 mill. kroner. Det er lagt til grunn at vertskommunene skal

motta 40 pst. av vederlaget, beregnet til 481,7 mill. kroner. Hver kommune får om lag 10,7 mill. kroner som er en pro-rata del av det samlede vederlaget. Dersom tillatelsen blir knyttet til lokaliteter i mer enn én kommune, fordeles beløpet likt mellom kommunene.

Ved årsskiftet 2014/2015 var det gitt endelig tilsagn om 35 av 45 tillatelser. Nærings- og fiskeridepartementet behandler klager på tildelingen av de resterende ti tillatelsene. Endelig tildeling og innbetaling av vederlag for disse tillatelsene vil skje i 2015.

Lokalitetstilknytninger per 1. november legges til grunn for fordelingen av midler mellom kommunene. Dersom tilsagnet om tillatelse ikke er knyttet til en lokalitet ved denne datoen, fordeles midlene for den aktuelle tillatelsen når tilsagnet blir knyttet til en lokalitet.

I 2014 ble det utbetalt vederlag for ni tillatelser. De resterende 36 tillatelsene skal utbetales i 2015. Isolert sett innebærer det et behov for å øke bevilgningen med 375 mill. kroner.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 919, post 60 med 15 mill. kroner.

Kap. 3917 Fiskeridirektoratet

Post 13 Inntekter vederlag oppdrettskonsesjoner

Kommunenes andel av vederlag knyttet til 5 prosent vekst i eksisterende tillatelser

Det vises til nærmere omtale av saken under kap. 919, post 60. Det foreslås å redusere vederlaget fra 1,5 mill. kroner per tillatelse til 1 mill. kroner. Det antas at innbetalingen av vederlagene fordeler seg likt mellom 2015 og 2016. Endringene innebærer at inntektene på kap. 3917, post 13 reduseres med 720 mill. kroner.

Vederlag knyttet til tillatelser utlyst i 2013

Det vises til nærmere omtale av saken under kap. 919, post 60. I 2014 er det innbetalt vederlag for de 15 tillatelsene som er tildelt i lukket budrunde. Vederlagene for de resterende 30 tillatelsene blir innbetalt i 2015. Vederlag for disse tillatelsene er 10 mill. kroner per tillatelse. Det øker inntektene på kap. 3917, post 13 med 300 mill. kroner.

Samlet foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 3917, post 13 med 420 mill. kroner.

Kap. 920 Norges forskningsråd

Post 50 Tilskudd til forskning

Det vises til forslag under kap. 900, post 21 om å øke denne bevilgningen med 11 mill. kroner til

ekstern kvalitetssikring av konseptvalgutredninger på det nukleære området, mot tilsvarende reduksjon på kap. 920, post 50. Reduksjonen på 11 mill. kroner på kap. 920, post 50 vil dekkes ved å redusere tildeling til strategiske universitetsprogrammer.

På dette grunnlag foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 920, post 50 med 11 mill. kroner.

Kap. 922 Romvirksomhet

Post 50 Norsk Romsenter

I Stortingets behandling av nysalderingen for 2014 ble det lagt til grunn at Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2015 skulle komme tilbake til nasjonal oppfølging for Norges deltakelse i Copernicus, jf. Innst. 124 S (2014–2015). Den nasjonale oppfølgingen utgjør 30 mill. kroner i 2015, hvorav 5 mill. kroner gjelder sekretariatsoppgaver ved Norsk Romsenter.

På dette grunnlag foreslås det å øke bevilgningen på kap. 922, post 50 med 5 mill. kroner.

Post 70 Kontingent i European Space Agency (ESA)

Kontingent til den europeiske romorganisasjonen ESA betales i euro. Oppdaterte valutaanslag innebærer et økt bevilgningsbehov på 9,7 mill. kroner.

På dette grunnlag foreslås det å øke bevilgningen på kap. 922, post 70 med 9,7 mill. kroner.

Post 71 Internasjonal romvirksomhet

Endrede valutaanslag

Utbetalinger til internasjonal romvirksomhet gjøres i euro og amerikanske dollar. Oppdaterte valutaanslag innebærer et økt bevilgningsbehov på 20,2 mill. kroner.

På dette grunnlag foreslås det å øke bevilgningen på kap. 922, post 71 med 20,2 mill. kroner.

EASP-avtalen – ny femårsperiode (2016–2020)

Esrangle Andøya Special Project (EASP) er en avtale mellom Frankrike, Tyskland, Sveits, Sverige og Norge, samt den mellomstatlige organisasjonen European Space Agency (ESA). Nåværende avtaleperiode løper ut 2015, og vil fornyes automatisk dersom ikke oppsigelse fra avtalepartene foreligger innen 1. juli 2015.

Avtalen er et samarbeid om retten til bruk av rakettskytefeltene i Kiruna og på Andøya og skal sørge for tilgang til oppskytingsfasiliteter for son-

deraketter og stratosfæreballonger. Avtalen skal også bidra til en mer effektiv utnyttelse av disse fasilitetene. For Norge er det Andøya Space Center AS som leverer tjenestene til programmet. ESA står for administrasjonen av programmet, som styres gjennom fagkomiteen Program Advisory Committee hvor alle medlemsstatene deltar. Norges bidrag til EASP er på om lag 20 mill. kroner per år, som utgjør i overkant av 25 pst. av samlet budsjett.

EASP-avtalen er viktig for at norske forskere kan tilbys oppskytning av sonderaketter i nordlysonen for å studere romfysikk, romvær, nordlys, meteorstøv og vekselvirkningen mellom jordas øvre atmosfære og verdensrommet. Slik kunnskap anvendes av forskningsgrupper ved universitetene i Oslo, Bergen og Tromsø. I tillegg har institutter som Forsvarets forskningsinstitutt, Kartverket og Norsk institutt for luftforskning nytte av slik forskning.

Det foreslås en fullmakt til å forplikte staten til EASP-avtalen for en ny femårsperiode fra 2016 til 2020, jf. forslag til romertallsvedtak. Utgiften i 2016 er anslått til 20,2 mill. kroner.

Post 74 Nasjonal infrastruktur og tekniske aktiviteter, kan overføres

Det vises til omtale under kap. 922, post 50. Av til sammen 30 mill. kroner til nasjonal oppfølging gjelder 25 mill. kroner infrastrukturtiltak og tekniske aktiviteter.

På dette grunnlag foreslås det å øke bevilgningen på kap. 922, post 74 med 25 mill. kroner.

Kap. 940 Internasjonaliseringstiltak

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 2 mill. kroner som inndekning av forslag om bevilgningsøkning under kap. 903 Norsk akkreditering, post 01 Driftsutgifter, jf. omtale under denne posten. Det er betydelige overførte midler fra 2014 under kap. 940, post 21.

Kap. 2421 Innovasjon Norge

Post 50 Innovasjon – prosjekter, fond

Innovasjon Norge vil øke kvaliteten på kundedialogen med gründerne, bl.a. gjennom raskere saksbehandling innenfor etablerertilskuddordningen og raskere tilgang på relevant informasjon. Det gjøres derfor en investering i digitalisering av tje-

nestene overfor gründerne, som også vil bidra til å redusere administrasjonskostnadene i Innovasjon Norge på lengre sikt. Investeringskostnadene vil imidlertid gjøre at administrasjonskostnadene for den landsdekkende etablerertilskuddsordningen øker med om lag 7 mill. kroner i 2015. Dette dekkes innenfor den vedtatte bevilgningen til ordningen.

Post 51 Tapsfond, såkornkapital

I Saldert budsjett 2015 er det bevilget midler til to nye landsdekkende såkornfond. Under Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2015 ble det uten votering vedtatt et oversendelsesforslag fra Stortinget:

«Stortinget henstiller til regjeringen innenfor de vedtatte bevilgninger på kapittel 2421, postene 51, 53 på statsbudsjettet for 2015 å etablere et nytt landsdekkende såkornfond på 400 millioner i statlig og privat kapital så snart som mulig. Det skal også opprettes et pre-såkornfond rettet mot TTO-er og inkubatorer på 200 millioner kroner i statlig og privat kapital. Stortinget ber regjeringen komme tilbake med innretning og eventuelt andre avklaringer, inkludert budsjettering, i forbindelse med RNB 2015 knyttet til pre-såkornfondet.»

Regjeringen har prioritert opprettelse av to nye landsdekkende såkornfond og har igangsatt utredning av egnede tiltak knyttet til presåkornfasen. Innovasjon Norge har fått oppdraget med å utlyse forvaltningen av de to nye landsdekkende såkornfondene, med en samlet kapital fra staten og private på 300 mill. kroner per fond. Det er besluttet at forvaltningen av fondene skal legges til Bergen og Nord-Norge. Fondene skal sammen med private investorer finansiere nye, innovative bedrifter med høyt internasjonalt potensial.

I statsbudsjettet for 2015 ble ordningen med landsdekkende etablerertilskudd økt med 110 mill. kroner slik at flere gründerne og bedrifter kan verifisere teknologi, utarbeide forretningsplaner og markedsanalyser, og dermed gjøre prosjektene mer klare for investering. Private investorer vil, i tillegg til kapital, kunne tilføre viktig kompetanse til gründeren i de tidlige fasene. Samtidig utreder Nærings- og fiskeridepartementet nå andre tiltak som kan utløse privat kapital og kompetanse til gründerne i tidlig fase.

Post 74 Reiseliv, profilering og kompetanse, kan overføres

Enterprise Europe Network (EEN) er verdens største rådgivningsnettverk for bedrifter. Innovasjon Norge har rollen som nasjonalt kontaktpunkt for EEN i Norge. EEN bidrar til at norske bedrifter får tilgang til rådgivning og veiledning om rettigheter og plikter i det indre marked, rådgivning om deltakelse i EUs programmer, herunder Horisont 2020, og muligheter for partnersøk. For mange små og mellomstore bedrifter er Innovasjon Norges EU-rådgivningstjeneste, der EEN inngår, et viktig internasjonaliseringsverktøy. Det er et mål for Regjeringen å øke hjemhentingsandelen for den norske deltakerkontingenten i Horisont 2020. Tilgang til EEN er et virkemiddel for å bidra til dette. På grunnlag av ovennevnte prioriteres fortsatt deltakelse i EEN. Det er avklart at Norge fortsatt kan få tilgang til EEN.

På dette grunnlag foreslås bevilgningen på kap. 2421, post 74 økt med 5 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon av bevilgningen på kap. 900, post 21.

Kap. 2429 Eksportkreditt Norge AS

Post 71 Viderefakturerte utgifter

Som oppdragsgiver betaler Eksportkreditt Norge for tjenester knyttet til utforming av låneavtaler, og viderefakturerer disse utgiftene til låntaker. I enkelte tilfeller vil det ikke komme inndekning for slike utlegg. På denne bakgrunn ble det i 2013 opprettet en egen nettobudsjettert post 71 Viderefakturerte utgifter til å dekke slike utlegg. Det ble lagt til grunn at utleggene og refusjonene skulle utgifts- og inntektsføres på denne posten, og at enkelte mulige mindre netto tap skulle dekkes over posten det året de oppsto.

Nærings- og fiskeridepartementet har kommet til at det vil være mer hensiktsmessig at Eksportkreditt Norge i første omgang dekker utleggene over selskapets driftsbudsjett og etter endt regnskapsår fører eventuelle akkumulerte tap i regnskapet. Omleggingen innebærer at eventuelle tap dekkes påfølgende år over statsbudsjettet.

I 2014 oppsto ingen tap og det vil dermed ikke bli behov for noen bevilgning i 2015. På dette grunnlaget foreslås bevilgningen under kap. 2429, post 71 redusert med 0,2 mill. kroner, til 0.

Post 90 Utlån

Eksportkreditt Norge har i oppgave å sikre statens verdier i tilfeller hvor låntakere har betalingsproblemer og/eller misligholder lån, jf. Prop. 102 L (2011–2012) *Lov om Eksportkreditt Norge AS (eksportkredittloven)*. Når selskapet finansierer en eksporttransaksjon, er det vanlig å ta sikkerhet i det som eksporteres. Hvis en låntaker ikke betaler lånet sitt, eller på annen måte er i brudd med låneavtalens bestemmelser, vil lånebeløpet kunne dekkes ved å realisere verdiene i sikkerheten. Som långiver er Eksportkreditt Norge panthaver og har dermed krav på verdiene i eksporttransaksjonen dersom kunden ikke betaler. I tillegg kan garantistene ha krav om at Eksportkreditt Norge aktivt skal søke fordringen inndrevet hos låntaker og om nødvendig søke sikkerheter realisert.

Det er dermed i statens interesse at Eksportkreditt Norge får rådighet over pantsatte objekter i situasjoner hvor låntakere har betalingsproblemer eller på annen måte er i brudd med låneavtalens bestemmelser. Bistand fra agenter, advokater og tekniske konsulenter mv., som har kjennskap til aktuelle juridiske sjøner og problemstillinger, vil kunne være nødvendig. I noen tilfeller vil det også være nødvendig å tegne forsikringer. Eksportkreditt Norge kan midlertidig måtte legge ut for slike tjenester, men til sist skal utgiftene dekkes av andre, enten av låntaker, ved realisasjon av pantet eller av garantist.

Adgang til å foreta midlertidige utlegg som omtalt ovenfor, ble ikke omtalt i Prop 1 S (2014–2015). Ettersom slike utlegg kan bli relativt store og dermed vanskelig å utbetale fra selskapets egen kontantbeholdning, foreslås det at kap. 2429 Eksportkreditt Norge, post 90 Utlån benyttes til dette. I likhet med øvrige utbetalinger på denne posten, vil også disse bli garantert av Garantiinstituttet for eksportkreditt (GIEK) og/eller en finansinstitusjon med tilfredsstillende kredittverdighet. Omfanget av slike saker vil trolig være lite.

Kap. 3928 Annen marin forskning og utvikling

Post 90 Tilbakebetaling av lån fra Nofima

Nofima AS fikk i 2007, som en del av etableringen av selskapet, et mellomfinansieringslån fra staten på 42,8 mill. kroner. Nofima AS har nå innbetalt hele restlånet.

På dette grunnlag foreslås det å øke bevilgningen på kap. 3928, post 90 med 17,1 mill. kroner.

Kap. 3935 Patentstyret*Post 01 Inntekter av informasjonstjenester*

Det har i 2014 vært en nedgang i antall forundersøkelser på patentområdet. Flere kunder gjør undersøkelser selv og benytter åpne tilgjengelige databaser. Denne tendensen har fortsatt inn i 2015. Forundersøkelsene står for hoveddelen av inntektene på denne posten.

På dette grunnlag foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 3935, post 01 med 2,5 mill. kroner.

Post 02 Inntekter knyttet til NPI

Norge er partner i Nordisk Patentinstitutt (NPI) sammen med Danmark og Island. NPI behandler internasjonale patentsøknader (PCT-søknader) fra norske, danske, islandske og svenske søkere. Antallet NPI-opdrag ble i 2014 lavere enn forventet. Det forventes nå at Patentstyrets inntekter knyttet til NPI i 2015 vil være på nivå med 2014.

På dette grunnlag foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 3935, post 02 med 2,3 mill. kroner.

Post 03 Gebyrer immaterielle rettigheter

I henhold til Patentstyrets betalingsforskrift ble fordelingen mellom avgifter og gebyrer for Patentstyret endret 1. april 2014. I tillegg til en samlet økning av avgifter og gebyrer på om lag 10 pst., ble enkelte betalinger til Patentstyret endret fra avgifter til gebyrer. Dette medfører at gebyrene til Patentstyret vil øke og avgifter for immaterielle rettigheter vil reduseres. Se også omtale under kap. 5574, post 71.

På dette grunnlag foreslås det å øke bevilgningen på kap. 3935, post 03 med 17,1 mill. kroner.

Kap. 3950 Forvaltning av statlig eierskap*Post 87 (Ny) Innbetaling – garantiordning, Eksportfinans ASA*

Eksportfinans ASA inngikk i mars 2008 en avtale med selskapets største private aksjonærer. Avtalen innebærer at selskapet på nærmere angitte vilkår sikres mot verdifall i en definert portefølje av verdipapirer etter 29. februar 2008, innenfor en totalramme på 5 mrd. kroner. De øvrige aksjonærene ble i etterkant invitert til å delta i avtalen på proratarisk basis. Garantiavtalen skjermer Eksportfinans ASA mot ytterligere regnskapsmessige tap som følge av verdifall i verdipa-

pirporteføljen og bidrar dermed til å beskytte egenkapitalen i selskapet. Nærings- og handelsdepartementet tiltrådte avtalen i juni 2008 med et garantiansvar begrenset oppad til 750 mill. kroner, som tilsvarer 15 pst. av den totale garantirammen, jf. St.prp. nr. 62 og Innst. S. nr. 308 (2007–2008).

Ifølge garantiavtalen er den enkelte garantist hvert år fra og med 2011 forpliktet til å betale Eksportfinans et beløp som tilsvarer garantistens andel av eventuelt verdifall på likviditetsporteføljen ved utgangen av februar. På den annen side skal Eksportfinans betale garantistene dersom det inntreffer verdistigning på porteføljen.

Per 28. februar 2015 utgjorde den urealiserte verdistigningen som dekkes av garantiavtalen 234,4 mill. kroner. Statens andel av dette utgjorde 35,2 mill. kroner. Beløpet ble innbetalt til Nærings- og fiskeridepartementet i mars 2015, i samsvar med ovennevnte avtalemessige forpliktelser.

På dette grunnlag foreslås det en bevilgning på 35,2 mill. kroner på kap. 3950, post 87.

Kap. 5325 Innovasjon Norge*Post 50 Tilbakeføring fra landsdekkende innovasjonsordning*

Midler bevilget på kap. 2421 Innovasjon Norge, post 50 Innovasjon – prosjekter, fond som ikke er bundet opp ved tilsagn om lån, garantier eller tilskudd innen utgangen av et år, skal tilbakeføres til statskassen påfølgende budsjettår. Videre skal annullerte eller reduserte tilsagn om tilskudd tilbakeføres ved utgangen av det tredje året etter at tilsagn er gitt. Regnskapet for 2014 for Innovasjon Norges landsdekkende innovasjonsordning viser at det vil bli tilbakeført om lag 75,2 mill. kroner til statskassen i 2015. Tilbakeføringen er i hovedsak knyttet til annulleringer av ikke utbetalte tilsagn fra 2011 og først og fremst knyttet til noen få store miljøteknologiprojekter.

På dette grunnlag foreslås det å øke bevilgningen på kap. 5325, post 50 med 70,2 mill. kroner.

Post 70 Låneprovisjoner

Innovasjon Norge skal betale en låneprovisjon på 0,4 pst. p.a. for innlån fra statskassen, som benyttes til å finansiere utlånene under låneordningene. Provisjonen beregnes og innbetales etter utgangen av året. Låneprovisjon for 2014 som innbetales i 2015, utgjorde i underkant av 60,8 mill. kroner, som er 4,2 mill. kroner lavere enn gjeldende bevilgning på posten.

På dette grunnlag foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 5325, post 70 med 4,2 mill. kroner.

Post 91 Tilbakeført kapital, såkornfond

Det er i utgangspunktet forutsatt at lånene til såkornfond skal tilbakebetales etter 15 år, men det kan betales tilbake avdrag på tidligere tidspunkt dersom det selges porteføljeselskaper. Når midlene blir tilbakebetalt til Innovasjon Norge blir de plassert på en ikke rentebærende konto i Norges Bank. Midlene tilbakeføres til statskassen året etter at de er tilbakebetalt til Innovasjon Norge. I 2014 ble det tilbakebetalt i underkant av 5,9 mill. kroner til Innovasjon Norge, som er 4,1 mill. kroner lavere enn gjeldende bevilgning på posten.

På dette grunnlag foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 5325, post 91 med 4,1 mill. kroner.

Kap. 5326 SIVA SF

Post 95 (Ny) Tilbakeføring av kapitalinnskudd

Staten er største enkelteier i Koksa Eiendom AS (tidligere IT Fornebu Properties AS) med en eierandel på 32,6 pst. Siva SF forvalter statens eierandel som et særoppdrag gjennom datterselskapet Siva Eiendom Holding AS. Utviklingen i Koksa Eiendom AS på Fornebu er nærmere omtalt i Nærings- og fiskeridepartementets Prop. 1 S (2014–2015), der det blant annet fremgår at statens engasjement i selskapet vil bli vurdert nærmere.

Midler til statens interesser i Koksa Eiendom er bevilget særskilt, men inngår i Siva SF sin balanse. Staten har tilført 403 mill. kroner i innskuddskapital i Siva SF øremerket engasjementet. Av dette ble om lag 41 mill. kroner tilbakeført staten i forbindelse med revidert budsjett 2012, som følge av en kapitalnedsettelse i daværende IT Fornebu Holding AS.

Som følge av salg av ferdig utviklede eiendommer i Koksa Eiendom AS har Siva Eiendom Holding AS mottatt totalt 391 mill. kroner i utbytte som står på egen konto i selskapet. På denne kontoen har det i tillegg påløpt renter som vil utgjøre i størrelsesorden 12 mill. kroner i slutten av juni 2015. Det foreslås at hele beløpet på 391 mill. kroner og opparbeidede renter overføres til statskassen. Overføringen av beløpet på 391 mill. kroner fra datterselskapet Siva Eiendom Holding AS til morselskapet Siva SF vil skje ved kapitalnedsettelse på 191 mill. kroner og utbetaling av utbytte på 200 mill. kroner. Videre overføres midlene til

statskassen ved kapitalnedsettelse i Siva SF. Rentene foreslås inntektsført på egen post, jf. omtale under kap. 5613 nedenfor.

På dette grunnlag foreslås en bevilgning på kap. 5326, ny post 95 på 391 mill. kroner i 2015.

Kap. 5574 Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet

Post 71 Avgifter immaterielle rettigheter

Det vises til omtale under kap. 3935, post 03. Det foreslås å redusere bevilgningen på kap. 5574, post 71 med 12,4 mill. kroner som følge av endringer i betalingsforskriften for Patentstyret.

Kap. 5613 Renter fra Siva SF

Post 81 (Ny) Renter ved salg av eiendom

Det vises til omtale under kap. 5326, post 95. I forbindelse med salg av ferdig utviklede eiendommer i Koksa Eiendom AS har Siva Eiendom Holding AS mottatt 391 mill. kroner i utbytte, som står på egen rentebærende konto i selskapet. Midlene foreslås tilbakeført til statskassen sammen med renter som er opparbeidet på kontoen frem til tilbakeføringstidspunktet. Det anslås at rentene vil utgjøre om lag 12 mill. kroner i slutten av juni 2015.

På dette grunnlag foreslås en bevilgning på kap. 5613, ny post 81 på 12 mill. kroner.

Kap. 5625 Renter og utbytte fra Innovasjon Norge

Post 80 Renter på lån fra statskassen

Statens renteinntekter på lån til Innovasjon Norge forventes å bli betydelig lavere enn bevilgningen i Saldert budsjett 2015. Dette skyldes nedjustering av renteanslag for resterende del av 2015 og lavere renter på inngåtte lån som har hatt eller vil få renteforfall i 2015.

På dette grunnlag foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 5625, post 80 med 110 mill. kroner.

Post 81 Rentemargin, innovasjonslåneordningen

Innovasjon Norges innovasjonslåneordning finansieres ved innlån fra statskassen, hvor renten følger statspapirer med tilsvarende løpetid. Ordningens administrasjonskostnader dekkes normalt av rentemarginen mellom innlån og utlån. Nettobeløpet, etter at administrasjonskostnadene er dekket, skal tilbakeføres statskassen påfølgende år. På grunn av gunstig rentemargin ble netto rentemar-

gin i 2014 større enn forventet, og til sammen 25,3 mill. kroner.

På dette grunnlag foreslås det å øke bevilgningen på kap. 5625, post 81 med 20,3 mill. kroner.

Post 86 Utbytte fra investeringsfond for Nordvest-Russland og Øst-Europa

Både investeringsfond for Øst-Europa og investeringsfond for Nordvest-Russland hadde negativt resultat i 2014. Det foreslås derfor ikke utbytte i 2015.

På dette grunnlag foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 5625, post 86 med 0,5 mill. kroner, til 0.

Kap. 5650 Renter på lån fra Nærings- og fiskeridepartementet

Post 82 Renter på lån til Nofima AS

Det vises til omtale under kap. 3928, post 90. Nofima AS har innbetalt hele restlånet og påløpte renter per 30. april 2015.

På dette grunnlag foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 5650, post 82 med 0,2 mill. kroner.

Kap. 5656 Aksjer i selskaper under NFDs forvaltning

Post 85 Utbytte

Basert på nye opplysninger fra selskapene hvor Nærings- og fiskeridepartementet forvalter statens eierinteresser foreslås det å øke de samlede utbytteinntektene i 2015, med 2 358,3 mill. kroner, til 17 478,5 mill. kroner.

Utbytterne fra de børsnoterte selskapene, inkludert Aker Kværner Holding, har samlet sett økt med 1 484,5 mill. kroner. Videre er utbytteanslagene for Statkraft SF, Mesta AS, Nammo AS og Ambita AS oppjustert, mens utbytteanslaget for GIEK Kredittforsikring AS er nedjustert.

Endringene i utbytteanslagene for det enkelte selskap framgår av følgende tabell:

	Saldert budsjett 2015	Revidert budsjett 2015	Endring
Norsk Hydro ASA	531,6	708,9	177,3
Yara International ASA	1 008,5	1 300,3	291,8
Telenor ASA	5 729,1	5 914,9	185,8
Kongsberg Gruppen ASA	255,0	555,0	300,0
DNB ASA	1 495,2	2 104,4	609,2
Entra ASA	225,0	229,2	4,2
SAS ASA	0	0	0
Aker Kværner Holding AS	176,1	92,3	-83,8
Statkraft SF	5 185,0	6 007,0	822,0
Eksportfinans ASA	0	0	0
Argentum Fondsinvesteringer AS	250,0	250,0	0
Mesta AS	100,0	130,0	30,0
Nammo AS	42,7	47,3	4,6
Flytoget AS	113,4	113,4	0
Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	0	0	0
GIEK Kredittforsikring AS	0,6	0	-0,6
Electronic Chart Centre AS	0	0	0
Ambita AS	8,0	25,8	17,8
Sum:	15 120,2	17 478,5	2 358,3

På dette grunnlag foreslås det å øke bevilgningen på kap. 5656, post 85 med 2 358,3 mill. kroner.

Andre saker

Anmodningsvedtak om å etablere offentlig løsning som sikrer økt åpenhet om eiere av aksjeselskaper

Stortinget fattet i behandlingen av Prop. 94 LS (2013–2014) følgende anmodningsvedtak:

«Stortinget ber regjeringen etablere en offentlig løsning med informasjon om eiere av aksjeselskaper som sikrer større åpenhet, med etablering i løpet av 2015.»

I Meld. St. 4 (2014–2015) ble det varslet at Nærings- og fiskeridepartementet har startet arbeidet med å etablere en offentlig løsning med informasjon om eiere av aksjeselskaper som sikrer større åpenhet, og at arbeidet skjer i samråd med Finansdepartementet. Som et ledd i arbeidet har Brønnøysundregistrene utredet en løsning som åpner for etablering av elektronisk aksjeeierbok i Altinn. Regjeringen mener at også andre alternativer bør utredes nærmere.

Regjeringen vil derfor utarbeide et høringsnotat med alternative løsninger som sendes på alminnelig høring. Europakommisjonens forslag til nytt fjerde hvitvaskingsdirektiv og anbefalingene fra Financial Action Task Force (FATF) inneholder krav om tilgjengeliggjøring av informasjon om selskapers endelige reelle eiere («ultimate beneficial owners»). Formålet bak disse kravene er først og fremst å forhindre hvitvasking og terrorfinansiering gjennom å gi offentlige myndigheter og rapporteringspliktige etter hvitvaskingsregelverket bedre oversikt over hvem som har den egentlige kontrollen over selskaper. Regjeringen viser til at det 6. februar 2015 ble nedsatt et hvitvaskingslovutvalg som blant annet er gitt i oppdrag å utarbeide forslag til lov- og forskriftsendringer for å gjennomføre ventede nye EØS-regler, som følge av EUs kommende fjerde hvitvaskingsdirektiv. En løsning som skal følge opp Stortingets anmodningsvedtak i Prop. 94 LS (2013–2014) bør utarbeides slik at den på sikt også kan tilpasses det arbeidet som skjer i hvitvaskingslovutvalget.

Anmodningsvedtak om muligheten for utvikling av GIEK og Eksportkreditt Norges mandater for å fremme investeringer i fornybar energi

I behandlingen av Innst. 2 S Tillegg 1 (2014–2015) Tilleggsinnstilling fra finanskomiteen om nasjonalbudsjettet for 2015 fattet Stortinget følgende vedtak:

«Stortinget ber regjeringen om å utrede om GIEK og Eksportkreditt Norges mandater kan utvikles for å fremme økte investeringer i fornybar energi, innenfor virksomhetenes formål. Utredningen bør blant annet se på hvordan selskapene også kan dekke kommersiell risiko knyttet til investeringer i fornybar energi, i tillegg til andre risikoavlastende og investeringsfremmende tiltak.»

Formålene for Eksportkreditt Norge og Garantiinstituttet for eksportkreditt (GIEK) er forankret i henholdsvis lov og vedtekter. De to virksomhetene skal forvalte henholdsvis statlige låne- og garantiordninger knyttet til norsk eksport og norske investeringer i utlandet. Tilbudene skal være tilgjengelige for alle sektorer, og den bransjemesige fordelingen av porteføljene er etterspørselsstyrt. Når en eksportør innenfor fornybar energi konkurrerer om en eksportkontrakt, vil GIEK og Eksportkreditt Norge kunne bidra med finansiering på samme måte som for eksportører i andre bransjer. I tråd med internasjonalt regelverk har GIEK og Eksportkreditt Norge mulighet for å tilby aktører innen fornybar energi gunstigere finansieringsvilkår (i form av lengre nedbetalings-tider på lånene) enn aktører i øvrige næringer, for eksempel olje- og gassindustrien. Per 31. desember 2014 hadde GIEK 5,2 mrd. kroner i utestående garantier og tilbud til prosjekter innenfor fornybar energi. Hovedvekten av GIEKs garantier er eksportgarantier (långivergarantier), men GIEK har også mulighet til å gi investeringsgarantier for politisk risiko. Dette er imidlertid i liten grad brukt.

De norske finansieringsordningene under GIEK og Eksportkreditt Norge er etter Nærings- og fiskeridepartementets vurdering konkurranse-dyktige sammenlignet med offentlige finansieringsordninger i mange andre land. For eksempel er det flere OECD-land som ikke tilbyr både garantier og lån i offentlig regi. Videre innebærer ordningenes rammer stor grad av forutsigbarhet for næringslivet. Rammen for GIEKs alminnelige garantiordning er siden 2006 økt fra 40 mrd. kroner til 145 mrd. kroner. Under Eksportkreditt Norge får alle søkere som kvalifiserer etter regelverket tilbud om lån, innenfor gitte betingelser. Eksportkreditt Norges utlån har økt fra 28,6 mrd. kroner ved utgangen av 2012 til 60,9 mrd. kroner ved utgangen av 2014.

Nærings- og fiskeridepartementet har vurdert om og hvordan tilbudene til de to virksomhetene, innenfor sine formål, kan utvikles for å bidra ytterligere til norske investeringer i fornybar energi i

utlandet. Det vises i den sammenheng til rolledelingen mellom Eksportkreditt Norge og GIEK. De to er ofte involvert i finansieringen av de samme kontraktene, hvor Eksportkreditt Norge er långiveren, mens GIEK dekker risikoen for at lånene ikke tilbakebetales.

Stortinget har bedt Regjeringen særlig se på muligheten for «at selskapene også kan dekke kommersiell risiko knyttet til investeringer i fornybar energi». Med kommersiell risiko menes risiko for tap som følge av konkurser, manglende betalingsvilje eller lignende. Politisk risiko er til sammenligning risiko for tap som følge av krig, statlige kontraktsbrudd eller lignende.

Både offentlig eksportfinansiering og andre offentlige finansierings- og garantiordninger er internasjonalt regulerte felt hvor utgangspunktet for reglene er at støtte som virker konkurransevridende, er ulovlig. GIEKs eksportgarantier under alminnelige garantiordning og u-landsordningen og Eksportkreditt Norges såkalte CIRL-lån er regulert av Arrangement, og er dermed unntatt EØS-avtalens regler om offentlig støtte. Markedslån, som forvaltes av Eksportkreditt Norge, er notifisert til og godkjent av EFTAs overvåkningsorgan (ESA).

Ettersom Arrangement kun regulerer eksportfinansiering, må en eventuell investeringsgarantiordning være i tråd med EØS avtalens regler om offentlig støtte. Regelverket gir detaljerte føringer for utforming av statlige garantitilbud enten de skal drives kommersielt eller innebærer støtte.

Dersom en garantiordning skal drives kommersielt, krever dette kommersiell prising. EØS-avtalens regler om offentlig støtte medfører at det må prises inn et avkastningselement. Til sammenligning er det i tråd med Arrangement kun et balansekrav som gjelder for GIEKs alminnelige garantiordning og u-landsordningen. Det er Nærings- og fiskeridepartementets vurdering at dagens ordninger (alminnelig garantiordning og u-landsordningen) ikke kan benyttes til investeringsgarantier som dekker kommersiell risiko, slik norske næringslivsaktører innen fornybar energi ønsker.

Det er i EUs statsstøtteregulering også detaljerte føringer knyttet til utformingen av lovlig støtteordninger. Ingen av unntaksbestemmelsene i statsstøttereguleringen gir etter Nærings- og fiskeridepartementets vurdering grunnlag for å etablere en hensiktsmessig garantiordning under GIEK for investeringer i fornybar energi. Eventuelle støtteordninger vil også kunne bli administrativt krevende, og vanskelig å avgrense til norske investorer. For en ordning i tråd med det såkalte

gruppeunntaket eller retningslinjene for investeringsstøtte i fornybar energi, kan det også stilles spørsmål ved ordningens forutsigbarhet. Det er for eksempel uklart om/hvordan ordningen kan anvendes i områder hvor det også finnes konkurranter som tilbyr miljøvennlige energiløsninger, jf. føringer om at støtteelementet skal være utløsende og proporsjonalt i forhold til miljøeffekten som oppnås målt mot det «skitnere» alternativet.

Det kan gis eksportfinansiering, både lån og garantier, til de deler av investeringsutgiftene som knytter seg til innkjøp fra Norge, også utover verdien av det norske innholdet i kontrakten dersom kontrakten er i norsk interesse (dvs. bidrar til norsk verdiskaping). Nærings- og fiskeridepartementet har funnet handlingsrom for å gjøre enkelte endringer i det norske eksportfinansieringstilbudet, som antas å bidra til fremme av investeringer i fornybar energi i utlandet. Tiltakene krever endringer i forskrift om eksportkredittdordningen, og Nærings- og fiskeridepartementet vil om kort tid sende en endringsforskrift på alminnelig høring. De relevante tiltakene er beskrevet nedenfor.

GIEK og Eksportkreditt Norge har i dag ulike krav til hva som skal til for at eksportkontrakter anses å være i norsk interesse. Mens GIEK i dag skal vurdere norsk interesse ut fra om kontraktene bidrar til norsk verdiskaping (for eksempel gjennom forskning, utvikling og innovasjon, produksjon, lokalisering av hovedkontorfunksjoner, eierskap), har Eksportkreditt Norge krav til at det må være minst 30 pst. norsk innhold i kontrakter som finansieres. Innenfor fornybar energi finnes det ikke alltid norske leverandører som gjør det mulig å oppfylle det absolutte kravet, noe som ikke er en tilsvarende utfordring for leveranser til offshore/olje- og gass. Nærings- og fiskeridepartementet vil derfor foreslå å harmonisere Eksportkreditt Norges regelverk med GIEKs, noe som også bidrar til forenkling. Videre sikres det tilstrekkelig fleksibilitet i regelverket til at eksportkontrakter som vurderes å være i norsk interesse, blir finansiert. For å motvirke mulige reduserte insentiver til å velge norsk, vil det, som for GIEK, stilles krav om helhetsvurderinger av om det er i norsk interesse at de enkelte kontraktene finansieres. Nærings- og fiskeridepartementet forventer at tiltaket vil være mer relevant for prosjekter innenfor fornybar energi enn for prosjekter innenfor olje og gass.

Det andre tiltaket gjelder kravene til Eksportkreditt Norges retningslinjer for håndtering av kredittrisiko og er særlig relevant for de investeringene i fornybar energi som gjøres i utviklings-

land. Eksportkreditt Norge kan ikke ta den direkte risikoen for at låntaker ikke betaler tilbake lånet sitt og er avhengig av at lånene sikres. Nærings- og fiskeridepartementets vurdering er at kravene til hvordan lånene skal sikres, ikke i tilstrekkelig grad er tilpasset forholdene i utviklingsland. Det kan bidra til at den norske eksportøren ikke finner egnede garantister, og i sin ytterste konsekvens kan investeringene utebli. Nærings- og fiskeridepartementet tar derfor sikte på å åpne for at Eksportkreditt Norge, for små lån og mindre deler av store lån til prosjekter i utviklingsland og fremvoksende økonomier, kan bruke kontantdepot som sikkerhet i stedet for bankgaranti.

Nærings- og fiskeridepartementet mener at disse tiltakene vil bidra til å fremme økte norske investeringer i utlandet innenfor fornybar energi. Nærings- og fiskeridepartementet forventer ikke at tiltakene vil bidra til økte investeringer i olje- og gass.

Retningslinjene for lederlønn i foretak og selskaper med statlig eierandel

Nærings- og fiskeridepartementet fastsatte 13. februar 2015 nye retningslinjer for lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i foretak og selskaper med statlig eierandel. Hovedprinsipper i de tidligere retningslinjene er videreført, som at fastsettelse av godtgjørelse til daglig leder er styrets ansvar, at lederlønningene skal være konkurransedyktige, men ikke lønnsledende og at det skal legges vekt på moderasjon.

Hovedendringer i retningslinjene er bl.a. at det legges til grunn at retningslinjene skal følges i selskaper hvor staten har en eierandel på over 90 pst. Videre er retningslinjenes virkeområde utvidet til å gjelde heleide datterselskaper av selskaper hvor staten eier mer enn 90 pst. Staten som eier vil heretter ikke støtte pensjonsopptjening utover 12 G. For sluttvederlag er retningslinjene utvidet til å gjelde ledende ansatte, ikke bare daglig leder. Når det gjelder aksjeprogrammer som langtidsinsentivordninger (LTI) vil staten som eier heretter kategorisere slike ordninger som variabel lønn og ikke som fastlønn. Slike aksjeprogrammer støttes kun for børsnoterte selskaper og det er innført en egen ramme for slike ordninger, hvor verdien av det tildelte beløpet ikke skal overstige 30 pst. av fastlønn.

Retningslinjene følger som trykt vedlegg til proposisjonen.

2.10 Landbruks- og matdepartementet

Kap. 1100 Landbruks- og matdepartementet

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – ordinære forvaltningsorganer, kan overføres, kan nyttes under post 50

Landbruks- og matdepartementet har så langt i 2015 solgt eiendommer for 86,3 mill. kroner, jf. omtale under kap. 4100, post 40. Av disse inntektene foreslås 70,8 mill. kroner disponert til større utstyrsanskaffelser og vedlikehold. Økningen må i hovedsak sees i sammenheng med etableringen av Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO), jf. omtale under kap. 1136, post 50. En stor del av NIBIOs framtidige lokaliteter og infrastruktur er eid av departementet, og flere av disse stasjonene har et vedlikeholdsetterslep. Videre vil etableringen av nytt institutt medføre utgifter til nye administrative systemer.

Utbedring av felles IKT-løsning

Regjeringen foreslår en bevilgning på 9,8 mill. kroner til å oppgradere og modernisere IKT-løsningen for de departementene som er på felles plattform. Utgiftene foreslås delt mellom de berørte departementene og Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon (DSS). På bakgrunn av dette foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 0,4 mill. kroner mot tilsvarende økning av bevilgningen under Kommunal- og moderniseringsdepartementets kap. 510 Departementenes Sikkerhets- og Serviceorganisasjon, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, jf. nærmere omtale under kap. 510, post 45.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 1100, post 45 med 70,4 mill. kroner.

Kap. 4100 Landbruks- og matdepartementet

Post 40 (Ny) Salg av eiendom

Landbruks- og matdepartementet har i 2015 solgt et område på Kjeller i Skedsmo for 57 mill. kroner, Bioforsks tidligere forskningsstasjon Vågønes i Bodø for 25,5 mill. kroner og et bolighus ved Bioforsks forskningsstasjon Holt i Trømsø for 4,9 mill. kroner. Samlet inntekt for disse, fratrasket meglerhonorar, meglerutgifter m.m., er 86,3 mill. kroner. Dette foreslås inntektsført på kap. 4100, post 40.

Ved behandlingen av statsbudsjettet for 2015 fikk Landbruks- og matdepartementet en salgsfullmakt tilsvarende 16 mill. kroner for eiendommer utover fullmakten knyttet til salg av eiendommen på Kjeller. Som følge av ovenfor nevnte salg på Vågønes og Holt foreslås det å utvide fullmakten til salg av eiendom til 40 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak.

Kap. 1112 Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet

Post 51 Kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og beredskap, Bioforsk

Det vises til omtale under kap. 1136, post 50 om opprettelsen av Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO). Det foreslås å flytte de ubrukte midlene per første halvår for 2015 fra kap. 1112, post 51 til kap. 1136, post 50. Bevilgningen på posten foreslås derfor redusert med 40,9 mill. kroner.

Kap. 1115 Mattilsynet

Post 01 Driftsutgifter

Regjeringen vil opprette et pilotprosjekt som skal arbeide for å få best mulig behandling av straffesaker som gjelder overgrep mot dyr. Prosjektet skal legges til Sør-Trøndelag politidistrikt. Pilotprosjektet startes opp i 2015, og innebærer også etablering av et eget krimteam i Mattilsynet. Det foreslås totalt en bevilgning på 3 mill. kroner til tiltaket i 2015. 2 mill. kroner foreslås bevilget over Justis- og beredskapsdepartementets budsjett, jf. omtale under kap. 440, post 01. 1 mill. kroner foreslås bevilget over kap. 1115, post 01. Bevilgningen på posten foreslås derfor økt med 1 mill. kroner.

Kap. 1136 (Nytt) Kunnskapsutvikling m.m.

Post 50 (Ny) Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap, Norsk institutt for bioøkonomi

Fra 1. juli 2015 vil Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) bli etablert. Etableringen er basert på fusjon av dagens Bioforsk, Norsk institutt for skog og landskap og Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning, og medfører behov for endringer i statsbudsjettets kapittel- og poststruktur. De ubrukte bevilgningene til de tre forvaltningsorganene foreslås overført til et nyopprettet kapittel 1136 med tilhørende ny 50-post som vil gjelde for NIBIO.

Det foreslås å bevilge 104,7 mill. kroner under kap. 1136, post 50, mot en tilsvarende reduksjon

under kap. 1112, post 51, kap. 1141, post 50 og kap. 1141, post 52.

Som følge av etablering av NIBIO vil det nye instituttet ikke få full fradragsrett for inngående merverdiavgift fordi andelen av omsetningen som er avgiftspliktig til andre vil komme under grensen på 20 pst., jf. gjeldende grense i merverdiavgiftsloven. Det foreslås at NIBIO får dekket den økte utgiften til merverdiavgift ved at bevilgningen økes med 6,4 mill. kr for 2015.

Totalt foreslås det å bevilge 111,1 mill. kroner på nytt kap. 1136, post 50.

Unntak fra bevilgningsreglementet § 3

Regjeringen mener det er mest hensiktsmessig at NIBIO organiseres som et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter. Det foreslås derfor at instituttet gis unntak fra bevilgningsreglementet § 3 gjeldende fra 1. juli 2015, jf. forslag til romertallsvedtak.

Kap. 1141 Kunnskapsutvikling m.m. innen miljø- og næringstiltak i landbruket

Post 50 Næringsøkonomisk dokumentasjon og analyse

Det vises til omtale under kap. 1136, post 50 om opprettelsen av NIBIO. De ubrukte midlene per første halvår for 2015 foreslås flyttet fra kap. 1141, post 50 til kap. 1136, post 50. Bevilgningen på posten foreslås derfor redusert med 12,7 mill. kroner.

Post 52 Kunnskapsutvikling og kunnskapsformidling om arealressurser, skog og landskap

Ubrukte midler per første halvår for 2015 foreslås flyttet fra kap. 1141, post 52 til kap. 1136, post 50. Bevilgningen på posten foreslås derfor redusert med 51 mill. kroner.

Kap. 1148 Naturskade – erstatninger

Post 22 Naturskade, administrasjon, kan overføres

I statsbudsjettet for 2015 er det bevilget 10 mill. kroner til utvikling av nytt saksbehandlingssystem knyttet til ny naturskadelov, hvorav 8 mill. kroner på kap. 1148, post 22. For å budsjettere merverdiavgiften korrekt foreslås det at posten økes med 0,4 mill. kroner.

Post 71 Naturskade, erstatninger, overslagsbevilgning

Erstatningene over Statens naturskadeordning utbetales etter at skaden er utbedret. Den skadelidte har tre år på seg til å gjennomføre arbeidet. Som følge av flere store naturskadehendelser de siste årene forventes det økte utbetalinger i 2015 sammenlignet med det som ligger til grunn for vedtatt budsjett.

Det foreslås at bevilgningen på kap. 1148, post 71 økes med 10,6 mill. kroner.

Kap. 1149 Verdiskapings- og utviklingstiltak i skogbruket

Post 73 Tilskudd til skog-, klima- og energitiltak, kan overføres

I saldert budsjett for 2015 er det bevilget 15 mill. kroner over Klima- og miljødepartementets budsjett til planting av skog på nye arealer. Dette er ett av oppfølgingspunktene fra klimaforliket i 2012, og i første omgang skal det gjennomføres et pilotprosjekt. Miljødirektoratet skal lede arbeidet og gis belastningsfullmakt fra Klima- og miljødepartementet på inntil 1 mill. kroner til dekning av sentral administrasjon og prosjektledelse, samt oppfølging og evaluering av pilotfasen. Det legges opp til at pilotprosjektet for øvrig skal benytte Landbruksdirektoratets eksisterende ordninger. For 2015 foreslås det følgelig å øke bevilgningen på kap. 1149, post 73 med 14 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon på kap. 1400, post 21.

Kap. 5652 Statskog SF – renter og utbytte

Post 80 Renter

I forbindelse med at Statskog SF i 2011 kjøpte selskapene Borregaard skoger AS, Borregaard Vafos AS og Børresen AS fra Orkla ASA fikk foretaket et statlig lån på 475 mill. kroner. Lavere rente og større innbetaling av avdrag på lån enn budsjettet i 2014 gjør at forventet renteinnbetaling fra Statskog i 2015 er redusert fra 5,6 mill. kroner til 4,5 mill. kroner. Det foreslås derfor å redusere bevilgningen på kap. 5652, post 80 med 1,1 mill. kroner.

Post 85 Utbytte

Utbytte fra Statskog SF settes til 40 pst. av årsresultatet etter skatt, jf. Prop. 1 S (2014–2015). Årsregnskapet for 2014 viser at Statskog SFs resultat etter skatt er på 130,1 mill. kroner. 40 pst. av årsresultatet etter skatt er beregnet til 52,1 mill. kroner.

Det foreslås derfor at bevilgningen økes med 12,1 mill. kroner.

2.11 Samferdselsdepartementet

Kap. 1300 Samferdselsdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

Regjeringen foreslår 9,8 mill. kroner til å oppgradere og modernisere IKT-løsningen for de departementene som er på felles plattform. Utgiftene foreslås delt mellom de berørte departementene og Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon. På bakgrunn av dette foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 1300, post 01, med 535 000 kroner mot tilsvarende økning av bevilgningen under Kommunal- og moderniseringsdepartementet, jf. nærmere omtale under kap. 510, post 45.

Kap. 1320 Statens vegvesen

Post 23 Drift og vedlikehold av riksveger, trafikant- og kjøretøytilsyn m.m., kan overføres, kan nyttes under post 29, post 30, post 31 og post 72

Flommen på Vestlandet i slutten av oktober 2014 skadet riksvegnettet i Hordaland og Sogn og Fjordane. Skadene ble da foreløpig beregnet til om lag 15 mill. kroner. Det ble bevilget 10 mill. kroner i 2014 til akutttiltak under og rett etter flommen, fordelt med om lag 3 mill. kroner til Sogn og Fjordane og 7 mill. kroner til Hordaland, jf. Prop. 32 S (2014–2015) og Innst. 118 S (2014–2015).

Det er behov for ytterligere 17 mill. kroner til opprydding og utbedring etter flommen. Bl.a. ble vegen på E16 ved Skorve i Hordaland vasket bort. Her er det i dag midlertidig løsning med ett kjørefelt og lysregulering. Oppryddings- og utbedrings tiltakene vil gjennomføres utover i 2015. Det foreslås å øke bevilgningen på kap. 1320, post 23, med 17 mill. kroner.

Post 30 Riksveginvesteringer, kan overføres, kan nyttes under post 23, post 29, post 31 og post 72

Rv 40 Øyakrysset i Vestfold

Riksvegtilknytningen mellom E18 ved Bommestad og Revet havneterminal i Larvik går over rv 40. Det er tidvis store kapasitetsproblemer i krysset knyttet til avviklingen av ferjetrafikken sammen med stor lokal trafikk til/fra Larvik sentrum. En utbedring av krysset vil gi bedre fram-

kommelighet. Foreløpig kostnadsoverslag er om lag 8 mill. kroner. Det foreslås å bevilge 8 mill. kroner til prosjektet.

Rv 9 Setesdalen i Aust-Agder

Vegen er stedvis smal og svingete, har lav standard og trafikksikkerheten er ikke tilfredsstillende. Det er nødvendig med tiltak for å utvide bredden på vegen. Strekningen er prioritert i Meld. St. 26 (2012–2013) *Nasjonal Transportplan 2014–2023*. Delprosjektet Sandnes – Harstadberget har et kostnadsoverslag på om lag 130 mill. kroner. Det foreslås å bevilge 10 mill. kroner til formålet.

E39 Bjørset – Skei i Sogn og Fjordane

Strekningen Bjørset – Skei er ulykkesutsatt, svingete, svært smal og mangler delvis gul midtstripe. Prosjektet omfatter utbedring av et farlig skredpunkt. Prosjektet er omtalt i Meld. St. 26 (2012–2013) *Nasjonal transportplan 2014–2023*. Foreløpig kostnadsoverslag er 700 mill. kroner. Det foreslås en bevilgning på 20 mill. kroner til forberedende arbeider for prosjektet i 2015.

Rv 70 Tingvoll – Meisingset i Møre og Romsdal

Tilstanden på den ulykkesbelastede strekningen er dårlig. Det er smal veg, lav standard og mye svinger. Prosjektet er prioritert i Meld. St. 26 (2012–2013) *Nasjonal transportplan 2014–2023*. Foreløpig kostnadsoverslag er om lag 370 mill. kroner. Det foreslås 50 mill. kroner til forberedende arbeider for prosjektet.

E10 Bruer i Nordland og Troms

Flere bruer på E10 i Nordland og Troms har dårlig teknisk standard. Det er nødvendig å starte utbedring av E10 Breisundet bru og E10 Storvalen bru i Moskenes kommune, E10 Gimsøystrømmen bru i Vågan kommune i Nordland og E10 Tjeldsundbrua i Skånland kommune i Troms. Det foreslås å bevilge 20 mill. kroner til formålet.

OPS-prosjekter

I Prop. 1 S (2014–2015) for Samferdselsdepartementet er det varslet at Samferdselsdepartementet vil be Statens vegvesen om å starte planlegging av tre prosjekter for gjennomføring som OPS-prosjekter.

For å holde ønsket framdrift er det behov for midler til forberedende arbeider på prosjektene rv 3/25 Ommangsvollen – Grundset/Basthjørnet i Hedmark og rv 555 Sotrasambandet i Hordaland i 2015. Det foreslås å bevilge 90 mill. kroner til forberedende arbeider på disse prosjektene.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 1320, post 30, med 198 mill. kroner.

Post 31 Skredsikring riksveger, kan overføres, kan nyttes under post 30

På E39 i Romarheimsdalen i Nordhordland var det bygd en skredvoll som skulle hindre at skred går over vegen. I vinter førte mye snø i området kombinert med mye vind til at skredmagasinet ble fylt opp. 1. mars 2015 gikk det et snøskred som gikk over skredvollen og ut i vegen. Vegen var stengt i ti dager. Det må bygges en bedre skredvoll i området. Foreløpig kostnadsoverslag er om lag 60 mill. kroner. Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 40 mill. kroner.

Kap. 1330 Særskilte transporttiltak

Post 60 Særskilt tilskudd til kollektivtransport, kan overføres

Stortinget vedtok ifm. behandlingen av statsbudsjettet for 2015 å innføre en veibruksavgift for LPG og naturgass, jf. Innst. 3 S (2014–2015). Det er imidlertid betydelige praktiske problemer med å innføre en slik avgift. Regjeringen foreslår derfor å oppheve Stortingsvedtaket om innføring av avgiften, og i stedet øke CO₂-avgiften på LPG og naturgass til samme nivå som bensin i kroner per tonn CO₂, jf. omtale i Prop. 120 LS (2014–2015) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivinga*. Samtidig vil Regjeringen arbeide videre med å innføre veibruksavgift på gass og komme tilbake til forslag om dette i 2016-budsjettet.

Innføring av en veibruksavgift for LPG og naturgass vil gi insentiver til å benytte biogass som drivstoff i busser. Bruk av biogass som drivstoff er et klimatiltak, som kan bidra til nasjonale utslippsreduksjoner mot 2020 og til målet om at Norge skal omstille seg til et lavutslippssamfunn i 2050.

Inntil en veibruksavgift for LPG og naturgass er innført foreslår Regjeringen derfor å opprette en midlertidig tilskuddsordning for å stimulere til bruk av biogass i den delen av kollektivtrafikken med buss der det er inngått eller inngås avtaler

med fylkeskommunene om kjøp av transporttjenester. Ordningen vil administreres av Samferdselsdepartementet og gjelde fra 1. juli 2015. Det foreslås å bevilge 20 mill. kroner til ordningen over kap. 1330, post 60.

Tildeling av tilskudd er basert på forventet omsatt mengde biogass til bruk i fylkeskommunal kollektivtrafikk (buss). Samferdselsdepartementet vil utarbeide nærmere retningslinjer for tilskuddsordningen.

Kap. 1350 Jernbaneverket

Post 23 Drift og vedlikehold, kan overføres, kan nyttes under post 30

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser knyttet til drifts- og vedlikeholdsarbeider

Samferdselsdepartementet har i 2015 fullmakt til å forplikte staten for framtidige budsjettår utover gitt bevilgning på kap. 1350 Jernbaneverket, post 23 Drift og vedlikehold, post 25 Drift og vedlikehold av Gardermobanen og post 34 Kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift, slik at samlet ramme for gamle og nye forpliktelser ikke overstiger 2 500 mill. kroner, og slik at forpliktelsene som forfaller hvert år, ikke overstiger 1 300 mill. kroner.

I 2015 kjøper Jernbaneverket drifts- og vedlikeholdsarbeider for nærmere 3 mrd. kroner. Med gjeldende fullmakt må over halvparten av kontraktene som blir inngått, gjennomføres og utbetales i budsjettåret.

Det er krevende for Jernbaneverket å gjennomføre konkurranser i et slikt omfang i ett budsjettår. Det bør derfor legges til rette for at Jernbaneverket kan inngå flere og mer langsiktige kontrakter for drifts- og vedlikeholdsarbeider. Økt fullmakt til å forplikte staten for framtidige budsjettår vil gi en mer forutsigbar og hensiktsmessig gjennomføring av de konkurranseutsatte drifts- og vedlikeholdsarbeidene. Dette ventes å bidra til større forutsigbarhet i leverandørmarkedet, en mer effektiv gjennomføring av vedlikeholdet og dermed lavere kontraktspriser. Innenfor den fullmakten Stortinget gir må Jernbaneverket selv velge hvilke kontraktsstrategier som er mest effektive i de enkelte tilfeller.

På denne bakgrunn foreslår Regjeringen å øke samlet ramme for gamle og nye forpliktelser fra 2 500 mill. kroner til 6 000 mill. kroner og øke forpliktelsene som kan forfalle hvert år, fra 1 300 mill. kroner til 2 400 mill. kroner for fullmakten til å pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for

drifts- og vedlikeholdsarbeider, jf. forslag til romertallsvedtak.

Kap. 1351 Persontransport med tog

Post 70 Kjøp av persontransport med tog, kan overføres

Innenfor bevilgningen på posten i Saldert budsjett 2015 er det satt av 3,5 mill. kroner til kompensasjon for endringen i differensiert arbeidsgiveravgift fra 1. juli 2014. I trafikkavtalen mellom NSB AS og Samferdselsdepartementet er det regulert hvilke tidsfrister som gjelder for å fremme krav om kompensasjon ved avgiftsendringer. NSB AS fremmet ikke krav om kompensasjon for endringen i differensiert arbeidsgiveravgift innen fastsatt frist. Samferdselsdepartementet har derfor avvist kravet. Det foreslås derfor å redusere bevilgningen med 3,5 mill. kroner.

Kap. 1360 Kystverket

Post 01 Driftsutgifter, kan nyttes under post 45

Skader på navigasjonsinnretninger

I løpet av vinteren har to kraftige uvær («Nina» og «Ole») påført skader på navigasjonsinnretninger på Vestlandet, i Nordland og Finnmark. Skadene omfatter sjømerker som er borte, brudd på sjøkabler og andre alvorlige skader på installasjoner. Det foreslås å bevilge 10 mill. kroner for å utbedre disse skadene.

Ompostering av planleggingsmidler

I Saldert budsjett 2015 er Kystverkets bevilgning til planlegging økt med 20 mill. kroner fra Saldert budsjett 2014. Midlene skal benyttes til å planlegge farledstiltak. Disse oppgavene blir utført innenfor Kystverkets virksomhetsområde fiskerihavner og farleder. Utgiftene på dette området belastet kap. 1360, post 30. Det foreslås derfor å ompostere 20 mill. kroner fra post 01 til post 30.

Oppsummering

Samlet foreslås det å redusere bevilgningen på post 01 med 10 mill. kroner.

Post 30 Nyanlegg og større vedlikehold, kan overføres

Ompostering av planleggingsmidler

Det vises til omtale under post 01. Bevilgningen på post 30 foreslås økt med 20 mill. kroner.

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser knyttet til investeringsprosjekter

Samferdselsdepartementet har i 2015 fullmakt til å forplikte staten for framtidige budsjettår utover gitt bevilgning på kap. 1360 Kystverket, post 30 Nyanlegg og større vedlikehold og post 34 Kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift, for investeringsprosjekter som ikke er omtalt med kostnadsramme overfor Stortinget, likevel slik at samlet ramme for gamle og nye forpliktelser ikke overstiger 500 mill. kroner.

Gjeldende fullmaktsbeløp tar ikke høyde for det økte investeringsnivået i Kystverket i 2015. Det foreslås derfor å øke samlet ramme for gamle og nye forpliktelser i fullmakten til å forplikte staten for framtidige budsjettår, fra 500 mill. kroner til 655 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak.

Kap. 1361 Samfunnet Jan Mayen og Loran-C*Post 01 Driftsutgifter*

Hovedtraséen (kjøresporet) mellom stasjonen og de installasjonene som mannskapet på stasjonen på Jan Mayen drifter, går i dag tett inntil en over 100 meter høy og bratt steinformasjon. Her har steinblokker begynt å rase ut. For å unngå farlige situasjoner med fare for tap av liv og helse, må kjøresporet legges om snarest mulig. Hærens ingeniørbataljon vil utføre arbeidet. Det foreslås å bevilge 3 mill. kroner til formålet.

Kap. 1380 Nasjonal kommunikasjonsmyndighet*Post 01 Driftsutgifter*

For å bedre arbeidet i Nasjonal kommunikasjonsmyndighet med sikkerhet og beredskap foreslås det å øke bevilgningen på posten med 5,6 mill. kroner. Dette skal dekke nye stillinger (4,4 mill. kroner) og etablering av en vaktordning for sikkerhets- og beredskapsarbeid (1,2 mill. kroner).

Det foreslås tilsvarende økning i gebyrinntektene, jf. kap. 4380, post 01.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Det foreslås å øke bevilgningen med 4,5 mill. kroner. Av dette skal 2,5 mill. kroner gå til å etablere et krise- og beredskapsrom for å bedre Nasjonal kommunikasjonsmyndighets krise- og beredskapshåndtering. 2 mill. kroner gjelder oppbygging av kapasitet til å avdekke ev. bruk av ulovlig

utstyr som kobles til ekomnettene, som falske basestasjoner.

Det foreslås tilsvarende økning i gebyrinntektene, jf. kap. 4380, post 01.

Kap. 4380 Nasjonal kommunikasjonsmyndighet*Post 01 Diverse gebyrer*

Nasjonal kommunikasjonsmyndighets utgifter er i hovedsak selvfinansiert gjennom gebyrinntekter. Det foreslås derfor å øke inntektsbevilgningen på posten med 11,2 mill. kroner. I tillegg til å dekke den foreslåtte økningen på 10,1 mill. kroner på kap. 1380, postene 01 og 45, dekker forslaget merverdiavgift knyttet til post 45 som er omfattet av nettoordningen for merverdiavgift.

Kap. 5577 Sektoravgifter under Samferdselsdepartementet*Post 74 Sektoravgifter Kystverket*

I Saldert budsjett 2015 ble sjøsikkerhetsavgiften satt 2,2 mill. kroner for lavt fordi utgifter til større utstyrsanskaffelser ved sjøtrafikksentralene ved en feil ikke inngikk i beregningsgrunnlaget. Det foreslås derfor å øke bevilgningen på posten med 2,2 mill. kroner.

Kap. 5611 Aksjer i NSB AS*Post 85 Utbytte*

I Saldert budsjett 2015 er det budsjettert med et utbytte fra NSB AS på 300 mill. kroner. Selskapets konsernresultat etter skatt for regnskapsåret 2014 er på 1 505 mill. kroner. Økningen i resultatet kommer bl.a. av salg av eiendommer. Gjeldende utbyttepolitikk for NSB AS innebærer at utbytte fra selskapet skal være 50 pst. av årsresultatet i konsernet etter skatt. Dette gir et utbytte i 2015 på 753 mill. kroner. Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 453 mill. kroner.

Andre saker*Nytt selskap for nasjonal reiseplanlegger og elektronisk billettering*

I Prop. 1 S (2014–2015) for Samferdselsdepartementet er behovet for en ny og permanent organisering av arbeidet med en nasjonal reiseplanlegger og elektronisk billettering omtalt. Ulike løsninger er vurdert. De aktuelle tjenestene vil bli organisert i et aksjeselskap som skal ha som hovedoppgaver å drive en rutedatabase, samt legge til rette for en nasjonal og konkurransenøy-

tral reiseplanlegger og for elektronisk billettering i kollektivtrafikken.

I dag utføres oppgaver knyttet til nasjonal reiseplanlegger og elektronisk billettering av to aksjeselskaper. Norsk reiseinformasjon AS som er heleid av Ruter AS, samler inn rutedata for hele landet og gjør det vederlagsfritt tilgjengelig. Statens vegvesen har finansiert utvikling av en rutedatabase i regi av Norsk reiseinformasjon AS og har eierskap til resultatene av dette arbeidet. Interoperabilitetstjenester AS fungerer som nasjonalt administrasjonsselskap innen elektronisk billettering. Det eies av 17 fylkeskommuner og NSB AS. Selskapet utfører forvaltningstjenester på vegne av staten, som å utarbeide tekniske standarder og sertifisere billettsystemer. Videre selger det tjenester til fylkeskommunene/kollektivselskapene og NSB AS som avregning mellom selskaper/fylkeskommuner der felles billett er benyttet.

Regjeringen foreslår at staten ved Samferdselsdepartementet blir deleier i det nye aksjeselskapet sammen med fylkeskommunene og ev. NSB AS. Det legges opp til at det nye selskapet skal bygge på Interoperabilitetstjenester AS og Norsk reiseinformasjon AS. Denne løsningen vil sikre de små miljøene og kompetansen de besitter. Den vil videre legge til rette for samarbeid mellom miljøene for reiseplanlegger og elektronisk billettering, noe som er viktig for å oppnå en best mulig løsning når billettkjøp skal integreres i reiseplanleggeren. Løsningen vil også sikre at staten og fylkeskommunene kan kjøpe tjenester som nevnt over, direkte fra selskapet.

Staten vil kjøpe aksjer fra eksisterende eiere. Det må forhandles om pris på aksjeposten som må være så stor at den sikrer statens interesser. Kjøpet av aksjer og årlige driftsmidler til selskapet vil dekkes over Samferdselsdepartementets budsjett.

Det foreslås derfor at Samferdselsdepartementet får fullmakt til å kjøpe aksjer i et selskap som skal drive en rutedatabase og legge til rette for en nasjonal reiseplanlegger og for elektronisk billettering og utgiftsføre kjøpet på kap. 1330, ny post 96 Aksjer, jf. forslag til romertallsvedtak. Ved at staten går inn på eiersiden i selskapet vil det være mindre behov for tilskudd til formålet i 2015. Det legges derfor opp til å sette ned bevilgningen på kap. 1330 Særskilte transporttiltak, post 60 Særskilt tilskudd til kollektivtransport, tilsvarende beløpet til kjøp av aksjer. Kjøpet av aksjer skal utgjøre en mindre andel av tilskuddet til nasjonal reiseplanlegger og elektronisk billettering i 2015. Regjeringen vil komme tilbake med forslag til

bevilgninger i forbindelse med nysalderingen av budsjettet for 2015.

2.12 Klima- og miljødepartementet

Kap. 1400 Klima- og miljødepartementet

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Pilotprosjekter – biogass og skogplanting

Det er etablert et prøveprosjekt for biogass i 2015. Prosjektet skal organiseres av Innovasjon Norge. Det foreslås derfor å omdisponere 10 mill. kroner fra kap. 1400, post 21 til kap. 1400, post 76.

Planting av skog på nye arealer som klimatiltak, og utvikling av miljøverdier for dette, er et av oppfølgingspunktene fra klimaforliket i 2012. Det er bevilget 15 mill. kroner til et pilotprosjekt i 2015. Miljødirektoratet skal lede arbeidet, men det legges opp til å benytte eksisterende tilskuddsordninger under Landbruksdirektoratet. Det foreslås derfor at 14 mill. kroner flyttes fra kap. 1400, post 21 til kap. 1149, post 73.

Utbedring av felles IKT-løsning

Regjeringen foreslår en bevilgningsøkning på 9,8 mill. kroner til å oppgradere og modernisere IKT-løsningen for de departementene som er på felles plattform. Utgiftene foreslås delt mellom de berørte departementene og Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon (DSS). På bakgrunn av dette foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 0,7 mill. kroner, mot tilsvarende økning av bevilgningen på kap. 510, post 45, jf. nærmere omtale under Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Samlet foreslås det at bevilgningen reduseres med 24,7 mill. kroner.

Post 76 Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak, kan overføres

Det foreslås at bevilgningen økes med 10 mill. kroner ved omdisponering fra kap. 1400, post 21, jf. omtale ovenfor.

Kap. 1410 Miljøforskning og miljøovervåking

Post 70 Nasjonale oppgaver ved miljøforskningsinstituttene

I saldert budsjett for 2015 er det bevilget 3 mill. kroner til nasjonale luftmålinger ved Zeppelinstasjonen på Svalbard. Midlene er bevilget på Norsk

Polarinstitutt kap. 1471, post 01. Deler av arbeidet skal gjennomføres av Norsk Institutt for luftforskning. Det foreslås derfor å redusere bevilgningen på kap. 1471, post 01 med 1,9 mill. kroner, mot tilsvarende økning på kap. 1410, post 70.

Kap. 1420 Miljødirektoratet

Post 22 Statlige vannmiljøtiltak

I forbindelse med Stortingets behandling av budsjettet for 2015 ble bevilgningen økt med til sammen 65,8 mill. kroner, hvorav 20 mill. kroner var til bygging av fiskesperre i Driva. Gjennomføringen av anbudsprosessene tilsier at byggingen først kommer i gang vinteren 2015/2016, med ferdigstilling våren 2017. Som følge av forsinkelsen foreslås bevilgningen på posten redusert med 20 mill. kroner. For å kunne forplikte staten for hele byggeprosjektet foreslås bestillingsfullmakten økt tilsvarende.

Det foreslås videre at 2,5 mill. kroner av bevilgningen til bevaring av villaks omdisponeres fra kap. 1420, post 22 til en tilskuddspost med samme formål, kap. 1420, post 70.

Samlet foreslås det en reduksjon i bevilgningen på 22,5 mill. kroner.

Post 23 Oppdrags- og gebyrrelatert virksomhet

Det foreslås å øke bevilgningen på kap. 1420, post 23 med 1 mill. kroner på grunn av økt antall produktgodkjenninger i 2014 og dermed merinntekter fra biocidgebyrer i 2015. Det foreslås tilsvarende økte gebyrinntekter, jf. omtale under kap. 4420, post 04.

Post 32 (Ny) Statlige erverv, fylkesvise verneplaner, kan overføres

På grunn av forsinkelser i utestående erstatningsaker i 2014 ble det et mindreforbruk på posten på 19,6 mill. kroner. Mindreforbruket overskred grensen for overføring av ubrukt bevilgning, slik at 11,6 mill. kroner ble overført til 2015. Det er ingen bevilgning på posten i 2015. Det foreslås derfor at 2,2 mill. kroner blir bevilget på nytt for å kunne dekke forventede utbetalinger på 13,8 mill. kroner i 2015. Det foreslås samtidig at tilsagnsfullmakten på posten økes med 5,8 mill. kroner for å dekke utestående tilsagn.

Post 34 (Ny) Statlige erverv, nasjonalparker, kan overføres

Ved ny saldering av budsjettet for 2014 ble bevilgningen på posten redusert med 164,5 mill. kroner, til null, jf. Prop. 26 S (2014–2015) og Innst. 75 S (2014–2015). Dette skyldtes forsinkelser i erstatningssakene under nasjonalparkplanen. Alle utbetalinger i 2014 ble dekket av overførte midler fra 2013. Utbetalinger for 2015 er anslått til 190,7 mill. kroner. Posten har ingen bevilgning i 2015, men det er overført 105,2 mill. kroner i ubrukt bevilgning fra 2014. Det foreslås å bevilge 85,5 mill. kroner for å dekke utestående erstatningsoppgjør som forventes å komme til utbetaling i år.

Det foreslås også en tilsagnsfullmakt på 33,5 mill. kroner på posten for å dekke resterende erstatningsoppgjør som kommer til utbetaling i senere år.

Post 70 Tilskudd til vannmiljøtiltak, kan overføres

Bevilgningen foreslås økt med 2,5 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon av bevilgningen på kap. 1420, post 22.

Post 74 CO₂-kompensasjonsordning for industrien

Bevilgningen til CO₂-kompensasjonsordningen for industrien foreslås økt med til sammen 119,4 mill. kroner. Dette som følge av medhold i klagesaker som påvirker utbetalinger både for støtteåret 2013 og 2014.

Post 75 Utbetaling av pant for bilvrak, overslagsbevilgning

Det forventes at 150 000 biler vrakes i 2015, 10 000 mer enn det som ligger til grunn for Saldert budsjett 2015. Det foreslås på denne bakgrunn at bevilgningen økes med 30 mill. kroner.

Kap. 4420 Miljødirektoratet

Post 01 Oppdrag og andre diverse inntekter

Skogeiendommen Havnevik skog i Svelvik kommune er tidligere kjøpt inn til bruk som alternativ erstatning til grunneiere ved vern av skog (make-skifte). Det har imidlertid ikke vært interesse for eiendommen som makeskifteareal. Eiendommen ble også forsøkt solgt etter fullmakt fra Stortinget i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2014, jf. Prop. 93 S (2013–2014) og Innst. 260 (2013–2014). Det tas sikte på å gjennomføre salget i 2015. Det foreslås derfor at Stortinget vedtar en

tilsvarende fullmakt for 2015, jf. forslag til romertallsvedtak.

Post 04 Gebyrer, forurensningsområdet

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 1 mill. kroner, jf. omtale under kap. 1420, post 23.

Kap. 1425 Vilt- og fisketiltak

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Det foreslås å redusere bevilgningen på kap. 1425, post 21 med 1,7 mill. kroner grunnet reduksjon i innbetalte fiskeravgifter, jf. omtale under kap. 5578, post 72.

Kap. 5578 Sektoravgifter under Klima- og miljødepartementet

Post 72 Fiskeravgifter

Bevilgningen foreslås redusert med 1,7 mill. kroner grunnet reduserte inntekter fra fiskeravgiftene. Det er ikke rom for å bruke av fondskapitalen i Statens fiskefond. Dette medfører at bevilgningen over kap. 1425, post 21 må reduseres tilsvarende.

Kap. 1429 Riksantikvaren

Post 01 Driftsutgifter

Det foreslås å overføre en stilling fra Riksantikvaren til Utenriksdepartementet. Bevilgningen foreslås derfor redusert med 0,7 mill. kroner mot tilsvarende økning av kap. 100, post 01.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Det foreslås å redusere bevilgningen med 24,5 mill. kroner som inndekning for forslag til bevilgning på kap. 1429, (ny) post 22, jf. nærmere omtale under.

Post 22 (Ny) Bevaringsoppgaver, kan overføres

For mange store nasjonale bevaringsoppgaver, som Bryggen i Bergen og brannsikring av stavkirker, er det mer hensiktsmessig at Riksantikvaren fungerer som prosjekteier framfor at det gis tilskudd til lokale prosjekteiere. Disse prosjektene skiller seg fra øvrige tiltak finansiert over Riksantikvarens 21-post, og det foreslås å flytte 24,5 mill. fra post 21 til ny post 22 Bevaringsoppgaver. Tilsgagnsfullmakten på 14 mill. kroner på post 21 må da også flyttes til ny post 22.

Slike prosjekter har ofte usikker framdrift og gjennomføres over flere år. Det foreslås derfor at posten tilføyes skikkordet «*kan overføres*».

Det foreslås videre å bevilge 6 mill. kroner til grunnvannsrestaurering ved Bryggen i Bergen. Bevilgningen ble satt ned i ny saldering av budsjettet for 2014 da anleggsarbeidene måtte utsettes i påvente av målinger.

Samlet foreslås det en bevilgning på 30,5 mill. kroner på posten.

Kap. 1471 Norsk Polarinstitutt

Post 01 Driftsutgifter

Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 1,9 mill. kroner mot tilsvarende økning av kap. 1410, post 70, jf. nærmere omtale under kap. 1410, post 70.

Kap. 1482 Internasjonale klima- og utviklingstiltak

Post 01 Driftsutgifter

Posten foreslås økt med 4 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon av kap. 1482, post 73, jf. nærmere omtale nedenfor.

I forbindelse med endringer i departementsstrukturen fra 1. januar 2014 ble klima- og skogsatsingen overført fra Utenriksdepartementet til Klima- og miljødepartementet. Deler av de administrative utgiftene til arbeidet er fortsatt bevilget på Utenriksdepartementets budsjett. Det foreslås derfor å øke kap. 1482, post 01 med 3,3 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon på kap. 140 og 141, post 01, jf. omtale under Utenriksdepartementet.

Post 73 Klima- og skogsatsingen, kan overføres

I tråd med anbefalinger fra evalueringer av klima- og skogsatsingen i 2014, vil Regjeringen i 2015 legge vekt på å formidle kunnskap om klima- og skogsatsingen, jf. omtale i Prop. 1 S (2014–2015) for Klima- og miljødepartementet. Det foreslås derfor å utvide formålet for tilskuddet på kap. 1482, post 73 til også å omfatte tiltak som bidrar til å spre kunnskap om klima- og skogsatsingens tre målsettinger, slik disse står beskrevet i Prop. 1 S (2014–2015) for Klima- og miljødepartementet. Det kan søkes om tilskuddsmidler til kunnskapsformidling rettet mot endringsaktører og premissleverandører globalt eller nasjonalt, mot markedsaktører samt mot befolkning i skogland, giveland eller globalt. Tiltak med mål om å formidle kunnskap kan få tilskudd. Opplæring og kunn-

skapsproduksjon kan inngå som en del av prosjektet

I henhold til økonomireglementet vurderer Klima- og miljødepartementet hvert år behovet for evalueringer av satsingen. Det foreslås å redusere bevilgningen på kap. 1482, post 73 med 4 mill. kroner mot tilsvarende økning av kap. 1482, post 01 for å dekke utgifter til evalueringer.

Det foreslås å bevilge 40 mill. kroner til Regjeringens bidrag til årets TV-aksjon, Regnskogfondet. Dette gjøres innenfor gjeldende bevilgning for klima- og skogsatsingen. Det foreslås at det for dette bidraget gis unntak fra stortingsvedtak av 8. november 1984 om utbetaling av gitte bevilgninger, jf. forslag til romertallsvedtak.

Andre saker

Nybygg ved Framsenteret

Framsenteret – Nordområdesenter for klima- og miljøforskning, ble innviet i 2010 og har nå 21 formelle medlemmer. I Framsenteret kobles flerfaglige kunnskapsmiljøer innen klima, miljø og polarforskning. Dette styrker Norges posisjon som en ledende kunnskapsnasjon i nordområdene og Arktis. Videre huser senteret noen internasjonale sekretariater, som Arktisk råd og North Atlantic Marine Mammal Commission (NAMMCO). Det er også besluttet å legge det internasjonale Urfolkssekretariatet til senteret. Det nåværende bygget til Framsenteret huser 50–60 pst. av alle deltakerne. For å kunne samle alle deltakerne foreslås det å bygge et tilbygg til det nåværende bygget. Nybygget er planlagt som et kuranthprosjekt i regi av Statsbygg, finansiert over Kommunal- og moderniseringsdepartementets kap. 2445. Prosjektet har en styringsramme på 433,3 mill. kroner og en kostnadsramme på 499,8 mill. kroner. Tilbygget skal være energieffektivt tilsvarende passivhusstandard med byggestart høsten 2015. Forventet innflytting vil bli om lag 22 måneder etter byggestart.

Endring i fullmakt for klima- og skogsatsingen

Klima- og miljødepartementet har i 2015 unntak fra kravet om tilbakebetaling av renter på tilskudd for enkelte, navngitte tilskuddsmottakere under klima- og skogsatsingen. Regjeringen foreslår å utvide fullmakten til å gjelde tilskuddsutbetalinger generelt på posten. Det er om lag 60 avtaler under klima- og skogsatsingen, og det er uforholdsmessig dyrt og tidkrevende å kreve inn renter fra en rekke mindre tilskuddsmottakere. Det foreslås derfor at fullmakten endres slik at opptjente ren-

ter på tilskudd kan benyttes til tiltak som avtales mellom Klima- og miljødepartementet og den enkelte mottaker, jf. forslag til romertallsvedtak.

2.13 Finansdepartementet

Kap. 21 Statsrådet

Post 01 Driftsutgifter

Karantener

To statssekretærer som fratrådte i oktober 2014, er av karanteneutvalget ilagt karantener på hhv. fire og seks måneder. Dekningen av lønn i karantenetiden gir en merutgift på 0,9 mill. kroner.

Flere statssekretærer

I oktober 2014 ble antallet statssekretærer økt med to. Dette innebærer en merutgift på 2 mill. kroner.

Lønnsregulering

Virkningen av lønnsreguleringen i 2014 for statsråder og andre i politisk ledelse ved Statsministerens kontor og i departementene var ikke avklart i tide til at den kunne innarbeides i budsjettforslaget for 2015. Lønnsreguleringen innebærer merutgifter på 3 mill. kroner, og bevilgningen på posten foreslås økt tilsvarende.

Nettoordningen for merverdiavgift

I Saldert budsjett 2015 er det bevilget 4,2 mill. kroner på kap. 21, post 01 til anskaffelse av en ny bil til regjeringens biltjeneste. I Prop. 1 S (2014–2015) for Finansdepartementet var det opplyst at de samlede merutgiftene til anskaffelsen, inkludert merverdiavgift, er 5,2 mill. kroner. Anskaffelse og drift av personkjøretøy er holdt utenfor den nye nettoordningen for statlig betalt merverdiavgift. Det er derfor behov for å øke bevilgningen med 1 mill. kroner.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på kap. 21, post 01 økt med 6,9 mill. kroner.

Kap. 3021 Statsrådet

Post 01 Leieinntekter

Bevilgningen på posten omfatter inntekter ved framleie av ledige pendlerboliger. Det regnes nå

ikke med slike inntekter i 2015, og bevilgningen foreslås derfor redusert med 0,3 mill. kroner til null.

Kap. 24 Regjeringsadvokaten

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Regjeringsadvokaten fører sivile rettssaker på vegne av staten og vurderer rettslige spørsmål for alle departementer. Bevilgningen på kap. 24 Regjeringsadvokaten, post 21 Spesielle driftsutgifter, gjelder prosessutgifter og utgifter ved leie av eksterne advokater.

Som opplyst i Prop. 36 S (2014–2015) *Ny saldering av statsbudsjettet 2014* er Regjeringsadvokatens saksmengde generelt økende. Antallet rettsaker var om lag 20 pst. høyere i 2014 enn i de foregående årene. Økningen gjelder særlig utlendingssaker. Det høye saksantallet har vedvart hitil i 2015. Derfor og fordi det på utlendingsområdet er et særskilt behov for rask saksbehandling, foreslås det å øke bevilgningen på kap. 24, post 21, med 6,8 mill. kroner.

Kap. 41 Stortinget

Stortingets presidentskap har formidlet følgende endringer på kap. 41 Stortinget:

Post 01 Driftsutgifter

Nettoordningen for merverdiavgift

Ved innføring av nettoordningen for merverdiavgift ble uttrekket av merverdiavgift basert på blant annet regnskap for 2013. I 2015 vil utgiftstyper som belastes med lav eller redusert merverdiavgift, særlig utgifter til lønn, reiser og husleie, øke mer enn andre utgiftstyper. Uttrekket av merverdiavgift på posten har derfor blitt for høyt. Det foreslås at bevilgningen på posten økes med 8 mill. kroner.

Ompostering

Stortinget har revidert sine interne retningslinjer for postering og kontering. Som følge av denne revisjonen foreslås det at 9,6 mill. kroner av bevilgningen på post 45 flyttes til post 01.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på posten med 17,6 mill. kroner.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Nettoordningen for merverdiavgift

Utgiftene på post 45 har økt betydelig fra 2013 til 2015. Hele veksten fra 2013 til 2015 gjelder bygningsmessige tiltak og oppgraderinger. Slike utgifter faller utenfor nettoordningen for merverdiavgift. Dette ble ved en feil ikke tatt hensyn til ved utarbeidelse av 2015-budsjettet. Det er derfor behov for å øke bevilgningen på posten med 76,3 mill. kroner.

Sikkerhetstiltak

Som oppfølging av en endret sikkerhetsvurdering bør sikkerheten i og rundt Stortinget styrkes. Bevilgningen på posten foreslås økt med 10 mill. kroner til nødvendige sikkerhetstiltak.

Ompostering

Det vises til omtale under kap. 41, post 01. Det foreslås å redusere bevilgningen på post 45 med 9,6 mill. kroner.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på posten med 76,7 mill. kroner.

Post 73 Kontingenter, internasjonale delegasjoner

Som en følge av økt kontingentbidrag til Nordisk råd foreslås det at bevilgningen på posten økes med 1 mill. kroner.

Kap. 3041 Stortinget

Post 40 (Ny) Salg av leiligheter

Stortingets administrasjon solgte i 2014 flere pendlerboliger for til sammen vel 120 mill. kroner. Tidlig i 2015 ble ytterligere én bolig solgt. Etter innspill fra Stortingets presidentskap foreslås det derfor bevilget 3,5 mill. kroner på post 40 Salg av leiligheter.

Kap. 43 Stortingets ombudsmann for forvaltningen

Post 01 Driftsutgifter

Stortingets presidentskap har formidlet at det er behov for å øke bevilgningen på posten med til sammen 3,4 mill. kroner. Økningen gjelder følgende:

FNs torturkonvensjon

For å kunne ivareta de forpliktelsene Norge har påtatt seg for forebyggingsmekanismene iht. tilleggsprotokoll til FNs torturkonvensjon, anslås det et merbehov på 0,7 mill. kroner.

Nettoordningen for merverdiavgift

Utrekket av merverdiavgift ved innføring av nettoordningen for merverdiavgift er beregnet å ha vært 2,7 mill. kroner for høyt. Store ombyggings- og rehabiliteringsarbeider i 2013 ga høyere avgiftsbelastning enn normalt, nivået på husleien (som ikke er avgiftspliktig) har økt kraftig og den nye forebyggingsenheten har høye, ikke-avgiftspliktige reiseutgifter.

Kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten

Post 01 Driftsutgifter

Engangsutgifter – overføring av ansvaret for særavgiftene

Særavgiftsforvaltningen i Toll- og avgiftsetaten skal overføres til Skatteetaten fra 1. januar 2016. I Saldert budsjett 2015 er det bevilget 40 mill. kroner til engangsutgifter i forbindelse med overføringen, særlig knyttet til IT-tilpasninger.

Arbeidet med å overføre ansvaret for særavgiftene til Skatteetaten er blitt mer ressurskrevende for Toll- og avgiftsetaten enn først regnet med. Dette skyldes blant annet at det er blitt avklart at det også er behov for IT-utvikling knyttet til innføring av utsatt avregning av merverdiavgift. Videre må det utvikles et eget register for valutadeklarasjon med tilhørende innrapporteringsmodul og grensesnitt mot valutaregisteret som heretter skal driftes av Skatteetaten. I tillegg kommer en del andre, engangs ekstrautgifter til eksempelvis overføring av arkiver og tilganger, prosjektledelse og organisasjonsmessige justeringer. Det foreslås derfor å øke bevilgningen på posten med 25 mill. kroner. Den foreslåtte økningen vurderes som nødvendig for at arbeidet med oppgaveoverføringen skal få tilstrekkelig framdrift.

Overføring av personell til Skatteetaten

For å bidra i arbeidet med å kartlegge og utrede framtidig grensesnitt mellom de to etatene ved håndteringen av særavgifter og innførselsmerverdiavgift ble fire medarbeidere overført fra Toll- og avgiftsetaten til Skatteetaten allerede 1. januar 2015. Utgifter til lønn, arbeidsgiveravgift mv. anslås til 3,8 mill. kroner. Det foreslås å redusere

bevilgningen på kap. 1610, post 01 med dette beløpet, mot tilsvarende økning på kap. 1618 Skatteetaten, post 01 Driftsutgifter.

Bruk av utrykningskjøretøy i grensekontrollen

Regjeringen vil styrke Toll- og avgiftsetatens grensekontroll. I Prop. 1 S (2012–2013) for Finansdepartementet ble Stortinget orientert om at det skulle settes i gang et prøveprosjekt med bruk av utrykningsstatus (blålys) i grensekontrollen i Tollregion Øst-Norge, og at prosjektet ville bli evaluert etter to år. Prøveprosjektet startet sommeren 2013. Evalueringen av tiltaket er blitt framskyndet og er nå ferdigstilt. I proposisjonen ble det redegjort for at regjeringen ville komme tilbake med en orientering til Stortinget før en eventuell innføring av utrykningsstatus på permanent basis.

Utrykningsstatus i grensekontrollen har i hovedsak som formål å

- sikre at tolltjenestebilene på en sikker måte kan ta igjen kontrollobjekter.
- signalisere pålegg om stopp på en tydelig og sikker måte.
- øke sikkerheten for både tolltjenestemenn og kontrollobjekter ved stans langs landevei.

Norge har over 120 ubemannede landveis grenseoverganger. Mobile grensekontrollpatroljer er, sammen med elektronisk tilstedeværelse på grensen, en god og kostnadseffektiv kontrollform som Toll- og avgiftsetaten satser på for framtiden. Bruk av blålys gjør denne formen for kontroll vesentlig enklere og mer effektiv. Kontrollene blir gjennomført på en sikrere måte, tar kortere tid og patroljer kan dekke mye større områder.

Et premiss for prøveprosjektet var at Toll- og avgiftsetaten ikke fikk adgang til å drive forfølgelse («biljakt»). Slik forfølgelse er vesentlig mer ulykkesbelastet enn annen utrykningskjøring og skaper uklare grenser mot politiet. Restriksjonene mot å drive forfølgelse videreføres i den permanente ordningen.

Evalueringen viser at etatens tjenestemenn opplever vesentlig bedre trafikk sikkerhet ved tollkontroll langs landeveien ved bruk av utrykningsstatus. Tiltaket vurderes som et viktig HMS-tiltak for tolltjenestemenn ved landveis grensekontroll. Det er ikke fra noe hold rapportert om uønskede hendelser under prøveprosjektet. Evalueringen påviser videre at den mobile kontrollen er blitt mer effektiv. Utrykningspolitiet og flere politidistrikt har vært involvert i prøveprosjektet og er positive til en permanent ordning. Det vises blant

annet til at det blir lettere å gjennomføre felles kontrollaksjoner når tolltjenestemennene har tilnærmet like fullmakter som politiet. Opplæringen av etatens tjenestemenn ble gjort i tett samarbeid med Politihøgskolen.

Evalueringen gir et godt grunnlag for Regjeringens beslutning om at Toll- og avgiftsetaten permanent kan benytte seg av utrykningskjøretøy i grensekontrollen. Ordningen med permanent og landsdekkende utrykningsstatus for Toll- og avgiftsetatens kjøretøy skal tre i kraft fra 1. juli 2015.

Tiltaket innebærer engangsutgifter i 2015 til kursing av tjenestemenn på 2,6 mill. kroner. Det foreslås å øke bevilgningen på post 01 med dette beløpet, mot tilsvarende reduksjon under kap. 1610, post 45. Varige driftskostnader er anslått til om lag 1,3 mill. kroner årlig fra og med 2016.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på posten med 23,8 mill. kroner.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Det vises til omtale om under kap. 1610, post 01 om *Bruk av utrykningskjøretøy i grensekontrollen*. Permanent utrykningsstatus i grensekontrollen innebærer engangsutgifter på 5,6 mill. kroner til utstyr til kjøretøy. Disse utgiftene dekkes innenfor gjeldende bevilgning på post 45. Videre er det behov for å omdisponere 2,6 mill. kroner fra post 45 for å dekke merutgiftene til tiltaket på post 01. Bevilgningen på post 45 foreslås derfor redusert med 2,6 mill. kroner.

Kap. 1618 Skatteetaten

Post 01 Driftsutgifter

Engangsutgifter til forberedelse av reformer

Skatteetaten vil i 2015 ha vesentlige merutgifter til forberedelser av reformer. Både overføringen av skatteoppkreverfunksjonen fra kommunene til Skatteetaten og overføringen av ansvaret for forvaltningsansvaret for særavgiftene fra Toll- og avgiftsetaten gir engangsutgifter til ombygging og tilrettelegging av lokaler, tilpasning av IT-systemer, personaladministrative aktiviteter, programvarelisenser mv. Reformene vil blant annet styrke evnen til å bekjempe økonomisk kriminalitet, øke rettsikkerheten og bidra til mer effektiv ressursbruk.

Det er lagt til grunn at overføringen av skatteoppkreverfunksjonen innebærer at om lag 1 000 årsverk overføres til Skatteetaten. For overføringen av ansvaret for særavgiftene er det lagt til grunn at om lag 350 årsverk overføres. Samlet er engangs merutgifter anslått til vel 240 mill. kroner. I tillegg til disse engangsutgiftene ligger det an til en større, merutgift til nye programvarelisenser for Statens innkrevingssentral etter innlemmingen i Skatteetaten fra 1. januar 2015, som det ikke var tatt høyde for i budsjettforslaget for 2015. Hvor stor denne merutgiften blir, er ikke endelig avklart.

I Saldert budsjett 2015 er det bevilget 45 mill. kroner til reformarbeidet, dels til nødvendige IT-tilpasninger, dels til administrative merkostnader. Finansdepartementet legger til grunn at en betydelig del av de engangsutgiftene som en nå regner med, dekkes ved omprioriteringer innenfor vedtatt budsjett. En svært høy egenfinansiering vil svekke effektene av oppgaveoverføringen på kort sikt og ytterligere øke risikoen for at etatens resultater påvirkes negativt i omstillingsperioden. Det foreslås derfor å øke avsetningen til engangsutgifter ved oppgaveoverføringene med 120 mill. kroner.

Overføring av personell fra Toll- og avgiftsetaten

Som omtalt under kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten ble det per 1. januar 2015 overført fire medarbeidere til Skatteetaten. Til dekning av merutgiftene foreslås det å øke bevilgningen på kap. 1618 Skatteetaten, post 01 med 3,8 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon på kap. 1610, post 01.

Parallelljustering – reduserte refusjonsinntekter

Skatteetaten har tidligere inntektsført bl.a. porto for forsendelser som etaten har trykket for Difi og Toll- og avgiftsetaten. En har nå gått over til å utlikne kostnader og refusjon ved bruk av nettoføring på en egen konto. Bevilgningene på både kap. 1618 Skatteetaten, post 01 Driftsutgifter, og kap. 4618 Skatteetaten, post 03 Andre inntekter, foreslås derfor redusert med 6 mill. kroner.

EDAG-prosjektet – ompostering av bevilgning

I Saldert budsjett 2015 er bevilgningen til EDAG-prosjektet/a-ordningen over kap. 1618 Skatteetaten fordelt med 48,7 mill. kroner på post 01 Driftsutgifter og 130,4 mill. kroner på post 22 Større IT-prosjekter. Denne delingen har vist seg uhensiktsmessig. Det foreslås derfor å redusere bevilgnin-

gen på post 01 med 48,7 mill. kroner, mot en tilsvarende økning på post 22.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen med 69,1 mill. kroner.

Post 22 Større IT-prosjekter, kan overføres

EDAG-prosjektet

Første innsending av a-meldingen som er utviklet i prosjektet for elektronisk dialog med arbeidsgivere (EDAG), var for januar 2015. Bruken av den nye meldingen ble større enn ventet, antall feil lavere enn fryktet og støtte- og veiledningsbehovet mindre enn anslått. Gjenstående risiko i prosjektet er derfor redusert. Videre er det besluttet at et mindre element i EDAG-prosjektet ikke skal gjennomføres. Samlet innebærer dette at bevilgningen til prosjektet kan reduseres med 35,8 mill. kroner.

Som vist til under kap. 1618, post 01 har delingen av bevilgningen til EDAG-prosjektet mellom postene 01 og 22 vist seg å være uhensiktsmessig. Det foreslås å øke bevilgningen på post 22 med 48,7 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon på post 01.

Modernisering av grunnlagsdata – MAG

Prosjektet for modernisering av grunnlagsdata (MAG) ble satt i gang i 2012 og ventes avsluttet i 2016. De løsninger som er tatt i bruk hittil, har fungert tilfredsstillende. Risikobildet har holdt seg stabilt lavt. Dette innebærer at bevilgningen til prosjektet kan reduseres med 15,1 mill. kroner.

Oppsummering

Samlet foreslås det å redusere bevilgningen med 6,7 mill. kroner.

Ny systemløsning for avgiftsforvaltningen (SAFIR)

I Prop. 1 S (2014–2015) for Finansdepartementet omtales utvikling av ny ikt-løsning for en samlet avgiftsforvaltning i Skatteetaten. Prosjektet har siden fått navnet SAFIR. Arbeidet er igangsatt i 2015 med en bevilgning på 90,1 mill. kroner. Det forelå på budsjetteringstidspunktet ikke tilstrekkelig prosjektdokumentasjon til å fastsette en kostnadsramme. Det framgikk av proposisjonen at Regjeringen ville komme tilbake til Stortinget

med et forslag til kostnadsramme når det foreligger et fullstendig grunnlag.

I tråd med forslaget i proposisjonen er utviklingen av SAFIR igangsatt, parallelt med at det er blitt arbeidet videre med prosjektdokumentasjon. Prosjektstyringsgrunnlag og forslag til kostnadsramme for SAFIR, herunder en usikkerhetsanalyse, er nå ferdigstilt. Prosjektet har i denne forbindelse gjennomgått en ekstern kvalitetssikring. Den eksterne vurderingen er utført i regi av Skatteetaten, men med utgangspunkt i retningslinjene for Finansdepartementets kvalitetssikringsordning for store statlige investeringer.

Prosjektets kostnadsramme er estimert til 710 mill. kroner inkl. mva., med en styringsramme på 659 mill. kroner og en usikkerhetsavsetning på 52 mill. kroner. Foreslått kostnadsramme gir ikke behov for å endre bevilgningen til prosjektet i 2015.

PwC utreder på oppdrag fra Skattedirektoratet de samfunnsøkonomiske konsekvensene av SAFIR. PwCs foreløpige anslag viser en netto nåverdi (etter fratrekk for investeringskostnader) for SAFIR på over 500 mill. kroner over 15 år, sammenliknet med om TVIST-systemet skulle vært utviklet i Toll- og avgiftsetaten. Gevinstene gjelder særlig forenklinger for næringsliv og innbyggere og lavere utviklings- og driftskostnader. Skatteetaten skal ferdigstille en gevinstrealiseringsplan i løpet av første kvartal 2016, etter at oppgaver og ansatte knyttet til særavgiftsforvaltningen er overført fra Toll- og avgiftsetaten til Skatteetaten.

Det foreslås at kostnadsrammen for SAFIR-prosjektet settes til 710 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak.

Kap. 4618 Skatteetaten

Post 03 Andre inntekter

Det vises til omtale av forslag om parallelljustering pga. reduserte refusjonsinntekter under kap. 1618 Skatteetaten, post 01 Driftsutgifter. Bevilgningen på kap. 4618, post 03, foreslås redusert med 6 mill. kroner.

Kap. 1632 Kompensasjon for merverdiavgift

Post 61 Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, overslagsbevilgning

Kommuner og fylkeskommuner kompenseres for merverdiavgift på anskaffelser av varer og tjenester. Hensikten er at merverdiavgiften i minst mulig grad skal påvirke kommunenes beslutnin-

ger om enten å produsere avgiftspliktige tjenester med egne ansatte eller kjøpe dem fra private.

Basert på regnskapstall vil utgiftene til merverdiavgiftskompensasjon i 2015 bli lavere enn lagt til grunn i saldert budsjett. Dette skyldes i stor grad at virkningen av en regelverksendring fra 2013 (fjerning av fritak for merverdiavgift for staten og for kommuner og fylkeskommuner ved bygging og drift av kommunale veier og fylkesveier) er blitt mindre enn tidligere anslått.

Bevilgningen på posten i Saldert budsjett 2015 er 20 200 mill. kroner. Det foreslås at bevilgningen reduseres med 700 mill. kroner.

Kap. 1633 Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift

Post 01 Driftsutgifter, overslagsbevilgning

Fra 1. januar 2015 ble det innført en ordning med nettoføring av merverdiavgift i ordinære statlige forvaltningsorgan. Nettoføringsordningen innebærer at forvaltningsorganene som inkluderes i ordningen ikke belastes merverdiavgift for utgifter på postene 01–49 i sine budsjetter og regnskaper, men kan føre utgiftene til merverdiavgift på et sentralt kapittel for merverdiavgift under Finansdepartementet (kap. 1633, post 01).

Det er betydelig usikkerhet om bevilgningsbehovet på kap. 1633, post 01 i 2015. Samtidig foreslås det i denne proposisjonen flere endringer under departementene som berører ordningen med nettoføring av merverdiavgift.

På denne bakgrunn foreslås bevilgningen under kap. 1633, post 01 økt med 150 mill. kroner.

Kap. 2309 Tilfeldige utgifter

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på kap. 2309, post 01 er motpost til tilleggsbevilgninger til blant annet forhandlinger hvor staten er part, herunder lønnsoppgjøret for statsansatte, regulering av pensjoner mv. i folketrygden, takstoppgjøret for privatpraktiserende leger, fysioterapeuter og psykologer, og regulering av godtgjørelsen til vernepliktige og til uforutsette utgifter. I saldert budsjett var bevilgningen på posten 10,5 mrd. kroner.

Bevilgningsbehovet til inntekts- og trygdeoppgjør mv. er usikkert og avhenger av utfallet av lønnsforhandlingene. Lønnsvekstanslaget for 2015 er nå redusert til 2,7 pst. fra 3,3 pst. i Nasjonalbudsjettet 2015. Dette innebærer isolert sett at utgiftene i 2015 til lønnsoppgjøret i staten og reguleringen av grunnbeløpet i folketrygden blir lavere enn lagt til grunn i saldert budsjett. Samti-

dig følger det av retningslinjene for trygdeoppgjøret at det skal foretas etterregulering dersom lønnsveksten blir annerledes enn lagt til grunn når trygdeoppgjøret gjennomføres. Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene anslår lønnsveksten i 2014 til 3,1 pst., mens det i forbindelse med trygdeoppgjøret ble lagt til grunn 3,3 pst. Også dette bidrar til å redusere bevilgningsbehovet i 2015 på kap. 2309, post 01. Videre ble det i Gul bok 2015 på ymseposten tatt høyde for bevilgningsbehov til fengselskapasitet i Nederland, jf. at det i Prop. 92 LS (2014–2015) foreslås en bevilgning til formålet under Justis- og beredskapsdepartementet.

På bakgrunn av ovennevnte foreslås bevilgningen på kap. 2309, post 01 redusert med til sammen 2,9 mrd. kroner.

Kap. 4605 Direktoratet for økonomistyring

Post 01 Økonomitjenester

På denne posten føres betaling fra kunder når Direktoratet for økonomistyring viderefakturerer utgifter til elektronisk fakturabehandling, programvarevedlikehold og teknisk drift av lønssystemet. Ved innføringen av nettoordningen for merverdiavgift for statsforvaltningen ble det ikke trukket ut anslått merverdiavgift på posten. Det er nå avklart at disse utgiftene skal viderefaktureres uten merverdiavgift og at avgiften skal belastes kap. 1633 Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift. Det foreslås derfor å redusere bevilgningen på post 01 med 10 mill. kroner.

Kap. 4620 Statistisk sentralbyrå

Post 85 Tvangsmulkt

Med hjemmel i § 2-3 i statistikkloven kan Statistisk sentralbyrå ilegge tvangsmulkt ved overtredelse av opplysningsplikt. I Saldert budsjett 2015 er det lagt til grunn 10 mill. kroner i inntekter fra slike mulktar. På bakgrunn av ny regnskapsinformasjon foreslås bevilgningen økt med 5 mill. kroner.

Kap. 5309 Tilfeldige inntekter

Post 29 Ymse

På dette kapitlet inntektsføres uforutsette inntekter det ikke er naturlig å føre under andre kapitler. I Saldert budsjett 2015 er det på kap. 5309 Tilfeldige inntekter, post 29 Ymse bevilget 150 mill. kroner.

Inntektene anslås nå til 250 mill. kroner i 2015. Det økte inntektsanslaget skyldes blant annet

større innbetalinger fra Utenriksdepartementet som hovedsakelig gjelder tilbakeføring av bistandsmidler.

Bevilgningen på kap. 5309 Tilfeldige inntekter, post 29 Ymse foreslås på dette grunnlag økt med 100 mill. kroner, til 250 mill. kroner.

Kap. 5351 Overføring fra Norges Bank

Post 85 Overføring

Ifølge retningslinjer for Norges Banks årsoppgjørdisposisjoner skal eventuelt overskudd avsettes til bankens kursreguleringsfond inntil fondet utgjør en viss størrelse av de av bankens innenlandske og utenlandske aktiva som innebærer en kursrisiko for banken. Eventuelt overskudd etter avsetninger til kursreguleringsfondet avsettes til et overføringsfond.

Høy avkastning på bankens internasjonale reserver i 2014 bidro til å bygge opp kursreguleringsfondet raskere enn tidligere anslått. Ifølge retningslinjene skal det ved hvert årsoppgjør foretas en overføring fra overføringsfondet til statskassen med et beløp svarende til en tredel av innstående midler i overføringsfondet.

I Norges Banks årsmelding for 2014, framlagt 13. mars 2015, er overføringen fastslått til 10 419,2 mill. kroner. I Saldert budsjett 2015 er overføringen anslått til 3 000 mill. kroner. Den viktigste årsaken til økningen er svekkelsen av NOK mot USD og EUR i 4. kvartal 2014. Videre var aksjeavkastningen høy. Endringen innebærer at bevilgningen på kap. 5351, post 85, må økes med 7 419,2 mill. kroner.

Kap. 5491 Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift

Post 30 Avskrivninger

På denne posten inntektsføres summen av avskrivninger på statens kapital som bevilges på underpost 3 i statens forretningsdrift (kap. 2445–2490). På bakgrunn av endringer på disse underpostene foreslås bevilgningen på kap. 5491, post 30 økt med 158,1 mill. kroner.

Kap. 5501 Skatter på formue og inntekt¹

Post 70 Toppskatt mv.

Det vises til endringer i overgangsreglene for utføre. Se omtale i kapittel 2 i Prop. 120 LS (2014–2015) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivinga*.

¹ I tillegg reduseres skatteinntektene til kommunesektoren med 19 mill. kroner.

Bevilgningen foreslås på denne bakgrunn redusert med 3 mill. kroner.

Post 72 Fellesskatt

Det vises til endringer i overgangsreglene for utføre. Se omtale i kapittel 2 i Prop. 120 LS (2014–2015) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivinga*. Bevilgningen foreslås på denne bakgrunn redusert med 18 mill. kroner.

Kap. 5506 Avgift av arv og gaver

Post 70 (Ny) Avgift

Arveavgiften ble avvirket i forbindelse med budsjettet for 2014, og den tidligere posten kap. 5506 Avgift av arv og gaver, post 70 Avgift er ikke oppført med bevilgning i Saldert budsjett 2015. Det blir imidlertid fortsatt innbetalt arveavgift bl.a. på grunn av tidkrevende saksbehandling av både private og offentlige skiftesaker.

De tre første månedene i 2015 er det innbetalt om lag 140 mill. kroner. Den tidligere posten foreslås bevilget med 300 mill. kroner for 2015.

Kap. 5521 Merverdiavgift

Post 70 Merverdiavgift

Det vises til forslag om iverksettelse av fritak for merverdiavgift for leasing av elbiler og omsetning av batterier til elbiler. Se omtale i kapittel 18 i Prop. 120 LS (2014–2015) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivinga*. Bevilgningen foreslås på denne bakgrunn redusert med 25 mill. kroner.

Kap. 5538 Veibruksavgift på drivstoff

Post 70 Veibruksavgift på bensin

Det vises til at Stortingets anmodningsvedtak om avgiftslettelser for biodrivstoff ikke følges opp i Revidert nasjonalbudsjett 2015. Det vises også til utsatt iverksettelse av økningen i omsetningspåbudet for biodrivstoff fra 3,5 til 5,5 pst. Se omtale i kapittel 5 i Prop. 120 LS (2014–2015) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivinga*. Bevilgningen foreslås på denne bakgrunn økt med 20 mill. kroner.

Post 71 Veibruksavgift på autodiesel

Det vises til at Stortingets anmodningsvedtak om avgiftslettelser for biodrivstoff ikke følges opp i Revidert nasjonalbudsjett 2015. Det vises også til utsatt iverksettelse av økningen i omsetningspåbudet for biodrivstoff fra 3,5 til 5,5 pst. Se omtale i

kapittel 5 i Prop. 120 LS (2014–2015) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivinga*.

Det vises også til forslag om redusert veibruksavgift på autodiesel og biodiesel som oppfyller bærekraftskriteriene. Se omtale i kapittel 5 i Prop. 120 LS (2014–2015) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivinga*.

Bevilgningen foreslås på denne bakgrunn redusert med 401 mill. kroner.

Post 72 Utvide veibruksavgift til også å omfatte naturgass og LPG fra 1. juli

Det vises til forslag om å oppheve vedtaket om veibruksavgift på naturgass og LPG. Se omtale i kapittel 4 i Prop. 120 LS (2014–2015) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivinga*. Bevilgningen foreslås på denne bakgrunn redusert med 38 mill. kroner.

Kap. 5541 Avgift på elektrisk kraft

Post 70 Avgift på elektrisk kraft

Det vises til forslag om økt avgift på elektrisk kraft. Se omtale i kapittel 8 i Prop. 120 LS (2014–2015) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivinga*. Bevilgningen foreslås på denne bakgrunn økt med 75 mill. kroner.

Kap. 5543 Miljøavgift på mineralske produkter mv.

Post 70 CO₂-avgift

Det vises til utsatt iverksettelse av økningen i omsetningspåbudet for biodrivstoff fra 3,5 til 5,5 pst. Det vises også til forslag om økt CO₂-avgift på autodiesel ilagt veibruksavgift. Se omtale i kapittel 5 i Prop. 120 LS (2014–2015) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivinga*.

Det vises videre til forslag om økt CO₂-avgift på naturgass og LPG. Se omtale i kapittel 6 i Prop. 120 LS (2014–2015) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivinga*.

Det vises også til forslag om fritak for CO₂-avgift for hydrogen i naturgass og LPG. Se omtale i kapittel 7 i Prop. 120 LS (2014–2015) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivinga*.

Bevilgningen foreslås på denne bakgrunn økt med 624,5 mill. kroner.

Kap. 5560 Miljøavgift på plast- og papirposer

Post 70 Miljøavgift på plastposer

Det vises til forslag om å oppheve Stortingets vedtak om miljøavgift på plastposer og papirposer for 2015. Se omtale i kapittel 3 i Prop. 120 LS (2014–2015) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivinga*. Bevilgningen foreslås på denne bakgrunn redusert med 900 mill. kroner.

Post 71 Miljøavgift på papirposer

Det vises til forslag om å oppheve Stortingets vedtak om miljøavgift på plastposer og papirposer for 2015. Se omtale i kapittel 3 i Prop. 120 LS (2014–2015) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivinga*. Bevilgningen foreslås på denne bakgrunn redusert med 100 mill. kroner.

Kap. 5603 Renter av statens kapital i statens forretningsdrift

Post 80 Renter av statens faste kapital

På denne posten inntektsføres summen av renter på statens kapital som bevilges på underpost 4 i statens forretningsdrift (kap. 2445–2490). På bakgrunn av endringer på disse underpostene foreslås bevilgningen på kap. 5603, post 80 redusert med 3,1 mill. kroner.

Kap. 5700 Folketrygdens inntekter

Post 71 Trygdeavgift

Det vises til endringer i overgangsreglene for uføre. Se omtale i kapittel 2 i Prop. 120 LS (2014–2015) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivinga*. Bevilgningen foreslås på denne bakgrunn redusert med 16 mill. kroner.

2.14 Forsvarsdepartementet

Kap. 1700 Forsvarsdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

Leie av Grev Wedels Plass 1 Militærhospitalet

Av den foreslåtte økningen på posten gjelder 21,4 mill. kroner sikkerhetstiltak og leie av Grev Wedels Plass 1 (Militærhospitalet) og istandsettelse av bygningen til kontorlokaler. Høsten 2014 ble det inngått en leiekontrakt med Stiftelsen Militærhospitalet om leie av Militærhospitalet på Grev Wedels plass 1 fra 15. august 2014 og 10 år framover. Bygningens beliggenhet i nærheten til Stats-

ministerens kontor og Forsvarsdepartementets lokaler gjør at det av sikkerhetsmessige årsaker er ønskelig å ha kontroll over bygningen og bruken av den. Leieutgiften for Militærhospitalet utgjør 6,4 mill. kroner pr. år. I tillegg er de totale utgiftene knyttet til istandsetting av Militærhospitalet som kontorlokaler 15 mill. kroner. Tiltakene er knyttet til elektronisk sikring av bygget, IT-infrastruktur og andre bygningsmessige tilpassinger for å kunne tilfredsstille minimumskrav til helse, miljø og sikkerhet.

Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen

Utgiftene på posten foreslås redusert med 0,4 mill. kroner knyttet til korrigeringer ifm. avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen. Korrigeringen gjelder en rekke kapitler og poster under Forsvarsdepartementet.

Gjennom Stortingets behandling av Innst. 7 S (2014–2015) ble innsparingskravet i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen økt fra 0,5 pst. til 0,6 pst. av samtlige departementers driftsutgifter. For Forsvarsdepartementets budsjett utgjorde dette 31,6 mill. kroner. Reduksjonen ble innarbeidet på kap. 1760, post 45. I henhold til intensjonen med reformen foreslås reduksjonen fordelt på driftsposter under Forsvarsdepartementet, mot en tilsvarende bevilgningsøkning på kap. 1760, post 45. Det foreslås følgende fordeling av reduksjonen på de ulike kapitler og poster: kap. 1700, post 01 (0,4 mill. kroner), kap. 1710, post 01 (3,3 mill. kroner), kap. 1716, post 51 (0,2 mill. kroner), kap. 1719, post 01 (0,3 mill. kroner), kap. 1720, post 01 (3,7 mill. kroner), kap. 1721, post 01 (0,03 mill. kroner), kap. 1723, post 01 (0,2 mill. kroner), kap. 1725, post 01 (1,2 mill. kroner), kap. 1731, post 01 (6 mill. kroner), kap. 1732, post 01 (3,7 mill. kroner), kap. 1733, post 01 (4,8 mill. kroner), kap. 1734, post 01 (1,3 mill. kroner), kap. 1735, post 01 (1,2 mill. kroner), kap. 1740, post 01 (2,6 mill. kroner), kap. 1760, post 01 (1,1 mill. kroner), kap. 1790, post 01 (1,2 mill. kroner) og kap. 1795, post 01 (0,3 mill. kroner).

Utsatt konkurranseutsetting av renhold

Utgiftene på posten foreslås økt med 0,3 mill. kroner ifm. bortsetting av renhold som er utsatt til 2016. I Prop. 1 S (2014–2015) var det lagt til grunn at planlagt bortsetting av renholdstjenester ville gi en samlet innsparing på Forsvarsdepartementets budsjett på 11 mill. kroner i 2015. Gjennomføringen av tiltaket har vist seg å ta lengre tid enn forutsatt, og bortsettingen er utsatt til 2016. På denne

bakgrunn foreslås bevilgningene på en rekke driftsposter økt med til sammen 11 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon på kap. 1760, post 45. Økningen på 11 mill. kroner gjelder følgende kap. og poster: kap. 1700, post 01 (0,3 mill. kroner), kap. 1720, post 01 (1 mill. kroner), kap. 1725, 01 (0,5 mill. kroner), kap. 1731, post 01 (3,4 mill. kroner), kap. 1732, post 01 (1,2 mill. kroner), kap. 1733, post 01 (2 mill. kroner), kap. 1734, post 01 (0,8 mill. kroner), kap. 1740, post 01 (1,1 mill. kroner), kap. 1760, post 01 (0,1 mill. kroner), kap. 1790, post 01 (0,1 mill. kroner) og kap. 1795, post 01 (0,6 mill. kroner).

Øvrige endringer på posten

Det foreslås en økning på 21,9 mill. kroner til lønnsutgifter, husleie og andre driftsutgifter til Forsvarsdepartementets lokaler på Akershus festning samt refusjon av utgifter for tilkobling til sikkert nettverk for datakommunikasjon i Regjeringen og mellom departementene. Disse utgiftene motsvares av forslag om tilsvarende økt inntektsbevilgning, jf. omtale under kap. 4700, post 01.

Videre foreslås det å omprioritere 7,1 mill. kroner fra kap. 1760, post 45. Av beløpet gjelder 1,5 mill. kroner forbedret sikkerhet ved situasjons-senteret i Forsvarsdepartementet, 0,6 mill. kroner merutgifter ifm. reforhandlet særavtale for stillinger i utlandet og 5 mill. kroner til helse-, miljø- og sikkerhetstiltak i ledelsesbygget.

Av den samlede økningen på posten gjelder 2 mill. kroner utgifter til utvalget som skal utrede en modernisering av verneplikten i tråd med Forsvarets behov (Vernepliktsutvalget). Denne utgiftsøkningen motsvares av en tilsvarende reduksjon på kap. 1719, post 43.

Bevilgningen foreslås videre økt med 2,2 mill. kroner, som omdisponeres fra kap. 1700, post 73, ifm. Disse utgiftene gjelder lønn, godtgjørelser og husleie knyttet til *kompetansereformen*, jf. omtale i Prop. 1 S (2014–2015) for Forsvarsdepartementet.

Oppsummering

Bevilgningen foreslås økt med netto 54,5 mill. kroner.

Post 73 Forskning og utvikling, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 2,2 mill. kroner som en omdisponering til kap. 1700, post 01 knyttet til kompetansereformen, jf. omtale under kap. 1700, post 01.

Kap. 4700 Forsvarsdepartementet*Post 01 Driftsinntekter*

Bevilgningen foreslås økt med netto 21,9 mill. kroner.

Av den samlede økningen gjelder 14,4 mill. kroner viderefakturering av lønnsutgifter, husleie og andre driftsutgifter til Forsvarsdepartementets lokaler på Akershus festning. Videre foreslås det å øke bevilgningen med 7,5 mill. kroner knyttet til brukerbetaling for tilkobling til sikkert nettverk for datakommunikasjonen i Regjeringen og mellom departementene.

De samlede merinntektene på 21,9 mill. kroner motsvares av tilsvarende økte utgifter, jf. omtale under kap. 1700, post 01.

Kap. 1710 Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg*Post 01 Driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under kap. 1761, post 47*

Bevilgningen foreslås økt med netto 16,9 mill. kroner.

Bevilgningen foreslås økt med 20,3 mill. kroner, mot tilsvarende økning under kap. 1710, post 47 til å dekke merbehov knyttet til vedlikehold på eiendom, bygg og anlegg. Bevilgningen foreslås videre redusert med 3,3 mill. kroner knyttet til avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen, jf. omtale under kap. 1700, post 01.

Det er behov for fleksibilitet for å kunne håndtere eventuelle forseringer og endringer i periodisering av betalinger som kan oppstå ifm. byggingen av ny kampflybase på Ørland. Det foreslås derfor at kap. 1710 Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg, 47 Nybygg og nyanlegg, *kan overføres tilføyes stikkordet «kan nyttes under kap. 1761 post 47»*, jf. forslag til romertallsvedtak. Forsvaret har allerede tilsvarende fleksibilitet innenfor de samlede bevilgningene til materiellinvesteringer, ved at kap. 1760, post 45 er tilføyd stikkordet *«kan nyttes under 1761, post 45»*.

Post 47 Nybygg og nyanlegg, kan overføres, kan nyttes under kap. 1761, post 47

Bevilgningen foreslås økt med netto 161,2 mill. kroner.

I Saldert budsjett 2015 ble det tatt høyde for utgifter på 81,5 mill. kroner til nødstrømanlegg ved Statsministerens kontor og Forsvarsdepartementets lokaler og 100 mill. kroner til andre bygge- og anleggstiltak på kap. 1760, post 45. Det

foreslås å ompostere utgiftene på til sammen 181,5 mill. kroner til kap. 1710, post 47.

Videre foreslås bevilgningen på posten redusert med 20,3 mill. kroner som omdisponeres til kap. 1710, post 01 for å dekke økt behov for vedlikehold på eiendom, bygg og anlegg.

Kap. 1716 Forsvarets forskningsinstitutt*Post 51 Tilskudd til Forsvarets forskningsinstitutt*

Bevilgningen foreslås redusert med 0,2 mill. kroner knyttet til avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen, jf. omtale under kap. 1700, post 01.

Kap. 1719 Fellesutgifter og tilskudd til foretak under Forsvarsdepartementet*Post 01 Driftsutgifter*

Bevilgningen foreslås økt med netto 20,7 mill. kroner.

Jens Stoltenberg tiltrådte stillingen som generalsekretær i NATO 1. oktober 2014. I den forbindelse vil det i perioden 1. oktober 2014 til 1. oktober 2018 påløpe merutgifter under Forsvarsdepartementet knyttet til generalsekretærens personlige stab. Staben består av fem personer, hvorav fire personer er tilsatt i Forsvarsdepartementet. Det økte bevilgningsbehovet skal dekke utgiftene knyttet til ordinær lønn, utbetalinger iht. særavtale om økonomiske vilkår for personell som tjenestegjør ved stasjoner, NATO-staber og andre enheter i utlandet, arbeidsgiveravgift, boligutgifter, skoleutgifter med mer. Det foreslås en økning av bevilgningen på kap. 1719, post 01 på 8,2 mill. kroner for å dekke disse merutgiftene.

Videre foreslås bevilgningen på posten økt med 2,7 mill. kroner til arbeidet med en ekstern vurdering av effektiviseringspotensialet i forsvarssektoren, 2,9 mill. kroner til en uavhengig ekspertgruppe som skal bidra til debatten om Forsvarets forutsetninger for å løse sine oppgaver i en endret sikkerhetspolitisk situasjon, 0,9 mill. kroner til økte husleieutgifter for forsvarsattachéer grunnet svakere kronekurs og 0,5 mill. kroner til dekking av merutgifter ifm. nye oppholdskort på Joint Warfare Centre i Stavanger. For å dekke disse utgiftsøkningene foreslås bevilgningen på kap. 1760, post 45 redusert tilsvarende.

Videre foreslås det å øke bevilgningen med 0,3 mill. kroner til reisestøtte til pasienter ved Nasjonal Militær Poliklinikk og Kontor for Psykiatri og Stressmestring, mot tilsvarende reduksjon under kap. 1719, post 71.

Det foreslås videre å øke bevilgningen med 3,5 mill. kroner til utgifter til historiske markeringer ifm. andre verdenskrig, og 2 mill. kroner til et utvalg som er nedsatt ifm. revisjon av sikkerhetsloven. For å dekke disse utgiftsøkningene foreslås bevilgningen på kap. 1719, post 43 redusert tilsvarende.

Videre foreslås bevilgningen på posten redusert med 0,3 mill. kroner knyttet til avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen, jf. omtale under kap. 1700, post 01.

Post 43 Til disposisjon for Forsvarsdepartementet, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med netto 11 mill. kroner.

Av den samlede foreslåtte bevilgningsreduksjonen gjelder 7 mill. kroner utgifter til historiske markeringer ifm. andre verdenskrig, som foreslås omdisponert til kap. 1719, post 01 (3,5 mill. kroner), kap. 1719, post 71 (2,5 mill. kroner) og kap. 1795, ny post 60 (1 mill. kroner).

Videre foreslås det å omdisponere 2 mill. kroner til kap. 1719, post 01 til utgifter knyttet til revisjon sikkerhetsloven.

Utgiftene på posten foreslås videre redusert med 2 mill. kroner som inndekking for utgifter ifm. Vernepliktsutvalget på kap. 1700, post 21.

Post 71 Overføringer til andre, kan overføres

Bevilgningen foreslås økt med netto 2,2 mill. kroner.

Av den samlede økningen gjelder 2,5 mill. kroner utgifter til historiske markeringer ifm. andre verdenskrig, som foreslås omdisponert fra kap. 1719, post 43.

Videre foreslås posten redusert med 0,3 mill. kroner som inndekking for utgifter til reisestøtte til pasienter ved Nasjonal Militær Poliklinikk/Kontor for Psykiatri og Stressmestring på kap. 1719, post 01.

Kap. 1720 Felles ledelse og kommandoapparat

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås redusert med netto 94,9 mill. kroner.

Bevilgningsbehovet på posten reduseres med 183,8 mill. kroner som følge av fordeling av midler til gjennomføring av fellesøvelser i 2015. Da budsjettforslaget for 2015 ble lagt fram for Stortinget, var fordelingen av utgifter til fellesøvelser ikke

endelig avklart. I Saldert budsjett 2015 er derfor midlene til gjennomføring av fellesøvelser samlet på kap. 1720, post 01. Bevilgningen til fellesøvelser foreslås nå fordelt på de kapitler hvor utgiftene påløper. Dette gjelder kap. 1731, post 01 (89,5 mill. kroner), kap. 1732, post 01 (40,2 mill. kroner), kap. 1733, post 01 (34,1 mill. kroner), kap. 1734, post 01 (11 mill. kroner), kap. 1735, post 21 (4,5 mill. kroner) og kap. 1740, post 01 (4,5 mill. kroner).

Bevilgningen foreslås videre redusert med 27,6 mill. kroner som foreslås omdisponert til kap. 1740, post 01 til innkjøp av reservedeler. Videre foreslås posten redusert med 10 mill. kroner som omdisponeres til kap. 1733, post 01 for inndekking av Luftforsvarets merutgifter for reparasjon av sprekkdannelser på F-16, jf. omtale under kap. 1733, post 01.

Videre foreslås bevilgningen redusert med 23 mill. kroner knyttet til overføring av oppgaver fra Forsvarets hovedkvarter til Luftforsvaret, jf. tilsvarende økning på kap. 1733, post 01. Det foreslås videre en reduksjon av bevilgningen med 4,2 mill. kroner knyttet til en teknisk justering etter innføring av nettoordningen for merverdiavgift, mot tilsvarende økning på kap. 1731, post 01. Videre foreslås det å omdisponere til sammen 1,9 mill. kroner til utgifter knyttet til Forsvarets havari-kommisjon og opprettelse av PhD-stipendiatstillinger ved Krigsskolen og Luftkrigsskolen, på hhv. kap. 1725, post 01, kap. 1731, post 01 og kap. 1733, post 01.

Bevilgningen foreslås også økt med 61,1 mill. kroner knyttet til utgifter som motsvares av tilsvarende merinntekter, jf. omtale under kap. 4720, post 01. Videre foreslås bevilgningen økt med 57 mill. kroner knyttet til oppgradering av servere og videokonferanseutstyr til Forsvarets graderte informasjonssystem. Disse merutgiftene foreslås dekket ved en tilsvarende reduksjon av bevilgningen på kap. 1725, post 01 (2 mill. kroner) og kap. 1740, post 01 (55 mill. kroner).

Etter at Forsvarets spesialstyrker ble opprettet som egen driftsenhet har bevilgningen til formålet i hovedsak ligget på kap. 1720, post 01. Imidlertid har bevilgning til eiendom, bygg og anlegg samt materialforvaltning blitt liggende på andre budsjettkapitler. Bevilgningen på kap. 1720, post 01 foreslås derfor økt med 17,5 mill. kroner knyttet til budsjettekniske endringer og ompostering i forbindelse med opprettelsen av Forsvarets spesialstyrker som egen driftssjef i Forsvaret. Det foreslås tilsvarende bevilgningreduksjoner under kap. 1731, post 01 (16,4 mill. kroner) og kap. 1732, post 01 (1 mill. kroner). Det foreslås også at 1 mill. kro-

ner omposteres til kap. 1721, post 01 som teknisk endring i denne forbindelse.

Bevilgningsbehovet på posten øker videre med 1,7 mill. kroner knyttet til videreføring og styrking av omstillingsreformen ved Institutt for forsvarsstudier som foreslås dekket ved tilsvarende reduksjon på kap. 1760, post 45. Bevilgningsbehovet på posten øker også med 20,8 mill. kroner knyttet til merutgifter til et pågående Human Resources-prosjekt, som foreslås dekket ved en tilsvarende reduksjon av bevilgningen på kap. 1760, post 45.

Det planlegges å installere en ny alarmsentral på Haakonssvern med en forventet utgiftsramme på 1,4 mill. kroner. Det foreslås å øke bevilgningen med 1,2 mill. kroner til formålet. For å dekke disse utgiftene foreslås følgende bevilgningsreduksjoner: kap. 1720, post 01 (0,2 mill. kroner), kap. 1725, post 01 (0,1 mill. kroner), kap. 1731, post 01 (0,4 mill. kroner), kap. 1733, post 01 (0,3 mill. kroner), kap. 1734, post 01 (0,1 mill. kroner) og kap. 1740, post 01 (0,3 mill. kroner).

Videre foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 3,7 mill. kroner knyttet til avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen samt å øke bevilgningen med 1 mill. kroner som følge av at bortsetting av renhold er utsatt til 2016, jf. omtale under kap. 1700, post 01.

Kap. 4720 Felles ledelse og kommandoapparat

Post 01 Driftsinntekter

Bevilgningen foreslås økt med netto 61,1 mill. kroner.

Av økningen gjelder 56,7 mill. kroner inntekter i forbindelse med alliert trening og øving i Norge og 7,4 mill. kroner gjelder inntekter fra Utenriksdepartementet i forbindelse med det regjeringsoppnevnte Afghanistan-utvalget. Inntektene medfører tilsvarende økte utgifter, jf. kap. 1720, post 01.

Bevilgningen foreslås videre redusert med 3 mill. kroner som følge av reduksjon i inntekter ved Flymedisinsk Institutt og Troms Militære Sykehus.

Kap. 1721 Felles ledelse av Forsvarets spesialstyrker

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås økt med netto 5 mill. kroner.

Av den samlede endringen på posten gjelder 3,9 mill. kroner utgifter til stillinger og eiendom,

bygg og anlegg som foreslås omdisponert fra kap. 1740, post 01. Videre foreslås bevilgningen økt med 0,5 mill. kroner knyttet til kurs ved Naval Postgraduate School, mot tilsvarende reduksjon på kap. 1732, post 01. Bevilgningen foreslås også økt med 1 mill. kroner som ompostering, jf. forklaring under kap. 1720, post 01. Bevilgningen foreslås videre redusert med 0,3 mill. kroner som foreslås omdisponert til kap. 1740, post 01.

Kap. 1723 Nasjonal sikkerhetsmyndighet

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås redusert med 0,2 mill. kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen, jf. nærmere omtale under kap. 1700, post 01.

Kap. 1725 Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstaben

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås økt med netto 6,6 mill. kroner.

Bevilgningen foreslås økt med 1,6 mill. kroner grunnet merutgifter som motsvares av tilsvarende merinntekter, jf. omtale under kap. 4725, post 01. Bevilgningen på posten foreslås videre økt med 0,2 mill. kroner knyttet til Forsvarets havarikommisjon og 1,6 mill. kroner knyttet til å besette tre nye rådgiverstillinger som skal forsterke Forsvarets sikkerhetsavdelings evne til sikkerhetsklaring av personell mot tilsvarende reduksjon på hhv. kap. 1720, post 01 og kap. 1740, post 01.

Bevilgningen foreslås videre økt med 6,6 mill. kroner til inndekking av diverse økte fellesutgifter i Forsvaret, mot tilsvarende reduksjon på kap. 1740, post 01. Videre foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 2,0 mill. kroner til omdisponering til kap. 1720, post 01, til oppgradering av servere og videokonferanseutstyr til Forsvarets graderte informasjonssystem. Bevilgningen på posten foreslås også redusert med 0,4 mill. kroner, som omdisponeres til kap. 1731, post 01, knyttet til utdanning av vernepliktige ved Vardøhus festning.

Utgiftene på posten foreslås videre redusert med 0,1 mill. kroner som omdisponeres til kap. 1733, post 01 som inndekking av Luftforsvarets merutgifter til reparasjon av sprekkdannelse på F-16, jf. omtale under kap. 1733, post 01. Utgiftene på posten foreslås videre redusert med 0,1 mill. kroner knyttet til opprettelsen av alarmsentralen på Haakonssvern, jf. omtale under kap. 1720, post 01. I tillegg foreslås bevilgningen redusert med

1,2 mill. kroner knyttet til avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen, og økt med 0,5 mill. kroner som følge av at bortsetting av renhold er utsatt til 2016, jf. omtale under kap. 1700, post 01.

Kap. 4725 Fellesinstitusjoner og -inntekter under Forsvarsstaben

Post 01 Driftsinntekter

Bevilgningen foreslås økt med 1,6 mill. kroner knyttet til salg av språktjenester, som motsvares av tilsvarende utgifter på kap. 1725, post 01.

Kap. 1731 Hæren

Post 01 Driftsutgifter

Fellesøvelser

Bevilgningen på posten foreslås økt med 89,5 mill. kroner som følge av fordeling av midler til gjennomføring av fellesøvelser i 2015, jf. omtale under kap. 1720, post 01.

Beredskapsøvelse i Troms og Finnmark

Regjeringen foreslår en tilleggsbevilgning på posten på 4 mill. kroner til en beredskapsøvelse i Troms og Finnmark med avdelinger fra Heimevernet og Hæren. Tiltaket tar utgangspunkt i at Hæren deltar med en kompanistridsgruppe på om lag 150 befal og mannskaper, og at Heimevernet deltar med enheter fra innsatsstyrkene. Formålet med øvelsen er trening på vakthold, sikring og forsvar av strategiske punkter. Det vil derfor være aktuelt å gjennomføre tiltaket som en alarmøvelse for å teste enhetenes beredskapssystemer. Videre er formålet med øvelsen å bidra til å øke den operative og beredskapsmessige evnen i både Heimevernet og Hæren. Det legges opp til at øvelsen gjennomføres høsten 2015 med en varighet på om lag en uke.

Øvrige endringer på posten

Øvrige forslag om endringer på posten utgjør en netto reduksjon på 1 mill. kroner. I dette inngår forslag om en økning på 4,2 mill. kroner knyttet til en teknisk justering etter innføring av nettoordningen for merverdiavgift, mot tilsvarende reduksjon under kap. 1720, post 01. Til sammen 3,8 mill. kroner foreslås ompostert fra kap. 1732, post 01 og kap. 1733, post 01 som følge av en omorganisering av bedriftshelsetjenesten. Posten foreslås videre økt med 0,9 mill. kroner fra kap. 1720, post 01 knyttet til en PhD-stipendiatstilling ved Krigsskolen og 0,4 mill. kroner fra kap. 1725, post 01 til

utdanning av vernepliktige ved Vardøhus festning. Bevilgningen på posten foreslås videre økt med 29,1 mill. kroner ifm. Hærens deltagelse på en NATO-øvelse i Polen i juni 2015. Midlene foreslås omdisponert fra kap. 1760, post 45. Videre foreslås bevilgningen på posten redusert med 16,4 mill. kroner som ompostres til kap. 1720, post 01, ifm. opprettelsen av Forsvarets spesialstyrker som egen driftsenhet.

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 19,9 mill. kroner som foreslås omdisponert til kap. 1733, post 01 som inndekking for Luftforsvarets merutgifter for reparasjon av sprekkdannelser på F-16, jf. omtale under kap. 1733, post 01. Utgiftene på posten foreslås også redusert med 0,4 mill. kroner knyttet til opprettelse av alarmsentral på Haa-konsvern, jf. omtale under kap. 1720, post 01. Videre foreslås bevilgningen økt med 3,4 mill. kroner som følge av at bortsetting av renhold er utsatt til 2016 og redusert med 6,0 mill. kroner knyttet til avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen, jf. omtale under kap. 1700, post 01.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 92,5 mill. kroner.

Kap. 1732 Sjøforsvaret

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås økt med netto 64,5 mill. kroner.

Bevilgningen på posten foreslås økt med 40,2 mill. kroner som følge av fordeling av midler til gjennomføring av fellesøvelser i 2015, jf. omtale under kap. 1720, post 01 ovenfor.

Videre øker utgiftene med 9,6 mill. kroner mot tilsvarende merinntekter, jf. omtale under kap. 4732, post 01. Bevilgningen på posten foreslås videre økt med 1,6 mill. kroner som følge av en nivåjustering av lønn og grad for vernepliktig akademisk befal, som foreslås omdisponert fra kap. 1733, post 01. Videre foreslås det at bevilgningen på posten øker med 0,4 mill. kroner knyttet til overtakelse av ansvaret for vask og rens ved Haa-konsvern orlogsstasjon, mot tilsvarende reduksjon under kap. 1740, post 01.

Videre foreslås det å omprioritere 17 mill. kroner fra kap. 1760, post 45 som inndekking for økte utgifter til eiendom, bygg og anlegg ved Joint Warfare Centre i Stavanger.

Videre reduseres bevilgningsbehovet med 0,4 mill. kroner knyttet til omorganisering av bedrifts-

helsetjenesten. Utgiftene foreslås ompostert til kap. 1731, post 01.

Videre foreslås bevilgningen redusert med 0,5 mill. kroner knyttet til kurs ved Naval Postgraduate School, som foreslås overført til kap. 1721, post 01. Bevilgningen på posten foreslås redusert med ytterligere 1 mill. kroner knyttet til ompostering i forbindelse med opprettelsen av Forsvarets spesialstyrker som egen driftsenhet i Forsvaret, jf. forslag om tilsvarende økning under kap. 1720, posts 01.

Utgiftene på posten foreslås videre redusert med 3,7 mill. kroner knyttet til avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen og økt med 1,2 mill. kroner som følge av at bortsetting av renhold er utsatt til 2016, jf. omtale under kap. 1700, post 01.

Kap. 4732 Sjøforsvaret

Post 01 Driftsinntekter

Bevilgningen foreslås økt med 9,6 mill. kroner knyttet til inntekter fra Joint Warfare Center i Stavanger. Inntektene motsvares av tilsvarende utgifter, jf. kap. 1732, post 01.

Kap. 1733 Luftforsvaret

Post 01 Driftsutgifter

Sprekkdannelser F-16

Bevilgningsbehovet på posten øker med 68,3 mill. kroner til reparasjon av sprekkdannelser på F-16. F-16 flåten er hardt rammet av sprekkdannelser i det som kan beskrives som kanten på cockpiten, dvs. «rammen» rundt piloten. Den er en vital del av den bærende konstruksjonen i nesen på flyet. Sprekker i denne delen av flyet kan føre til brudd med alvorlige konsekvenser for pilot og fly. Sprekkene på de norske flyene ble avdekket som en følge av en inspeksjonsprosedyre utgitt av United States Airforce sommeren 2014. Problematikken med slike sprekker har vært kjent en stund, men den amerikanske produsenten forutså ikke den hurtige økningen av antall fly med sprekker. Tidligere prognose beskrev en gradvis økning av noen få sprekktilfeller per år for F-16 flåten på verdensbasis. På de norske F-16 ble det påvist sprekker på om lag 60 pst. av A-modellene (en-seter) og 100 pst. av B-modellene (to-seter). For å holde F-16 systemet operativt er det nødvendig å reparere sprekkene. Totalutgiftene for reparasjonen er beregnet til 116 mill. kroner, hvorav 90 mill. kroner kommer til utbetaling i 2015 og 26 mill. kroner i 2016. Av utgiftene på 90 mill. kroner i 2015 foreslås 38,3 mill. kroner dekket inn gjennom tilsvarende utgiftsreduksjoner på andre kapitler under

Forsvarsdepartementets budsjett, hhv. kap. 1720, post 01 (10,0 mill. kroner), kap. 1725, post 01 (0,1 mill. kroner), kap. 1731, post 01 (19,9 mill. kroner), og kap. 1740, post 01 (8,4 mill. kroner). Det foreslås videre en tilleggsbevilgning på 30 mill. kroner på kap. 1733, post 01 i 2015 for å dekke deler av merutgiftene. De resterende utgiftene på 21,7 mill. kroner dekkes innenfor gjeldende bevilgning på posten.

Øvrige endringer på posten

Bevilgningen på posten foreslås økt med 34,1 mill. kroner som følge av fordeling av midler til gjennomføring av fellesøvelser i 2015. Se omtale under kap. 1720, post 01.

Bevilgningen på posten foreslås videre økt med 23 mill. kroner som følge av en overføring av oppgaver fra Forsvarets hovedkvarter til Luftforsvaret, mot tilsvarende reduksjon under kap. 1720, post 01. Videre øker bevilgningsbehovet med 0,9 mill. kroner knyttet til opprettelse av en PhD-stipendiatstilling ved Luftkrigsskolen, som foreslås omdisponert fra kap. 1720, post 01. Bevilgningen foreslås redusert med 3,4 mill. kroner som følge av en omorganisering av bedriftshelsetjenesten. Disse utgiftene foreslås omdisponert til kap. 1731, post 01. Bevilgningen foreslås videre redusert med 1,6 mill. kroner knyttet til nivåjustering av lønn og grad for vernepliktig akademisk befal, mot tilsvarende økning på kap. 1732, post 01.

Utgiftene på posten foreslås redusert med ytterligere 0,3 mill. kroner knyttet til opprettelsen av alarmsentral på Haakonssvern, jf. omtale under kap. 1720, post 01. Videre foreslås bevilgningen økt med 2 mill. kroner som følge av at bortsetting av renhold er utsatt til 2016 og redusert med 4,8 mill. kroner knyttet til avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen, jf. omtale under kap. 1700, post 01.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 118,1 mill. kroner.

Kap. 1734 Heimevernet

Post 01 Driftsutgifter

Ekstra øvelser i nord

Forsvarsdepartementet legger opp til øving av alle de 12 Heimeverns-områdene i Finnmark i løpet av 2015. Dette innebærer en økning på fire områder sammenliknet med gjeldende plan. Formålet med

ekstra øving er å øke den operative evnen og høyne det militære aktivitetsnivået i Finnmark. Bevilgningen på posten foreslås i denne forbindelse økt med 3,6 mill. kroner.

Det legges i tillegg opp til en beredskapsøvelse i Troms og Finnmark med avdelinger fra Heimevernet og Hæren, jf. omtale under kap. 1731, post 01. Bevilgningen på posten foreslås i denne forbindelse økt med 2,1 mill. kroner.

Øvrige endringer på posten

Øvrige forslag om endringer på posten utgjør en netto økning på 9,4 mill. kroner og er knyttet til omdisponeringer og omposteringer til og fra diverse poster på Forsvarsdepartementets budsjett. Herunder foreslås det å øke bevilgningen med 11 mill. kroner som følge av fordeling av midler til gjennomføring av fellesøvelser i 2015, jf. omtale under kap. 1720, post 01.

Videre foreslås bevilgningen redusert med 1 mill. kroner som foreslås omdisponert til kap. 1740, post 01 for innkjøp av reservedeler.

Utgiftene på posten foreslås videre redusert med 0,1 mill. kroner knyttet til opprettelsen av alarmsentral på Haakonssvern, jf. omtale under kap. 1720, post 01. Bevilgningen på posten foreslås i tillegg økt med 0,8 mill. kroner som følge av at bortsetting av renhold er utsatt til 2016 og redusert med 1,3 mill. kroner knyttet til avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen, jf. omtale under kap. 1700, post 01.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 15,1 mill. kroner.

Kap. 1735 Etterretningstjenesten

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med netto 3,3 mill. kroner.

Bevilgningen på posten foreslås økt med 4,5 mill. kroner som følge av fordeling av bevilgning til fellesøvelser i 2015, jf. omtale under kap. 1720, post 01.

Utgiftene på posten foreslås videre redusert med 1,2 mill. kroner knyttet til avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen, jf. omtale under kap. 1700, post 01.

Kap. 1740 Forsvarets logistikkorganisasjon

Post 01 Driftsutgifter

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med netto 99,1 mill. kroner.

Det foreslås å øke utgiftene på posten med 119,4 mill. kroner mot tilsvarende merinntekter, jf. omtale under kap. 4740, post 01. Utgiftene knytter seg blant annet til Joint Warfare Centre i Stavanger og refusjoner i forbindelse med øving og trening i Norge, jf. nærmere omtale under kap. 4740, post 01.

Bevilgningen på posten foreslås videre økt med 4,5 mill. kroner som følge av fordeling av bevilgning til fellesøvelser i 2015, jf. omtale under kap. 1720, post 01. Bevilgningen foreslås økt med 50 mill. kroner til økt innkjøp av reservedeler. Som inndekking for disse utgiftene foreslås det tilsvarende utgiftsreduksjoner på en rekke poster under Forsvarsdepartementet: kap. 1720, post 01 (27,6 mill. kroner), kap. 1721, post 01 (0,3 mill. kroner), kap. 1734, post 01 (1 mill. kroner), kap. 1761, post 47 (7,1 mill. kroner) og kap. 1791, post 01 (13,9 mill. kroner).

Videre foreslås bevilgningen økt med 3 mill. kroner til merutgifter som følge av revidert utgiftsbane og utgiftsdeling i et samarbeidsprosjekt mellom Norge og USA (The bilateral Marine Corps Prepositioning Program-Norway). Som inndekking for denne utgiftsøkningen foreslås en tilsvarende reduksjon på kap. 1760, post 45.

Videre foreslås bevilgningen på posten redusert med 55 mill. kroner, som foreslås omdisponert til kap. 1720, post 01, knyttet til oppgradering av servere og videokonferanseutstyr til Forsvarets informasjonssystem for gradert informasjon, jf. omtale under kap. 1720, post 01.

Bevilgningen på posten foreslås videre redusert med 8,4 mill. kroner som omdisponeres til kap. 1733, post 01 som inndekking for deler av Luftforsvarets merutgifter til reparasjon av sprekkdannelse på F-16. jf. omtale under kap. 1733, post 01. Bevilgningen foreslås i tillegg redusert med 3,9 mill. kroner knyttet til stillinger og eiendom, bygg og anlegg ved Forsvarets spesialstyrker, som foreslås omdisponert til kap. 1721, post 01. Bevilgningen foreslås videre redusert med 1,6 mill. kroner som foreslås omdisponert til kap. 1725, post 01, til arbeidet med sikkerhetsklaring av personell ved Forsvarets sikkerhetsavdeling. Videre foreslås det å omprioritere 6,6 mill. kroner til kap. 1725, post 01, jf. omtale under kap. 1725, post 01. Bevilgningen foreslås videre redusert med 0,4 mill. kroner, omdisponert til kap.

1732, post 01, knyttet til overtakelse av ansvaret for vask og rens ved Haakonssvern orlogsstasjon.

Utgiftene på posten foreslås også redusert med 0,3 mill. kroner knyttet til opprettelsen av alarmsentral på Haakonssvern, jf. omtale under kap. 1720, post 01. Videre foreslås bevilgningen økt med 1,1 mill. kroner som følge av at bortsetting av renhold er utsatt til 2016 og redusert med 2,6 mill. kroner knyttet til avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen, jf. omtale under kap. 1700, post 01.

Kap. 4740 Forsvarets logistikkorganisasjon

Post 01 Driftsinntekter

Bevilgningen foreslås økt med netto 119,4 mill. kroner.

Av den samlede foreslåtte økningen er 111,8 mill. kroner knyttet til inntekter fra Joint Warfare Centre i Stavanger. Videre gjelder 4,1 mill. kroner økte refusjoner i forbindelse med øving og trening i Norge, mens 3,2 mill. kroner gjelder økte leieinntekter av materiell til Rygge sivile lufthavn og politiet, og 0,4 mill. kroner kommer av økte refusjoner knyttet til bidrag fra USA som forsterkning av Norge. Merinntektene motsvares av tilsvarende merutgifter, jf. kap. 1740, post 01.

Kap. 1760 Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg

Post 01 Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 1760, post 45

Bevilgningen foreslås økt med netto 9,7 mill. kroner.

Bevilgningsbehovet på posten øker med 10,4 mill. kroner som følge av foreslått omfordeling fra kap. 1760, post 45 i forbindelse med innføringen av nettoordning for merverdiavgift. Videre foreslås det en økning på 1,2 mill. kroner knyttet til økte utgifter mot tilsvarende merinntekter, jf. omtale under kap. 4760, post 01. Videre foreslås det at bevilgningen reduseres med 0,8 mill. kroner knyttet til kjøp av jernbanevogner, mot tilsvarende økning under kap. 1760, post 45.

Utgiftene på posten foreslås samtidig redusert med 1,1 mill. kroner knyttet til avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen og økt med 0,1 mill. kroner som følge av at bortsetting av renhold er utsatt til 2016, jf. omtale under kap. 1700, post 01.

Post 44 Fellesfinansierte investeringer, nasjonalfinansiert andel, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med netto 13,8 mill. kroner.

Av den samlede reduksjonen gjelder 7,1 mill. kroner forsinkelser i flere NATO-prosjekter, som foreslås omdisponert til kap. 1760, post 45. Bevilgningen på posten foreslås videre redusert med 6,7 mill. kroner, jf. tilsvarende reduserte inntekter under kap. 4760, post 48.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres, kan nyttes under kap. 1761, post 45

Kampflyutbetalinger

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 1 530 mill. kroner som omposteres til kap. 1761, post 45 for å dekke utgifter til kampflyanskaffelsen i 2015. Tilsvarende beløp er overført fra 2014 og er siste del av avsetningen på 3 177 mill. kroner til kampflyutbetalinger, jf. Prop. 28 S (2012–2013).

Nødstrømanlegg og eiendom, bygg og anlegg

Det foreslås at bevilgningen på posten redusert med 181,5 mill. kroner som omposteres til kap. 1710, post 47, jf. omtale under kap. 1710, post 47.

Øvrige endringer på posten

Bevilgningen på posten foreslås redusert med ytterligere netto 46,5 mill. kroner.

Av den samlede reduksjonen gjelder 2,7 mill. kroner en omdisponering til kap. 1719, post 01, knyttet til utgifter til en ekstern vurdering av effektiviseringspotensialet i forsvarssektoren. Bevilgningen foreslås videre redusert med 2,9 mill. kroner som foreslås omdisponert til kap. 1719, post 01, til utgifter til en uavhengig ekspertgruppe.

Videre foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 7,1 mill. kroner som foreslås omdisponert til kap. 1700, post 01, jf. nærmere omtale under kap. 1700, post 01.

Utgiftene på posten foreslås samtidig økt med 19,1 mill. kroner, mot tilsvarende merinntekter fra erstatninger og konvensjonalbøter, jf. omtale under kap. 4760, post 45. Videre foreslås bevilgningen på posten økt med 6,1 mill. kroner knyttet til tilskudd til effektiviseringstiltak ifm. kjøp av jernbanevogner, mot tilsvarende reduksjon under kap. 1719, post 01 (5,3 mill. kroner) og kap. 1760, post 01 (0,8 mill. kroner).

Bevilgningen på posten foreslås også økt med 7,1 mill. kroner som foreslås omdisponert fra kap. 1760, post 44 til økte utgifter som følge av valuta-kursendring, og økt med hhv. 4,1 mill. kroner og 2,9 mill. kroner knyttet til mindrebehov på kap. 1760, postene 48 og 75.

Bevilgningen på posten foreslås videre redusert med 10,4 mill. kroner knyttet til innføringen av nettoordningen for merverdiavgift som foreslås ompostert til kap. 1760, post 01. Bevilgningen foreslås også redusert med 0,5 mill. kroner som foreslås omdisponert til kap. 1719, post 01 til utgifter til produksjon av oppholdskort til personell ved Joint Warfare Centre i Stavanger. Videre foreslås bevilgningen på posten redusert med 0,9 mill. kroner, som omdisponeres til kap. 1719, post 01 til husleieutgifter for forsvarsattachéer.

Bevilgningen på posten reduseres med ytterligere 20,8 mill. kroner som foreslås omdisponert til kap. 1720, post 01, til et Human Resources-prosjekt. Bevilgningen foreslås også redusert med 5 mill. kroner som foreslås omdisponert til kap. 1795, post 01, til utstillinger ved Forsvarets museer. Bevilgningen på posten foreslås videre redusert med 1,7 mill. kroner som foreslås omdisponert til kap. 1720, post 01, til omstillingsforskning ved Institutt for forsvarsstudier. Videre foreslås bevilgningen på posten redusert med 17 mill. kroner som omdisponeres til kap. 1732, post 01, til utgifter til eiendom, bygg og anlegg ved Joint Warfare Centre i Stavanger. Bevilgningen foreslås også redusert med 3 mill. kroner som foreslås omdisponert til kap. 1740, post 01 ifm. utgifter knyttet til forhåndslagring av amerikansk materiell. Bevilgningen foreslås redusert med ytterligere 29,1 mill. kroner som foreslås omdisponert til kap. 1731, post 01, til deltakelse i en deployeringsøvelse i NATO-regi (Very High Readiness Joint Task Force Test Bed).

Bevilgningen foreslås samtidig økt med 31,6 mill. kroner knyttet til avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen, og redusert med 11 mill. kroner som følge av at bortsetting av renhold er utsatt til 2016, jf. omtale under kap. 1700, post 01.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen redusert med netto 1 758 mill. kroner.

Post 48 Fellesfinansierte investeringer, fellesfinansiert andel, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med netto 12,7 mill. kroner.

Bevilgningen foreslås redusert med 8,6 mill. kroner grunnet forsinkelser i flere NATO-prosjekter jf. tilsvarende inntektsreduksjon, jf. omtale under kap. 4760, post 48. Videre er bevilgningsbehovet redusert med 4,1 mill. kroner som foreslås omdisponert til kap. 1760, post 45.

Post 75 Fellesfinansierte investeringer, Norges tilskudd til NATOs investeringsprogram for sikkerhet, kan overføres, kan nyttes under kap. 1760, post 44

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 2,9 mill. kroner som følge av lavere utgiftsprognoser for Norges bidrag i 2015. Utgiftene foreslås omdisponert til kap. 1760, post 45.

Kap. 4760 Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg

Post 01 Driftsinntekter

Bevilgningen foreslås økt med 1,2 mill. kroner knyttet til refusjoner i forbindelse med oppgradering av Luftvern-missil til Fridtjof Nansen-klassen fregatter og refusjoner i forbindelse med sivilmilitær flymedisinsk evakueringskapasitet. Inntektene motsvares av tilsvarende utgifter, jf. kap. 1760, post 01.

Post 45 (Ny) Store nyanskaffelser

Posten foreslås opprettet med bevilgning på 19,1 mill. kroner.

Det foreslås bevilget 8,3 mill. kroner knyttet til inntekter fra erstatning fra UNITEAM, 1,8 mill. kroner knyttet til konvensjonalbøter og 8,9 mill. kroner knyttet til brukerbetaling for begrenset nett. Inntektene motsvares av tilsvarende utgifter.

Post 48 Fellesfinansierte investeringer, inntekter

Bevilgningen foreslås redusert med netto 15,3 mill. kroner grunnet lavere refusjoner fra NATO enn forutsatt, jf. tilsvarende reduserte utgifter under kap. 1760, post 48 (8,6 mill. kroner) og under kap. 1760, post 44 (6,7 mill. kroner).

Kap. 1761 Nye kampfly med baseløsning*Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres*

Bevilgningen foreslås økt med 1 530 mill. kroner grunnet overføring fra den tidligere avsetningen til kampfly på kap. 1760, post 45, jf. omtale under kap. 1760, post 45.

Post 47 Nybygg og nyanlegg, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 7,1 mill. kroner som omprioriteres til kap. 1740, post 01, til innkjøp av reservedeler.

Kap. 1790 Kystvakten*Post 01 Driftsutgifter*

Bevilgningen foreslås redusert med netto 1,1 mill. kroner.

Utgiftene på posten foreslås redusert med 1,2 mill. kroner knyttet til avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen, og økt med 0,1 mill. kroner som følge av at bortsetting av renhold er utsatt til 2016, jf. omtale under kap. 1700, post 01.

Kap. 1791 Redningshelikoptertjenesten*Post 01 Driftsutgifter*

Bevilgningen foreslås økt med netto 55,3 mill. kroner.

Bevilgningen foreslås økt med 69,3 mill. kroner knyttet til økt aktivitet, i henhold til iverksettingsdirektiv for redningshelikoptertjenesten fra Justis- og beredskapsdepartementet, jf. forslag om en tilsvarende inntektsøkning på kap. 4791, post 01. Bevilgningen på posten foreslås videre redusert med 13,9 mill. kroner som foreslås omdisponert til kap. 1740, post 01 til kjøp av reservedeler.

Kap. 4791 Redningshelikoptertjenesten*Post 01 Driftsinntekter*

Bevilgningen foreslås økt med 69,3 mill. kroner som gjelder inntekter i henhold til iverksettingsdirektiv fra Justis- og beredskapsdepartementet. Inntektene motsvares av tilsvarende utgifter, jf. kap. 1791, post 01.

Kap. 1795 Kulturelle og allmennyttige formål*Post 01 Driftsutgifter*

Bevilgningen foreslås økt med netto 5,3 mill. kroner.

Av den samlede økningen gjelder 5 mill. kroner historiske markeringer ifm. andre verdenskrig. Økningen motsvares av forslag om tilsvarende utgiftsreduksjon under kap. 1760, post 45.

Utgiftene på posten foreslås videre redusert med 0,3 mill. kroner knyttet til avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen, og økt med 0,6 mill. kroner som følge av at bortsetting av renhold er utsatt til 2016, jf. omtale under kap. 1700, post 01.

Post 60 (Ny) Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner

Det foreslås å bevilge 1 mill. kroner til tilskudd til historiske markeringer ifm. andre verdenskrig, angrepet på Norge i 1940 og frigjøringen i 1945. Som inndekking for de økte utgiftene foreslås bevilgningen på kap. 1719, post 43 redusert med tilsvarende beløp.

Andre saker*Bestillingsfullmakter*

Det foreslås følgende endringer i gjeldende bestillingsfullmakter for 2015:

Kap. 1731, post 01

Bestillingsfullmakten for Hæren foreslås redusert med 100 mill. kroner, fra 130 mill. kroner til 30 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak.

Reduksjonen kommer som følge av at de bestillingene det opprinnelige beløpet i fullmakten var ment å dekke, nå blir ivaretatt av Forsvarets logistikkorganisasjon, som ikke har behov for særskilte fullmakter ifm. bestillingene.

Kap. 1732, post 01

Bestillingsfullmakten for Sjøforsvaret foreslås økt med 100 mill. kroner, fra 810 mill. kroner til 910 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak. Økningen gjelder en forventet økning av vedlikeholdsutgifter av Sjøforsvarets struktur. Dette gjelder i hovedsak kontrakter mot ekstern leverandør for ivaretagelse av Nansen-klasse og utvidelse av kontrakter.

Nye stikkord

Ifm. opprettelse av kap. 1719 Fellesutgifter og tilskudd til foretak under Forsvarsdepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter, *overslagsbevilgning* var det lagt opp til at posten skulle ha stikkordet «*kan overføres*», jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–

2014). Ved en feil ble imidlertid stikkordet ikke inkludert i vedtaksdelen av proposisjonen. Det foreslås at posten tilføyes stikkordet «*kan overføres*», jf. forslag om romertallsvedtak. Behovet for stikkordet knytter seg til at det kan forekomme forskyvninger i utbetalingstidspunkt og størrelsen på utbetalinger knyttet til kompensasjonsordningen for veteraner.

Det foreslås videre også at kap. 1761 Nye kampfly med baseløsning, 01 Driftsutgifter tilføyes stikkordet «*kan nyttes under kap. 1761, post 45*», jf. forslag til romertallsvedtak. Bevilgningen på kap. 1761, post 01 gjelder gjennomføringskostnadene knyttet til kampflyanskaffelsen. Det er behov for økt fleksibilitet innefor den samlede bevilgningen til kampflyprogrammet, herunder mellom driftsutgifter og anskaffelses og investeringsutgifter, på hhv. post 01 og post 45. Behovet for økt fleksibilitet knytter seg blant annet til at det er flere partnerland i kampflyprogrammet, og at Norge således har begrenset mulighet til å påvirke framdriften og eventuelle endringer i utbetalingsplaner.

2.15 Olje- og energidepartementet

Kap. 1800 Olje- og energidepartementet

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under postene 70 og 72

Regjeringen foreslår en bevilgningsøkning på 9,8 mill. kroner til å oppgradere og modernisere IKT-løsningen for de departementene som er på felles IKT-plattform. Utgiftene foreslås delt mellom berørte departementer og Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon. På bakgrunn av dette foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 0,5 mill. kroner mot tilsvarende økning av bevilgningen på kap. 510, post 45, jf. nærmere omtale under Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Kap. 1810 Oljedirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

Oljedirektoratet får økt arbeidsbelastning i 2015 i forbindelse med gjennomføringen av søknadsrunden for tildeling i forhåndsdefinerte områder (TFO) og 23. konsesjonsrunde.

Det foreslås derfor å øke bevilgningen med 2,5 mill. kroner mot tilsvarende inntektsøkning under kap. 4810, post 01.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Det vil i 2015 bli høyere aktivitet i samarbeidsprosjektene innenfor dataforvaltning og utvinnings-teknologi, bistandsprosjekter og utviklingsprogrammet Olje for utvikling enn tidligere forutsatt. Det er blant annet inngått nye avtaler med Libanon og Kenya. Videre er det aktivitet i 2014 som først er regnskapsført og innbetalt i 2015.

Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen med 80 mill. kroner. Utgiftsøkningen motsvares av tilsvarende inntektsøkning under kap. 4810, post 02.

Kap. 4810 Oljedirektoratet

Post 01 Gebyrinntekter

Det foreslås å øke bevilgningen med 2,5 mill. kroner. Det vises til omtale og tilsvarende utgiftsøkning under kap. 1810, post 01.

Post 02 Oppdrags- og samarbeidsinntekter

Det foreslås å øke bevilgningen med 80 mill. kroner. Det vises til omtale og tilsvarende utgiftsøkning under kap. 1810, post 21.

Kap. 1815 Petoro AS

Post 70 Administrasjon

Det foreslås å øke bevilgningen til Petoro med totalt 9,5 mill. kroner. Økningen skal dekke ekstern juridisk bistand og annen teknisk bistand i pågående rettstvister. Videre skal det innhentes ekstern kompetanse til Petoros arbeid med oppfølging av modne felt.

Petoro har behov for ekstern juridisk bistand og annen teknisk bistand i pågående rettstvister for å sikre statens interesser (SDØE) mot økonomisk tap. Tvistene omhandler spørsmål av teknisk karakter og gjelder blant annet avtaler regulert av forskrift om andres bruk av innretninger. Det er uenighet om kostnadsfordeling og kontantoppgjør. Samlet omstridt beløp anslås til om lag 800 mill. kroner.

Petoro har siden 2012 blitt tilført økte bevilgninger til oppfølging av modne felt for å realisere gjenværende reserver og tilleggsressurser. Økningen i bevilgningen skal benyttes til kjøp av ekstern kompetanse for gjennomføring av studier, modelleringer mv. med sikte på å få gjennomført tiltak for økt utvinning i interessentskapene.

Post 79 (Ny) Erstatninger

Norges Bank, Finansdepartementet, Olje- og energidepartementet, Statoil ASA og Petoro AS har inngått avtaler som skal redusere statens samlede utgifter til valutahåndtering ved overføring av SDØEs inntekter fra petroleumssalg til Norges Bank.

Avtaleverket er under oppdatering, og det er behov for å klargjøre ansvar. Dette gjelder blant annet krav om erstatning for eventuelle tap som Norges Bank kan bli påført som følge av feil i innrapportering av valutabeløp. Det har så langt ikke vært hendelser som har medført erstatningskrav mot Petoro. Sannsynligheten for slike hendelser er liten. Staten er direkte ansvarlig for de forpliktelser Petoro pådrar seg ved kontrakt eller på annen måte, jf. Petroleumslovens § 11-3. Petoro er ikke tillagt noe løpende erstatningsansvar i utførelsen av forvalteroppgavene for SDØE, men opptrer som en agent for staten. Eventuelle dokumenterte tap for Norges Bank som kan tilskrives Petoro må derfor dekkes av staten.

Det foreslås på denne bakgrunn at Olje- og energidepartementet gis fullmakt til å utgiftsføre uten bevilgning eventuelle erstatninger til Norges Bank under kap. 1815 Petoro AS, ny post 79 Erstatninger, jf. forslag til romertallsvedtak. Erstatningsbeløpet skal beregnes av Norges Bank basert på faktisk netto rentetap og eventuelt andre dokumenterte kostnader. Stortinget vil bli orientert i etterkant dersom fullmakten blir benyttet.

Kap. 1820 Norges vassdrags- og energidirektorat*Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres*

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) internasjonale virksomhet skjer på oppdrag fra Norad og Utenriksdepartementet. Praksis for behandling av fakturaer fra eksterne konsulenter skal endres. Tidligere ble fakturaene betalt direkte av den aktuelle ambassaden. Nå skal de betales av NVE. Endringen påvirker i hovedsak samarbeidsavtalene med Myanmar, Liberia, Tanzania og Angola.

Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen med 45 mill. kroner. Utgiftsøkningen motsvares av tilsvarende inntektsøkning under kap. 4820, post 02.

Post 22 Flom- og skredforebygging, kan overføres, kan nyttes under post 60 og 72

Det foreslås at anleggsvirksomheten under Norges vassdrags- og energidirektorat, NVE Anlegg, legges inn under nettoordningen for merverdiavgift, jf. Finansdepartementets rundskriv R-116 *Nettoføringsordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statsforvaltningen*. Det foreslås å redusere bevilgningen med 8 mill. kroner. Reduksjonen tilsvarende anslaget på merverdiavgift som i dag viderefaktureres forvaltningen fra NVE Anlegg og som heretter vil bli belastet kap. 1633 Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift.

Videre foreslås det å redusere bevilgningen med 20 mill. kroner knyttet til engangskompensasjon til kommunene Rauma og Stranda, jf. nærmere omtale under kap. 1820, post 60, og 3 mill. kroner knyttet til sluttoppgjør for overtakelse av fjellskredovervåkingen, jf. nærmere omtale under kap. 1820, post 75.

Samlet foreslås det å redusere bevilgningen med 31 mill. kroner.

Post 60 Tilskudd til flom- og skredforebygging, kan overføres, kan nyttes under post 22 og 72

I Innst. 9 S (2014–2015) uttalte en enstemmig energi- og miljøkomité følgende:

«Komiteen er tilfreds med at regjeringen legger opp til at staten skal overta overvåkingsevne til Åknes/Tafjord IKS (ÅTB) og Nordnorsk fjellovervåking IKS (NNFO). Komiteen mener i den sammenheng at Stranda og Rauma kommuner bør gis en rimelig kompensasjon for pådratte investeringskostnader som kommunene har dekket gjennom låneopptak, og ber regjeringen prioritere dette innenfor gjeldende budsjettammer.»

Kommunene har i brev til Olje- og energidepartementet opplyst at saldo per 31. desember 2014 på de aktuelle lånene er om lag 22,9 mill. kroner for Stranda og om lag 16,6 mill. kroner for Rauma. I sum utgjør dette i underkant av 40 mill. kroner. Stranda kommunes lån skriver seg helt tilbake til 2007, før NVE overtok det nasjonale skredansvaret. Rauma kommunes låneopptak er av nyere dato.

Med bakgrunn i ovennevnte foreslår Regjeringen at kommunene Stranda og Rauma gis en engangskompensasjon på 10 mill. kroner hver, for utgifter til fjellovervåking. Merutgiften dekkes inn

vedomdisponering av midler fra kap. 1820, post 22.

Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen med 20 mill. kroner.

Post 75 (Ny) Tilskudd til fjellskredovervåking, kan overføres, kan nyttes under post 22

Fra 1. januar 2015 overtok Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) ansvaret for fjellskredovervåkingen i Norge. I forbindelse med NVEs overtakelse av fjellskredovervåkingen er det foretatt et sluttoppgjør som innebærer utbetaling av om lag 3 mill. kroner til Åknes/Tafjord IKS og Nordnorsk fjellovervåking i 2015.

Det foreslås på denne bakgrunn å bevilge 3 mill. kroner i 2015 til ovennevnte formål. Forslaget motsvares av tilsvarende reduksjon på kap. 1820, post 22.

Kap. 4820 Norges vassdrags- og energidirektorat

Post 02 Oppdrags- og samarbeidsinntekter

Det foreslås å øke bevilgningen med 45 mill. kroner. Det vises til omtale og tilsvarende utgiftsøkning under kap. 1820, post 21 Spesielle driftsutgifter.

Kap. 1821 Hjemfalte anlegg

Post 60 (Ny) Overføring til kommuner

Staten skal selge de hjemfalte rettighetene i Hjerdøla i Tinn kommune. Overføringsanleggene består av et inntaksarrangement i sidevassdraget Hjerdøla og en overføringstunnel til Skarfosdammen i hovedvassdraget Måna. A/S Rjukanfos (nå Hydro Energi AS) ble ved kgl. res. 7. november 1947 gitt konsesjon for erverv og overføring av sidevassdraget Hjerdøla til Skarfosdammen i hovedvassdraget Måna. Overføringen tilsvarer en gjennomsnittlig produsert energimengde på 14 GWh/år, som blir nyttiggjort i Vemork kraftverk. Kraftverket eies av Hydro.

Salg av statseiendom skal skje i samsvar med avhendingsinstruksen fastsatt ved kgl. res. 19. desember 1997. Avhendingen kan skje ved direkte salg når det bare er én aktuell kjøper, jf. Instruksen pkt. 3.4. Hydro er eneste aktuelle kjøper av reguleringsanleggene og avhendingen skjer derfor ved direkte salg basert på teknisk verdi. Drift av reguleringsanlegg er basert på selvkost og verdien henger sammen med fallrettighetene. Anleggene har en beregnet teknisk verdi på 9,5 mill. kroner.

Staten ved Olje- og energidepartementet og Hydro Energi AS er ved avtale av 17. mars 2015 blitt enige om at Hydro kjøper de hjemfalte anleggene for 9,5 mill. kroner som tilsvarer anleggenes tekniske verdi, jf. kap. 4821, post 40. Kontrakten forutsetter at Øst-Telemarkens Brukseierforening gis ny reguleringskonsesjon for overføringen av Hjerdøla til Skarfosdammen i Måna. Videre forutsetter gjennomføringen av kontrakten Stortingets samtykke.

En tredjedel av verdien av anleggene skal tildeles Tinn kommune hvor vannfallet og reguleringsanleggene ligger, slik vassdragslovgivningen bestemmer.

Det foreslås på denne bakgrunn å bevilge 3,2 mill. kroner i overføring til Tinn kommune.

Kap. 4821 Hjemfalte anlegg

Post 40 (Ny) Salgsinntekter

Det foreslås en inntektsbevilgning på 9,5 mill. kroner fra salget av de hjemfalte reguleringsanleggene i Hjerdøla, jf. omtale ovenfor.

Kap. 1840 CO₂-håndtering

Regjeringens strategi for arbeidet med CO₂-håndtering ble lagt fram i Prop. 1 S (2014–2015) for Olje- og energidepartementet. Strategien følger opp Regjeringens ambisjon om å realisere minst ett fullskalaanlegg for fangst og lagring av CO₂ innen 2020. Muligheter både i Norge og i utlandet blir undersøkt. Regjeringen har på forespørsel fra Europakommisjonen svart at Norge er innstilt på å delta i et samarbeid for å medvirke til å realisere et europeisk CO₂-fangst- og lagringsprosjekt. Nederland, Tyskland og Frankrike har også svart positivt på tilsvarende forespørsler. ROAD-prosjektet i Nederland er i dag det mest modne prosjektet i Europa og vil være en aktuell kandidat, jf. omtale i Prop. 1 S (2014–2015) for Olje- og energidepartementet.

Samtidig kartlegges mulighetene for å realisere fullskala demonstrasjon i Norge. Gassnovas idéstudie av mulighetene for realisering av et fullskala demonstrasjonsanlegg i Norge ble overlevert departementet 4. mai 2015. Formålet er å klargjøre om det er grunnlag for å sette i gang et industrielt prosjektmodningsløp for et CO₂-hånderingsprosjekt. Utredningen til Gassnova viser at tilfanget av mulige fullskala demonstrasjonsprosjekt i Norge er lite, men Gassnova har identifisert industrielle aktører som kan være interessert i å delta i videre studier av fangst på sine anlegg.

Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget i statsbudsjettet for 2016 med sin vurdering av Gassnova sin utredning og plan for realisering av fullskalaambisjonen.

Utgiftene til det videre arbeidet dekkes over kap. 1840, postene 21, 70 og 74. Anslagene for de ulike oppdragene og fasene av studiene er usikre og det er behov for å se budsjettmidlene i sammenheng. Det foreslås på denne bakgrunn at kap.

1840, post 21 tilføyes stikkordet «*kan nyttes under postene 70 og 74*» og at kap. 1840, post 70 tilføyes stikkordet «*kan nyttes under post 74*», jf. forslag til romertallsvedtak.

Kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten

Tabell 2.1 Endring av bevilgninger under kap. 2440 og 5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (i mill. kroner)

Kap/post/underpost		Saldert budsjett 2015	Forslag til ny bevilgning for 2015	Endring
<i>Kap. 2440</i>				
30	Investeringer	38 000	29 000	-9 000
	Sum kap. 2440	38 000	29 000	-9 000
<i>Kap. 5440</i>				
24.1	Driftsinntekter	188 800	152 300	-36 500
24.2	Driftsutgifter	-33 400	-32 300	1 100
24.3	Lete- og feltutviklingsutgifter	-2 000	-1 600	400
24.4	Avskrivninger	-26 700	-22 400	4 300
24.5	Renter av statens kapital	-5 700	-4 100	1 600
24	Driftsresultat	121 000	91 900	-29 100
30	Avskrivninger	26 700	22 400	-4 300
80	Renter av statens kapital	5 700	4 100	-1 600
	Sum kap. 5440	153 400	118 400	-35 000
Kontantstrømmen til SDØE:				
	Innbetalinger	188 800	152 300	-36 500
	Utbetalinger	73 400	62 900	-10 500
	Netto kontantstrøm fra SDØE	115 400	89 400	-26 000

Bevilgningen under kap. 2440, post 30 Investeringer foreslås redusert med 9 000 mill. kroner, til 29 000 mill. kroner. Reduksjonen skyldes i hovedsak usikkerheten ved framdriften til flere prosjekter som følge av sterk kostnadsøkning i oljeindustrien og et betydelig fall i olje- og gassprisene. Redusert produksjonsboring på Troll og Åsgard, reduserte driftsinvesteringer på Tordis/Vigdis og en forskyvning av aktivitet for Johan Sverdrup-prosjektet bidrar til reduksjonen. Petoro har i tillegg justert ned investeringsanslaget på porteføljens nivå begrunnet med stor usikkerhet til aktivitetsnivå og framdrift i pågående og nye prosjekter. De største investeringene for SDØE i 2015 er knyttet til feltene Troll, Gullfaks, Oseberg, Martin Linge og Johan Sverdrup.

Anslaget under kap. 5440, underpost 24.1 Driftsinntekter er redusert med 36 500 mill. kroner, til 152 300 mill. kroner. Reduksjonen skyldes lavere prisforutsetninger. Anslagene baserer seg på en oljepris for 2015 på 480 kroner per fat sammenlignet med 650 kroner per fat i Saldert budsjett 2015.

Anslaget under kap. 5440, underpost 24.2 Driftsutgifter er redusert med 1 100 mill. kroner, til 32 300 mill. kroner. Reduksjonen skyldes justeringer i kostnadene på flere felt og anlegg samt reduserte kostnader til kjøp av gass for videre salg. De største endringene skyldes reduserte kostnader for ordinær drift og vedlikehold på Oseberg, Troll og Gassled.

Anslaget under kap. 5440, underpost 24.3 Lete- og feltutviklingskostnader er redusert med 400 mill. kroner, til 1 600 mill. kroner. Reduksjonen skyldes endringer i boreplaner og prioritering av brønner.

Anslaget under kap. 5440, underpost 24.4 Avskrivninger er redusert med 4 300 mill. kroner, til 22 400 mill. kroner. Reduksjonen skyldes lavere investeringer og endringer i reserver og produksjon.

Anslaget under kap. 5440, underpost 24.5 Renter av statens kapital er redusert med 1 600 mill.

kroner, til 4 100 mill. kroner. Reduksjonen skyldes en oppdatering av anslaget for statens faste kapital som følge av lavere investeringer i 2014 og 2015.

Ovennevnte endringer i underposter medfører at SDØEs anslåtte driftsresultat er redusert med 29 100 mill. kroner, fra 121 000 mill. kroner til 91 900 mill. kroner.

Netto kontantstrøm fra SDØE er redusert fra 115 400 mill. kroner til 89 400 mill. kroner, en reduksjon på 26 000 mill. kroner fra Saldert budsjett 2015.

Kap. 2490 NVE Anlegg

Post 24 Driftsresultat

Tabell 2.2 Endring av bevilgning under kap. 2490 NVE Anlegg (i 1 000 kr)

Kap./post/underpost	Beskrivelse	Saldert budsjett 2015	Forslag til ny bevilgning	Endring
2490	24.1	Driftsinntekter	-67 000	-1 000
	24.2	Driftsutgifter	61 300	1 900
	24.3	Avskrivninger	5 000	-500
	24.4	Renter av statens kapital	700	-400
	24	Driftsresultat	0	0

Norges vassdrags- og energidirektorat sin anleggsvirksomhet, NVE Anlegg, som er en del av forvaltningsorganet NVE, foreslås lagt inn under nettoordningen for merverdiavgift, jf. Finansdepartementets rundskriv R-116 *Nettoføringsordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statsforvaltningen*. På denne bakgrunn foreslås det å redusere brutto bevilgningene med 9 mill. kroner.

Anslaget under kap. 2490, underpost 24.1 Driftsinntekter er økt med netto 1 mill. kroner, til 68 mill. kroner. Anslagsøkningen skyldes høyere aktivitet etter flommen på Vestlandet i 2014 (10 mill. kroner), som delvis motvirkes av at NVE Anlegg inkluderes i nettoordningen for merverdiavgift (9 mill. kroner).

Anslaget under kap. 2490, underpost 24.2 Driftsutgifter er økt med netto 1,9 mill. kroner, til 63,2 mill. kroner. Anslagsøkningen skyldes høyere aktivitet etter flommen på Vestlandet i 2014 (10,9 mill. kroner), som delvis motvirkes av at NVE Anlegg inkluderes i nettoordningen for merverdiavgift (9 mill. kroner).

Anslaget under kap. 2490, underpost 24.3 Avskrivninger er redusert med 0,5 mill. kroner, til

4,5 mill. kroner. Reduksjonen skyldes lavere investeringer i 2014 enn tidligere antatt.

Anslaget under kap. 2490, underpost 24.4 Renter av statens kapital er redusert med 0,4 mill. kroner, til 0,3 mill. kroner. Reduksjonen skyldes lavere rentegrunnlag enn tidligere beregnet.

Ovennevnte endringer i underposter fører ikke til endring i NVE Anleggs anslåtte driftsresultat.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

NVE Anlegg inkluderes i nettoordningen for merverdiavgift, jf. omtale under kap. 2490, post 24. Det foreslås derfor å redusere bevilgningen med 0,5 mill. kroner.

Kap. 5680 Statnett SF

Post 85 Utbytte

Konsernets overskudd etter skatt for 2014, justert for endring i saldo for mer-/mindreinntekt etter skatt, ble 1 284 mill. kroner. For regnskapsåret 2014 er utbyttet fastsatt til 25 pst. av konsernets

årsresultat etter skatt, justert for endring i saldo for mer-/mindreinntekt etter skatt.

Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen med 34 mill. kroner.

Kap. 5685 Aksjer i Statoil ASA

Post 85 Utbytte

Statoil ASA betaler kvartalsvise utbytter. Styret vedtar utbytte for første, andre og tredje kvartal basert på fullmakt fra generalforsamlingen. Utbytte for fjerde kvartal (og samlet årlig) vedtas av generalforsamlingen basert på styrets anbefaling. Utbetalingen av utbytte skjer om lag fire måneder etter at utbytte annonseres i forbindelse med framleggelsen av selskapets kvartalsresultater. Utbytte for tredje og fjerde kvartal 2014 og første og andre kvartal 2015 utbetales i 2015. Statoil har utbetalt et utbytte på 1,80 kroner per aksje for

tredje kvartal 2014. Statoil har foreslått et tilsvarende utbytte for fjerde kvartal 2014 på 1,80 kroner per aksje, med intensjon om å utbetale et stabilt utbytte for de tre første kvartalene i 2015. Det legges derfor til grunn et tilsvarende utbytte per aksje for resterende kvartaler som utbetales i 2015.

Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen med 427 mill. kroner.

Finansdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2015.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2015 i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag til vedtak om tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2015

I

I statsbudsjettet for 2015 gjøres følgende endringer:

Utgifter:

Kap.	Post	Formål	Kroner
21		Statsrådet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 154 549 000 til kr 161 449 000	6 900 000
24		Regjeringsadvokaten:	
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 14 382 000 til kr 21 182 000	6 800 000
41		Stortinget:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 875 000 000 til kr 892 600 000	17 600 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 346 300 000 til kr 423 000 000	76 700 000
	73	Kontingenter, internasjonale delegasjoner, forhøyes med fra kr 13 000 000 til kr 14 000 000	1 000 000
43		Stortingets ombudsmann for forvaltningen:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 64 300 000 til kr 67 700 000	3 400 000
61		Høyesterett:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 92 352 000 til kr 99 652 000	7 300 000
100		Utenriksdepartementet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 1 930 000 000 til kr 1 942 210 000	12 210 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 10 503 000 til kr 12 003 000	1 500 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 11 516 000 til kr 14 516 000	3 000 000
116		Deltaking i internasjonale organisasjoner:	
	70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner, forhøyes med fra kr 1 293 554 000 til kr 1 357 554 000	64 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
140		Utenriksdepartementets administrasjon av utviklingshjelpen:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 1 245 501 000 til kr 1 257 881 000	12 380 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 21 556 000 til kr 23 556 000	2 000 000
141		Direktoratet for utviklingssamarbeid (Norad):	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 236 373 000 til kr 234 192 000	2 181 000
163		Nødhjelp, humanitær bistand og menneskerettigheter:	
	70	Nødhjelp og humanitær bistand, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 3 339 042 000 til kr 3 589 042 000	250 000 000
164		Fred, forsoning og demokrati:	
	70	Fred, forsoning og demokratiltak, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 655 900 000 til kr 631 600 000	24 300 000
165		Forskning, kompetanseheving og evaluering:	
	71	Faglig samarbeid, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 415 900 000 til kr 395 900 000	20 000 000
166		Miljø og bærekraftig utvikling mv.:	
	70	Ymse tilskudd, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 5 000 000 til kr 0	5 000 000
	72	Internasjonale miljøprosesser og bærekraftig utvikling, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 942 200 000 til kr 932 200 000	10 000 000
	74	Fornybar energi, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 1 090 000 000 til kr 940 000 000	150 000 000
167		Flyktningtiltak i Norge, godkjent som utviklingshjelp (ODA):	
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 1 689 197 000 til kr 1 948 497 000	259 300 000
170		FN-organisasjoner mv.:	
	81	Tilskudd til internasjonal landbruksforskning, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 140 000 000 til kr 125 000 000	15 000 000
171		Multilaterale finansinstitusjoner:	
	70	Verdensbanken, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 901 000 000 til kr 897 700 000	3 300 000
	71	Regionale banker og fond, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 861 500 000 til kr 869 800 000	8 300 000
	72	Samfinansiering via finansinstitusjoner, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 259 500 000 til kr 219 500 000	40 000 000
200		Kunnskapsdepartementet:	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 2 673 000 til kr 1 766 000	907 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
225		Tiltak i grunnopplæringen:	
	64	Tilskudd til opplæring til barn og unge som søker opphold i Norge, nedsettes med fra kr 160 410 000 til kr 157 320 000	3 090 000
	65	Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 465 500 000 til kr 442 753 000	22 747 000
	70	Tilskudd til opplæring av lærlinger og lære kandidater med spesielle behov, forhøyes med fra kr 50 408 000 til kr 56 408 000	6 000 000
252		EUs utdannings- og ungdomsprogram:	
	70	Tilskudd, nedsettes med fra kr 439 921 000 til kr 390 629 000	49 292 000
258		Tiltak for livslang læring:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 1</i> , nedsettes med fra kr 64 367 000 til kr 63 081 000	1 286 000
260		Universiteter og høyskoler:	
	50	Statlige universiteter og høyskoler, nedsettes med fra kr 29 829 046 000 til kr 29 823 650 000	5 396 000
	70	Private høyskoler, forhøyes med fra kr 1 228 002 000 til kr 1 236 897 000	8 895 000
280		Felles enheter:	
	73	Tilskudd til NORDUnet, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 24 694 000 til kr 30 094 000	5 400 000
281		Felles tiltak for universiteter og høyskoler:	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i> , nedsettes med fra kr 121 853 000 til kr 116 577 000	5 276 000
	70	Andre overføringer, <i>kan nyttes under post 1</i> , forhøyes med fra kr 46 388 000 til kr 50 510 000	4 122 000
	73	Tilskudd til internasjonale programmer, forhøyes med fra kr 67 148 000 til kr 68 248 000	1 100 000
283		Meteorologiformål:	
	50	Meteorologisk institutt, forhøyes med fra kr 284 957 000 til kr 298 257 000	13 300 000
	72	Internasjonale samarbeidsprosjekter, forhøyes med fra kr 94 234 000 til kr 96 964 000	2 730 000
285		Norges forskningsråd:	
	53	Strategiske satsinger, forhøyes med fra kr 1 004 814 000 til kr 1 009 814 000	5 000 000
287		Forskningsinstitutter og andre tiltak:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 71</i> , forhøyes med fra kr 39 704 000 til kr 41 066 000	1 362 000
	53	NUPI, forhøyes med fra kr 4 616 000 til kr 5 491 000	875 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
288		Internasjonale samarbeidstiltak:	
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner, forhøyes med fra kr 246 426 000 til kr 291 623 000	45 197 000
	73	EUs rammeprogram for forskning, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 2 053 648 000 til kr 2 397 942 000	344 294 000
	75	UNESCO-kontingent, forhøyes med fra kr 18 573 000 til kr 21 217 000	2 644 000
300		Kulturdepartementet:	
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 2 336 000 til kr 4 873 000	2 537 000
310		Tilskudd til trossamfunn m.m.:	
	60	Tilskudd til livssynsnøytrale sermonirom, nedsettes med fra kr 10 661 000 til kr 6 661 000	4 000 000
314		Kultursamarbeid i nordområdene og kulturnæring:	
	71	Kulturnæringsprosjekter, nedsettes med fra kr 7 134 000 til kr 6 634 000	500 000
315		Frivillighetsformål:	
(NY)	75	Herreløs arv til frivillige organisasjoner, bevilges med	6 500 000
	79	Til disposisjon, forhøyes med fra kr 3 773 000 til kr 12 773 000	9 000 000
	82	Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg, forhøyes med fra kr 100 018 000 til kr 125 018 000	25 000 000
320		Allmenne kulturformål:	
	21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 9 972 000 til kr 16 672 000	6 700 000
	79	Til disposisjon, <i>kan nyttes under post 1</i> , nedsettes med fra kr 7 641 000 til kr 5 641 000	2 000 000
321		Kunstnerformål:	
	73	Kunstnerstipend m.m., <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 177 610 000 til kr 158 310 000	19 300 000
	74	Garantiinntekter og langvarige stipend, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 104 906 000 til kr 124 206 000	19 300 000
323		Musikkformål:	
	70	Nasjonale institusjoner, forhøyes med fra kr 277 279 000 til kr 279 779 000	2 500 000
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 516 469 000 til kr 518 049 000	1 580 000
329		Arkivformål:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 21 153 000 til kr 21 174 000	21 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
334		Film- og medieformål:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 154 604 000 til kr 151 744 000	2 860 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 8 756 000 til kr 11 625 000	2 869 000
	78	Ymse faste tiltak, forhøyes med fra kr 23 485 000 til kr 25 312 000	1 827 000
339		Lotteri- og stiftelsestilsynet:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 6 820 000 til kr 6 827 000	7 000
340		Den norske kirke:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 1 207 676 000 til kr 1 230 476 000	22 800 000
400		Justis- og beredskapsdepartementet:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 341 411 000 til kr 341 361 000	50 000
(NY) 21		Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , bevilges med	15 000 000
	71	Tilskudd til internasjonale organisasjoner, forhøyes med fra kr 12 791 000 til kr 12 841 000	50 000
410		Tingrettene og lagmannsrettene:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 1 811 200 000 til kr 1 838 500 000	27 300 000
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med fra kr 77 279 000 til kr 65 920 000	11 359 000
414		Forliksråd og andre domsutgifter:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 176 546 000 til kr 163 546 000	13 000 000
430		Kriminalomsorgen:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 3 859 582 000 til kr 3 860 582 000	1 000 000
432		Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 185 295 000 til kr 186 295 000	1 000 000
440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 13 384 176 000 til kr 13 564 729 000	180 553 000
	23	Sideutgifter i forbindelse med sivile gjøremål, forhøyes med fra kr 11 262 000 til kr 22 621 000	11 359 000
	60	Tilskudd til kommuner, forhøyes med fra kr 5 501 000 til kr 15 501 000	10 000 000
	70	Tilskudd, forhøyes med fra kr 61 742 000 til kr 64 492 000	2 750 000
	73	Tilskudd til EUs grense- og visumfond, nedsettes med fra kr 116 644 000 til kr 0	116 644 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
444		Politiets sikkerhetstjeneste (PST):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 631 263 000 til kr 708 363 000	77 100 000
454		Redningshelikoptertjenesten:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 699 694 000 til kr 692 194 000	7 500 000
456		Direktoratet for nødkommunikasjon:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 679 621 000 til kr 589 621 000	90 000 000
460		Spesialenheten for politisaker:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 40 101 000 til kr 44 401 000	4 300 000
466		Særskilte straffesaksutgifter m.m.:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 1 209 588 000 til kr 1 007 588 000	202 000 000
467		Norsk Lovtidend:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 3 315 000 til kr 4 515 000	1 200 000
469		Vergemålsordningen:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 168 780 000 til kr 183 780 000	15 000 000
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 72 208 000 til kr 92 208 000	20 000 000
470		Fri rettshjelp:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 765 111 000 til kr 663 111 000	102 000 000
	72	Tilskudd til spesielle rettshjelpiltak, forhøyes med fra kr 34 333 000 til kr 34 513 000	180 000
472		Voldsoffererstatning og rådgiving for kriminalitetsofre:	
	70	Erstatning til voldsofre, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 371 894 000 til kr 306 894 000	65 000 000
474		Konfliktråd:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 96 417 000 til kr 94 417 000	2 000 000
475		Bobehandling:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 65 925 000 til kr 73 925 000	8 000 000
480		Svalbardbudsjettet:	
	50	Tilskudd, forhøyes med fra kr 283 665 000 til kr 283 715 000	50 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
490		Utlendingsdirektoratet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 850 509 000 til kr 867 409 000	16 900 000
	21	Spesielle driftsutgifter, asylmottak, forhøyes med fra kr 1 519 497 000 til kr 1 632 500 000	113 003 000
	60	Tilskudd til vertskommuner for asylmottak, nedsettes med fra kr 286 303 000 til kr 279 204 000	7 099 000
	70	Stønader til beboere i asylmottak, forhøyes med fra kr 408 333 000 til kr 422 133 000	13 800 000
	75	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 14 302 000 til kr 21 089 000	6 787 000
491		Utlendingsnemnda:	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i> , nedsettes med fra kr 268 788 000 til kr 266 788 000	2 000 000
500		Kommunal- og moderniseringsdepartementet:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 352 738 000 til kr 351 176 000	1 562 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 109 860 000 til kr 108 361 000	1 499 000
510		Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 568 302 000 til kr 580 188 000	11 886 000
(NY) 23		22. juli-senteret, bevilges med	5 500 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 18 800 000 til kr 28 600 000	9 800 000
(NY) 46		Sikringsanlegg og sperresystemer i regjeringsbyggene, <i>kan overføres</i> , bevilges med	8 000 000
530		Byggeprosjekter utenfor husleieordningen:	
	33	Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 1 064 600 000 til kr 1 104 600 000	40 000 000
541		IKT-politikk:	
	22	Samordning av IKT-politikken, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 9 390 000 til kr 8 240 000	1 150 000
(NY) 70		Tilskudd til forvaltningsutvikling og samordning av IKT-politikken, bevilges med	550 000
545		Datatilsynet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 37 262 000 til kr 40 092 000	2 830 000
551		Regional utvikling og nyskaping:	
	60	Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling, forhøyes med fra kr 1 144 600 000 til kr 1 159 600 000	15 000 000
552		Nasjonalt samarbeid for regional utvikling:	
	72	Nasjonale tiltak for regional utvikling, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 486 650 000 til kr 480 150 000	6 500 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
560		Sametinget:	
	50	Sametinget, forhøyes med fra kr 276 634 000 til kr 277 634 000	1 000 000
563		Internasjonalt reindriftssenter:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 4 246 000 til kr 5 174 000	928 000
567		Nasjonale minoriteter:	
	72	Det mosaiske trossamfund, forhøyes med fra kr 4 500 000 til kr 6 200 000	1 700 000
571		Rammetilskudd til kommuner:	
	60	Innbyggertilskudd, forhøyes med fra kr 115 236 851 000 til kr 116 237 351 000	1 000 500 000
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 572 post 64</i> , nedsettes med fra kr 2 166 000 000 til kr 2 163 000 000	3 000 000
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner:	
	60	Innbyggertilskudd, forhøyes med fra kr 30 522 308 000 til kr 30 729 508 000	207 200 000
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 571 post 64</i> , forhøyes med fra kr 624 000 000 til kr 627 000 000	3 000 000
573		Kommunereform:	
(NY) 60		Engangskostnader og reformstøtte ved kommunesammenslåing, bevilges med	40 000 000
578		Valgdirektorat:	
(NY) 1		Driftsutgifter, bevilges med	3 000 000
581		Bolig- og bomiljøtiltak:	
	76	Tilskudd til utleieboliger, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 669 500 000 til kr 719 500 000	50 000 000
587		Direktoratet for byggkvalitet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 84 927 000 til kr 85 287 000	360 000
590		Planlegging og byutvikling:	
	71	Internasjonale organisasjoner, forhøyes med fra kr 700 000 til kr 799 000	99 000
595		Statens kartverk, arbeid med tinglysing og nasjonal geografisk infrastruktur:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 462 541 000 til kr 474 541 000	12 000 000
600		Arbeids- og sosialdepartementet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 180 942 000 til kr 186 942 000	6 000 000
601		Utredningsvirksomhet, forskning m.m.:	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med fra kr 67 108 000 til kr 52 708 000	14 400 000
	70	Tilskudd, forhøyes med fra kr 27 710 000 til kr 47 127 000	19 417 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
605		Arbeids- og velferdsetaten:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 11 154 507 000 til kr 11 172 807 000	18 300 000
611		Pensjoner av statskassen:	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 13 500 000 til kr 17 800 000	4 300 000
612		Tilskudd til Statens pensjonskasse:	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 10 059 000 000 til kr 9 405 000 000	654 000 000
	70	For andre medlemmer av Statens pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 112 000 000 til kr 105 000 000	7 000 000
613		Arbeidsgiveravgift til folketrygden:	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 1 094 000 000 til kr 1 116 000 000	22 000 000
614		Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 66 000 000 til kr 48 000 000	18 000 000
	90	Utlån, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 20 100 000 000 til kr 8 700 000 000	11 400 000 000
615		Yrkesskadeforsikring:	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 100 000 000 til kr 90 000 000	10 000 000
621		Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering:	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med fra kr 73 436 000 til kr 72 536 000	900 000
634		Arbeidsmarkedstiltak:	
	21	Forsøk, utviklingstiltak mv., <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 52 220 000 til kr 43 720 000	8 500 000
	76	Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 6 401 000 000 til kr 6 297 350 000	103 650 000
	78	Tilskudd til arbeids- og utdanningsreiser, nedsettes med fra kr 67 360 000 til kr 64 760 000	2 600 000
635		Ventelønn:	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 60 000 000 til kr 66 000 000	6 000 000
640		Arbeidstilsynet:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 540 620 000 til kr 539 620 000	1 000 000
642		Petroleumstilsynet:	
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 21 276 000 til kr 26 276 000	5 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
646		Pionerdykkere i Nordsjøen:	
(NY) 1		Driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , bevilges med	120 000
	72	Tilskudd, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 3 300 000 til kr 3 180 000	120 000
660		Krigspensjon:	
	71	Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 265 000 000 til kr 270 000 000	5 000 000
666		Avtalefestet pensjon (AFP):	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 1 510 000 000 til kr 1 500 000 000	10 000 000
667		Supplerende stønad til personer over 67 år:	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 437 400 000 til kr 410 000 000	27 400 000
700		Helse- og omsorgsdepartementet:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 209 728 000 til kr 209 506 000	222 000
701		IKT i helse- og omsorgssektoren:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 264 514 000 til kr 280 317 000	15 803 000
703		Internasjonalt samarbeid:	
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 15 803 000 til kr 0	15 803 000
710		Nasjonalt folkehelseinstitutt:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 645 036 000 til kr 665 136 000	20 100 000
711		Ernæring og mattrygghet:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under post 70</i> , forhøyes med fra kr 20 113 000 til kr 23 113 000	3 000 000
	74	Skolefrukt, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 36 729 000 til kr 33 729 000	3 000 000
715		Statens strålevern:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 77 557 000 til kr 82 457 000	4 900 000
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med fra kr 30 913 000 til kr 26 913 000	4 000 000
719		Annet folkehelsearbeid:	
	79	Andre tilskudd, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under post 21</i> , forhøyes med fra kr 21 308 000 til kr 25 308 000	4 000 000
720		Helsedirektoratet:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 1 091 462 000 til kr 1 091 062 000	400 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
723		Pasientskadenemnda:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 68 600 000 til kr 75 600 000	7 000 000
725		Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 171 976 000 til kr 173 776 000	1 800 000
732		Regionale helseforetak:	
	72	Basisbevilgning Helse Sør-Øst RHF, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 50 886 836 000 til kr 52 024 125 000	1 137 289 000
	73	Basisbevilgning Helse Vest RHF, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 17 963 506 000 til kr 18 240 790 000	277 284 000
	74	Basisbevilgning Helse Midt-Norge RHF, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 13 580 126 000 til kr 13 764 541 000	184 415 000
	75	Basisbevilgning Helse Nord RHF, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 12 182 401 000 til kr 12 313 313 000	130 912 000
	77	Poliklinisk virksomhet mv., <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 3 630 904 000 til kr 3 669 904 000	39 000 000
733		Habilitering og rehabilitering:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 79</i> , forhøyes med fra kr 12 395 000 til kr 13 395 000	1 000 000
	72	Kjøp av opptrening mv., <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 6 097 000 til kr 5 097 000	1 000 000
734		Særskilte tilskudd til psykisk helse og rustiltak:	
	70	Tvunget psykisk helsevern for pasienter som ikke har bosted i riket, forhøyes med fra kr 2 491 000 til kr 6 491 000	4 000 000
761		Omsorgstjeneste:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 79</i> , nedsettes med fra kr 214 753 000 til kr 125 553 000	89 200 000
	60	Kommunale kompetansetiltak, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 113 460 000 til kr 109 460 000	4 000 000
	68	Kompetanse og innovasjon, nedsettes med fra kr 259 954 000 til kr 258 154 000	1 800 000
	71	Frivillig arbeid mv., forhøyes med fra kr 10 164 000 til kr 13 164 000	3 000 000
	79	Andre tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i> , forhøyes med fra kr 14 583 000 til kr 101 583 000	87 000 000
762		Primærhelsetjeneste:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i> , forhøyes med fra kr 40 284 000 til kr 50 284 000	10 000 000
	63	Allmennlegetjenester, nedsettes med fra kr 133 411 000 til kr 120 611 000	12 800 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
765		Psykisk helse og rusarbeid:	
	75	Vold og traumatisk stress, forhøyes med fra kr 146 861 000 til kr 150 861 000	4 000 000
783		Personell:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 79</i> , forhøyes med fra kr 28 691 000 til kr 38 691 000	10 000 000
	79	Andre tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i> , nedsettes med fra kr 33 911 000 til kr 23 911 000	10 000 000
800		Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet:	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med fra kr 11 917 000 til kr 11 391 000	526 000
820		Integrerings- og mangfoldsdirektoratet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 196 995 000 til kr 198 195 000	1 200 000
821		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere:	
	21	Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 39 492 000 til kr 35 570 000	3 922 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 47 498 000 til kr 52 188 000	4 690 000
	60	Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 6 881 469 000 til kr 6 587 391 000	294 078 000
	61	Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige, mindreårige flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 434 534 000 til kr 433 267 000	1 267 000
	62	Kommunale innvandrertiltak, nedsettes med fra kr 283 146 000 til kr 244 646 000	38 500 000
	71	Tilskudd til innvandrersorganisasjoner og annen frivillig virksomhet, nedsettes med fra kr 49 119 000 til kr 48 351 000	768 000
	72	Statsautorisasjonsordningen for tolker m.m., nedsettes med fra kr 3 671 000 til kr 2 471 000	1 200 000
822		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere:	
	60	Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, forhøyes med fra kr 1 572 481 000 til kr 1 701 602 000	129 121 000
840		Krisetiltak:	
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 3 120 000 til kr 5 620 000	2 500 000
	70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv., <i>kan nyttes under kap. 858 post 1</i> , nedsettes med fra kr 37 982 000 til kr 37 132 000	850 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
841		Samliv og konfliktløsning:	
	21	Spesielle driftsutgifter, meklingsgodtgjørelse, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 13 185 000 til kr 11 185 000	2 000 000
	22	Opplæring, forskning, utvikling mv., nedsettes med fra kr 6 920 000 til kr 6 370 000	550 000
	70	Tilskudd til samlivstiltak, <i>kan nyttes under kap. 858 post 1</i> , forhøyes med fra kr 4 132 000 til kr 6 632 000	2 500 000
843		Likestillings- og diskrimineringsnemnda:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 4 838 000 til kr 5 838 000	1 000 000
844		Kontantstøtte:	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 1 751 500 000 til kr 1 650 000 000	101 500 000
845		Barnetrygd:	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 15 235 000 000 til kr 15 150 000 000	85 000 000
846		Forsknings- og utredningsvirksomhet, tilskudd mv.:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 50</i> , nedsettes med fra kr 13 646 000 til kr 12 246 000	1 400 000
	70	Tilskudd, forhøyes med fra kr 10 426 000 til kr 10 826 000	400 000
852		Adopsjonsstøtte:	
	70	Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 16 663 000 til kr 14 000 000	2 663 000
853		Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 176 444 000 til kr 173 294 000	3 150 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 7 257 000 til kr 10 407 000	3 150 000
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i> , nedsettes med fra kr 92 288 000 til kr 86 388 000	5 900 000
	60	Kommunalt barnevern, forhøyes med fra kr 627 183 000 til kr 629 183 000	2 000 000
	61	Utvikling i kommunene, forhøyes med fra kr 31 702 000 til kr 65 102 000	33 400 000
	65	Refusjon av kommunale utgifter til barneverntiltak knyttet til enslige, mindreårige asylsøkere og flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 1 205 158 000 til kr 1 354 372 000	149 214 000
	72	Tilskudd til forskning og utvikling i barnevernet, forhøyes med fra kr 66 855 000 til kr 68 855 000	2 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
855		Statlig forvaltning av barnevernet:	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 22 og post 60</i> , forhøyes med fra kr 4 355 523 000 til kr 4 360 523 000	5 000 000
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med fra kr 22 205 000 til kr 20 205 000	2 000 000
	22	Kjøp av private barnevernstjenester, <i>kan nyttes under post 1</i> , forhøyes med fra kr 1 770 632 000 til kr 1 791 632 000	21 000 000
856		Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 201 677 000 til kr 245 677 000	44 000 000
857		Barne- og ungdomstiltak:	
	60	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 28 175 000 til kr 33 175 000	5 000 000
	61	Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom, <i>kan nyttes under post 71</i> , forhøyes med fra kr 136 934 000 til kr 146 934 000	10 000 000
	71	Utviklingsarbeid, <i>kan nyttes under post 21</i> , forhøyes med fra kr 1 572 000 til kr 6 572 000	5 000 000
858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet:	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 855 post 1</i> , nedsettes med fra kr 287 175 000 til kr 242 175 000	45 000 000
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 13 168 000 til kr 13 718 000	550 000
860		Forbrukerrådet:	
	51	Markedsportaler, forhøyes med fra kr 18 094 000 til kr 19 594 000	1 500 000
865		Forbrukerpolitiske tiltak:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 4 553 000 til kr 3 053 000	1 500 000
900		Nærings- og fiskeridepartementet:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 335 586 000 til kr 334 564 000	1 022 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 44 021 000 til kr 50 021 000	6 000 000
	70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner, forhøyes med fra kr 33 800 000 til kr 39 400 000	5 600 000
(NY) 79		Tilskudd til Mechatronics Innovation Lab, bevilges med	20 000 000
902		Justervesenet:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 117 680 000 til kr 113 680 000	4 000 000
903		Norsk akkreditering:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 38 260 000 til kr 41 960 000	3 700 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
904		Brønnøysundregistrene:	
	22	Forvaltning av Altinn-løsningen, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 197 270 000 til kr 205 270 000	8 000 000
905		Norges geologiske undersøkelse:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 178 314 000 til kr 173 314 000	5 000 000
906		Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 29 272 000 til kr 34 272 000	5 000 000
910		Sjøfartsdirektoratet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 351 927 000 til kr 357 374 000	5 447 000
917		Fiskeridirektoratet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 358 119 000 til kr 359 519 000	1 400 000
919		Diverse fiskeriformål:	
	60	Tilskudd til kommuner, forhøyes med fra kr 540 000 000 til kr 555 000 000	15 000 000
920		Norges forskningsråd:	
	50	Tilskudd til forskning, nedsettes med fra kr 2 055 913 000 til kr 2 044 913 000	11 000 000
922		Romvirksomhet:	
	50	Norsk Romsenter, forhøyes med fra kr 59 842 000 til kr 64 842 000	5 000 000
	70	Kontingent i European Space Agency (ESA), forhøyes med fra kr 186 000 000 til kr 195 700 000	9 700 000
	71	Internasjonal romvirksomhet, forhøyes med fra kr 349 600 000 til kr 369 800 000	20 200 000
	74	Nasjonal infrastruktur og tekniske aktiviteter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 13 100 000 til kr 38 100 000	25 000 000
940		Internasjonaliseringstiltak:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 13 287 000 til kr 11 287 000	2 000 000
1100		Landbruks- og matdepartementet:	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – ordinære forvaltningsorganer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i> , forhøyes med fra kr 2 590 000 til kr 72 987 000	70 397 000
1112		Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet:	
	51	Kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og beredskap, Bioforsk, nedsettes med fra kr 81 835 000 til kr 40 917 000	40 918 000
1115		Mattilsynet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 1 190 562 000 til kr 1 191 562 000	1 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
1136		Kunnskapsutvikling m.m:	
(NY) 50		Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap, Norsk institutt for bioøkonomi, bevilges med	111 069 000
1141		Kunnskapsutvikling m.m. innen miljø- og næringstiltak i landbruket:	
50		Næringsøkonomisk dokumentasjon og analyse, nedsettes med fra kr 25 406 000 til kr 12 703 000	12 703 000
52		Kunnskapsutvikling og kunnskapsformidling om arealressurser, skog og landskap, nedsettes med fra kr 103 596 000 til kr 52 548 000	51 048 000
1148		Naturskade – erstatninger:	
22		Naturskade, administrasjon, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 8 000 000 til kr 8 400 000	400 000
71		Naturskade, erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 161 200 000 til kr 171 800 000	10 600 000
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i skogbruket:	
73		Tilskudd til skog-, klima- og energitiltak, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 3 970 000 til kr 17 970 000	14 000 000
1300		Samferdselsdepartementet:	
1		Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 173 667 000 til kr 173 132 000	535 000
1320		Statens vegvesen:	
23		Drift og vedlikehold av riksveger, trafikant- og kjøretøytilsyn m.m., <i>kan overføres, kan nyttes under post 29, post 30, post 31 og post 72</i> , forhøyes med fra kr 10 484 517 000 til kr 10 501 517 000	17 000 000
30		Riksveginvesteringer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23, post 29, post 31 og post 72</i> , forhøyes med fra kr 11 862 671 000 til kr 12 060 671 000	198 000 000
31		Skredsikring riksveger, <i>kan overføres, kan nyttes under post 30</i> , forhøyes med fra kr 929 000 000 til kr 969 000 000	40 000 000
1330		Særskilte transporttiltak:	
60		Særskilt tilskudd til kollektivtransport, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 46 248 000 til kr 66 248 000	20 000 000
1351		Persontransport med tog:	
70		Kjøp av persontransport med tog, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 3 218 870 000 til kr 3 215 370 000	3 500 000
1360		Kystverket:	
1		Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 45</i> , nedsettes med fra kr 1 685 200 000 til kr 1 675 200 000	10 000 000
30		Nyanlegg og større vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 582 511 000 til kr 602 511 000	20 000 000
1361		Samfunnet Jan Mayen og Loran-C:	
1		Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 45 197 000 til kr 48 197 000	3 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
1380		Nasjonal kommunikasjonsmyndighet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 162 508 000 til kr 168 108 000	5 600 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 10 420 000 til kr 14 920 000	4 500 000
1400		Klima- og miljødepartementet:	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med fra kr 72 983 000 til kr 48 292 000	24 691 000
	76	Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 30 507 000 til kr 40 507 000	10 000 000
1410		Miljøforskning og miljøovervåking:	
	70	Nasjonale oppgaver ved miljøforskningsinstituttene, forhøyes med fra kr 40 810 000 til kr 42 700 000	1 890 000
1420		Miljødirektoratet:	
	22	Statlige vannmiljøtiltak, nedsettes med fra kr 249 740 000 til kr 227 240 000	22 500 000
	23	Oppdrags- og gebyrrelatert virksomhet, forhøyes med fra kr 86 108 000 til kr 87 108 000	1 000 000
(NY)	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner, <i>kan overføres</i> , bevilges med	2 200 000
(NY)	34	Statlige erverv, nasjonalparker, <i>kan overføres</i> , bevilges med	85 500 000
	70	Tilskudd til vannmiljøtiltak, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 22 600 000 til kr 25 100 000	2 500 000
	74	CO ₂ -kompensasjonsordning for industrien, forhøyes med fra kr 300 000 000 til kr 419 422 000	119 422 000
	75	Utbetaling av pant for bilvrak, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 420 000 000 til kr 450 000 000	30 000 000
1425		Vilt- og fisketiltak:	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med fra kr 26 041 000 til kr 24 357 000	1 684 000
1429		Riksantikvaren:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 130 024 000 til kr 129 314 000	710 000
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med fra kr 67 915 000 til kr 43 415 000	24 500 000
(NY)	22	Bevaringsoppgaver, <i>kan overføres</i> , bevilges med	30 500 000
1471		Norsk Polarinstitutt:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 213 666 000 til kr 211 776 000	1 890 000
1482		Internasjonale klima- og utviklingstiltak:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 82 614 000 til kr 89 915 000	7 301 000
	73	Klima- og skogsatsingen, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 2 909 998 000 til kr 2 905 998 000	4 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
1610		Toll- og avgiftsetaten:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 1 542 392 000 til kr 1 566 192 000	23 800 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 41 000 000 til kr 38 400 000	2 600 000
1618		Skatteetaten:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 4 872 776 000 til kr 4 941 876 000	69 100 000
	22	Større IT-prosjekter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 323 600 000 til kr 316 900 000	6 700 000
1632		Kompensasjon for merverdiavgift:	
	61	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 20 200 000 000 til kr 19 500 000 000	700 000 000
1633		Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift:	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 5 150 000 000 til kr 5 300 000 000	150 000 000
1700		Forsvarsdepartementet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 371 412 000 til kr 425 866 000	54 454 000
	73	Forskning og utvikling, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 32 679 000 til kr 30 499 000	2 180 000
1710		Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg:	
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 3 317 685 000 til kr 3 334 632 000	16 947 000
	47	Nybygg og nyanlegg, <i>kan overføres, kan nyttes under kap.1761, post 47</i> , forhøyes med fra kr 1 541 795 000 til kr 1 702 983 000	161 188 000
1716		Forsvarets forskningsinstitutt:	
	51	Tilskudd til Forsvarets forskningsinstitutt, nedsettes med fra kr 186 117 000 til kr 185 950 000	167 000
1719		Fellesutgifter og tilskudd til foretak under Forsvarsdepartementet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 263 853 000 til kr 284 599 000	20 746 000
	43	Til disposisjon for Forsvarsdepartementet, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 14 829 000 til kr 3 829 000	11 000 000
	71	Overføringer til andre, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 56 637 000 til kr 58 837 000	2 200 000
1720		Felles ledelse og kommandoapparat:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 3 821 908 000 til kr 3 727 028 000	94 880 000
1721		Felles ledelse av Forsvarets spesialstyrker:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 34 050 000 til kr 39 062 000	5 012 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
1723		Nasjonal sikkerhetsmyndighet:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 204 437 000 til kr 204 256 000	181 000
1725		Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstaben:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 2 095 299 000 til kr 2 101 948 000	6 649 000
1731		Hæren:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 5 226 167 000 til kr 5 318 641 000	92 474 000
1732		Sjøforsvaret:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 3 452 649 000 til kr 3 517 165 000	64 516 000
1733		Luftforsvaret:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 4 573 004 000 til kr 4 691 122 000	118 118 000
1734		Heimevernet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 1 214 133 000 til kr 1 229 209 000	15 076 000
1735		Etterretningstjenesten:	
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 1 222 912 000 til kr 1 226 185 000	3 273 000
1740		Forsvarets logistikkorganisasjon:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 1 937 193 000 til kr 2 036 291 000	99 098 000
1760		Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg:	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 1760, post 45</i> , forhøyes med fra kr 983 759 000 til kr 993 430 000	9 671 000
	44	Fellesfinansierte investeringer, nasjonalfinansiert andel, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 66 533 000 til kr 52 733 000	13 800 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1761, post 45</i> , nedsettes med fra kr 5 904 332 000 til kr 4 146 312 000	1 758 020 000
	48	Fellesfinansierte investeringer, fellesfinansiert andel, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 80 764 000 til kr 68 103 000	12 661 000
	75	Fellesfinansierte investeringer, Norges tilskudd til NATOs investeringsprogram for sikkerhet, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1760, post 44</i> , nedsettes med fra kr 87 907 000 til kr 85 000 000	2 907 000
1761		Nye kampfly med baseløsning:	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 3 054 857 000 til kr 4 584 857 000	1 530 000 000
	47	Nybygg og nyanlegg, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 716 975 000 til kr 709 894 000	7 081 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
1790		Kystvakten:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 1 034 780 000 til kr 1 033 710 000	1 070 000
1791		Redningshelikoptertjenesten:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 737 888 000 til kr 793 208 000	55 320 000
1795		Kulturelle og allmenntilgittige formål:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 265 793 000 til kr 271 065 000	5 272 000
(NY) 60		Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, bevilges med	1 000 000
1800		Olje- og energidepartementet:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 70 og 72</i> , nedsettes med fra kr 25 469 000 til kr 24 970 000	499 000
1810		Oljedirektoratet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 256 647 000 til kr 259 147 000	2 500 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 133 450 000 til kr 213 450 000	80 000 000
1815		Petoro AS:	
	70	Administrasjon, forhøyes med fra kr 321 689 000 til kr 331 189 000	9 500 000
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 74 824 000 til kr 119 824 000	45 000 000
	22	Flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 60 og 72</i> , nedsettes med fra kr 367 404 000 til kr 336 404 000	31 000 000
	60	Tilskudd til flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 22 og 72</i> , forhøyes med fra kr 15 000 000 til kr 35 000 000	20 000 000
(NY) 75		Tilskudd til fjellskredovervåking, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22</i> , bevilges med	3 000 000
1821		Hjemfalte anlegg:	
(NY) 60		Overføringer til kommuner, bevilges med	3 200 000
2309		Tilfeldige utgifter:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 10 458 033 000 til kr 7 558 033 000	2 900 000 000
2410		Statens lånekasse for utdanning:	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 45</i> , forhøyes med fra kr 367 647 000 til kr 375 221 000	7 574 000
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 5 850 065 000 til kr 5 896 216 000	46 151 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 2 825 532 000 til kr 2 780 269 000	45 263 000
	71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 796 858 000 til kr 798 003 000	1 145 000
	72	Rentestøtte, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 894 282 000 til kr 967 280 000	72 998 000
	73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 508 050 000 til kr 486 900 000	21 150 000
	74	Tap på utlån, forhøyes med fra kr 304 700 000 til kr 317 200 000	12 500 000
	90	Økt lån og rentegjeld, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 23 583 114 000 til kr 23 187 704 000	395 410 000
2412		Husbanken:	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 34 100 000 til kr 40 800 000	6 700 000
	90	Lån fra Husbanken, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 18 216 000 000 til kr 18 186 000 000	30 000 000
2421		Innovasjon Norge:	
	74	Reiseliv, profilering og kompetanse, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 475 200 000 til kr 480 200 000	5 000 000
2429		Eksportkreditt Norge AS:	
	71	Viderefakturerte utgifter, nedsettes med fra kr 200 000 til kr 0	200 000
2440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten:	
	30	Investeringer, nedsettes med fra kr 38 000 000 000 til kr 29 000 000 000	9 000 000 000
2445		Statsbygg:	
	24	Driftsresultat:	
		1 Driftsinntekter,	-4 324 021 000
		2 Driftsutgifter,	1 669 544 000
		3 Avskrivninger	1 003 000 000
		4 Renter av statens kapital	69 700 000
		5 Til investeringsformål	1 044 876 000
		6 Til reguleringsfondet	-79 392 000
			<hr/> -616 293 000
	30	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 155 400 000 til kr 177 400 000	22 000 000
	32	Prosjektering og igangsetting av kurantprosjekter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 199 100 000 til kr 224 100 000	25 000 000
	33	Videreføring av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 1 447 600 000 til kr 1 427 600 000	20 000 000
	34	Videreføring av kurantprosjekter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 450 000 000 til kr 650 000 000	200 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
2470		Statens pensjonskasse:	
	24	Driftsresultat:	
		1 Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	-632 708 000
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	469 884 000
		3 Avskrivninger	116 155 000
		4 Renter av statens kapital	10 830 000
		5 Til investeringsformål	18 070 000
			<u>-17 769 000</u>
2490		NVE Anlegg:	
	24	Driftsresultat:	
		1 Driftsinntekter	-68 000 000
		2 Driftsutgifter	63 200 000
		3 Avskrivninger	4 500 000
		4 Renter av statens kapital	300 000
			<u>0</u>
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 4 000 000 til kr 3 500 000	500 000
2530		Foreldrepenger:	
	70	Foreldrepenger ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 18 093 000 000 til kr 18 420 000 000	327 000 000
	71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 449 700 000 til kr 460 000 000	10 300 000
	73	Foreldrepenger ved adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 55 000 000 til kr 63 000 000	8 000 000
2541		Dagpenger:	
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 12 400 000 000 til kr 13 903 000 000	1 503 000 000
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.:	
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 710 000 000 til kr 720 000 000	10 000 000
2620		Stønad til enslig mor eller far:	
	70	Overgangsstønad, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 2 460 000 000 til kr 2 480 000 000	20 000 000
	76	Forskuttering av underholdsbidrag, forhøyes med fra kr 750 000 000 til kr 810 000 000	60 000 000
2650		Sykepenges:	
	70	Sykepenges for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 35 190 000 000 til kr 35 210 000 000	20 000 000
	71	Sykepenges for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 1 640 000 000 til kr 1 590 000 000	50 000 000
	72	Omsorgs- og pleiepenges ved barns sykdom m.m., <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 554 100 000 til kr 510 000 000	44 100 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
2651		Arbeidsavklaringspenger:	
	70	Arbeidsavklaringspenger, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 33 387 300 000 til kr 33 560 000 000	172 700 000
	72	Legeerklæringer, nedsettes med fra kr 400 500 000 til kr 370 000 000	30 500 000
2655		Uførhet:	
	70	Uføretrygd, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 78 020 000 000 til kr 75 300 000 000	2 720 000 000
	75	Menerstatning ved yrkesskade, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 115 000 000 til kr 95 000 000	20 000 000
2661		Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.:	
	74	Tilskudd til biler, nedsettes med fra kr 740 000 000 til kr 697 500 000	42 500 000
	78	Høreapparater, forhøyes med fra kr 540 700 000 til kr 564 700 000	24 000 000
2670		Alderdømt:	
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 63 160 000 000 til kr 63 200 000 000	40 000 000
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 121 570 000 000 til kr 120 710 000 000	860 000 000
	73	Særtilllegg, pensjonstillegg mv., <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 5 440 000 000 til kr 5 600 000 000	160 000 000
2680		Etterlatte:	
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 1 200 000 000 til kr 1 170 000 000	30 000 000
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 955 000 000 til kr 913 000 000	42 000 000
2686		Gravferdsstønad:	
	70	Gravferdsstønad, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 165 200 000 til kr 172 000 000	6 800 000
2711		Spesialisthelsetjeneste mv.:	
	70	Spesialisthjelp, nedsettes med fra kr 1 833 000 000 til kr 1 810 000 000	23 000 000
	71	Psykologhjelp, nedsettes med fra kr 259 000 000 til kr 255 000 000	4 000 000
	72	Tannbehandling, forhøyes med fra kr 2 224 000 000 til kr 2 320 000 000	96 000 000
	76	Private laboratorier og røntgeninstitut, nedsettes med fra kr 860 751 000 til kr 804 751 000	56 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
2751		Legemidler mv.:	
	72	Medisinsk forbruksmateriell, nedsettes med fra kr 1 859 400 000 til kr 1 827 400 000	32 000 000
2752		Refusjon av egenbetaling:	
	70	Egenandelstak 1, forhøyes med fra kr 3 965 590 000 til kr 3 989 590 000	24 000 000
2755		Helsetjenester i kommunene mv.:	
	62	Fastlønnssordning fysioterapeuter, <i>kan nyttes under post 71</i> , nedsettes med fra kr 336 000 000 til kr 324 000 000	12 000 000
	70	Allmennlegehjelp, nedsettes med fra kr 4 526 800 000 til kr 4 489 800 000	37 000 000
	71	Fysioterapi, <i>kan nyttes under post 62</i> , nedsettes med fra kr 1 955 000 000 til kr 1 910 000 000	45 000 000
	73	Kiropraktorbehandling, nedsettes med fra kr 148 000 000 til kr 141 000 000	7 000 000
2756		Andre helsetjenester:	
	70	Helsetjenester i annet EØS-land, nedsettes med fra kr 17 000 000 til kr 12 000 000	5 000 000
	71	Helsetjenester i utlandet mv., forhøyes med fra kr 320 000 000 til kr 350 000 000	30 000 000
	72	Helsetjenester til utlandsboende mv., nedsettes med fra kr 190 000 000 til kr 180 000 000	10 000 000
2790		Andre helsetiltak:	
	70	Bidrag, nedsettes med fra kr 192 200 000 til kr 180 200 000	12 000 000

Inntekter:

Kap.	Post	Formål	Kroner
3021		Statsrådet:	
	1	Leieinntekter, nedsettes med fra kr 300 000 til kr 0	300 000
3041		Stortinget:	
(NY) 40		Salg av leiligheter, bevilges med	3 500 000
3225		Tiltak i grunnopplæringen:	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter, forhøyes med fra kr 69 297 000 til kr 73 248 000	3 951 000
3288		Internasjonale samarbeidstiltak:	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter, forhøyes med fra kr 4 599 000 til kr 5 247 000	648 000
3320		Allmenne kulturformål:	
(NY) 2		Inntekter ved oppdrag, bevilges med	7 000 000
3334		Film- og medieformål:	
	1	Ymse inntekter, nedsettes med fra kr 10 816 000 til kr 7 633 000	3 183 000
	2	Inntekter ved oppdrag, forhøyes med fra kr 8 855 000 til kr 12 038 000	3 183 000
3339		Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser:	
	2	Gebyr – lotterier, nedsettes med fra kr 6 691 000 til kr 6 634 000	57 000
	4	Gebyr – stiftelser, nedsettes med fra kr 259 000 til kr 257 000	2 000
3400		Justis- og beredskapsdepartementet:	
(NY) 3		Refusjon av utgifter knyttet til Styrkebrønnsarbeidet, bevilges med	15 000 000
3440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten:	
	2	Refusjoner mv., forhøyes med fra kr 387 312 000 til kr 414 250 000	26 938 000
	3	Salgsinntekter, forhøyes med fra kr 102 385 000 til kr 190 000 000	87 615 000
3444		Politiets sikkerhetstjeneste (PST):	
	2	Refusjoner, nedsettes med fra kr 19 003 000 til kr 11 003 000	8 000 000
3456		Direktoratet for nødkommunikasjon:	
	1	Brukerbetaling, nedsettes med fra kr 249 861 000 til kr 209 861 000	40 000 000
3474		Konfliktråd:	
	2	Refusjoner, nedsettes med fra kr 2 570 000 til kr 570 000	2 000 000
3490		Utlendingsdirektoratet:	
	3	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, ODA-godkjente utgifter, forhøyes med fra kr 15 584 000 til kr 22 189 000	6 605 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	4	Asylmottak, ODA-godkjente utgifter, forhøyes med fra kr 969 461 000 til kr 1 102 345 000	132 884 000
3510		Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon:	
	2	Ymse inntekter, nedsettes med fra kr 21 200 000 til kr 20 300 000	900 000
	3	Brukerbetaling for tilleggstjenester fra departementene, nedsettes med fra kr 77 850 000 til kr 67 050 000	10 800 000
3563		Internasjonalt reindriftssenter:	
(NY) 3		Leieinntekter, bevilges med	350 000
3587		Direktoratet for byggkvalitet:	
(NY) 1		Diverse inntekter, bevilges med	50 000
3614		Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse:	
	1	Gebyrinntekter, lån, nedsettes med fra kr 57 000 000 til kr 40 000 000	17 000 000
	90	Tilbakebetaling av lån, forhøyes med fra kr 9 800 000 000 til kr 21 700 000 000	11 900 000 000
3616		Gruppelivsforsikring:	
	1	Premieinntekter, forhøyes med fra kr 98 000 000 til kr 109 000 000	11 000 000
3634		Arbeidsmarkedstiltak:	
	85	Innfordring av feilutbetalinger, arbeidsmarkedstiltak, forhøyes med fra kr 200 000 til kr 600 000	400 000
3635		Ventelønn mv.:	
	1	Refusjon statlig virksomhet mv., forhøyes med fra kr 27 891 000 til kr 29 991 000	2 100 000
	85	Innfordring av feilutbetaling av ventelønn, nedsettes med fra kr 600 000 til kr 400 000	200 000
3642		Petroleumstilsynet:	
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet, forhøyes med fra kr 909 000 til kr 5 909 000	5 000 000
	3	Gebyr tilsyn, forhøyes med fra kr 50 090 000 til kr 58 090 000	8 000 000
3715		Statens strålevern:	
	2	Diverse inntekter, nedsettes med fra kr 29 040 000 til kr 27 040 000	2 000 000
	4	Gebyrinntekter, forhøyes med fra kr 4 606 000 til kr 5 506 000	900 000
	5	Oppdragsinntekter, forhøyes med fra kr 1 500 000 til kr 3 500 000	2 000 000
3720		Helsedirektoratet:	
	5	Helsetjenester til utenlandsboende mv., nedsettes med fra kr 65 000 000 til kr 55 000 000	10 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
3732		Regionale helseforetak:	
	86	Driftskreditter, forhøyes med fra kr 2 400 000 000 til kr 4 150 000 000	1 750 000 000
3821		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere:	
	1	Integreringstilskudd for overføringsflyktninger, ODA-godkjente utgifter, forhøyes med fra kr 204 390 000 til kr 229 530 000	25 140 000
	2	Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige, mindreårige flyktninger, ODA-godkjente utgifter, forhøyes med fra kr 34 421 000 til kr 46 740 000	12 319 000
3822		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere:	
	1	Norskopplæring i mottak, ODA-godkjente utgifter, forhøyes med fra kr 121 037 000 til kr 135 275 000	14 238 000
3856		Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere:	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter, forhøyes med fra kr 112 370 000 til kr 176 580 000	64 210 000
3859		EUs ungdomsprogram:	
	1	Tilskudd fra Europakommisjonen, forhøyes med fra kr 2 300 000 til kr 5 650 000	3 350 000
3902		Justervesenet:	
	1	Gebyrinntekter, nedsettes med fra kr 69 679 000 til kr 65 679 000	4 000 000
3903		Norsk akkreditering:	
	1	Gebyrinntekter og andre inntekter, nedsettes med fra kr 33 867 000 til kr 33 667 000	200 000
3904		Brønnøysundregistrene:	
	1	Gebyrinntekter, forhøyes med fra kr 524 500 000 til kr 540 000 000	15 500 000
	3	Refusjoner og inntekter knyttet til forvaltning av Altinn-løsningen, nedsettes med fra kr 88 343 000 til kr 80 343 000	8 000 000
3910		Sjøfartsdirektoratet:	
	1	Gebyrer for skip og flyttbare innretninger i NOR, forhøyes med fra kr 157 147 000 til kr 162 594 000	5 447 000
3917		Fiskeridirektoratet:	
	13	Inntekter vederlag oppdrettskonsesjoner, nedsettes med fra kr 1 080 000 000 til kr 660 000 000	420 000 000
3928		Annen marin forskning og utvikling:	
	90	Tilbakebetaling lån fra Nofima, forhøyes med fra kr 4 300 000 til kr 21 423 000	17 123 000
3935		Patentstyret:	
	1	Inntekter av informasjonstjenester, nedsettes med fra kr 7 493 000 til kr 5 000 000	2 493 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	2	Inntekter knyttet til NPI, nedsettes med fra kr 5 295 000 til kr 3 000 000	2 295 000
	3	Gebyrer immaterielle rettigheter, forhøyes med fra kr 42 159 000 til kr 59 300 000	17 141 000
3950		Forvaltning av statlig eierskap:	
(NY) 87		Innbetaling – garantiordning, Eksportfinans ASA, bevilges med	35 150 000
4100		Landbruks- og matdepartementet:	
(NY) 40		Salg av eiendom, bevilges med	86 274 000
4380		Nasjonal kommunikasjonsmyndighet:	
	1	Diverse gebyrer, forhøyes med fra kr 161 578 000 til kr 172 778 000	11 200 000
4420		Miljødirektoratet:	
	4	Gebyrer, forurensningsområdet, forhøyes med fra kr 34 557 000 til kr 35 557 000	1 000 000
4605		Direktoratet for økonomistyring:	
	1	Økonomitjenester, nedsettes med fra kr 48 954 000 til kr 38 954 000	10 000 000
4618		Skatteetaten:	
	3	Andre inntekter, nedsettes med fra kr 45 000 000 til kr 39 000 000	6 000 000
4620		Statistisk sentralbyrå:	
	85	Tvangsmulkt, forhøyes med fra kr 10 000 000 til kr 15 000 000	5 000 000
4700		Forsvarsdepartementet:	
	1	Driftsinntekter, forhøyes med fra kr 2 320 000 til kr 24 185 000	21 865 000
4720		Felles ledelse og kommandoapparat:	
	1	Driftsinntekter, forhøyes med fra kr 69 682 000 til kr 130 742 000	61 060 000
4725		Fellesinstitusjoner og -inntekter under Forsvarsstaben:	
	1	Driftsinntekter, forhøyes med fra kr 56 560 000 til kr 58 167 000	1 607 000
4732		Sjøforsvaret:	
	1	Driftsinntekter, forhøyes med fra kr 53 247 000 til kr 62 847 000	9 600 000
4740		Forsvarets logistikkorganisasjon:	
	1	Driftsinntekter, forhøyes med fra kr 102 224 000 til kr 221 623 000	119 399 000
4760		Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg:	
	1	Driftsinntekter, forhøyes med fra kr 1 069 000 til kr 2 234 000	1 165 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
(NY)	45	Store nyanskaffelser, bevilges med	19 063 000
	48	Fellesfinansierte investeringer, inntekter, nedsettes med fra kr 80 800 000 til kr 65 500 000	15 300 000
4791		Redningshelikoptertjenesten:	
	1	Driftsinntekter, forhøyes med fra kr 686 454 000 til kr 755 722 000	69 268 000
4810		Oljedirektoratet:	
	1	Gebyrinntekter, forhøyes med fra kr 25 975 000 til kr 28 475 000	2 500 000
	2	Oppdrags- og samarbeidsinntekter, forhøyes med fra kr 71 329 000 til kr 151 329 000	80 000 000
4820		Norges vassdrags- og energidirektorat:	
	2	Oppdrags- og samarbeidsinntekter, forhøyes med fra kr 70 930 000 til kr 115 930 000	45 000 000
4821		Hjemfalte anlegg:	
(NY)	40	Salgsinntekter, bevilges med	9 500 000
5309		Tilfeldige inntekter:	
	29	Ymse, forhøyes med fra kr 150 000 000 til kr 250 000 000	100 000 000
5310		Statens lånekasse for utdanning:	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter, forhøyes med fra kr 21 500 000 til kr 23 460 000	1 960 000
	29	Termingebyr, nedsettes med fra kr 43 130 000 til kr 24 125 000	19 005 000
	89	Purregebyrer, nedsettes med fra kr 262 510 000 til kr 186 103 000	76 407 000
	90	Redusert lån og rentegjeld, nedsettes med fra kr 8 777 031 000 til kr 8 560 726 000	216 305 000
	93	Omgjøring av utdanningslån til stipend, forhøyes med fra kr 5 474 074 000 til kr 5 562 354 000	88 280 000
5312		Husbanken:	
	11	Tilfeldige inntekter, forhøyes med fra kr 4 150 000 til kr 19 150 000	15 000 000
	90	Avdrag, nedsettes med fra kr 11 038 000 000 til kr 10 680 000 000	358 000 000
5325		Innovasjon Norge:	
	50	Tilbakeføring fra landsdekkende innovasjonsordning, forhøyes med fra kr 5 000 000 til kr 75 200 000	70 200 000
	70	Låneprovisjoner, nedsettes med fra kr 65 000 000 til kr 60 800 000	4 200 000
	91	Tilbakeført kapital, såkornfond, nedsettes med fra kr 10 000 000 til kr 5 900 000	4 100 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
5326		Siva SF:	
(NY) 95		Tilbakeføring av kapitalinnskudd, bevilges med	391 000 000
5351		Overføring fra Norges Bank:	
85		Overføring, forhøyes med	7 419 200 000
		fra kr 3 000 000 000 til kr 10 419 200 000	
5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten:	
24		Driftsresultat:	
	1	Driftsinntekter	152 300 000 000
	2	Driftsutgifter	-32 300 000 000
	3	Lete- og feltutviklingsutgifter	-1 600 000 000
	4	Avskrivninger	-22 400 000 000
	5	Renter av statens kapital	-4 100 000 000
			<u>91 900 000 000</u>
30		Avskrivninger, nedsettes med	4 300 000 000
		fra kr 26 700 000 000 til kr 22 400 000 000	
80		Renter av statens kapital, nedsettes med	1 600 000 000
		fra kr 5 700 000 000 til kr 4 100 000 000	
5491		Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift:	
30		Avskrivninger, forhøyes med	158 108 000
		fra kr 982 627 000 til kr 1 140 735 000	
5501		Skatter på formue og inntekt:	
70		Toppskatt mv., nedsettes med	3 000 000
		fra kr 34 679 000 000 til kr 34 676 000 000	
72		Fellesskatt, nedsettes med	18 000 000
		fra kr 224 356 000 000 til kr 224 338 000 000	
5506		Avgift av arv og gaver:	
(NY) 70		Avgift, bevilges med	300 000 000
5521		Merverdiavgift:	
70		Merverdiavgift, nedsettes med	25 000 000
		fra kr 256 190 000 000 til kr 256 165 000 000	
5538		Veibruksavgift på drivstoff:	
70		Veibruksavgift på bensin, forhøyes med	20 000 000
		fra kr 5 680 000 000 til kr 5 700 000 000	
71		Veibruksavgift på autodiesel, nedsettes med	401 000 000
		fra kr 11 090 000 000 til kr 10 689 000 000	
72		Utvide veibruksavgift til også å omfatte naturgass og LPG fra 1. juli, nedsettes med	38 000 000
		fra kr 38 000 000 til kr 0	
5541		Avgift på elektrisk kraft:	
70		Avgift på elektrisk kraft, forhøyes med	75 000 000
		fra kr 8 880 000 000 til kr 8 955 000 000	
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.:	
70		CO ₂ -avgift, forhøyes med	624 500 000
		fra kr 5 790 000 000 til kr 6 414 500 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
5560		Miljøavgift på plast- og papirposer:	
	70	Miljøavgift på plastposer, nedsettes med fra kr 900 000 000 til kr 0	900 000 000
	71	Miljøavgift på papirposer, nedsettes med fra kr 100 000 000 til kr 0	100 000 000
5571		Sektoravgifter under Arbeids- og sosialdepartementet:	
	70	Petroleumstilsynet – sektoravgift, nedsettes med fra kr 89 215 000 til kr 81 215 000	8 000 000
5574		Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet:	
	71	Avgifter immaterielle rettigheter, nedsettes med fra kr 150 000 000 til kr 137 647 000	12 353 000
5577		Sektoravgifter under Samferdselsdepartementet:	
	74	Sektoravgifter Kystverket, forhøyes med fra kr 829 068 000 til kr 831 268 000	2 200 000
5578		Sektoravgifter under Klima- og miljødepartementet:	
	72	Fiskeravgifter, nedsettes med fra kr 15 684 000 til kr 14 000 000	1 684 000
5603		Renter av statens kapital i statens forretningsdrift:	
	80	Renter av statens faste kapital, nedsettes med fra kr 86 288 000 til kr 83 223 000	3 065 000
5607		Renter av boliglånsordningen i Statens pensjonskasse:	
	80	Renter, nedsettes med fra kr 3 012 000 000 til kr 2 463 000 000	549 000 000
5611		Aksjer i NSB AS:	
	85	Utbytte, forhøyes med fra kr 300 000 000 til kr 753 000 000	453 000 000
5613		Renter fra Siva SF:	
(NY) 81		Renter ved salg av eiendom, bevilges med	12 000 000
5615		Husbanken:	
	80	Renter, nedsettes med fra kr 3 516 000 000 til kr 3 371 000 000	145 000 000
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning:	
	80	Renter, forhøyes med fra kr 3 757 151 000 til kr 3 949 888 000	192 737 000
5625		Renter og utbytte fra Innovasjon Norge:	
	80	Renter på lån fra statskassen, nedsettes med fra kr 300 000 000 til kr 190 000 000	110 000 000
	81	Rentemargin, innovasjonslåneordningen, forhøyes med fra kr 5 000 000 til kr 25 300 000	20 300 000
	86	Utbytte fra investeringsfond for Nordvest-Russland og Øst-Europa, nedsettes med fra kr 500 000 til kr 0	500 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
5631		Aksjer i AS Vinmonopolet:	
	85	Statens overskuddsandel, forhøyes med fra kr 30 000 000 til kr 105 700 000	75 700 000
5650		Renter på lån fra Nærings- og fiskeridepartementet:	
	82	Renter på lån til Nofima AS, nedsettes med fra kr 800 000 til kr 598 000	202 000
5652		Statskog SF – renter og utbytte:	
	80	Renter, nedsettes med fra kr 5 588 000 til kr 4 500 000	1 088 000
	85	Utbytte, forhøyes med fra kr 40 000 000 til kr 52 100 000	12 100 000
5656		Aksjer i selskaper under Nærings- og fiskeridepartementets forvaltning:	
	85	Utbytte, forhøyes med fra kr 15 120 200 000 til kr 17 478 500 000	2 358 300 000
5680		Statnett SF:	
	85	Utbytte, forhøyes med fra kr 287 000 000 til kr 321 000 000	34 000 000
5685		Aksjer i Statoil ASA:	
	85	Utbytte, forhøyes med fra kr 14 955 000 000 til kr 15 382 000 000	427 000 000
5700		Folketrygdens inntekter:	
	71	Trygdeavgift, nedsettes med fra kr 131 763 000 000 til kr 131 747 000 000	16 000 000
5701		Diverse inntekter:	
	73	Refusjon fra bidragspliktige, nedsettes med fra kr 275 000 000 til kr 263 000 000	12 000 000
5705		Refusjon av dagpenger:	
	70	Refusjon av dagpenger, statsgaranti ved konkurs, nedsettes med fra kr 60 000 000 til kr 40 000 000	20 000 000
	71	Refusjon av dagpenger for grensearbeidere mv. bosatt i Norge, nedsettes med fra kr 6 000 000 til kr 1 000 000	5 000 000

Utenriksdepartementet*Andre fullmakter**Deltakelse i kapitaløkninger i internasjonale utviklingsbanker og fond*

II

Det internasjonale landbruksutviklingsfondet (IFAD10)

Stortinget samtykker i at Norge deltar i den tiende kapitalpåfyllingen av det internasjonale landbruksutviklingsfondet (IFAD10) med en andel på 315 mill. kroner for perioden 2016-2018, innbetalt i tre årlige bidrag. Innbetalingene belastes kap. 171 Multilaterale finansinstitusjoner, post 71 Regionale banker og fond.

III

Den afrikanske utviklingsbanken (AfDB)

Som følge av reallokering av aksjer i Den afrikanske utviklingsbanken (AfDB) samtykker Stortinget i at Norges andel i den sjette kapitalpåfyllingen økes med motverdien i norske kroner av UA 50 700 per år i 2015 og 2016. Innbetalingen belastes kap. 171 Multilaterale finansinstitusjoner, post 71 Regionale banker og fond. Stortinget samtykker videre i at den norske garantirammen i AfDB økes med UA 1 588 600.

Det internasjonale gjeldssletteinitiativet (MDRI)

IV

Multilateral Debt Relief Initiative (MDRI)

Stortinget samtykker i at gjenværende norske midler i Multilateral Debt Relief Initiative (MDRI) omallokeres til IMF's nye katastrofefond (CCR).

Kunnskapsdepartementet*Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger*

II

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2015 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	
	22	Videreutdanning for lærere og skoleledere	169,8 mill. kroner
270		Internasjonal mobilitet og sosiale formål for studenter	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger	566,6 mill. kroner

Andre fullmakter

III

Foreldrebetaling i barnehage

Stortinget samtykker i at fra 1. august 2015 gis det fritak i foreldrebetalingen i barnehage for 20 timer per uke til alle 4- og 5-åringer i husholdninger med skattepliktig kapital- og personinntekt på under 405 000 kroner per år, jf. foreslåtte endringer i forskrift 16. desember 2005 nr. 1478 om foreldrebetaling i barnehager § 3.

IV

Tilføyning av stikkord

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet kan tilføye stikkordet «*kan overføres*» på bevilgningen under kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen, post 63 Tidlig innsats i skolen gjennom økt lærerinnsats fra 1.–4. trinn.

Kulturdepartementet*Fullmakt til å overskride gitt bevilgning*

II

Merinntektsfullmakt

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2015 kan overskride bevilgningen under kap. 320, post 21 mot tilsvarende merinntekt under kap. 3320, post 02.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2015 kan:

1. gi tilsagn om et statlig tilskudd på 272,3 mill. kroner for forberedelse og gjennomføring av olympiske vinterleker for ungdom i 2016 på Lillehammer.
2. gi tilsagn om et statlig tilskudd på 15 mill. kroner til Frelsesarmeen for forberedelse og gjennomføring av arrangementet Homeless World Cup 2017. Det forutsettes at Frelsesarmeen tildeles arrangementet.

Andre fullmakter

IV

Tilføyning av stikkord

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet kan tilføye stikkordet «*kan overføres*» på bevilgningen under kap. 335 Mediestøtte, post 74 Tilskudd til lokalkringkasting.

Justis- og beredskapsdepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2015 kan

1. overskride bevilgningen under kap. 400, post 21 mot tilsvarende merinntekter på kap. 3400, post 03
2. overskride bevilgningen under kap. 473, post 01 mot tilsvarende merinntekter på kap. 3473, post 01

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser ut over gitt bevilgning

III

Inngåelse av leiekontrakt

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2015 kan inngå avtale om leie og kjøp av tjenester (drift/forvaltning) knyttet til tilleggslokaler for Politiets sikkerhetstjeneste (PST) tilsvarende årlige utgifter på inntil 38 mill. kroner, som kommer i tillegg til gitt bevilgningsnivå under kap. 444 Politiets sikkerhetstjeneste, post 01 Driftsutgifter.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet*Fullmakt til å pådra staten forpliktelser utover gitt bevilgning*

II

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2015 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitt bevilgning, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
581		Bolig- og bomiljøtiltak	
	76	Tilskudd til utleieboliger	613,8 mill. kroner

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

III

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2015 kan

1. overskride bevilgningen under kap. 562 Gáldu – Kompetansesenteret for urfolks rettigheter, postene 01 og 21 mot tilsvarende merinntekter under kap. 3562 Gáldu – Kompetansesenteret for urfolks rettigheter, post 02.
2. overskride bevilgningen under kap. 563 Internasjonalt reindriftssenter, post 01 mot tilsvarende merinntekter under kap. 3563 Internasjonalt reindriftssenter, (Ny) post 03.

Andre fullmakter

IV

Kostnadsrammen for Urbygningen ved NMBU

Stortinget samtykker i at kostnadsrammen for rehabiliteringen av Urbygningen ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet økes til 470 mill. kroner, i prisnivå per 1. november 2015.

Arbeids- og sosialdepartementet*Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger*

II

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2015 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
634		Arbeidsmarkedstiltak	
	76	Tiltak for arbeidssøkere	2 619,1 mill. kroner
	77	Varig tilrettelagt arbeid	701,6 mill. kroner

Andre fullmakter

III

Bokføring og rapportering av pensjonspremie

Stortinget samtykker i at ved omlegging av Arbeids- og velferdsetatens praksis for bokføring og rapportering av arbeidstakers andel av pensjonspremie fra 1.1.2015, blir pensjonspremie som gjelder siste termin 2014 å rapportere i bevilgningsregnskapet for 2015. Merutgiften på 22,366 mill. kroner kan tas hensyn til ved beregning av overføring av ubrukt bevilgning til 2016 under kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 01 Driftsutgifter.

Helse- og omsorgsdepartementet*Andre fullmakter*

II

Fullmakt til nettoføring i statsregnskapet

Stortinget samtykker i at Helse- og omsorgsdepartementet i tilknytning til oppgjørsordningene for h-reseptlegemidler og fritt behandlingsvalg kan føre utgifter og inntekter uten bevilgning på kap. 720 Helse- og omsorgsdepartementet, hhv. post 71 Oppgjørsordning h-reseptlegemidler, og post 72 Oppgjørsordning fritt behandlingsvalg. Netto mellomregning med helseforetakene blir ved årets slutt å føre opp i kapitalregnskapet for hver av ordningene.

Nærings- og fiskeridepartementet*Fullmakt til å overskride gitt bevilgning*

II

Merinntektsfullmakt Fiskeridirektoratet

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2015 kan overskride bevilgningen under kap. 917, post 01 mot tilsvarende merinntekter under kap. 3917, post 01.

Andre fullmakter

III

Salgsfullmakt og nettobudsjettering av salgsomkostninger

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2015 kan avhende eiendom på Raudsand i Nesset kommune i Møre og Romsdal. Utgifter knyttet til eventuell avhending kan trekkes fra salgsinntektene før det overskytende inntektsføres under kap. 3900, (Ny) post 30.

IV

Esrang Andøya Special Project (EASP)

Stortinget samtykker i at Norge viderefører deltagelsen i Esrange Andøya Special Project (EASP) for en ny femårsperiode fra 2016 til 2020.

Landbruks- og matdepartementet*Andre fullmakter*

II

Nettobudsjettering

Stortinget samtykker i at forvaltningsorganet Norsk institutt for bioøkonomi under kap. 1136 gis unntak fra bevilgningsreglementet § 3, fjerde ledd, fra 1. juli 2015.

III

Salg av fast eiendom

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2015 kan selge innkjøpt og opphavelig statseiendom for inntil 40 mill. kroner.

Samferdselsdepartementet*Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger*

II

Drifts- og vedlikeholdsarbeider

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2015 kan forplikte staten for framtidige budsjettår utover gitt bevilgning på kap. 1350 Jernbaneverket, post 23 Drift og vedlikehold, post 25 Drift og vedlikehold av Gardermobanen, og post 34 Kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift, slik at samlet ramme for gamle og nye forpliktelser ikke overstiger 6 000 mill. kroner, og slik at forpliktelsene som faller hvert år ikke overstiger 2 400 mill. kroner.

III

Investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2015 kan forplikte staten for framtidige budsjettår utover gitt bevilgning på kap. 1360 Kystverket, post 30 Nyanlegg og større vedlikehold, og post 34 Kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift, for investeringsprosjekter som ikke er omtalt med kostnadsramme overfor Stortinget, likevel slik at samlet ramme for gamle og nye forpliktelser ikke overstiger 655 mill. kroner.

Andre fullmakter

IV

Fullmakt til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2015 kan utgiftsføre uten bevilgning kjøp av aksjer i et selskap som skal drive en rutedatabase og legge til rette for en nasjonal reiseplanlegger og for elektronisk billettering på kap. 1330 Særskilte transporttiltak, post 96 Aksjer, slik at beløpet for aksjekjøpet tilsvarer en mindre andel av tilskuddet til formålet på kap. 1330 Særskilte transporttiltak, post 60 Særskilt tilskudd til kollektivtransport.

Klima- og miljødepartementet*Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger*

II

Bestillingsfullmakt

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2015 kan gjøre bestillinger av materiell o.l. utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1420		Miljødirektoratet	
	22	Statlige vannmiljøtiltak	65,0 mill. kroner

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2015 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1420		Miljødirektoratet	
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner	7,6 mill. kroner
	34	Statlige erverv, nasjonalparkplaner	33,5 mill. kroner
1429		Riksantikvaren	
	22	(Ny) Bevaringsoppgaver	14,0 mill. kroner

Andre fullmakter

IV

Fullmakt til avhending av eiendom

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet ved Miljødirektoratet i 2015 gis fullmakt til å avhende skogeiendommen Havnevik skog i Svelvik kommune.

V

Utbetaling av tilskudd

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2015 gis unntak fra bestemmelsene i stortingsvedtak av 8. november 1984 om utbetalinger av gitte bevilgninger på følgende måte:

- Utbetalinger av tilskudd til utviklingsformål kan foretas en gang i året for FNs klima- og skogprogram, samt Verdensbankens Forest Carbon Partnership Facility, Forest Investment Program og BioCarbon Fund plus.
- Utbetalinger av kjernebidrag til Global Green Growth Institute kan skje i samsvar med organisasjonens regelverk.
- Regjeringens gave til TV-aksjonen i 2015 kan i sin helhet utbetales som et engangsbeløp.

VI

Utbetaling av renter på tilskudd

Stortinget samtykker i at opptjente renter på tilskudd som er utbetalt fra Norge under klima- og skogsatsingen på kap. 1482, post 73 kan benyttes til tiltak som avtales mellom Klima- og miljødepartementet og den enkelte mottaker.

Finansdepartementet*Andre fullmakter*

II

Videreføring av SAFIR-prosjektet

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2015 kan videreføre prosjektet SAFIR innenfor en kostnadsramme på 710 mill. kroner.

Forsvarsdepartementet*Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger*

II

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2015 kan foreta bestillinger ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1731		Hæren	
	01	Driftsutgifter	30 mill. kroner
1732		Sjøforsvaret	
	01	Driftsutgifter	910 mill. kroner

Andre fullmakter

III

Tilføyning av stikkord

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet kan

1. tilføye stikkordet «*kan nyttes under kap. 1761, post 47*» på bevilgningen under kap. 1710 Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg, post 47 Nybygg og nyanlegg, *kan overføres*.
2. tilføye stikkordet «*kan overføres*» på bevilgningen under kap. 1719 Fellesutgifter og tilskudd til foretak under Forsvarsdepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter, *overslagsbevilgning*.
3. tilføye stikkordet «*kan nyttes under kap. 1761, post 45*» på bevilgningen under kap. 1761 Nye kampfly med baseløsning, post 01 Driftsutgifter.

Olje- og energidepartementet*Andre fullmakter*

II

Valutahåndtering ved overføring av statens inntekter fra petroleumssalg

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2015 kan utgiftsføre uten bevilgning erstatning til Norges Bank under kap. 1815 Petoro AS, post 79 Erstatninger. Erstatninger omfatter netto rentetap og andre dokumenterte kostnader grunnet avvik i varslet og faktisk innbetaling av valuta fra SDØE til Norges Bank, jf. Avtale om overføring og kjøp av valuta fra SDØE til Norges Bank.

III

Tilføyning av stikkord

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet kan tilføye stikkordet «*kan nyttes under postene 70 og 74*» på bevilgningen under kap. 1840 CO₂-håndtering, post 21 Spesielle driftsutgifter, *kan overføres* og «*kan nyttes under post 74*» på bevilgningen under kap. 1840 CO₂-håndtering, post 70 Gassnova SF, *kan overføres*.

Vedlegg 1**Endringer etter saldert budsjett**

Utgifter:

1000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
21	1	Statsrådet				
	1	Driftsutgifter	154 549	-	6 900	161 449
24	21	Regjeringsadvokaten				
	21	Spesielle driftsutgifter	14 382	-	6 800	21 182
Sum endringer Regjering				-	13 700	
41		Stortinget				
	1	Driftsutgifter	875 000	-	17 600	892 600
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	346 300	-	76 700	423 000
	73	Kontingenter, internasjonale delegasjoner	13 000	-	1 000	14 000
43		Stortingets ombudsmann for forvaltningen				
	1	Driftsutgifter	64 300	-	3 400	67 700
Sum endringer Stortinget og underliggende institusjoner				-	98 700	
61		Høyesterett				
	1	Driftsutgifter	92 352	-	7 300	99 652
Sum endringer Høyesterett				-	7 300	
100		Utenriksdepartementet				
	1	Driftsutgifter	1 930 000	-	12 210	1 942 210
	21	Spesielle driftsutgifter	10 503	-	1 500	12 003
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	11 516	-	3 000	14 516
116		Deltaking i internasjonale organisasjoner				
	70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	1 293 554	-	64 000	1 357 554
140		Utenriksdepartementets administrasjon av utviklingshjelpen				
	1	Driftsutgifter	1 245 501	-	12 380	1 257 881
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	21 556	-	2 000	23 556

1000 kroner						
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
141		Direktoratet for utviklings-samarbeid (Norad)				
	1	Driftsutgifter	236 373	-	-2 181	234 192
163		Nødhjelp, humanitær bistand og menneskerettigheter				
	70	Nødhjelp og humanitær bistand	3 339 042	-	250 000	3 589 042
164		Fred, forsoning og demokrati				
	70	Fred, forsoning og demokratiltak	655 900	-	-24 300	631 600
165		Forskning, kompetanseheving og evaluering				
	71	Faglig samarbeid	415 900	-	-20 000	395 900
166		Miljø og bærekraftig utvikling mv.				
	70	Ymse tilskudd	5 000	-	-5 000	0
	72	Internasjonale miljøprosesser og bærekraftig utvikling	942 200	-	-10 000	932 200
	74	Fornybar energi	1 090 000	-	-150 000	940 000
167		Flyktningtiltak i Norge, godkjent som utviklingshjelp (ODA)				
	21	Spesielle driftsutgifter	1 689 197	-	259 300	1 948 497
170		FN-organisasjoner mv.				
	81	Tilskudd til internasjonal landbruksforskning	140 000	-	-15 000	125 000
171		Multilaterale finansinstitusjoner				
	70	Verdensbanken	901 000	-	-3 300	897 700
	71	Regionale banker og fond	861 500	-	8 300	869 800
	72	Samfinansiering via finansinstitusjoner	259 500	-	-40 000	219 500
Sum endringer Utenriksdepartementet				-	342 909	
200		Kunnskapsdepartementet				
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	2 673	-	-907	1 766
225		Tiltak i grunnopplæringen				
	64	Tilskudd til opplæring til barn og unge som søker opphold i Norge	160 410	-	-3 090	157 320
	65	Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg	465 500	-	-22 747	442 753
	70	Tilskudd til opplæring av lærlinger og lære kandidater med spesielle behov	50 408	-	6 000	56 408
252		EUs utdannings- og ungdoms-program				
	70	Tilskudd	439 921	-	-49 292	390 629
258		Tiltak for livslang læring				
	21	Spesielle driftsutgifter	64 367	-	-1 286	63 081

1000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
260		Universiteter og høyskoler				
	50	Statlige universiteter og høyskoler	29 829 046	-	-5 396	29 823 650
	70	Private høyskoler	1 228 002	-	8 895	1 236 897
280		Felles enheter				
	73	Tilskudd til NORDUnet	24 694	-	5 400	30 094
281		Felles tiltak for universiteter og høyskoler				
	1	Driftsutgifter	121 853	-	-5 276	116 577
	70	Andre overføringer	46 388	-	4 122	50 510
	73	Tilskudd til internasjonale programmer	67 148	-	1 100	68 248
283		Meteorologiformål				
	50	Meteorologisk institutt	284 957	-	13 300	298 257
	72	Internasjonale samarbeidsprosjekter	94 234	-	2 730	96 964
285		Norges forskningsråd				
	53	Strategiske satsinger	1 004 814	-	5 000	1 009 814
287		Forskningsinstitutter og andre tiltak				
	21	Spesielle driftsutgifter	39 704	-	1 362	41 066
	53	NUPI	4 616	-	875	5 491
288		Internasjonale samarbeidstiltak				
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	246 426	-	45 197	291 623
	73	EUs rammeprogram for forskning	2 053 648	-	344 294	2 397 942
	75	UNESCO-kontingent	18 573	-	2 644	21 217
Sum endringer Kunnskapsdepartementet				-	352 925	
300		Kulturdepartementet				
	21	Spesielle driftsutgifter	2 336	-	2 537	4 873
310		Tilskudd til trossamfunn m.m.				
	60	Tilskudd til livssynsnøytrale sermonirom	10 661	-	-4 000	6 661
314		Kultursamarbeid i nordområdene og kulturnæring				
	71	Kulturnæringsprosjekter	7 134	-	-500	6 634
315		Frivillighetsformål				
	75	Herreløs arv til frivillige organisasjoner	-	-	6 500	6 500
	79	Til disposisjon	3 773	-	9 000	12 773
	82	Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg	100 018	-	25 000	125 018

1000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
320		Allmenne kulturformål				
	21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter	9 972	-	6 700	16 672
	79	Til disposisjon	7 641	-	-2 000	5 641
321		Kunstnerformål				
	73	Kunstnerstipend m.m.	177 610	-	-19 300	158 310
	74	Garantiinntekter og langvarige stipend	104 906	-	19 300	124 206
323		Musikkformål				
	70	Nasjonale institusjoner	277 279	-	2 500	279 779
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål				
	1	Driftsutgifter	516 469	-	1 580	518 049
329		Arkivformål				
	21	Spesielle driftsutgifter	21 153	-	21	21 174
334		Film- og medieformål				
	1	Driftsutgifter	154 604	-	-2 860	151 744
	21	Spesielle driftsutgifter	8 756	-	2 869	11 625
	78	Ymse faste tiltak	23 485	-	1 827	25 312
339		Lotteri- og stiftelsestilsynet				
	21	Spesielle driftsutgifter	6 820	-	7	6 827
340		Den norske kirke				
	1	Driftsutgifter	1 207 676	-	22 800	1 230 476
Sum endringer Kulturdepartementet				-	71 981	
400		Justis- og beredskaps- departementet				
	1	Driftsutgifter	341 411	-	-50	341 361
	21	Spesielle driftsutgifter	-	-	15 000	15 000
	71	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	12 791	-	50	12 841
410		Tingrettene og lagmannsrettene				
	1	Driftsutgifter	1 811 200	-	27 300	1 838 500
	21	Spesielle driftsutgifter	77 279	-	-11 359	65 920
414		Forliksråd og andre domsutgifter				
	1	Driftsutgifter	176 546	-	-13 000	163 546
430		Kriminalomsorgen				
	1	Driftsutgifter	3 750 582	109 000	1 000	3 860 582
432		Kriminalomsorgens utdannings- senter (KRUS)				
	1	Driftsutgifter	185 295	-	1 000	186 295
440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten				
	1	Driftsutgifter	13 384 176	-	180 553	13 564 729

1000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
	23	Sideutgifter i forbindelse med sivile gjøremål	11 262	-	11 359	22 621
	60	Tilskudd til kommuner	5 501	-	10 000	15 501
	70	Tilskudd	61 742	-	2 750	64 492
	73	Tilskudd til EUs grense- og visumfond	116 644	-	-116 644	0
444		Politiets sikkerhetstjeneste (PST)				
	1	Driftsutgifter	631 263	-	77 100	708 363
454		Redningshelikoptertjenesten				
	1	Driftsutgifter	675 494	24 200	-7 500	692 194
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	477 388	-32 700	-	444 688
456		Direktoratet for nødkommunikasjon				
	1	Driftsutgifter	679 621	-	-90 000	589 621
460		Spesialenheten for politisaker				
	1	Driftsutgifter	40 101	-	4 300	44 401
466		Særskilte straffesaksutgifter m.m.				
	1	Driftsutgifter	1 209 588	-	-202 000	1 007 588
467		Norsk Lovtidend				
	1	Driftsutgifter	3 315	-	1 200	4 515
469		Vergemålsordningen				
	1	Driftsutgifter	168 780	-	15 000	183 780
	21	Spesielle driftsutgifter	72 208	-	20 000	92 208
470		Fri rettshjelp				
	1	Driftsutgifter	765 111	-	-102 000	663 111
	72	Tilskudd til spesielle rettshjelpiltak	34 333	-	180	34 513
472		Voldsoffererstatning og rådgiving for kriminalitetsofre				
	70	Erstatning til voldsofre	371 894	-	-65 000	306 894
474		Konfliktråd				
	1	Driftsutgifter	96 417	-	-2 000	94 417
475		Bobehandling				
	1	Driftsutgifter	65 925	-	8 000	73 925
480		Svalbardbudsjettet				
	50	Tilskudd	283 665	-	50	283 715
490		Utlendingsdirektoratet				
	1	Driftsutgifter	850 509	-	16 900	867 409
	21	Spesielle driftsutgifter, asylmottak	1 519 497	-	113 003	1 632 500
	60	Tilskudd til vertskommuner for asylmottak	286 303	-	-7 099	279 204
	70	Stønader til beboere i asylmottak	408 333	-	13 800	422 133

1000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
491	75	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet	14 302	-	6 787	21 089
	1	Utlendingsnemnda Driftsutgifter	268 788	-	-2 000	266 788
Sum endringer Justis- og beredskapsdepartementet				100 500	-93 320	
500		Kommunal- og moderniserings- departementet				
	1	Driftsutgifter	352 738	-	-1 562	351 176
510	21	Spesielle driftsutgifter	109 860	-	-1 499	108 361
		Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon				
	1	Driftsutgifter	568 302	-	11 886	580 188
	23	22. juli-senteret	-	-	5 500	5 500
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold	18 800	-	9 800	28 600
	46	Sikringsanlegg og sperresystemer i regjeringsbyggene	-	-	8 000	8 000
525		Fylkesmannsembetene				
	1	Driftsutgifter	1 516 409	40 600	-	1 557 009
530		Byggeprosjekter utenfor husleieordningen				
	33	Videreføring av byggeprosjekter	1 064 600	-	40 000	1 104 600
541		IKT-politikk				
	22	Samordning av IKT-politikken	9 390	-	-1 150	8 240
	70	Tilskudd til forvaltningsutvikling og samordning av IKT-politikken	-	-	550	550
545		Datatilsynet				
	1	Driftsutgifter	37 262	-	2 830	40 092
551		Regional utvikling og nyskaping				
	60	Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling	1 144 600	-	15 000	1 159 600
552		Nasjonalt samarbeid for regional utvikling				
	72	Nasjonale tiltak for regional utvikling	486 650	-	-6 500	480 150
560		Sametinget				
	50	Sametinget	276 634	-	1 000	277 634
563		Internasjonalt reindriftssenter				
	1	Driftsutgifter	4 246	-	928	5 174
567		Nasjonale minoriteter				
	72	Det mosaiske trossamfund	4 500	-	1 700	6 200

1000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
571		Rammetilskudd til kommuner				
	60	Innbyggertilskudd	115 236 851	-	1 000 500	116 237 351
	64	Skjønnstilskudd	2 016 000	150 000	-3 000	2 163 000
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner				
	60	Innbyggertilskudd	30 522 308	-	207 200	30 729 508
	64	Skjønnstilskudd	624 000	-	3 000	627 000
573		Kommunereform				
	60	Engangskostnader og reformstøtte ved kommunesammenslåing	-	-	40 000	40 000
578		Valgdirektorat				
	1	Driftsutgifter	-	-	3 000	3 000
581		Bolig- og bomiljøtiltak				
	76	Tilskudd til utleieboliger	669 500	-	50 000	719 500
587		Direktoratet for byggkvalitet				
	1	Driftsutgifter	84 927	-	360	85 287
590		Planlegging og byutvikling				
	71	Internasjonale organisasjoner	700	-	99	799
595		Statens kartverk, arbeid med tinglysing og nasjonal geografisk infrastruktur				
	21	Spesielle driftsutgifter	462 541	-	12 000	474 541
Sum endringer Kommunal- og moderniseringsdepartementet				190 600	1 399 642	
600		Arbeids- og sosialdepartementet				
	1	Driftsutgifter	180 942	-	6 000	186 942
601		Utredningsvirksomhet, forskning m.m.				
	21	Spesielle driftsutgifter	67 108	-	-14 400	52 708
	70	Tilskudd	27 710	-	19 417	47 127
605		Arbeids- og velferdsetaten				
	1	Driftsutgifter	11 154 507	-	18 300	11 172 807
611		Pensjoner av statskassen				
	1	Driftsutgifter	13 500	-	4 300	17 800
612		Tilskudd til Statens pensjonskasse				
	1	Driftsutgifter	10 059 000	-	-654 000	9 405 000
	70	For andre medlemmer av Statens pensjonskasse	112 000	-	-7 000	105 000
613		Arbeidsgiveravgift til folketrygden				
	1	Driftsutgifter	1 094 000	-	22 000	1 116 000
614		Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse				
	1	Driftsutgifter	66 000	-	-18 000	48 000

1000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
	90	Utlån	20 100 000	-	-11 400 000	8 700 000
615		Yrkesskadeforsikring				
	1	Driftsutgifter	100 000	-	-10 000	90 000
621		Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering				
	21	Spesielle driftsutgifter	73 436	-	-900	72 536
634		Arbeidsmarkedstiltak				
	21	Forsøk, utviklingstiltak mv.	52 220	-	-8 500	43 720
	76	Tiltak for arbeidssøkere	6 401 000	-	-103 650	6 297 350
	78	Tilskudd til arbeids- og utdanningsreiser	67 360	-	-2 600	64 760
635		Ventelønn				
	1	Driftsutgifter	60 000	-	6 000	66 000
640		Arbeidstilsynet				
	1	Driftsutgifter	540 620	-	-1 000	539 620
642		Petroleumstilsynet				
	21	Spesielle driftsutgifter	21 276	-	5 000	26 276
646		Pionerdykkere i Nordsjøen				
	1	Driftsutgifter	-	-	120	120
	70	Tilskudd til pionerdykkere	-	28 000	-	28 000
	72	Tilskudd	3 300	-	-120	3 180
660		Krigspensjon				
	71	Tilskudd, sivile	265 000	-	5 000	270 000
666		Avtalefestet pensjon (AFP)				
	70	Tilskudd	1 510 000	-	-10 000	1 500 000
667		Supplerende stønad til personer over 67 år				
	70	Tilskudd	437 400	-	-27 400	410 000
Sum endringer Arbeids- og sosialdepartementet				28 000	-12 171 433	
700		Helse- og omsorgsdepartementet				
	1	Driftsutgifter	209 728	-	-222	209 506
701		IKT i helse- og omsorgssektoren				
	21	Spesielle driftsutgifter	264 514	-	15 803	280 317
703		Internasjonalt samarbeid				
	70	Tilskudd	15 803	-	-15 803	0
710		Nasjonalt folkehelseinstitutt				
	1	Driftsutgifter	645 036	-	20 100	665 136
711		Ernæring og mattrygghet				
	21	Spesielle driftsutgifter	20 113	-	3 000	23 113
	74	Skolefrukt	36 729	-	-3 000	33 729
715		Statens strålevern				
	1	Driftsutgifter	77 557	-	4 900	82 457

1000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
	21	Spesielle driftsutgifter	30 913	-	-4 000	26 913
719		Annet folkehelsearbeid				
	79	Andre tilskudd	21 308	-	4 000	25 308
720		Helsedirektoratet				
	1	Driftsutgifter	1 091 462	-	-400	1 091 062
723		Pasientskadenemnda				
	1	Driftsutgifter	68 600	-	7 000	75 600
725		Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten				
	1	Driftsutgifter	171 976	-	1 800	173 776
732		Regionale helseforetak				
	72	Basisbevilgning Helse Sør-Øst RHF	50 886 836	-	1 137 289	52 024 125
	73	Basisbevilgning Helse Vest RHF	17 963 506	-	277 284	18 240 790
	74	Basisbevilgning Helse Midt-Norge RHF	13 580 126	-	184 415	13 764 541
	75	Basisbevilgning Helse Nord RHF	12 182 401	-	130 912	12 313 313
	77	Poliklinisk virksomhet mv.	3 630 904	-	39 000	3 669 904
733		Habilitering og rehabilitering				
	21	Spesielle driftsutgifter	12 395	-	1 000	13 395
	72	Kjøp av opptrening mv.	6 097	-	-1 000	5 097
734		Særskilte tilskudd til psykisk helse og rustiltak				
	70	Tvunget psykisk helsevern for pasienter som ikke har bosted i riket	2 491	-	4 000	6 491
761		Omsorgstjeneste				
	21	Spesielle driftsutgifter	214 753	-	-89 200	125 553
	60	Kommunale kompetansetiltak	113 460	-	-4 000	109 460
	68	Kompetanse og innovasjon	259 954	-	-1 800	258 154
	71	Frivillig arbeid mv.	10 164	-	3 000	13 164
	79	Andre tilskudd	14 583	-	87 000	101 583
762		Primærhelsetjeneste				
	21	Spesielle driftsutgifter	40 284	-	10 000	50 284
	63	Allmennlegetjenester	133 411	-	-12 800	120 611
765		Psykisk helse og rusarbeid				
	75	Vold og traumatisk stress	146 861	-	4 000	150 861
783		Personell				
	21	Spesielle driftsutgifter	28 691	-	10 000	38 691
	79	Andre tilskudd	33 911	-	-10 000	23 911
Sum endringer Helse- og omsorgsdepartementet				-	1 802 278	

1000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
800		Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet				
	21	Spesielle driftsutgifter	11 917	-	-526	11 391
820		Integrerings- og mangfoldsdirektoratet				
	1	Driftsutgifter	196 995	-	1 200	198 195
821		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere				
	21	Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling	39 492	-	-3 922	35 570
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold	47 498	-	4 690	52 188
	60	Integreringstilskudd	6 881 469	-	-294 078	6 587 391
	61	Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige, mindreårige flyktninger	434 534	-	-1 267	433 267
	62	Kommunale innvandrer tiltak	283 146	-	-38 500	244 646
	71	Tilskudd til innvandrerorganisasjoner og annen frivillig virksomhet	49 119	-	-768	48 351
	72	Statsautorisasjonsordningen for tolker m.m.	3 671	-	-1 200	2 471
822		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere				
	60	Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	1 572 481	-	129 121	1 701 602
840		Krisetiltak				
	21	Spesielle driftsutgifter	3 120	-	2 500	5 620
	70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv.	37 982	-	-850	37 132
841		Samliv og konfliktløsning				
	21	Spesielle driftsutgifter, meklingsgodtgjørelse	13 185	-	-2 000	11 185
	22	Opplæring, forskning, utvikling mv.	6 920	-	-550	6 370
	70	Tilskudd til samlivstiltak	4 132	-	2 500	6 632
843		Likestillings- og diskrimineringsnemnda				
	1	Driftsutgifter	4 838	-	1 000	5 838
844		Kontantstøtte				
	70	Tilskudd	1 751 500	-	-101 500	1 650 000
845		Barnetrygd				
	70	Tilskudd	15 235 000	-	-85 000	15 150 000

1000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
846		Forsknings- og utredningsvirksomhet, tilskudd mv.				
	21	Spesielle driftsutgifter	13 646	-	-1 400	12 246
	70	Tilskudd	10 426	-	400	10 826
852		Adopsjonsstøtte				
	70	Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet	16 663	-	-2 663	14 000
853		Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker				
	1	Driftsutgifter	176 444	-	-3 150	173 294
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	7 257	-	3 150	10 407
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet				
	21	Spesielle driftsutgifter	92 288	-	-5 900	86 388
	60	Kommunalt barnevern	627 183	-	2 000	629 183
	61	Utvikling i kommunene	31 702	-	33 400	65 102
	65	Refusjon av kommunale utgifter til barneverntiltak knyttet til enslige, mindreårige asylsøkere og flyktninger	1 205 158	-	149 214	1 354 372
	72	Tilskudd til forskning og utvikling i barnevernet	66 855	-	2 000	68 855
855		Statlig forvaltning av barnevernet				
	1	Driftsutgifter	4 355 523	-	5 000	4 360 523
	21	Spesielle driftsutgifter	22 205	-	-2 000	20 205
	22	Kjøp av private barnevernstjenester	1 770 632	-	21 000	1 791 632
856		Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere				
	1	Driftsutgifter	201 677	-	44 000	245 677
857		Barne- og ungdomstiltak				
	60	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn	28 175	-	5 000	33 175
	61	Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom	136 934	-	10 000	146 934
	71	Utviklingsarbeid	1 572	-	5 000	6 572
858		Barne-, ungdoms- og familie-direktoratet				
	1	Driftsutgifter	287 175	-	-45 000	242 175
	21	Spesielle driftsutgifter	13 168	-	550	13 718
860		Forbrukerrådet				
	51	Markedsportaler	18 094	-	1 500	19 594

1000 kroner						
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
865	21	Forbrukerpolitiske tiltak Spesielle driftsutgifter	4 553	-	-1 500	3 053
Sum endringer Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet				-	-168 549	
900		Nærings- og fiskeridepartementet				
	1	Driftsutgifter	335 586	-	-1 022	334 564
	21	Spesielle driftsutgifter	44 021	-	6 000	50 021
	70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	33 800	-	5 600	39 400
	79	Tilskudd til Mechatronics Innovation Lab	-	-	20 000	20 000
902		Justervesenet				
	1	Driftsutgifter	117 680	-	-4 000	113 680
903		Norsk akkreditering				
	1	Driftsutgifter	38 260	-	3 700	41 960
904		Brønnøysundregistrene				
	22	Forvaltning av Altinn-løsningen	197 270	-	8 000	205 270
905		Norges geologiske undersøkelse				
	1	Driftsutgifter	178 314	-	-5 000	173 314
906		Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard				
	1	Driftsutgifter	29 272	-	5 000	34 272
910		Sjøfartsdirektoratet				
	1	Driftsutgifter	351 927	-	5 447	357 374
917		Fiskeridirektoratet				
	1	Driftsutgifter	358 119	-	1 400	359 519
919		Diverse fiskeriformål				
	60	Tilskudd til kommuner	540 000	-	15 000	555 000
920		Norges forskningsråd				
	50	Tilskudd til forskning	2 055 913	-	-11 000	2 044 913
922		Romvirksomhet				
	50	Norsk Romsenter	59 842	-	5 000	64 842
	70	Kontingent i European Space Agency (ESA)	186 000	-	9 700	195 700
	71	Internasjonal romvirksomhet	349 600	-	20 200	369 800
	74	Nasjonal infrastruktur og tekniske aktiviteter	13 100	-	25 000	38 100
940		Internasjonaliseringstiltak				
	21	Spesielle driftsutgifter	13 287	-	-2 000	11 287
950		Forvaltning av statlig eierskap				
	49	Kjøp av eiendom	-	295 000	-	295 000

1000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
	50	Tapsavsetning, lån til SNSK	-	205 000	-	205 000
	90	Lån til SNSK	-	205 000	-	205 000
Sum endringer Nærings- og fiskeridepartementet				705 000	107 025	
1100		Landbruks- og matdepartementet				
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – ordinære forvaltningsorganer	2 590	-	70 397	72 987
1112		Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet				
	51	Kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og beredskap, Bioforsk	81 835	-	-40 918	40 917
1115		Mattilsynet				
	1	Driftsutgifter	1 190 562	-	1 000	1 191 562
1136		Kunnskapsutvikling m.m.				
	50	Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap, Norsk institutt for bioøkonomi	-	-	111 069	111 069
1141		Kunnskapsutvikling m.m. innen miljø- og næringstiltak i landbruket				
	50	Næringsøkonomisk dokumentasjon og analyse	25 406	-	-12 703	12 703
	52	Kunnskapsutvikling og kunnskapsformidling om arealressurser, skog og landskap	103 596	-	-51 048	52 548
1142		Landbruksdirektoratet				
	71	Omstillingstiltak i Indre Finnmark	9 834	-2 100	-	7 734
1148		Naturskade – erstatninger				
	22	Naturskade, administrasjon	8 000	-	400	8 400
	71	Naturskade, erstatninger	161 200	-	10 600	171 800
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i skogbruket				
	73	Tilskudd til skog-, klima- og energitiltak	3 970	-	14 000	17 970
1151		Til gjennomføring av reindrifts-avtalen				
	51	Tilskudd til Utviklings- og investeringsfondet	33 700	12 200	-	45 900
	75	Kostnadssenkende og direkte tilskudd	69 100	-8 700	-	60 400
	79	Velferdsordninger	2 600	-1 400	-	1 200
Sum endringer Landbruks- og matdepartementet				-	102 797	
1300		Samferdselsdepartementet				
	1	Driftsutgifter	173 667	-	-535	173 132

1000 kroner						
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
1320		Statens vegvesen				
	23	Drift og vedlikehold av riksveger, trafikant- og kjøretøytilsyn m.m.	10 484 517	-	17 000	10 501 517
	30	Riksveginvesteringer	11 862 671	-	198 000	12 060 671
	31	Skredsikring riksveger	929 000	-	40 000	969 000
1330		Særskilte transporttiltak				
	60	Særskilt tilskudd til kollektivtransport	46 248	-	20 000	66 248
1351		Persontransport med tog				
	70	Kjøp av persontransport med tog	3 218 870	-	-3 500	3 215 370
1360		Kystverket				
	1	Driftsutgifter	1 685 200	-	-10 000	1 675 200
	30	Nyanlegg og større vedlikehold	582 511	-	20 000	602 511
1361		Samfunnet Jan Mayen og Loran-C				
	1	Driftsutgifter	45 197	-	3 000	48 197
1380		Nasjonal kommunikasjonsmyndighet				
	1	Driftsutgifter	162 508	-	5 600	168 108
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	10 420	-	4 500	14 920
Sum endringer Samferdselsdepartementet				-	294 065	
1400		Klima- og miljødepartementet				
	21	Spesielle driftsutgifter	72 983	-	-24 691	48 292
	76	Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak	30 507	-	10 000	40 507
1410		Miljøforskning og miljøovervåking				
	70	Nasjonale oppgaver ved miljøforskningsinstituttene	40 810	-	1 890	42 700
1420		Miljødirektoratet				
	22	Statlige vannmiljøtiltak	249 740	-	-22 500	227 240
	23	Oppdrags- og gebyrrelatert virksomhet	86 108	-	1 000	87 108
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner	-	-	2 200	2 200
	34	Statlige erverv, nasjonalparker	-	-	85 500	85 500
	70	Tilskudd til vannmiljøtiltak	22 600	-	2 500	25 100
	74	CO ₂ -kompensasjonsordning for industrien	300 000	-	119 422	419 422
	75	Utbetaling av pant for bilvrak	420 000	-	30 000	450 000
1425		Vilt- og fisketiltak				
	21	Spesielle driftsutgifter	26 041	-	-1 684	24 357
1429		Riksantikvaren				
	1	Driftsutgifter	130 024	-	-710	129 314

1000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
	21	Spesielle driftsutgifter	67 915	-	-24 500	43 415
	22	Bevaringsoppgaver	-	-	30 500	30 500
1471		Norsk Polarinstitut				
	1	Driftsutgifter	213 666	-	-1 890	211 776
1482		Internasjonale klima- og utviklingstiltak				
	1	Driftsutgifter	82 614	-	7 301	89 915
	73	Klima- og skogsatsingen	2 909 998	-	-4 000	2 905 998
Sum endringer Klima- og miljødepartementet				-	210 338	
1610		Toll- og avgiftsetaten				
	1	Driftsutgifter	1 542 392	-	23 800	1 566 192
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	41 000	-	-2 600	38 400
1618		Skatteetaten				
	1	Driftsutgifter	4 872 776	-	69 100	4 941 876
	22	Større IT-prosjekter	323 600	-	-6 700	316 900
1632		Kompensasjon for merverdiavgift				
	61	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	20 200 000	-	-700 000	19 500 000
1633		Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift				
	1	Driftsutgifter	5 150 000	-	150 000	5 300 000
Sum endringer Finansdepartementet				-	-466 400	
1700		Forsvarsdepartementet				
	1	Driftsutgifter	371 412	-	54 454	425 866
	73	Forskning og utvikling	32 679	-	-2 180	30 499
1710		Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg				
	1	Driftsutgifter	3 317 685	-	16 947	3 334 632
	47	Nybygg og nyanlegg	1 541 795	-	161 188	1 702 983
1716		Forsvarets forskningsinstitut				
	51	Tilskudd til Forsvarets forskningsinstitut	186 117	-	-167	185 950
1719		Fellesutgifter og tilskudd til foretak under Forsvarsdepartementet				
	1	Driftsutgifter	263 853	-	20 746	284 599
	43	Til disposisjon for Forsvars- departementet	14 829	-	-11 000	3 829
	71	Overføringer til andre	56 637	-	2 200	58 837
1720		Felles ledelse og kommando- apparat				
	1	Driftsutgifter	3 821 908	-	-94 880	3 727 028

1000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
1721		Felles ledelse av Forsvarets spesialstyrker				
	1	Driftsutgifter	34 050	-	5 012	39 062
1723		Nasjonal sikkerhetsmyndighet				
	1	Driftsutgifter	204 437	-	-181	204 256
1725		Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstaben				
	1	Driftsutgifter	2 095 299	-	6 649	2 101 948
1731		Hæren				
	1	Driftsutgifter	5 226 167	-	92 474	5 318 641
1732		Sjøforsvaret				
	1	Driftsutgifter	3 452 649	-	64 516	3 517 165
1733		Luftforsvaret				
	1	Driftsutgifter	4 573 004	-	118 118	4 691 122
1734		Heimevernet				
	1	Driftsutgifter	1 214 133	-	15 076	1 229 209
1735		Etterretningstjenesten				
	21	Spesielle driftsutgifter	1 222 912	-	3 273	1 226 185
1740		Forsvarets logistikkorganisasjon				
	1	Driftsutgifter	1 937 193	-	99 098	2 036 291
1760		Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg				
	1	Driftsutgifter	983 759	-	9 671	993 430
	44	Fellesfinansierte investeringer, nasjonalfinansiert andel	66 533	-	-13 800	52 733
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold	5 904 332	-	-1 758 020	4 146 312
	48	Fellesfinansierte investeringer, fellesfinansiert andel	80 764	-	-12 661	68 103
	75	Fellesfinansierte investeringer, Norges tilskudd til NATOs investeringsprogram for sikkerhet	87 907	-	-2 907	85 000
1761		Nye kampfly med baseløsning				
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold	3 054 857	-	1 530 000	4 584 857
	47	Nybygg og nyanlegg	716 975	-	-7 081	709 894
1790		Kystvakten				
	1	Driftsutgifter	1 034 780	-	-1 070	1 033 710
1791		Redningshelikoptertjenesten				
	1	Driftsutgifter	737 888	-	55 320	793 208
1795		Kulturelle og allmennyttige formål				
	1	Driftsutgifter	265 793	-	5 272	271 065

1000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
	60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	-	-	1 000	1 000
Sum endringer Forsvarsdepartementet				-	357 067	
1800		Olje- og energidepartementet				
	21	Spesielle driftsutgifter	25 469	-	-499	24 970
1810		Oljedirektoratet				
	1	Driftsutgifter	256 647	-	2 500	259 147
	21	Spesielle driftsutgifter	133 450	-	80 000	213 450
1815		Petoro AS				
	70	Administrasjon	321 689	-	9 500	331 189
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat				
	1	Driftsutgifter	486 515	2 000	-	488 515
	21	Spesielle driftsutgifter	74 824	-	45 000	119 824
	22	Flom- og skredforebygging	258 404	109 000	-31 000	336 404
	60	Tilskudd til flom- og skredforebygging	14 000	1 000	20 000	35 000
	75	Tilskudd til fjellskredovervåking	-	-	3 000	3 000
1821		Hjemfalte anlegg				
	60	Overføringer til kommuner	-	-	3 200	3 200
Sum endringer Olje- og energidepartementet				112 000	131 701	
2309		Tilfeldige utgifter				
	1	Driftsutgifter	10 458 033	-	-2 900 000	7 558 033
Sum endringer Ymse utgifter				-	-2 900 000	
2410		Statens lånekasse for utdanning				
	1	Driftsutgifter	367 647	-	7 574	375 221
	50	Avsetning til utdanningsstipend	5 850 065	-	46 151	5 896 216
	70	Utdanningsstipend	2 825 532	-	-45 263	2 780 269
	71	Andre stipend	796 858	-	1 145	798 003
	72	Rentestøtte	894 282	-	72 998	967 280
	73	Avskrivninger	508 050	-	-21 150	486 900
	74	Tap på utlån	304 700	-	12 500	317 200
	90	Økt lån og rentegjeld	23 583 114	-	-395 410	23 187 704
2412		Husbanken				
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	34 100	-	6 700	40 800
	90	Lån fra Husbanken	18 216 000	-	-30 000	18 186 000
2421		Innovasjon Norge				
	74	Reiseliv, profilering og kompetanse	475 200	-	5 000	480 200
2429		Eksportkreditt Norge AS				
	71	Viderefakturerte utgifter	200	-	-200	0
Sum endringer Statsbankene				-	-339 955	

1000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
2440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten				
	30	Investeringer	38 000 000	-	-9 000 000	29 000 000
Sum endringer Statlig petroleumsvirksomhet				-	-9 000 000	
2445		Statsbygg				
	24	Driftsresultat:	-762 093	-	145 800	-616 293
	30	Prosjektering av bygg	155 400	-	22 000	177 400
	32	Prosjektering og igangsetting av kurantprosjekter	199 100	-	25 000	224 100
	33	Videreføring av ordinære byggeprosjekter	1 447 600	-	-20 000	1 427 600
	34	Videreføring av kurantprosjekter	450 000	-	200 000	650 000
2470		Statens pensjonskasse				
	24	Driftsresultat:	-17 769	-	-	-17 769
2490		NVE Anlegg				
	24	Driftsresultat:	-	-	-	0
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	4 000	-	-500	3 500
Sum endringer Statens forretningsdrift				-	372 300	
2530		Foreldrepenger				
	70	Foreldrepenger ved fødsel	18 093 000	-	327 000	18 420 000
	71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon	449 700	-	10 300	460 000
	73	Foreldrepenger ved adopsjon	55 000	-	8 000	63 000
2541		Dagpenger				
	70	Dagpenger	12 400 000	-	1 503 000	13 903 000
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.				
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.	710 000	-	10 000	720 000
2620		Stønad til enslig mor eller far				
	70	Overgangsstønad	2 460 000	-	20 000	2 480 000
	76	Forskuttering av underholdsbidrag	750 000	-	60 000	810 000
2650		Sykepenges				
	70	Sykepenges for arbeidstakere mv.	35 190 000	-	20 000	35 210 000
	71	Sykepenges for selvstendige	1 640 000	-	-50 000	1 590 000
	72	Omsorgs- og pleiepenges ved barns sykdom m.m.	554 100	-	-44 100	510 000
2651		Arbeidsavklaringspenges				
	70	Arbeidsavklaringspenges	33 387 300	-	172 700	33 560 000
	72	Legeerklæringer	400 500	-	-30 500	370 000

1000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
2655		Uførhet				
	70	Uføretrygd	78 020 000	-	-2 720 000	75 300 000
	75	Menerstatning ved yrkesskade	115 000	-	-20 000	95 000
2661		Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.				
	74	Tilskudd til biler	740 000	-	-42 500	697 500
	78	Høreapparater	540 700	-	24 000	564 700
2670		Alderdøm				
	70	Grunnpensjon	63 160 000	-	40 000	63 200 000
	71	Tilleggs pensjon	121 570 000	-	-860 000	120 710 000
	73	Sært tillegg, pensjonstillegg mv.	5 440 000	-	160 000	5 600 000
2680		Etterlatte				
	70	Grunnpensjon	1 200 000	-	-30 000	1 170 000
	71	Tilleggs pensjon	955 000	-	-42 000	913 000
2686		Gravferdsstønad				
	70	Gravferdsstønad	165 200	-	6 800	172 000
2711		Spesialisthelsetjeneste mv.				
	70	Spesialisthjelp	1 833 000	-	-23 000	1 810 000
	71	Psykologhjelp	259 000	-	-4 000	255 000
	72	Tannbehandling	2 224 000	-	96 000	2 320 000
	76	Private laboratorier og røntgeninstitut	860 751	-	-56 000	804 751
2751		Legemidler mv.				
	72	Medisinsk forbruksmateriell	1 859 400	-	-32 000	1 827 400
2752		Refusjon av egenbetaling				
	70	Egenandelstak 1	3 965 590	-	24 000	3 989 590
2755		Helsetjenester i kommunene mv.				
	62	Fastlønnsordning fysioterapeuter	336 000	-	-12 000	324 000
	70	Allmennlegehjelp	4 526 800	-	-37 000	4 489 800
	71	Fysioterapi	1 955 000	-	-45 000	1 910 000
	73	Kiropraktorbehandling	148 000	-	-7 000	141 000
2756		Andre helsetjenester				
	70	Helsetjenester i annet EØS-land	17 000	-	-5 000	12 000
	71	Helsetjenester i utlandet mv.	320 000	-	30 000	350 000
	72	Helsetjenester til utlandsboende mv.	190 000	-	-10 000	180 000
2790		Andre helsetiltak				
	70	Bidrag	192 200	-	-12 000	180 200
Sum endringer Folketrygden				-	-1 570 300	
Sum endringer utgifter				1 136 100	-21 045 229	
Herav 90–99 poster				205 000	-11 825 410	

Inntekter:

1000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
3021		Statsrådet				
	1	Leieinntekter	300	-	-300	0
3041		Stortinget				
	40	Salg av leiligheter	-	-	3 500	3 500
3225		Tiltak i grunnopplæringen				
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	69 297	-	3 951	73 248
3288		Internasjonale samarbeidstiltak				
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	4 599	-	648	5 247
3320		Allmenne kulturformål				
	2	Inntekter ved oppdrag	-	-	7 000	7 000
3334		Film- og medieformål				
	1	Ymse inntekter	10 816	-	-3 183	7 633
	2	Inntekter ved oppdrag	8 855	-	3 183	12 038
3339		Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser				
	2	Gebyr-lotterier	6 691	-	-57	6 634
	4	Gebyr-stiftelser	259	-	-2	257
3400		Justis- og beredskaps- departementet				
	3	Refusjon av utgifter knyttet til Styrkebrønnsarbeidet	-	-	15 000	15 000
3440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten				
	2	Refusjoner mv.	387 312	-	26 938	414 250
	3	Salgsinntekter	102 385	-	87 615	190 000
3444		Politiets sikkerhetstjeneste (PST)				
	2	Refusjoner	19 003	-	-8 000	11 003
3456		Direktoratet for nødkommunikasjon				
	1	Brukerbetaling	249 861	-	-40 000	209 861
3474		Konfliktråd				
	2	Refusjoner	2 570	-	-2 000	570
3490		Utlendingsdirektoratet				
	3	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, ODA-godkjente utgifter	15 584	-	6 605	22 189
	4	Asylmottak, ODA-godkjente utgifter	969 461	-	132 884	1 102 345

1000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
3510		Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon				
	2	Ymse inntekter	21 200	-	-900	20 300
	3	Brukerbetaling for tilleggstenester fra departementene	77 850	-	-10 800	67 050
3563		Internasjonalt reindriftssenter				
	3	Leieinntekter	-	-	350	350
3587		Direktoratet for byggkvalitet				
	1	Diverse inntekter	-	-	50	50
3614		Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse				
	1	Gebyrinntekter, lån	57 000	-	-17 000	40 000
	90	Tilbakebetaling av lån	9 800 000	-	11 900 000	21 700 000
3616		Gruppelivsforsikring				
	1	Premieinntekter	98 000	-	11 000	109 000
3634		Arbeidsmarkedstiltak				
	85	Innfordring av feilutbetalinger, arbeidsmarkedstiltak	200	-	400	600
3635		Ventelønn mv.				
	1	Refusjon statlig virksomhet mv.	27 891	-	2 100	29 991
	85	Innfordring av feilutbetaling av ventelønn	600	-	-200	400
3642		Petroleumstilsynet				
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	909	-	5 000	5 909
	3	Gebyr tilsyn	50 090	-	8 000	58 090
3715		Statens strålevern				
	2	Diverse inntekter	29 040	-	-2 000	27 040
	4	Gebyrinntekter	4 606	-	900	5 506
	5	Oppdragsinntekter	1 500	-	2 000	3 500
3720		Helsedirektoratet				
	5	Helsetjenester til utenlandsboende mv.	65 000	-	-10 000	55 000
3732		Regionale helseforetak				
	86	Driftskreditter	2 400 000	-	1 750 000	4 150 000
3821		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere				
	1	Integreringstilskudd for overføringsflyktninger, ODA-godkjente utgifter	204 390	-	25 140	229 530
	2	Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige, mindreårige flyktninger, ODA-godkjente utgifter	34 421	-	12 319	46 740

1000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
3822		Opplæring i norsk og samfunns- kunnskap for voksne innvandrere				
	1	Norskopplæring i mottak, ODA-godkjente utgifter	121 037	-	14 238	135 275
3856		Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere				
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	112 370	-	64 210	176 580
3859		EUs ungdomsprogram				
	1	Tilskudd fra Europakommisjonen	2 300	-	3 350	5 650
3902		Justervesenet				
	1	Gebyrinntekter	69 679	-	-4 000	65 679
3903		Norsk akkreditering				
	1	Gebyrinntekter og andre inntekter	33 867	-	-200	33 667
3904		Brønnøysundregistrene				
	1	Gebyrinntekter	524 500	-	15 500	540 000
	3	Refusjoner og inntekter knyttet til forvaltning av Altinn-løsningen	88 343	-	-8 000	80 343
3910		Sjøfartsdirektoratet				
	1	Gebyrer for skip og flyttbare innretninger i NOR	157 147	-	5 447	162 594
3917		Fiskeridirektoratet				
	13	Inntekter vederlag oppdretts- konsesjoner	1 080 000	-	-420 000	660 000
3928		Annen marin forskning og utvikling				
	90	Tilbakebetaling lån fra Nofima	4 300	-	17 123	21 423
3935		Patentstyret				
	1	Inntekter av informasjonstjenester	7 493	-	-2 493	5 000
	2	Inntekter knyttet til NPI	5 295	-	-2 295	3 000
	3	Gebyrer immaterielle rettigheter	42 159	-	17 141	59 300
3950		Forvaltning av statlig eierskap				
	87	Innbetaling – garantiordning, Eksportfinans ASA	-	-	35 150	35 150
4100		Landbruks- og matdepartementet				
	40	Salg av eiendom	-	-	86 274	86 274
4380		Nasjonal kommunikasjons- myndighet				
	1	Diverse gebyrer	161 578	-	11 200	172 778
4420		Miljødirektoratet				
	4	Gebyrer, forurensningsområdet	34 557	-	1 000	35 557
4605		Direktoratet for økonomistyring				
	1	Økonomitjenester	48 954	-	-10 000	38 954

1000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
4618		Skatteetaten				
	3	Andre inntekter	45 000	-	-6 000	39 000
4620		Statistisk sentralbyrå				
	85	Tvangsmulkt	10 000	-	5 000	15 000
4700		Forsvarsdepartementet				
	1	Driftsinntekter	2 320	-	21 865	24 185
4720		Felles ledelse og kommandoapparat				
	1	Driftsinntekter	69 682	-	61 060	130 742
4725		Fellesinstitusjoner og -inntekter under Forsvarsstaben				
	1	Driftsinntekter	56 560	-	1 607	58 167
4732		Sjøforsvaret				
	1	Driftsinntekter	53 247	-	9 600	62 847
4740		Forsvarets logistikkorganisasjon				
	1	Driftsinntekter	102 224	-	119 399	221 623
4760		Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg				
	1	Driftsinntekter	1 069	-	1 165	2 234
	45	Store nyanskaffelser	-	-	19 063	19 063
	48	Fellesfinansierte investeringer, inntekter	80 800	-	-15 300	65 500
4791		Redningshelikoptertjenesten				
	1	Driftsinntekter	686 454	-	69 268	755 722
4810		Oljedirektoratet				
	1	Gebyrinntekter	25 975	-	2 500	28 475
	2	Oppdrags- og samarbeidsinntekter	71 329	-	80 000	151 329
4820		Norges vassdrags- og energidirektorat				
	2	Oppdrags- og samarbeidsinntekter	70 930	-	45 000	115 930
4821		Hjemfalte anlegg				
	40	Salgsinntekter	-	-	9 500	9 500
5309		Tilfeldige inntekter				
	29	Ymse	150 000	-	100 000	250 000
5310		Statens lånekasse for utdanning				
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	21 500	-	1 960	23 460
	29	Termingebyr	43 130	-	-19 005	24 125
	89	Purregebyrer	262 510	-	-76 407	186 103
	90	Redusert lån og rentegjeld	8 777 031	-	-216 305	8 560 726
	93	Omgjøring av utdanningslån til stipend	5 474 074	-	88 280	5 562 354

1000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
5312		Husbanken				
	11	Tilfeldige inntekter	4 150	-	15 000	19 150
	90	Avdrag	11 038 000	-	-358 000	10 680 000
5325		Innovasjon Norge				
	50	Tilbakeføring fra landsdekkende innovasjonsordning	5 000	-	70 200	75 200
	70	Låneprovisjoner	65 000	-	-4 200	60 800
	91	Tilbakeført kapital, såkornfond	10 000	-	-4 100	5 900
5326		Siva SF				
	95	Tilbakeføring av kapitalinnskudd	-	-	391 000	391 000
5351		Overføring fra Norges Bank				
	85	Overføring	3 000 000	-	7 419 200	10 419 200
Sum endringer Inntekter under departementene				-	21 565 136	
5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten				
	24	Driftsresultat:	121 000 000	-	-29 100 000	91 900 000
	30	Avskrivninger	26 700 000	-	-4 300 000	22 400 000
	80	Renter av statens kapital	5 700 000	-	-1 600 000	4 100 000
Sum endringer Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet				-	-35 000 000	
5491		Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift				
	30	Avskrivninger	982 627	-	158 108	1 140 735
Sum endringer Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg mv.				-	158 108	
5501		Skatter på formue og inntekt				
	70	Toppskatt mv.	34 679 000	-	-3 000	34 676 000
	72	Fellesskatt	224 356 000	-	-18 000	224 338 000
5506		Avgift av arv og gaver				
	70	Avgift	-	-	300 000	300 000
5521		Merverdiavgift				
	70	Merverdiavgift	256 190 000	-	-25 000	256 165 000
5538		Veibruksavgift på drivstoff				
	70	Veibruksavgift på bensin	5 680 000	-	20 000	5 700 000
	71	Veibruksavgift på autodiesel	11 090 000	-	-401 000	10 689 000
	72	Utvide veibruksavgift til også å omfatte naturgass og LPG fra 1. juli	38 000	-	-38 000	0
5541		Avgift på elektrisk kraft				
	70	Avgift på elektrisk kraft	8 880 000	-	75 000	8 955 000
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.				
	70	CO ₂ -avgift	5 790 000	-	624 500	6 414 500

1000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
5560		Miljøavgift på plast- og papirposer				
	70	Miljøavgift på plastposer	900 000	-	-900 000	0
	71	Miljøavgift på papirposer	100 000	-	-100 000	0
5571		Sektoravgifter under Arbeids- og sosialdepartementet				
	70	Petroleumstilsynet – sektoravgift	89 215	-	-8 000	81 215
5574		Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet				
	71	Avgifter immaterielle rettigheter	150 000	-	-12 353	137 647
5577		Sektoravgifter under Samferdselsdepartementet				
	74	Sektoravgifter Kystverket	829 068	-	2 200	831 268
5578		Sektoravgifter under Klima- og miljødepartementet				
	72	Fiskeravgifter	15 684	-	-1 684	14 000
Sum endringer Skatter og avgifter				-	-485 337	
5603		Renter av statens kapital i statens forretningsdrift				
	80	Renter av statens faste kapital	86 288	-	-3 065	83 223
5607		Renter av boliglånsordningen i Statens pensjonskasse				
	80	Renter	3 012 000	-	-549 000	2 463 000
5611		Aksjer i NSB AS				
	85	Utbytte	300 000	-	453 000	753 000
5613		Renter fra Siva SF				
	81	Renter ved salg av eiendom	-	-	12 000	12 000
5615		Husbanken				
	80	Renter	3 516 000	-	-145 000	3 371 000
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning				
	80	Renter	3 757 151	-	192 737	3 949 888
5625		Renter og utbytte fra Innovasjon Norge				
	80	Renter på lån fra statskassen	300 000	-	-110 000	190 000
	81	Rentemargin, innovasjonslåneordningen	5 000	-	20 300	25 300
	86	Utbytte fra investeringsfond for Nordvest-Russland og Øst-Europa	500	-	-500	0
5631		Aksjer i AS Vinmonopolet				
	85	Statens overskuddsandel	30 000	-	75 700	105 700
5650		Renter på lån fra Nærings- og fiskeridepartementet				
	82	Renter på lån til Nofima AS	800	-	-202	598

1000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
5652		Statskog SF – renter og utbytte				
	80	Renter	5 588	-	-1 088	4 500
	85	Utbytte	40 000	-	12 100	52 100
5656		Aksjer i selskaper under Nærings- og fiskeridepartementets forvaltning				
	85	Utbytte	15 120 200	-	2 358 300	17 478 500
5680		Statnett SF				
	85	Utbytte	287 000	-	34 000	321 000
5685		Aksjer i Statoil ASA				
	85	Utbytte	14 955 000	-	427 000	15 382 000
Sum endringer Renter og utbytte mv.				-	2 776 282	
5700		Folketrygdens inntekter				
	71	Trygdeavgift	131 763 000	-	-16 000	131 747 000
5701		Diverse inntekter				
	73	Refusjon fra bidragspliktige	275 000	-	-12 000	263 000
5705		Refusjon av dagpenger				
	70	Refusjon av dagpenger, statsgaranti ved konkurs	60 000	-	-20 000	40 000
	71	Refusjon av dagpenger for grense- arbeidere mv. bosatt i Norge	6 000	-	-5 000	1 000
Sum endringer Folketrygden				-	-53 000	
Sum endringer inntekter				-	-11 038 811	
Herav 90–99 poster				-	11 817 998	

Vedlegg 2

Retningslinjer for lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i foretak og selskaper med statlig eierandel

(fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet med virkning fra 13.2.2015)

Retningslinjene erstatter retningslinjene av 31.3.2011.

Formål

Retningslinjene angir hvilke forhold staten som eier vil legge vekt på i sin stemmegivning når styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte behandles på selskapets generalforsamling, foretaksmøte eller lignende. Retningslinjene reflekterer også statens holdning til lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i selskaper der dette ikke er egen sak på generalforsamlingen. Retningslinjene endrer ikke selskapslovgivningens regulering av styrets ansvar eller rolledelingen mellom generalforsamling og styre eller mellom styre og daglig leder. Der hvor næringsspesifikt regelverk stiller strengere eller mer detaljerte krav til selskapene enn disse retningslinjene, har slikt regelverk forrang.

Retningslinjenes virkeområde

Retningslinjene gjelder for ledende ansatte, jf. definisjon nedenfor, i selskaper¹ hvor staten har en direkte eierandel. Staten forventer at selskaper hvor staten har en eierandel på over 90 pst., sikrer at statens retningslinjer også gjelder for heleide datterselskaper.

Definisjoner

- *Ledende ansatte* omfatter daglig leder og andre ledende ansatte, jf. Ot.prp. nr. 55 (2005–2006) som viser til forståelsen av begrepet i allmennaksjeloven § 4-12 og regnskapsloven §§ 7-26 og 7-31.
- Med *godtgjørelsesordning* menes ett eller flere av følgende elementer: fastlønn, variabel lønn

(bonus, aksjeprogram, opsjoner og tilsvarende), annen godtgjørelse (naturalytelser og lignende), pensjonsytelser og sluttvederlag.

- Med *opsjoner* som avlønningsform menes rett til å kjøpe aksjer til på forhånd avtalt pris. Retningslinjene sidestiller opsjonsavtaler hvor eventuell gevinst utbetales direkte uten foregående fysiske transaksjoner (syntetiske opsjoner) med alminnelige opsjoner, jf. regnskapslovens krav til rapportering.
- Med *aksjeprogram* menes ordninger med direkte aksjeeierskap uten foregående opsjon. Dette kan innebære at den ansatte får aksjen som betaling, rabatt ved aksjekjøp eller bonus-utbetaling med betingelse om å kjøpe aksjer. Såkalte langtidsinsentivordninger (LTI) anses som et aksjeprogram. Aksjespareprogram for alle ansatte omfattes ikke av retningslinjene.
- *Sluttvederlag* omfatter her kompensasjon i tilknytning til fratredelse og kan inneholde etterlønn, arbeidsfrie perioder, andre finansielle ytelser og naturalytelser.

Styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse

- Det følger av bestemmelser i allmennaksjeloven § 5-6 (3) og § 6-16a at styret i allmennaksjeselskaper skal utarbeide erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse for daglig leder og andre ledende ansatte. Erklæringen skal behandles på den ordinære generalforsamlingen og skal inneholde styrets retningslinjer for fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse for daglig leder og andre ledende ansatte for det kommende regnskapsåret. Allmennaksjelovens regler om lederlønnserklæring gjøres gjeldende gjennom vedtektsbestemmelser² for alle selskaper som staten har eierandel

¹ Statsforetak, regionale helseforetak, særlovselskaper, statsaksjeselskaper, allmennaksjeselskaper og aksjeselskaper.

² I deleide selskaper må staten enten alene eller sammen med andre aksjonærer ha 2/3 flertall for å gjøre nødvendige vedtektsendringer.

i, og som ikke defineres som «små foretak» etter regnskapsloven.

- Styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte skal også inneholde en redegjørelse for den lederlønnspolitikken som har vært ført det foregående regnskapsåret, herunder hvordan styrets retningslinjer for fastsettelsen av lønn og annen godtgjørelse er blitt gjennomført. Deresom styret i en avtale fraviker egne retningslinjer, bør det opplyses om dette i redegjørelsen.
- I selskaper hvor staten har en direkte eierandel på over 90 pst., skal vedtektene inneholde en bestemmelse om at det i styrets erklæring om lønn og annen godtgjørelse også skal redegjøres for hvordan statens retningslinjer er fulgt opp i heleide datterselskaper.

«Følg eller forklar»-prinsippet

- Staten vil legge til grunn et «følg eller forklar»-prinsipp ved håndhevelsen av statens retningslinjer. Det vil si at styrene i sin erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse bør redegjøre for i hvilken grad styrets retningslinjer for fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte for kommende regnskapsår er i overensstemmelse med statens retningslinjer. Eventuelle avvik begrunnes.
- I selskaper hvor staten har en direkte eierandel på over 90 pst., legges det til grunn at statens retningslinjer for lederlønn skal følges. Dette innebærer at styret ikke kan fravike statens retningslinjer når styret utarbeider sine retningslinjer.

Hovedprinsipper for fastsettelse av godtgjørelsesordninger

- Det er styrets ansvar å fastsette retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte. Daglig leders godtgjørelse fastsettes av styret.
- Godtgjørelsen til ledende ansatte skal være konkurransedyktig, men ikke lønnsledende sammenlignet med tilsvarende selskaper.
- Styret skal bidra til moderasjon i godtgjørelsen til ledende ansatte.
- Hovedelementet i en godtgjørelsesordning bør være fastlønnen.
- Ordningene skal utformes slik at det ikke oppstår urimelig godtgjørelse på grunn av eksterne forhold som ledelsen ikke kan påvirke.
- Styret skal ha en oversikt over den totale verdien av den enkelte leders avtalte godtgjørelse

og redegjøre for denne på en lett tilgjengelig måte i selskapets årsregnskap.

- Den samlede godtgjørelsen skal ses under ett når styret vurderer denne i forhold til statens retningslinjer.
- Styret skal påse at godtgjørelsesordningene ikke gir uheldige virkninger for selskapet eller svekker selskapets omdømme.
- Ledende ansatte skal ikke ha særskilt godtgjørelse for styreverv i andre selskaper i samme konsern.
- Avtaler inngått før ikrafttreden av disse retningslinjene kan opprettholdes.

Variabel lønn

Eventuell variabel lønn skal bygge på følgende prinsipper:

- Det skal være en klar sammenheng mellom de mål som ligger til grunn for den variable lønnen, og selskapets mål.
- Variabel lønn skal være basert på objektive, definerbare og målbare kriterier som lederen kan påvirke. Flere relevante målekriterier bør legges til grunn.
- En ordning med variabel lønn skal være transparent og klart forståelig. Ved redegjørelse for ordningen er det vesentlig å få belyst forventet og potensiell maksimal utbetaling for hver enkelt deltaker i programmet.
- Ordningen skal være tidsbegrenset.
- Samlet oppnåelig variabel lønn, dvs. hva som maksimalt kan opptjenes det enkelte år, bør ikke overstige 50 pst. av fastlønn, med mindre særskilte hensyn tilsier det.
- Aksjeprogrammer, som LTI, kan benyttes av børsnoterte selskaper dersom de er særlig egnet til å nå langsiktige mål for selskapets utvikling. Aksjebasert avlønning skal utformes slik at den bidrar til langsiktig innsats for selskapet og bør innebære bindingstid på aksjene på minst tre år. For børsnoterte selskaper kan staten støtte en tilleggsramme øremerket slike aksjeprogrammer, hvor verdien av det tildelte beløpet ikke skal overstige 30 pst. av fastlønn.
- Opsjoner og andre opsjonslignende ordninger skal ikke benyttes.

Pensjonsytelser – tjenstepensjon

- Pensjonsvilkår for ledende ansatte skal være på linje med andre ansattes vilkår i selskapet.
- Pensjonsgrunnlaget for alderspensjon skal ikke overstige maksimalgrensen i de skattefaviserte kollektive pensjonsordningene i

Norge (p.t. 12 G), jf. innskuddspensjonsloven, foretakspensjonsloven og tjenestepensjonsloven.

- Ved avtaler om ytelsespensjon skal det tas hensyn til eventuell ytelsespensjon som er opptjent fra andre stillinger. Samlet pensjonsutbetaling bør ikke overstige 66 pst. av lønn opp til 12 G.
- Når en leder ikke lenger er ansatt i selskapet skal det ikke lenger påløpe pensjonskostnader ut over hva som følger av en eventuell skattefavorisert ytelsesordning.

Sluttvederlag

- I forhåndsavtaler hvor virksomhetens øverste leder fraskriver seg bestemmelsene om oppsigelsesvern i arbeidsmiljøloven, kan det avtales sluttvederlag i overensstemmelse med arbeidsmiljøloven § 15-16 (2). Sluttvederlag bør ikke benyttes når lederen har tatt initiativ til oppsigelsen.
- Sluttvederlag og lønn i oppsigelsestiden bør i sum ikke overstige 12 månedslønner.

- Ved ansettelse i ny stilling eller ved inntekt fra næringsvirksomhet som vedkommende er aktiv eier av, bør sluttvederlaget reduseres med et forholdsmessig beløp beregnet på grunnlag av den nye årsinntekten. Reduksjon kan først skje etter at vanlig oppsigelsestid for stillingen er ute.
- Sluttvederlag kan holdes tilbake hvis vilkårene for avskjed foreligger, eller hvis det i perioden hvor det ytes sluttvederlag oppdages uregelmessigheter eller forsømmelser som kan lede til erstatningsansvar eller at vedkommende blir tiltalt for lovbrudd.
- For øvrige ledende ansatte kan det ikke inngås forhåndsavtale om sluttvederlag hvor kompensasjon ved fratredelse er endelig fastsatt. Det kan i stedet inngås forhåndsavtale om rimelig sluttvederlag som får virkning dersom den ansatte ikke bestrider oppsigelsen. For slikt sluttvederlag vil ovennevnte retningslinjer gjelde tilsvarende.

Bestilling av publikasjoner

Offentlige institusjoner:

Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon

Internett: www.publikasjoner.dep.no

E-post: publikasjonsbestilling@dss.dep.no

Telefon: 22 24 00 00

Privat sektor:

Internett: www.fagbokforlaget.no/offpub

E-post: offpub@fagbokforlaget.no

Telefon: 55 38 66 00

Publikasjonene er også tilgjengelige på

www.regjeringen.no

Trykk: 07 Aurskog AS – 05/2015

